

Ca. libro

Serra presbiteri
Riuipulli, vales

W² 261

AMOR
DIVINVS

CAROLI SCRIBAN
è Societate IESV.

ex Libris Pauli Saurina

LVG DVNI,

Apud Michaellem Cheualier, in
vico Mercatorio.

M. DC. XVII.

Permissis Superiorum & Privilegio.

Pauli Saurina

DIA

1800

1800

1800

1800

1800

1800

1800

1800

1800

1800

1800

1800

1800

A M O R I

N

Am cui alteri
amorē quàm
amori, diuino
diuinum ? &
non peccem in cælum
terramque qui extra
Amorem quæram amo-
rem ? à quo vbera nisi à
matre ? & non omnis
amor ab Amore magno
tamquam à matris vte-

ro & vberē fluxit : tibi
ergo, Amor meus, amo-
ris mei diuæ genitrici
me meaque debeo, vo-
leo. Tibi amica hæc su-
spira anhelō trahuntur
pectore, tibi fluunt, tibi
bibuntur amoris lacry-
mæ. Procul hinc pocula,
à quocumque autumno
aut manu propinata.
Fellea mihi sunt quæ
non veniunt ab Amo-
ris diui pocillatoris mei
dextera. Ab amati fon-
te currite lacrymæ : fe-
licique circumuolutio-
ne

ne æterno fluxu haustu-
que fundantur biban-
túrque lacrymæ. Tibi
has Amor meus sacro,
quæ à locuplete vena
tua fluxerunt tibi. Tibi
quidquid hic sudorum
copioso stillicidio cadit.
Quidquid sãguinis dex-
tera tua vulneribúisque
manat meis. Tibi hæc
sudorum, lachrymarum,
sanguinis, amica natant
balnea. Aspergere Amor
meus, lauare. Nimis fors
fringent exsudata bal-
nea? habes elacrymata:

† 3

Nimis hæc tepent? ha-
bes à sanguine calentia.

Nimis hæc æstuant? mis-
ce hos algentes, tepen-
tes, æstuentes fontes, &
habebis qualia ab aman-
te amica sperare possis
& debeas, balnea diuis
manibus tuis alumnata,
& ad tubas tympanaque
tua lætabunda. Tibi hic
etiam amoris tenduntur
retia, & quidquid de ve-
natione primum vlti-
mumque, sacrum esto.
Nemo hæc profanus
tangat. Tibi hic calcan-

tur

tur torcularia musto suo
grauida. Bibamus &
inebriemur Amor meus
Diua ebrietas, opta
da temulentia, felix eri-
ctatio. Tibi calent
æstuantes melioribus
ignibus foci. Tibi feli-
ciore candent fornaces
flamma. Tibi fortuna-
tioribus gemunt mensæ
ferculis lassatæ. Tibi me-
dica miscentur pocula
cælo reponenda. Tibi
fumant aræ thuraque,
& odoratus perpluit
imber. Tibi demum hæc

anima immoritur, viuit
tibi, quin & post funera
viuet tibi. Tibi ergo
unicum hunc rorem,
non vna defudatum au-
rora, æternùm, vt debeo,
facro dicóque. Fruere
æternùm amor meus.
Tantùm concede vt &
ego æternùm diuinis
tuis fruatur nexibus. Ne
contemne; dona tua
sunt, à cælesti aurora tua
derorata. Ne sperne; à
diuina nube tua omnis
hic cadit imber, à rupe
tua saliant hi fontes, à
fonte

fonte tuo fluunt hi tor-
rentes fluminaque ma-
riaque ab his nata tua
sunt. Fruere Amor meus
munificentissimæ dex-
teræ tuæ æternaturis do-
nis. Quæ æterno tibi
sacramento, æternùm
dico, voueóque æter-
nùm.

† 5

SYLLABVS

CAPITVM.

Partis primæ.

CAPVT I.

Amoris vis magna. 1

CAP. II.

Votum Christo nascituro. 14

CAP. III.

Ad Annunciationem Dei Ma-
tris. 26

CAP. IV.

Ad Visitationem Dei Matris.
43.

CAP. V.

Christo nato. 52

CA

C A P. VI.

Votum in cunis. 67

C A P. VII.

Votum Christi dormienti. 72

C A P. VIII.

Ad pastores Angelo doctos.
83

C A P. IX.

Ad Circumcisionem Domini.
91

C A P. X.

Ad stellam Magorum ducem.
134

C A P. XI.

Ad Magorum adorationem.
147

C A P. XII.

Ad fugam in Aegyptum. 162

C A P. XIII.

Ad infantes Herodis imperio
casos

Partis secundæ:

C A P. I.

Ameris lacrymæ. 187

C A P. II.

*Christo in horto sanguinem &
aquam sudanti.* 203

C A P. III.

*Christo columnæ alligato, fla-
gris conciso.* 219

C A P. IV.

*Votum è spinis Christi vertici
implexis.* 236

C A P. V.

*Ad Pilati verba, ECCE HO-
MO, Christum designantia.*

257

CA

C A P. VI.

Christo sub cruce fatifcenti.

281

C A P. VII.

Vestium in Christo spoliatio.

290

C A P. VIII.

*Clavi quibus affixus Christus
cruci.*

306

C A P. IX.

Votum cruci Salvatoris nostri.

314

C A P. X.

Christo in cruce morientt.

322

C A P. XI.

Ad vulnus lateris Christi.

331

C A P. XII.

Votum vulneribus Christi.

342

C A P. XIII.

Votū patiendi tum dilectō.

353

CA

C A P. X I V.

*Christi & peccatoris disparitas
amoris vinculo sociata. 340*

Partis tertiæ.

C A P. I.

In resurrectionem Domini. 370

C A P. II.

*Ad apparitionem Christi, Vir-
gini matri factam. 388*

C A P. III.

*Ad apparitionem Magdalena
factam. 397*

C A P. IV.

*Ad apparitionem factam disci-
pulis euntibus in Emaus. 398*

C A P. V.

*Ad apparitionem Apostolis fa-
ctam. 422*

C A P.

C A P. VI.

Ad apparitionem Thomæ factam. 450

C A P. VII.

Ad apparitionem Petro & Iohanni aliisque piscantibus factam. 467

C A P. VIII.

Ad illa Domini verba, Simon Iohannis amas me? 488

C A P. IX.

Ad ascensionem Domini in caelos. 503

C A P. X.

In diem Pentecostes. 520

Partis quartæ.

C A P. I.

Assimilatio Amoris prima. 544

C A P

C A P. II.

Assimilatio Amoris secunda.

558

C A P. III.

Assimilatio Amoris tertia. 569

C A P. IIII.

Assimilatio Amoris quarta.

573

C A P. V.

Inuestigatio Amoris. 586

C A P. VI.

Indagatio ab errantis anime.

599

C A P. VII.

Venatio amantis anime. 605

C A P. VIII,

Votum anime amore saucia.

614

C A P. IX.

Suspiria anime amore languida.

CAP. X.

Eruētatio anime amore ebria.

623

CAP. XI.

Ablactatio amantis anime. 627

CAP. XII.

*Colloquium amantis anime pri-
mum.* 591

CAP. XIII.

*Colloquium amantis anime
secundum.* 642*Ludus in seculi amorem ini-
micum amori diuino.* 647

FINIS.

††

APPROBATIO.

HIc liber de Amore
diuino, Auctore R.
P. Carolo Scribanio Socie-
tatis I E S V, est pius, &
igne amoris diuini homi-
nem inflammans. Dignus
ergo qui typis mandetur, ad
Diuini amoris affectus in
cordibus hominum exci-
tandos. Quod scripsi 23. Iu-
nii, Anno. 1615.

*Egbertus Spitholdius Pleba-
nus librorum Censor.*

PRIVILEGIUM.

Bartholomeus Iac-
quinotius Prouin-
cialis Societatis IE-
sv in Prouincia Lugdu-
nensi iuxta priuilegium
eidem Societati à Regi-
bus Christianissimis Hē-
rico III. 10. Maij 1583.
& Henrico IV. 20. De-
cembris 1606. & Ludo-
uico XIII. nunc re-
gnante 14. Febr. 1611.
concessum, quo Biblio-
polis omnibus prohibe-
tur ne libros ab eiusdem

† † 2

Societatis hominibus
compositos absque su-
periorum permissione
imprimant; permittit Mi-
chaëli Cheualerio, Lug-
dunensi Bibliopolæ, vt
librum qui inscribitur
Diuinus Amor, Caroli
Scribanij Societatis Iesu ad
sex proximos annos im-
primere, ac liberè diuē-
dere possit. Datum Lug-
duni die quarta Decem-
bris 1616.

B. IACQVINOTIVS.

CONSENSVS
Aduocati Regis.

PRæsenti concessione vi-
sa, quantum spectat pro
Rege, non impedio quin hic
liber imprimatur, cum def-
fensionibus, pro temporis
lapsu, vt continetur in con-
cessione. Datum Lugdu-
ni 11. Ianuarij 1617.

BOLLIOVD.

†† 3

P E R M I S S I O

*Locotenentis Ge-
neralis.*

IMpressio dicti li-
bri cōceditur cum
defensionibus requi-
sitis. Datum Lugdu-
ni ii. Ianuarij 1617.

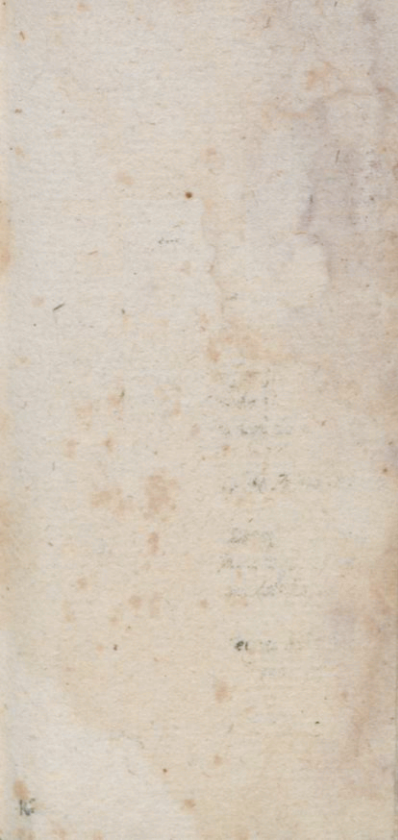
+

~~Bro Pauls~~

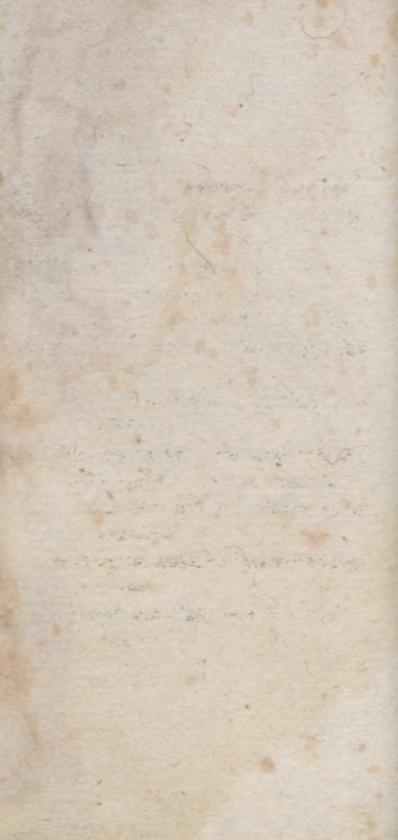
es pauli Sauri
na

A M O R I S
D I V I N I,

P A R S P R I M A

I N F A N T I A M C H R I S T I
c o m p l e c t e n s.

Amoris vis magna.

C A P V T I.

M O R I S vis magna,
nec quicquam tam
arduum quod nō vin-
cat Amor. sin nega-
tum, antè immoritur, & in me-
dio, vt ita dicam, morfu, vitam
ponit, indignantemq; exspuit in
amati sinu animam, quam amata
deserat. Quid, quòd iocus illi per
vulnera potiri amato, risus non

A

dico per sudorem, sed per sanguinem tamquam per flumina ad nauigare amato, voluptate plenum animam ponere in amati sinu. Quid ergo amantem terreat, qui à difficultate animos sumit, adeoque ab ipsa morte, vulnere, sanguine accenditur in operata? ostende præcipitium, si in radice amatus steterit, & negata via alia, vno audaci saltu aut vitam finiet, aut amato potietur. Ostende irata maria, irasque, minasque suas bibentia, si in aduerso litore amatus steterit; etiam tabula, aut si non concessa, pallio scindet aut insternet elementum, quin & natatu amica petet littora. Inuoluitur fluctibus, integiturque totus factus pila mari? maior omni elemento est, supernatat intrepidus; & dum variè iactatur, conditurque tamquam sepulcro fluctibus, exultat totus, dum se sperat iactatione hac eiiciendum.

dum in amati littus tot votis optatum. Minare ferrum; per medium illius aciem incurret in amicum pectus. Minare exercitū; vltro, inuolabit si ex aduerso amatus steterit, mediaque inter amatum & amantem acies quacunque ferocia explicata sederit. Hastæ terrent? induet se spontaneus hastis, vt amato iungatur. Arma resonant minitabūda, scutaque scutis impulsa latè terrorē iaculantur? aliis fortè, amato suauiudij sunt, & tamquam puerorum cymbala aut tympana, aut agitata vento folia. Obiicies ignes, nec aliam viam potiundi amato? per medios audax euolabit ignes. Ardebit? non sentiet. Maior quo intus ardet, ignis ignē hunc restinguet.

Verbo complectar omnia. Ostēde infernum, nec aliam viam qua pertingat ad amatum; transiliet interritus, contemnetque huius

flammas, vt pictas nebulas, vt tempestaté docto penicillo formatam, vt ignem calamo expressum. Nihil miraberis, si cogites maiore intus ardere flamma, æstu iactari feruentiore, igne torreri calentiore. Qui vsque eò totum possedit hominem, vt alteri peregrino cuicumque igni nullus sit locus reliquus. Huic amanti & potenti rapto cælestium ardore, si bellicū insonuerint tubæ & tympana, si horridum puluereo concussu roboauerint tormenta, si terrifico mugitu intersæuiente quaquà fulmine, intonuerit cælum; aures demissas arbitrere, aut multis stadiorum millibus absēti illudere. Sin oculis monstra obieceris, & quidquid nubibus terrisque natum portentosum, aut omnium retrò ætatum prodigiosa obuenta, Hydras, Centauros, Charybdes, Scyllas, Sphinges, Thesæa, Cadmæa, Dedalæa, Pegasus,

gasea, Herculea monstra, & quid-
quid mendacio facilis Græcia lu-
sit, diurna nocturnaque terrentia
spectra, totumque Æneada sex-
tum; credes cæcum natum: ita
nihil videt extra vnum amatum,
quasi ille oculos clausit firma-
ueritque denso spissamento tam-
quam calce.

Præbe odores, seu illos Felicis
Arabiaë Indiaeque linsicos, seu
quarumcumque terrarum tetros;
nec illorum sperantem bonitatē,
nec horum sentiet malignitatem.
Ita nulla, non cinnamomi nemo-
ra, non myrrea laurea que po-
metia, aut è quacumque odora-
tione fronde, hyacintho, rosa, vio-
la vestita; non Augiæ stabula,
quocumque vaporatio halitu, sua-
ui an tetra commouebit nares, iã
antè amati odoribus obsessas.
Quibus illectus currit in odorem
vnguentorum dilecti sui ignarus
odoramentorum aliorum. Præbe

illi nardum, & odoratissima quæ-
 que thura ab vltimis terrarum
 aduecta, præbe quamcūque gra-
 tiam floris, quamcumque lætitiã
 frondis, quæcumque vnguenta
 odorem in longinqua iaculantia,
 à quacumque arbore, flore, ani-
 mali sudata, aut artifice tempera-
 ta manu, contemnet vt sordes, &
 inimicos naribus odores. Da deli-
 cias, & quidquid Neronianæ ac
 Sardanapalicæ mensæ inuenere
 in luxum, quidquid in lanxibus
 Drusus, quidquid Apicius, quid-
 quid Histrionis filius, post sexcē-
 torum millium patriam patinã,
 ne mendicius patre cœnaret, in
 margaritis; quidquid in adulteri-
 no sapore Aufidius lurco ausus
 est; quidquid in regnorum gem-
 mis Cleopatra, cum vno haustu
 imperij non infimi opes ebibere
 mulier potuit. Quidquid in pala-
 ti tormentum sæua crudelitas in-
 uidia insurgente reperit, quibus-
 cumque

cumque venenariis acidisque ac morticinis temperata. Frustra hæc studia. Flectibiles epulæ, medicata potacula; & quidquid luxus aut odium, in præmium, in pœnam, in curiositatis expletionem cogitavit; occupavit palatum amor. Vt quod in febribus euenire solet, cum in palati amaritudinem cibum omnem potumque trahunt infelici metamorphosi, lapidissima quæque in acerbissima, & inimica gustui, in linguæ noxia vertentes: idem de amore cogites, sed felici commutatione, melioreque vicissitudine. Præbe insipidissima quæque & quæ solo tactu mortem accersant, in lapidissima transmutabuntur amoris temperamento: præbe mera fella, mella erunt amoris manibus temperata: præbe quidquid siccitate æstuque suo torridum, amoris imbre perpluetur: præbe quidquid scabrum asperumque, mol-

lescet amoris rore tamquam nar-
do delinitum. Ita non mentem
modò, sed & corpus ipsum deli-
ciis afflat repletque cælestibus
Amor; vt solo iam dilecto pasca-
tur amans. Ita Moyſes supra hu-
manæ naturæ facultatem, qua-
draginta diebus totitemque no-
ctibus ieiunium perennauit A-
more paſtus. Stylitas qui videt
non ſtatione magis quam ieiu-
nio prodigioſos, quid dicet niſi
Deo ſaginatos, ciboque propè in
ſolidum renuntiaſſe? paſcebantur
interius nobiliore, certiore.
Concedat hūc mihi Amor meus,
cuius deliciae eſſe cum filiis ho-
minum.

De tactu quid dicam? molle
omne durum amanti eſt; læue
omne calloſum amāti eſt; æquale
omne diſtortum amanti eſt. Fer-
rū illi & ſclopi pro purpura ſunt;
cilicia & horror ſacci, pro bom-
bycum

bycum stamine; candentes laminæ, cruces, prunæ, succensæ fornacés, ignes picati, liquatum plumbum, sulphure & pice mistum, adactus per medium hominem stipes, rotæ & forcipes, & quidquid vlla tyrannis ad explendam odij improbitatem inuenit, pro puluinari amato & plumea sunt culcitra. Etiam in Phalaridis tauro & in Babylonia fornace cætabit lætus, ridebitque spectatores suos; quin è craticula prouocabit in mensam; ex horrore & pædore carceris, in paradisi amœna; ex equuleo & flagris, in deliciarum locum; ex liquata pice & plumbo, in vnguenti delibutionem. Ita prodigiosus omnis amor est, in naturam suam vertit quidquid dederis.

Cogita dormientem, & amico sopore toto pronum corpore prostratum, post labores & sudores, post quos suauior somnus est. Ad-

hibe musicam, Sirenum voces, & quidquid suaue modularui, nihil sentiet, nisi fors dormierit etiam altiùs hac quâsi illecebra somni-que prouocatorio. Imò si quæ ex alia quacumque causa in somnia nata, accedat amor, arbitraberis in nutricis sinu aut genu, aut inter molles cunas somni conciliatrices profundùm indormire.

Cogita vas liquore plenum, & quod supereffluat. Adde redundantium alium, siue bonæ, siue malignioris notæ, ne quidquam tentaueris. Idem in amore cogita. Cuiuscumque totam mentem possederit, frustra immittes aut inuidentiæ & odij liquorem, aut voluptatis fœdam saniem, aut honorum turgidas spumas, aut opum resplendentes acervos, aut leues vanæ ostentationis arenas.

Vina propinabis? meliore mens ebria nihil deructat præter amati cellas, vinumque germinans virgines.

gines. Geminas propinabis & aurum? ditioribus potavit amatum Amor. Purpura vesties? calcabit pedibus diademata & sceptrâ, omnemque ornatum regium.

Musica implebis? diuiniorebus longè modulationibus amatus cælorum tibias animauit, nobili musico concentu animam fatiâs. Finge quidquid vbique mentem auresque muleet, quidquid in aurium oblectamentum vlla com-
menta est ætas; quidquid ars æmula naturæ in delectationem reperit; quidquid à quacumque delinifica voce animalium hominumque natum est canorum gratumque; inconcinnum arbitraberis & streperum, & cacodæ-
mone veriùs quàm homine pro-
gnatum, si cum intimis amati
modulis, quibus animæ in abdi-
to occinit, componatur. Hinc illi
raptus Francisci, Dominici, Bo-
nauenturæ, Ignatij, & à sensibus
abdu

abductiones. Hinc mortuis quàm
viuentibus similiore, & alibi ve-
riùs quàm in corpore commora-
tio; hinc necessariorum etiam
obliuio rerum, potus, cibi, somni.
Intuere illos ad amati vocem, tã-
quam amica quadam vi soporis
elisos, blanda quietis necessitate
prostratos immobiles, quales an-
te vitam, ac post illam iacebunt;
credo animam nondum conla-
tam, aut iam ereptam. Et tamen
nihil minùs quàm quiescunt quàm
ignauescunt. Hinc denique non
iam quasi soporifera quædam
prosternatio, sed mentis de op-
panso corporis in meliorem vitã
lucemque demigratio: adeoque
corpus ipsum potenti mentis de-
siderio amato potiundi, cælum
terramque inter pendulum vim
testatur humana maiorem. In-
tuere non vnum Sãctorum mul-
tis à terra cubitis in sublime ra-
ptum; ac nimoles obstaret, perti-
naxque

naxque concretio gelidatae car-
 nis, caelos penetret Amori suo iū-
 gendus. Vis magna. Quam ne
 ipsi quidem, quibus frui contigit,
 pro dignitate, & ex vero explicēt.
 Sentiri haec res potest, exprimi nō
 potest. Violenta hanc animam
 Amor meus, & potenti dextera
 tua iunge tibi. Quid mihi obie-
 ctas corpus? nolo illud, vt iun-
 gar tibi. Quid naturam adducis?
 renuntio priuilegio carnis, vt in-
 enodabili spiritus vinculo nectar
 tibi. Quid vota reiicis in vitam
 alteram? exue hac me vita vt in-
 duar tua. Expectare iubes? mors
 mihi mora omnis est, & morte
 grauior. Quare aut praescinde
 moras, aut accelera mortem.
 Vtrumcumque concesseris bea-
 tus, quò citatiùs iungar tibi aeter-
 no nexu tuus. Concede hoc A-
 mor meus, nec vltra tendo vota.

CAP.

Votum Christo nascituro.

CAP. II.

QUID lactor spe magna dilecte mi, & spe detineor sola? quousq; promissis diues pauper & inops iaceo? ha! quoties imo ductis pectore suspiriis tamquam Herculea claua, caestibusque arcos diffregi caelos; & nusquam Amor meus. Quoties discissis oculorum nubibus flumina deuomui melior delphinus, nec tot aquis prodigè sparsis, attraxi dilectum meum! fallor. aut iam de propinquo insonuit Amor meus. Nam & vtero vbereque tiberat Virgo. Nec alium quam dilectum tot secula spondent mihi virgine matre caelo dandum. At longa amanti mora est, Dies, horaque, adeoque momentum omne annus est. Quid me, dilecte diutiùs mortem inter vitamque suspensum tenes? mors mihi certa sine

za sine te, vita nulla sine te est.
 Quid vitam morituro negas? tu
 vita mea, & vita solus es. Viuam,
 si viuas, mihi moriar, si moreris
 mihi. Quousque virginis pasce-
 ris vtero, & fraudor aspectu tuo?

*Quid te tenet in conclavi
 Castitatis abditum?*

*Tot iam annos exspectavi
 Ante secula conditum.*

*Redde pignus quod tulisti
 Virgo manens integra:*

*Satis ventre nutritu istu,
 Matris dones ubera.*

*Scimus matrem, scimus natum
 Nasciturum seculo.*

*Tumor prodit celo datum,
 Quem fouebas clanculo.*

*Virgo natum qua fouisti
 Virgo lacte tubera.*

*Virgo carnem qua dedisti
 Virgo dabis ubera:*

*Felix virgo, felix mater
 Dei prole grauida.*

Natus suget, & implebit

Plena

Plena lactis ubera.

*Nata Patri, sponsa Sponso
Virgo dabis ubera.*

*Qua tot seclis sunt promissa,
Deo dabis ubera;*

*Creatori creatura,
Et ancilla Domino,*

*Sempiterno moritura,
Parua dabis maximo.*

*Gaude sponsa, mater, nata,
Castitatis liliū:*

*Dei dono mundo data
Virgo dabis filium.*

*Virgo sinum per intactum
Laxa lata pondera:*

*Dona uerbum carnem factum,
Quod distendit ubera.*

Distendat & hoc auidum amoris
pectus: ut disruptis antè repagu-
lis, purior mens inuolet in amati
sinum, quàm exulet ab amore.
Quid hæres animæ? perfringe
oculorum aggeres grato dilecto
flumine; cuius secundo cursu di-
ctuque in optatum nauiges amati
portum,

portum, æternùm illo fruiturus. At mora hæc interim longa. Discinde nubes, & adlabere dilecte mi. Quousque nostrorum æmuli cæli tot promissum seculis tamquam ære circumfessum dilectum meum cingitis? tot seculis vester est, vt ex satiari fames sitisq; poterit. Quid negatis promissum pignus mûdo, ad vos rediturum? aut si iam concessistis, non tam voluntate vestra, quàm inæstuãtis amati mei impulsu; quousque Virgo mater dilecto gaudes solo? impleamur omnes votiuo tantum in hunc diem gaudio grauidi. Tuus est, fateor; sed & meus est. Matris iure, tuus; adoptionis, meus. Largire quæ sola nunc mater potes tot expetitur votis, suspiriis, lachrymis, seculis. Quid diutiùs recondis mater, & publicare metuis cælo concessum natum? Si non erubuisti ad conceptionem, quid erubescis ad partum?

18 CAROLI SCRIBANI
concepisti virgo, fouisti virgo,
paries virgo, lactabis virgo. Ru-
bor exulat. Tibi thesauros, gem-
mas, aureumque delapsum cælo
vellus seruas, Angelo denuncia-
tore, Spiritu sancto formatore?
etiam inter vbera tuus erit. Ne
verere ne intercurrent aliena: so-
lo virgine lacte pascitur dilectus
meus. Nulla hoc vbera fundent
præter tuas; ne metue. Virgine lu-
det ille sinu tuo, collo pende-
bit tuo, vbere lactabitur tuo. Vide-
mus te matrem: an erubescis ad
nomen matris? Vterus natum
prodit, angelus, totque iam antè
vates cælo pleni. Nulla meritò
erubescat virgo mater. Erubescat
quæ è virgine sua quantum-
uis casto toro exiuit: nulla in te
ruboris causa, quæ vbiq; sem-
perque virgo es, & audis. Largire
proinde mundo natum, vt pro-
prior iam dicaris virgo mater. Vt
quàm virginem fateamur, fatea-
mur

mur, & matrem, & omnium se-
culorum prærogatiua Dei matrē;
tanto illo propinquiorem, quan-
to nato mater est carne & san-
guine vna. Concede Natum ma-
ter. Nihil tibi è donatione hac
decedet. Manebit qui antè tuus,
tuus nunc meusque, nulla sui
parte accisus, nulla tibi defrustrā-
dus. O veni & exspectatione las-
sam refice mentem, nisi fors ali-
quid tibi hîc displicet Amor
meus. Impera, & experire num
idoneum delegeris amori tuo.

Si vis fletum & dolorem,
Mille cum singultibus;

Numquam ponam hunc mœrorē
Nisi in tuis nexibus.

Si vis pœnas imperare
Duro mortis genere,

Flagra si vis irrogare,
Aut te morte quarere,

Vre, seca, nil inultum
Transi, nusquam decro.

Tantum dona conssepultum

Casto matris utero.

Hæc vota mea de penetrali
 mentis deprompta, quò te tandē
 fruar, dilecte mi, inter amica sus-
 piria lacrymis natantia; inter mi-
 stas oculorum fontibus preces a-
 moris fornacibus excoctas; inter
 inæstuanes amorum flammæ o-
 culorum fluminibus temperatas;
 inter calentia melioribus ignibus
 vota denso oculorum imbre ri-
 gata, quæ tibi nominiq; tuo æter-
 num sacro. Dirumpe tantùm cæ-
 los & delabere dilecte mi. Non
 cum paruulis sermocinatio tua?
3. Reg. 3 Ego autem sum puer par-
uulus & ignorans egressum & in-
troitum meum, cunis & vberibus
 natus. Permite me satiari cunis
 & infantia tuæ pannis. Virilem
 togam, & quidquid adolescentiã
 transcendit lubens volensque ce-
 do aliis. Præsepe & fascias largire
 mihi. In fœno & stabulo delicia
 meæ. Ibi illas opperiar, dilecte
 mi;

mi; vt expleam famem, restin-
 guam sitim mora tua prorita-
 tam; quam nullæ mensæ, nulli
 fontes, aut vina, extra te solum
 inter vbera commorantem, seda-
 bunt. Tu enim solus es, qui inter
 infanciæ pannos, anhelum aui-
 dumque pectus, mētémque amo-
 re fatiscentem, abeuntemque ani-
 mam reddere sibi potes: qui exa-
 nime corpus redanimare anima
 meliore, tua nimirum, dilecte mi:
 vt non iam cum Moysse claritate
 vestiatur, non cum Stephano an-
 gelico fastigio induatur; aut vm-
 bra hîc, aut vestigium, aut spira-
 culum denique aliquod deci-
 duum, & de afflatu tuo animatum
 sit; sed tu ipse.

Quamdiu premar hoc carce-
 re, & circumscribar corpore tot
 concupiscentiis euigorato? tem-
 pus est vt me è durissima om-
 nium seruitute in libertatem ven-
 dicem: vt tot iam annos mens

hæc, carni ancillata, erigat se ex alto somno & famulatu ad Deum creatorem suum, ad animæ suæ sponsum. Numquam hoc fiet, nisi ante tu librator, adflator, animator vniuersitatis, Verbum Patris, primordiale primogenitum, cunas, pannos, fœnum passus, & virginis matris vterum vberaque, arentem hanc animam nouo spiritu tuo inundaueris: ac in meliorem obsequentioremque spiritui carnem membra hæc corporaueris; vt licet in carne, exul tamen propè carnis, tibi & tibi soli viuat hæc anima, ignorantiæ morte discussa, ac velut de sepulchro veteris hominis in nouam lucem erumpens. Concede hoc mihi dilecte votorum meorum: vt viuam iam non ego, sed viuas tu in me, qui solus meritò vita dici potes. Fiet hoc, si amore duarum harum substantiarum quadam quasi fibula ac glutine adnectas me tibi.

Sperare

Sperare hoc passum, vbi te videro
 in virginis matris sinu ludentem,
 & ad vbera me dilectæ genitri-
 cis tuæ prouocâtem. Eueniat tan-
 dem tot desiderata seculis dies il-
 la, tot olim suspiriis, precibus, la-
 crymis exoptata. Allabere, dilecte
 mi, vt *sub umbra alarum tuarum,*
Psalm. 16. sedeam, fructusque car-
pam dulces gutturi meo, Cant. 2.
 vberum fructus genitricis tuæ.
Odor unguentorum eius super om-
nia aromata, fauus distillans labia
eius, mel & lac sub lingua eius,
& odor vestimentorum eius, sicut
odor thuris. Cant. 4. Verùm quò
 mihi hæc sine te? *hortus enim*
conclusus genitrix tua, *hortus con-*
clusus, fons signatus. Cant. 8. Quis
 fructus vtriusque? resigna hunc
 hortum, resigna fontem, qui so-
 lus potes. Quis cultior hortus vir-
 gineo pectore? sordent hic Alci-
 noi pomeria, Midæ rosæta, &
 quidquid in oculorum oblecta-

tionem commenta vetustas est. Quis fons præstantior vberibus matris? solue pectoralem fasciam nobilissimi horti: fluantque fontes virgine lacte grauidi. Fiet hoc, si te dederis mundo, si elapsus virgineo carcere vbera complexus fueris matris. E quorum diuite fluxu, tamquam analecta quædam menfarum, aut racemationem vindemiationi superstitem, avidus sitiensque hauriam. *Nam catelli edunt de micis qua cadunt de mensa dominorum suorum. Matthæi 15.*

Quid moram nectis? ne verere. *Vbera genetricis tuæ sunt botri vinea, odor oris eius sicut malorū, guttur eius sicut vinum optimum dignum dilecto meo ad potandum. Cant. 7. Veni dilecte mi. Ne patere tot lacrymis frustra rigari terram, tot noctibus diebusque suspiria ne quidquã trahi. O quando! Quis mihi det te fratrem meum sugentem*

*tē vbera matris meae, ut inueniā te
 foris, tot mēfibus recōditū; & deos-
 culer te, & iam me nemo despiciat?*
 Cāt. 2. Nō frater meus es, & os de
 ossibus, caro de carne mea? Mater
 ergo etiam genitrix tua mea est;
 vbera tua mea sunt, hæreditario
 iure tua, adoptio mea. *Sonet vox
 tua in auribus meis. Vox enim tua
 dulcis, & facies tua decora. Iam
 enim hyems transiit, imber abiit &
 recessit. Flores apparuerunt in terra
 nostra, tempus putationis aduenit,
 ficus protulit grossos suos, vinea flo-
 rētes dederunt odorē suum. Cant. 2.*
 Non hyems abiit cœlesti calore
 in virgineum vterum lapso? Non
 flores apparuerunt vberum geni-
 tricis tuæ? vineæque in iis floren-
 tes maturo distentæ rore longè
 latéque odorem suum sparserunt?
 & tamquam ficus protulerunt
 grossos suos? Meritò proinde
 nunc putationis tempus adue-
 nisse dicam. Et nonus tamen nunc

mensis currit, cum Bethleem sedet gembūda & sola. *Facta quasi vidua, & non est qui consoletur eam. Tren. 1.* cūm nemo solari eam possit, præter te vnum. Languet domina Gentium & Israël, & à manu sola tua medela speranda est: sedet in tenebris, nec alia de noctari luce potest quàm tua.

Exsurge oriens, vt fruamur in plenū optata luca tua. Quid tam diu recōderis nube? elabere. Quid trepidat nubes? potes integra nube. Neque alium speramus quàm qui virginea obuolutus nube, integra eadem, lucem dabit seculo. Nolo illam fulmine proscissam, virginem volo, qualem die media non rarò experimur, quæ etiam ardorem temperet solis. Ita olim pauore concussus inclamat Israël, *Loquere tu nobis, & audiemus; non loquatur nobis Dominus, ne fortè moriamur. Exaud. 20* Nos per virginem matrem tamquam per caliginem,

liginem, carnea nube tectum, vultum tuum expectamus. Nam quis videbit faciem tuam & viuet, nisi ingenti nube velaueris illam? Nolo nunc istam nudam, & carne sua tamquam veste viduam, ne moriar. Vestitam volo, & tamquam vnā è nobis; adeoque & carnem iam de carne mea. Hac veste labere, dilecte mi: vt in illa te fruar non modò in sinu & inter vbera virginis matris tuæ, sed & inter vbera Magdalenæ huius animæ meæ, Zachæi, Pauli, Centurionis huius: vt non iam vltra repam mœroribus plenus, terram deuerrens osculis, turtureisque humectans lacrymis, non sedeam super flumina Babylonis, & fleam dum recordor aduentus tui: sed dono iam tuo diues, exultem *vt gigas ad currendam viam, Psalm. 18. saliens in montibus, transiliens colles, similis caprea hinnuloq; ceruorum, donec aspiret dies, Cant. 2.* illa magna,
 qua

28 CAROLI SCRIBANI
qua in æternum facie ad faciem
iungar tibi amor meus.

Ad Annunciationem Dei Matris.

LUC. I.

C A P. I I I.

Missus est Angelus Gabriel à
Deo in ciuitatē Galilææ, cui
nomen Nazareth, ad Virginem de-
sponsatam viro, cui nomen erat Io-
seph, de domo David, & nomen
virginis MARIA. Et ingressus
Angelus ad eam dixit, Ave gratia
plena: Dominus tecum. Benedicta
tu in mulieribus. Ecce concipies in
utero, & paries filium, & vocabis
nomen eius IESVM. Dixit autem
MARIA ad Angelū, Quomodo fiet
istud, quoniā virum non cognosco?
Et respondens Angelus dixit ei, Spi-
ritus sanctus superueniet in te, &
virtus Altissimi obumbrabit tibi:
ideoque & quod nascetur ex te
Sanctum, vocabitur Filius Dei.
Dixit autem MARIA, Ecce an-
cilla

*eilla Domini, fiat mihi secundum
 verbum tuum.* Inaudita retrò se-
 culis legatio Deus, Angelum ad
 virginem delegat. Obstupescite
 cœli super hac legatione cœlestis
 Patris. Deus mittit tamquam vir-
 ginis assensum expectaturus,
 quasi nec Spiritui sancto sponsa,
 nec Filio fieret mater, nisi an-
 nueret legationi. Mittitur ergo
 Gabriel Angelus qui legata de-
 ferret, vt tam diu staret cœlum,
 nec sponsam suam obumbraret
 Spiritus sanctus, nec cœlestis Pa-
 rentis filius, filius fieret virginis,
 nisi legationi annueret virgo.
 Crederes nec maritali Spiritui
 sancto, nec matrem fieri posse,
 nisi descenderet in verba cœlestis
 Patris: vt nec descenderet in vte-
 rum verbum nulli referandum,
 nec formaret è virgine sanguine
 carnem Spiritus sanctus, nisi ad
 summi Parentis accederet volū-
 tas virginis. Nimirum cœlestis il-
 la nu

la nubes tot seculorum frigore
 gelidata nõ colliquesceret solari-
 bus Spiritus sancti radiis, nec cæ-
 lestē deplueret ignem terris, nec
 virgo nostra virgine suo vtero,
 virgine æternum terrâ hauriret
 delapsum imbrem, nî consensum
 præbuisset legationi. Quis crede-
 ret, nisi tã operosè Spiritu sancto
 dictatore vniuersa legatio testa-
 ta foret? quanta dignatio virgi-
 nis, cuius quasi nutui obsequere-
 tur cælestis Pater, Filius, Spiri-
 tus; ille mittendo, Filius paren-
 do, Spiritus sanctus formando?
 quanta gloria virginis, ad quam
 è cælorum summo destinaretur
 à Patre & Filio legatio, Spiritu
 sancto comite, Angelo denun-
 ciatore? quanta virginis dignitas,
 à cuius nutu decreta penderent
 æternitatis, vendicatio è seruitu-
 te nostra, libertatis è vinculis af-
 fertio, cælorum referatio, salus
 nostra?

Quid

Quid hæremus mortales, & de
 veneratione dubitamus, quam
 omnium seculorum nobilissima
 legatione venerari voluit cælestis
 Pater? quid dubitamus virginem
 hanc carnem colere, è qua mu-
 tuari suam voluit coæua proge-
 nies Patris? Veneror coloque te
 virgo magna. Nec laudes tuas
 vlla tacebit ætas, quam Angelo
 denunciante & gratia plenam, &
 Domino gratam & benedictam
 in mulieribus, & à Spiritu sancto
 obumbrandam, & verbo fœcun-
 dandam discimus. Quam tamquã
 maritali toro, Patre annuente,
 Spiritus sanctus sibi iungit, è quo
 caro de virgine carne, de virgine
 sanguine sanguis verbo nascere-
 tur æterno. Stupuit attonitæ si-
 milis, ad laudes suas virgo. Ma-
 gis etiam quia mater futura, quæ
 ignorabat virum. Nec didicerat
 sine viro nasci filium. Et virum
 virgo ignorabat, ignoratura æ-
 ternum.

nim. In hac lucta ignorati viri, & futuræ matris, hæsit dubia. Nec filium auersabatur, nec virum admittebat. Egredi è virgine sua nolebat: & filium iam tum Angelo denunciatore amabat. Quid ageret virginitatis & filij amans? filium admitteret? verebatur virum, admitteret virum? periclitabatur virgo. Nec exsoluere se his difficultatibus poterat inasuetata his quæstionibus. Hinc illa verba, *Luc. i. Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?* Sanctiore nimirum iam pridem castimonix voto obstricta; & antè mortem delectura, quàm virum, nouo in illam ætatem exemplo, sed quod iret in posteritatis exemplum; quo tot virgines soli Deo maritandæ non cognoscerent virum, & antè per ignes & tormenta & omnium carnificum irent ingenia, quàm virginem suam sacratam Deo viro crederent.

derent. Soluit dubium Angelus, matrem docuit fieri & manere virginem. Audiit lætabunda, & paruit virgo; ita tamen si vtrumque concederet. Tanti nimirum moliminis erat annuere Deo, quam diu de virgine sua dubitabat. Vt liberata metu est, & didicit non iam viro, sed Spiritu sancto obumbrante nasciturum filium virgine utero, virginæque carne, nulli ne in partu quidem referendam, annuit legatis virgo, *Ecce ancilla Domini fiat mihi secundum verbum tuum. Luc. 1.* Inde iam exultant cæli pendula antè de assensu, dubij de exitu: profiliunt cantica Patri, Filio, Spiritui sancto in gratiarum actionem, virgini in laudem. Et adamabat antè Spiritus sanctus sponfam, verbum futuram matrem, Pater Filio matrem. Magis etiam, vt audiuerunt sollicitam de virgine sua,

C

34 CAROLI SCRIBANI
non ante annuisse quàm & ma-
ter & virgo esset.

Quò raperis amor castus ? du-
bitat virgo paritura Deum , vel-
létne esse mater , si de virgine sua
exeúdu[m] sibi foret. Castus amor
quid non potest ? mentior si non
te amo castissime amorum. Non
dico me sequi. Ame tamen , quo-
que te careo magis , hoc amo ma-
gis. Nam vt possessa quis amet,
tamen nescio quo modo , absen-
tium magis desiderium est. Ita
præsentem valetudinem proiici-
mur , absentem quærimus : nec
beneficium agnoscimus quo frui-
mur , agnoscimus quo caremus. Et
ferè absentium maior veneratio
est , consuetudo neglectum pa-
rit. Sudamus in deperditis , parta
negligimus , tamquam si fatis sit
habuisse : Quid , quòd difficulta-
tibus crescit amor ? tanto nimi-
rum plus amaturi , quanto plus
laborum sanguinisque sparsimus.

Victo

Victoriarum nimirum & triumphatum amplius, vbi pugnatum & sudatum amplius.

Reddeo ad virginē. *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbū tuum. Luc. 1.* vt mater audiam & virgo. Et quem vtero claudam virgo, reddam virgo, vberēque lactem virginē. Dictum factum. Vt arbitreris è veteri formula matrimonij hæc fuisse; & assensu hoc virginis quædam quasi conubialia solemnia firmata. Dixerat, & concepit vtero virgo, Spiritu sancto tamquam cælesti maritali connubio virginem obumbrante: & iam mater audiret & virgo, admirata se matrem quæ sciebat virginem.

Illud nouum, ancillam dici, quam legatione cælesti non in famulam, sed in sponsam & matrem Spiritui sancto & Filio delegerat & poposcerat Pater. Neque legatione hac opus erat, vt in

ancillam ascisceret aut sibi illam
aut filio Pater; maluit tamen illa,
cùm sponsæ aut matris posset, an-
cillæ præferre nomen. Ita quo-
quisque Deo plenior, hoc & sub-
missior est. Magnus est & magna
de se sentit. Ludit hîc aliquis er-
ror. Videri fatebor magnum, ma-
gnus non est. Quin, parvus est,
quicumque de se sentit magna.
Neque illi magni, qui mendacio
magnitudinem iuuant. Quid si in
monte pumilio steterit, magnus
erit? si in puteo gigas, parvus erit?
nihil illius staturæ addet montis
magnitudo; nihil huius adimet
putei altitudo. Magis etiam apud
Deum, qui non cothurnos meti-
tur aut subsellia, sed hominem
homine suo. Vis apud hunc esse
magnus? Virginem imitare. For-
ma, viribus, eloquentia, eruditio-
ne, prudentia polles? adde opes &
honores, diademata & sceptrâ &
purpuram latè sparsam, quæ mar-
mora,

mora, aurum & gemmas verrat. Ride hæc magna, contemne, & calca; nisi calcari ab illis malis. Et quid hæc sunt si animam cogitas? magis etiam si cælum, & Deum? quid hæc ad Dei matrem? & illa famulã se fatetur. Tu quid dices? non beatum se arbitrabitur quacumque purpura fulgeat, si in famulæ huius famulum delectus fuerit? Imitare Dominum & Domini tui matrem, quicumque Filium amas. Deprimeris ac quadam quasi volûtaria volueris iniuria; magnus es, eoq̄ue maior, quò deprimeris magis. Extolleris & vltroneo conatu magnitudinem iuuas; parvus es, eoq̄ue minor, quo extolleris magis. Ut in hac arena creuisse decreuisse, decreuisse creuisse sit. Iuxta illud Lucae, 14. *Omnis qui se exaltat, humiliabitur; & qui se humiliat, exaltabitur* Et illud Matthæi, 20. *Quicumque voluerit inter vos*

maior fieri, sit vester minister; & qui
 voluerit inter vos primus esse, erit
 vester seruus. Comprobat exem-
 plo suo, Sicut filius hominis non ve-
 nit ministrari, sed ministrare. Et
 fortiùs etiam illud in terrorem,
 Matth. 18. Nisi efficiamini sicut
 paruuli, non intrabitis in regnum
 cœlorum. Quicumque humiliave-
 rit se sicut paruulus iste, hic est
 maior in regno cœlorum. Sciebat
 hæc virgo nostra, & ancillam
 se fatetur cùm posset matrem.
 Ancillare nimirum venerat, quia
 & filius eius ministrare. Nec
 multò, famulatur in Elisabeth
 domo mēsisibus tribus. Aut quis-
 quam arbitratur maiorem Mag-
 dalenam fuisse, cùm omnium
 oculis caderet, omnes illius; an
 cùm lacrymis tanquam imbri-
 bus Christi sui pedes rigat, tergit
 capillis, purpurat osculis? aut Pau-
 lum cùm minas vomit & sangui-
 nem, an cùm Act. 9. cadens in ter-
 ram

ram tremens & stupēs, interrogat, Domine quid me vis facere? an Chananæam valentem & nullius indigam, aut cùm prorumpit in has voces, Mat. 15. *Catelli edunt de micis quæ cadunt de mēsis dominorum.* Et audit, *O mulier magna est fides tua. Fiat tibi sicut vis?* aut Pharisæus magnus, & iã non sicut ceteri hominum. Sed ieiunat bis in Sabbatho, decimas dat omnium quæ possidet; Luc. 18. & non veriùs Publicanus, qui à longè stans nõ volebat nec oculos ad calum leuare, sed percutiebat pectus suum, dicēs: *Deus propitiuss esto mihi peccatori?* Aut adolescentior filius maior, cùm valediceret patri, opum & honorum plenus; an cùm à porcorum filiquis in se reuersus, paternis obuolutus pedib. exclamat: Luc. 15. *Pater, peccavi in calum & coram te, iam non sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut unam de mercenariis tuis?* an Petrus maior, cùm

fiducia plenus audet, *Matth. 26.*
Etiamsi oportuerit me mori tecum,
non te negabo; an, cùm egressus fo-
ras, fleuit amarè?

Ne fide magnis, anime, hu-
 milia calcatur tutius, excelsa præ-
 cipitiis patent. Post Antiochum
 Græciæ, Nabuchodonosorem
 Babylonix tyrannum, Chaldæum
 Baltasarem, & tot magna seculi
 nomina, luto & cineribus paria-
 ta, quid magna cogitas? Pom-
 peium & Cæsarem, Alexandrum
 & Hannibalem, Cyrum & Da-
 rios qui cogitat ferri aut veneni
 hostias, quid magna cogitat? &
 tamen si adeò delectant magna,
 virginem nostram, cogita om-
 nium ancillam, Christum cogita
 omnium famulum. Imitare. Et
 magna spera. Cælo non terris re-
 posita magna. Nec longa mora.
 Fors cras, fors hodie, aut hac ipsa
 hora præmia spera, qualia nul-
 lum seculum dabit, ac ne spon-
 dere

dere de mendacio quidem possit.

Eia anime, sequere ducem. Non potes errare. Prima debentur humilibus, vltima magnis. Delige Momentanea hic magnos magna, humiles hic manent parua scena reducta, pro momentaneis succedunt æterna; illis in ignibus, his in præmiis æternis. Lazarus nos docet, & diues Epulo. Delige. Et repeto. Sequere ducem, anime. Et incipe amare hæc humilia, si aliquando claudendum speras pectori, quem vtero clausit virgo. Delectatur humilibus, & cū humilibus fermocinatio illius. Sanè super cōtritum & humilem corde requiescit spiritus eius, & exemplo suo prouocat, Matth. II. *Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris.* Pax ab humilitate, turbatio à superbia est. Tranquillitas ab illa, bella ab hac nata sunt. Staremus in paradiso felices

animæ, si stetit humilitas, exulasset superbia. Semel hac admiffa, exulamur omnes, etiã qui paradifi nullum cespitem nouimus.

Perge, anime, sequere ducem. nec pudeat virum virginis infistere vestigiis. Præit illa. Desperare pudeat, aut ignauo fopore terram verrere. Vis Christum tuum aut virgine adhuc vtero delitescentem, aut vbera fugentem, aut collo pendentem, aut osculo beanrem? imitare ancillam matrem. Vis ignem hunc pectori inardentem, solem corde lucentem, mustum & fauum totum hominem possidentem? imitare virginem. Si per rupes & montes & Arabiæ deserta mitterem, quæri fors posses, aut retrahere pedem, aut hære dubius, difficultate victus, aut magnitudine territus: verum per plana te mitto, & multorum protita pedibus. Secura hæc via est. In præcipitio & in lubrico qui stete

steterit , timere proterit. Plana
 calcantibus rarior & securior lap-
 sus, & facilior erectio est.

Aude, anime. Magna te manent
 paruis , nil maius virginis nato.
 Vis hunc etiam ab vtero & vberē
 recentem? memento ancillæ ma-
 tris, & sequere quā te ducit. Con-
 cede hoc mihi , magni Regis
 magna virgo mater. Excute huic
 animo factum, & infere amorem
 tuum , filij tui magni magnum.
 Nullus amor fastui , humilitas
 amoris dux & indiuidua comes
 est. Non separantur amor & hu-
 militas , non coalescunt superbia
 & amor. Quantum se quisque
 submisit , tantum amavit ; quan-
 tum extulit, tantum ab amore re-
 cessit. Humiliaffe, amasse est ; su-
 perbisse, odisse est. Fuge arrogan-
 tiæ toxica quisquis amas. Perit
 omnis amans , si venena hæc bi-
 berit. Fuge. Ita fiat amor meus.
 Pelle hunc fastum , & quidquid
 de

44 CAROLI SCRIBANI
de arrogantia seculum sapit. Nesciunt in Bethlehemico stabulo, aut in virginis stabulare toro superbia & amor.

Procul ergo, procul omnis fastus. Amo te mea humilitas, ut amem te Amor meus. Sequor te amica humilitas, ut fruatur te Amor meus. Amplector te mea virtus, ut possideam te Amor meus. Ut inter vbera hæc commoreris peccatrici animæ tuæ, & Magdalenæ iam tuæ, & ô! æternum tuæ, Petri, Pauli, Matthæi, Zachæi, Publicani iam tui. Repeto, & ô! æternum tui. Ut nulla me à te separet aut arrogantia rabies, aut carnis illecebra, aut seculi vanitas, doloso honorum & opum tecta cinere. Sed viuam tibi, moriar tibi, & cum virgine ancilla, matre tua, æternum viuam tibi, colliquefam tibi, ut vnus iam tecum carne in matre, amore sum vnus, & vnus tantum.

Ad Visitationem Dei Matris.

LUCÆ I.

CAPVT IV.

VT audiuit salutationem Maria Elisabeth, exultavit infans in utero eius, & repleta est Spiritu sancto Elisabeth: & exclamavit voce magna, & dixit, Benedicta tu inter mulieres, & benedictus fructus venteris tui. Et unde hoc mihi ut veniat mater Domini mei ad me? Ecce enim ut facta est vox salutationis tua in auribus meis, exultavit in gaudio infans in utero meo, Felix salutatio, ad quam exultat infans in utero, & repletur Spiritu sancto mater. Quanto spiritu necessum erat esse plenam, quæ sola visitatione matrem sobolemque repletet. Miramur impleffe? quis miretur de flumine torrentes natos, de Oceano flumina, de nemore arborem, de caule fruticem, de arbore ramum,
de

de ramo florem; de Sole radium,
de ignibus scintillam, de monte
arenam, de imbribus guttam? mi-
nora hæc sunt ad nostram ma-
trem. Cuius virgine vtero, æquæ-
ua claudebatur progenies Patris,
primogenium & interminum
Verbum pariatum per omnia
Patri. Quid mirum si non tor-
pescat otio verbum, cuius nutu
pendet hæc machina, peritura &
ad primordiale reditura chaos, si
subtraxerit manum? magis mi-
randum fuerat, si stetisset tan-
quam oppressum sopore, nec
flammas excussisset hic ignis quæ
cælo miserat Pater, clauserat vte-
ro tamquam imbrem nube virgo
mater; nec lucem diffudisset hic
Sol magnus nube licet sua te-
ctus: nec odorem sparsisset hic
vterus aromatum primorū cella
facta: ad quorum odoramento-
rum vim adolescentulæ decurre-
rent verbo maritandæ, quæ ma-
turita

turitatem suam facerent illi soli,
 à quo quidquid est virginū æter-
 num fluxit ; nec penuaria hæc
 musto grauida exsurgerent læta-
 bunda, quo Spiritus sancti mani-
 bus ebrius orbis amoris deuome-
 ret imbres, deructaret odorata ô
 nimium vina germinantia virgi-
 nes.

Nec repletur tantum Elisabeth
 mater, sed exultat infans vte-
 ro clausus, non exultaret in-
 fans musto plenus, odoratissimo
 perplutus imbre, solaribus exci-
 tus radiis, igne viscera lambente?
 Exclamat inde mater à torculari-
 bus his ebria, tamquam potens
 crapulata à vino, *Benedicta tu in-
 ter mulieres. Luc. 2.* Inter virgines
 & matres, virgo mater. Vt incla-
 ment omnes in tympanis, cantet
 in cymbalis, & organis, & citha-
 ris, modulentur in Psalmis, *Iud.*
15. Tu gloria Hierusalem, tu latitia
Israel, tu honorificentia populi no-
stri.

stri, quia fecisti viriliter, & confortatum est cor tuum, eò quod castitatem amaueris: ideo & manus Domini confortauit te, & ideo eris benedicta in aeternum. Quid miramur benedictam cui benedixit Dominus, benedictione seculorum caelorumque prima? vt fieret mater, nata, sponsa Patri. Et vnde hoc. mihi vt veniat mater Domini mei ad me? Luc. 2.

Verum à quo didicerat virginem matrem? docuerat qui impleuerat, & quem circumferebat utero *benedicta illa inter mulieres. Vt nihil iam nouum, si exultet in gaudio infans. Nam si vno oculorum iactu potuit videre Elisabeth virginem, & Domini matrem, quanto potiore iure videret Dominum: de quo illud Angeli ad Zachariam: Luc. 1. Erit magnus coram Domino: & vinum & siceram non bibet, & Spiritu sancto replebitur adhuc ex utero matris*

matris
 rael
 ipsos
 lum
 con
 incre
 par

Vid
 nus,
 lus fa
 curso
 gimu
 ventu
 cuius
 eius co
 quo illi
 mus: A
 ptum est
 meum ai
 parabit r
 dico vobis, nō
 mulierum m
 Ut nihil iam
 dinis & grat
 Nec alia mag

NI

b hu-

d Au-

te,

des-

or-

ca

de

alta,

scit,

non

omi-

na-

Ba-

is, ef-

Ioan.

in eius

de ha-

audif-

nulieres,

enti plena

onis verba

anima mea

avit Spiritus

meo: sub-

Quia respe-

xit

spexit

Ecce

cent

exult

salut

ultra

tura

quân

guis,

bat il

Luc. 1:

annos p

bibe, ep

no: Stu

petent a

erunt?

qui indi

& epula

& inclan

inferno, Pat

mei, & mitte

gat extremum

ut refrigeret lit

crucior in hac flamm

Recordare, quia re

MA-

, t16

alta-

nis,

ro-

tuta

dica

redit

Pro

pa-

fieri

narum

, cuius

gaudiis

nis.

a mea,

exulta

qua om-

s & mœ-

la Dei de

est. Expe-

st, si dignata

a hæc mater,

s suis Spiritu san-

pumentibus, fu-

danti

dantib^{us}
 uite e
 odor
 croc
 pulu
 mag
 clau
 visce
 densi
 rorur
 ignis
 scintil
 ciem,
 ris me
 flamm
 quid, h
 latet i^{is}
 vterum
 nit, siue i
 & gaudio
 betha adm
 sa. Optatæ fla
 concedat, qu
 cum Magdalæna
 cum Paulo, aut accendat cū Ste-

ut cum
 orum
 Za-
 Tu
 eres
 ma,
 ; vt
 arum
 fiam
 ti tui
 iam
 d vnus
 , amo-
 , amo-
 i, cælo
 es, qua
 nni iã
 ncentu
 oces lati-
 . *Quia fecit*
 est, & san-
 hæc magna .ã
 e, tamquam
 gna, imbrem ma-
 gnum; aurora mea magna, ro-
 rem

quo
 nube
 gna, tamquam
 gna, imbrem ma-
 gnum; aurora mea magna, ro-
 rem

rem me
 radiu
 gno
 me
 nen
 maq
 trui
 odov
 hæc
 mat
 gna;
 cio h
 ætern
 tem tu
 das.

INam
 mentita
 nuntiat? Na
 aut dignus Am
 fatelles & purpura, v
 auro laquearia grauida? vbi

ANI

armor

stras?

hi-

um

anū,

per-

atus,

si re-

li.

15

V. ¹³ gatur:

Epulas, superiores

Humeris ferant onustis:

Patera, scyphi, lebetes

Sopient

A M O

Sopie:

Tyt

Re

Vbi

lata

quid

dol

tren

bus

inter

deo c

puer

maior

tem tu

nes in

testari

Quasi

natu,

Et non

tus ad il

brescat ? N

huic terrestri B

lo , qui extra hunc puerum ma-

trémque ornamenta deferat , or-

nementa quærat ? Verùm antra

regiū?

Malo à

duce

æ fi-

tel-

? &

aut

Re-

rum

can-

quid

gique

virgo

ne la-

illum

virgine

terum

tu! dū

, virgi-

rat filius

is imprimit

tam non ingrato

virgineo errore inerrat capiti,

dulcéque virgineo collo virgineū

pendet pondus; dum nunc dex-

tra

c

e

ca

v

r

m

g

l

v

d

p

d

t

tra nur

nunc

mat

tio

tém

uiat

loq

tenc

*nec**mal**nitri*

vacu

nisi

que d

nibu

lacte

nulla

fluant

sinus. I

spondeo

Felicem

dilectum

meu

casti

pudoris

oscula,

qua

teneras

plantas

dissuuiabo

plectar

infigam

basis,

qua

ma-

nus

illius

tornatiles

aureas,

digi-

tósque

tósque

tósque

tósque

tósque

tósque

tósque

tósque

tósque

tósque

plectar

infigam

basis,

qua

ma-

nus

illius

tornatiles

aureas,

digi-

plectar

infigam

basis,

qua

ma-

nus

illius

tornatiles

aureas,

digi-

plectar

infigam

basis,

qua

ma-

nus

illius

tornatiles

aureas,

digi-

purpu-

bra à

tia,

rore

lacte

fo-

hac

lau-

nu-

mil-

uam

o pro

o cul-

o pul-

noris

ngam

o fron-

arctabo

am legam

s purpura-

ta? q

alce pondus

o suavis pendeat

collo sarcina? ô dies! ô hora! for-

tunata dies. Cælum mihi, non

dies, & cælo carior dies. Æterna

hanc

vesti

ta? q

genibus

collo sarcina?

tunata dies.

dies, &

cælo carior

dies.

hãc mihi diem
 te semel
 dilect
 mater
 puer
 vim
 depe
 tem
 ter,
 riat
 perm
 Beati
 que v
 langu
 quam
 riat A
 tunc v
 mus v
 mea, &
 virgineo
 properate me
 pora. Quàm
 mus oscula ego & An
 quàm benè miscentur casta &
 pœnitentis labra? ô iterum for-
 tunati

SCRIBANI

sculum, sceptrum
Dei caro. A-

qui pa

ix, ô

lena!

por-

vbe-

orata

chi-

Deus.

iuersi

virgi-

Ille

bera,

filius.

us fi-

is non

12 igne,

ca em ada-

pa & opus.

Cætera terra capiunt,

nec n am terrarumque

spatia; angustissimus tenellæ

virginis virgineus clausit vterus.

Quid desideramus miracula?

potue

AMOR DIVINVS, 61

potuerunt cælo maiora nasci,
 sperari maiora, cælestium glo-
 ria, beatitudo, voluptas
 vnica, et infans:
 stabu[n]t pro
 admira[n]tibus
 pro
 milia
 com
 vt iam
 bulu[n]t
 da fu
 vos &
 Vertu
 tuari v
 non ca
 minum
 pendent
 vbera qu
 dalena, no
 cum Thoma, et
 gine matre ambrosio, to-
 tis cōstringimus brachijs: meritò
 terris occinitis pacem, quibus cō-
 cessus est Dominus pacis? nimi-
 rum

rum vos illum quærebatis, & tâ-
 quam cælum, stabulo in-
 uenistis & in fine opti-
 mo beate & amine,
 ad quæ gloria,
 voluit. Non
 vult. trum,
 pe. eum.
 N. o vo-
 o
 rnum
 meo
 us est,
 ignes
 in illis
 inde &
 an ludi
 ar meo:
 int. am æter-
 nie. ã æternum
 in i. mecti mei die,
 si Be. hi claudat latus,
 si præ. ngant, si in hac cer-
 uice ludat Amor meus, si toto
 procumbat pectore Magdalenzæ
 suæ, Thomæ sui, Petri sui, Pu-
 blicani,

blicani sui, latronis sui, si semel
 possessionem adiuerit, æternum-
 que tenuerit. Huius Amor
 meus. Cælum mi-
 hi erit. Nec vota
 mea inuentus,
 Pastorem
 dilectum
 na fru-
 ctus a-
 cordis
 uit illu-
 iam de
 sanguin-
 exclam-
 mi, dile-
 arentis &
 per agrum
 meras rubi-
 qua, sicut virg-
 tibus myrrha & t-
 si puluaris pigmentarij, Cant. 3. vt
 ex deserto sterilique corde pin-
 guia tibi grataque surgant pas-
 cua: nam & in illo, cunarum lo-

co, lectulum paravi tibi; *sexaginta*
illum fortes ambiunt pœniten-
 tiæ lorica armati *tenentes*
gladios, se *meo-*
 rum, *quibus*
 adue *nimi-*
 ca *scen-*
 mei,
 is in-
 tentis
odo-
 ant. I.
 intro-
 ac iam
 in tuo-
 tem in
 post-
 cantan-
 nis meæ?
 e voces tuæ;
 formosa sponsa
 mea, et quis miraretur me ni-
 grā? declorauerat enim me ignis
 concupiscentiæ meæ, excoquens
 vsque ad scoriam robur meum,
 nec

nec ossium medullis parcens. Sed
 & filia matris meae pugnaverant
 contra me, ut ruina mihi fuerit
 ex me.

re, fati
 de v
 nocti
 riis g
 tibus
 put n
 cimni
 s. lac
 eodē t
 lictor
 manū
 rham,
 probati,
 myrrha
 ubera me
 quaesui illi
 verò me custode:
 uitate, percusserūt me, & uera
 uerūt me. Cāt. 5. Ita ab oculis reli-
 quisq; custodiae administris, quib.
 cōcredita haec ciuitas fuerat, gra-

uia damna vulneraque tuli, ut,
 nisi dilectus meus me duxerit in
 domum genitorum, non etque
 mihi non tunc, *indito,*
et muste *orum*
Cant. *irgi-*
nis *ut si-*
igna-
cter-
po-
aculo
Beth-
ectu-
us co-
tis ar-
bmif-
omptæ
i pudo-
ndiæ pur-
ate constrata
potenti robore suo
 amorem meum eripuit cælo, de-
 dit terris, & quidem in stabulo,
 ne aut regia excluderer potentia,
 aut validis urbium mœnibus.

Nunc

Nunc patent aditus, referata plana-
 naque sunt omnia. Nulla hinc no-
 uercalia, nulla inuixæ ru-
 pes, nulloque super-
 stante

Q. Amo-
 rem r
 tre vi
 mea
 est. Co
 facile
 tritius
 tas an
 lingue
 missæ r
 bunt in
 nulli ma
 cadētibus
 nātibus, quā
 latis, quā p
 ctis recludenda. Aude & ingrede-
 re anima mea, & post suspiriosas
 noctes, post votiuos dies, post
 fontes & oculorum torrētes frue-
 re dilecto tuo. Largire hoc mihi

virgo mater, & tu Amor meus,
 vt in Bethleer celo inter v-
 bera virgini e, æter-
 num frua te ipso
 fruar a

Bethle-
 dium,
 nen. E-
 cecun-
 matu-
 obur a-
 ium fe-
 mea do-
 um meum.

L alces panni.
 Felic quibus innecti-
 tur Amor meus. ô cunæ! ô suaves
 matris genitiq; risus! oculi! basia
 fortunatú fœnum, cui pro molli
 culcitra decumbit dilectus meus!
 Quis mihi concedat, vt non pœ-
 niten-

nitenda metamorphosi demuter
 in fœnum, præsepe, pannos, fa-
 sciam? in verna. Pro vimi-
 ne m, quibus in-
 dorn fortuna-
 tissir atus ma-
 nibr antico
 fom
 cidz
 pan.
 his c
 antè
 nunc
 ctus
 ter v
 fasci
 gam d.
 tius. ô vira
 desiderata au
 te, ne effugiat dile-
 ctus: ne qua illum abrip et subdo-
 la manus, neque crudelia pellant
 arma Herode nata. Ite cælum, &
 quidquid ibi gaudiorum; Bethle-
 hem mihi cælum, in quo dilectus

dilecto præsepe fiam, cunæ, pãni,
 fascia. Ignosce mater. Quid tam
 diu ludis in... nunquam
 fatianda, ... da a-
 mico po... ule-
 tur me... iam
 andac... cufas
 ... næ?
 ... lau-
 ... fce-
 ... nis,
 ... ultis
 ... quo
 ... meus
 ... meri-
 ... meũ,
 ... in def-
 ... narum la-
 ... or meum pã-
 nis e... antia tuæ, cum
 pender... gratumque pondus
 è collo genetricis tuæ. Vulnerasti
 cor meum in vno oculorum tuo-
 rum, cum transuerberares hoc pe-
 ctus infantia tuæ radiis omnibus
 sola-

solaribus potentioribus. Vulnerasti cor meum amoris tui telo, cum
tamquam *scilicet* in medul-
las intus *scilicet* in celo ia-
culatus *scilicet* in veres

amoris

adeò f

emed

si his

Pulch

non est

quã par

pri & n

ex omni

tex tuus

& depur

sicut oculi

aquarũ, qua

dent super fluei

s. sicut cortex ma

tua, collum tuũ sicut monilia auro

& gémis variegata, vermiculata

argento. Sicut vitta coccinea labia

tua. Cant. 4. Fauus distillans os

tuum, mel & lac sub lingua tua,

&

& vinum germinās virgines, bra-
chia tua Cant. sicut virgula fumi
ex aromat.

univer-
sus

in thuris. &

vij. Ma-

Cant. 5.

laman-

ura tua

super

os

meum su-

per

Totus

inquam

uide au-

tuae re-

am extra

in hinc om-

is; & fascia nūc

eg. quum nisi vt infi-

gam. os oris oscula? occupa-

uit ora mater? infigam pedibus.

Sat magnum mihi cælum pedes;

& omni adeò maiores cælo pe-

des dilecti mei sunt: quos cum E-

uangelica amatrice amoris lauem

fon-

AMOR DIVIN

fontibus, tergam crin
 rem osculis
 lachry
 natent
 pendē
 iores
 leem
 calen
 do gl
 vbera
 bus se
 vndis
 perati
 mollit
 ludat i
 compra
 bra, alibi
 ca signet ten
 hoc signo nob
 gnoratus viua cælo
 oris. Ô
 beatæ iterum manus! æternùm lu-
 dite, non in superficie tantùm, sed
 in cordis intimo, interque me-
 dallas amantis huius pectoris. Ni-
 hil hic tibi clausum Amor meus.

Patent

ROLI SCRIBANI

ia referatis vndiq; val-
cataractis. Nec vl-

ius omnia

& tam-

am vel-

ardi, &

genas

am li-

ite pe-

terite

& inæ-

adien-

O quã-

, dile-

dis tho-

ous ve-

tiuescam

eno subster-

na

torũ meorum?

quand

alciis stringam, in-

uoluam pro pannis? felices præse-

piales cunæ tam nobili præroga-

tiva ante omnia secula delectæ!

felices panni quibus integitur A-

mor meus! cedite panni, cor hoc

dene-

denectā in pannos, doctior quā
 Seres, quibus fortunato cinctu in-
 nectatur Amor. Aternent tā-
 tūm hi ne

mor me

si cum

tur pan

getur

aderun

dilect

sepulc

nos.

hærebu

lorum t

lum ipsu

bus con

Quid loqu

mihī cælum

deliciæ fœnum

panni. Nolo cælum

nis ; nolo gaudia sine fasciis qui-

bus stringitur dilectus meus. Et

non dilectus meus cælum est ? li-

cet inter cunas, vbera, fugā, vin-

cula, flagra, spinas, clauos, crucē,

lan

lanceam, monumentum, infer-
 nique adeò flammæ; cælum ta-
 men est, vbicumq; dilectus meus
 est: arboribus, vineas, clauos,

VI & æter-

conditur
 Quid in-

es, pru-

& ful-

as, cra-

, Baby-

n, cæ-

ruar di-

id terris

mihî cu-

& quid-

; nullam

extra cunas,

extra stabulum.

Ite gemmæ, omnibus draconum
 frontibus, piscium cerebris, con-
 charû postulationibus decerptæ;
 & quidquid rupibus, fluminibus,
 mari ambitio piscatur de peregri-
 nitate

nitate magnū; nihil mihi illustre
 extra præsepe. Ite purpura & coc-
 cus, & quidquid Seres docta nere
 docuere m[...], quid Babylon
 ingenio[...], quid-
 quid T[...], in-
 suere[...], (ij)
 ronder[...]
 nofit[...]
 bus co[...]
 inger[...]
 pange[...]
 docuit[...]
 incoqu[...]
 mordio[...]
 coccine[...]
 mihi, si
 virginisqu[...]
 fascias dilect[...], Sæsti-
 tas. Ite lecti qu[...], ne aue è
 peregrino cælo fulti; & vos cul-
 citræ quacumque mollitie far-
 tæ. Ludite in orbem aurum gem-
 mæque, & quidquid curiosa
 manus reperit in luxum, quid-
 quid

quid quocumque sole docta fa-
 bricata est acus Bethlehemi sta-
 bula, & incultæ exesæ rupis la-
 quearia, & cetera, quæ in tento-
 riis, & in cinthini
 coloribus, & in bys-
 sifera, & in colum-
 botiora, & in lectuli
 narag- & mira-
 tum di-
 teliciis,
 n fastu,
 est. Abi
 ; stabu-
 num. Ite
 op- & præsepi
 clauditur. his maius est,
 quidquid illius : tanto om-
 nibus nobilius, quanto æterna-
 tura perituris, cælestia terrestri-
 bus antestant. Tantum æternum
 hîc fruar dilecto meo. Stabu-
 lum, præsepe, panni mihi, &
 ego

ego illis. Dilectus meus inter illa
 mihi, & ego illi. ubi pascitur in-
 ter vbera matris, & in gremio
 virginis; qui vterum matris
 ludit sine macula, & sine
 gine, vnde dicitur: Vir-
 ce ponitur.

Cur
 tecta sunt in
 partu, vnde dicitur:
 pe, pater
 Virgo
 Deo, in
 socia, Sp
 gine vter
 æternum
 solo patris
 pudicitia com-
 nutri-
 tius dilecti mei, nec ultra virgi-
 nes denique sunt denuntiatorij
 spiritus; stabulumque totum virgi-
 nem suam loquitur. Gratum virgi-
 nibus domicilium, ubi virgo ma-
 ter & filius virginis cubant toro,
 virgine sponso custode, quidquid

moniam periculi memoria vene-
 rantes. Amore stabulum regia
 mea, præcelsus, pan-
 ni cocco, fascia
 ciæ co, qua-
 uis ge, am
 omn, s.
 Delic
 ptas
 titia
 Quæ
 neris
 lia dil
 suauia
 matris
 da? cu
 vos haun
 ta, exilite
 nei fontes, quos amictus meus
 ore fugit virginè, transilite va-
 da, & infantia primæ labra, ut
 è deciduo hoc virgine rore vel
 extremis hisce labris amoris ex-
 tinguâ sitim. Pluitè fœcundę nubes
 imbræ virgineo grauidæ, & aren-

tia hæc rigate corda, languen-
 témque & emolliam amore mē-
 tem. *Supponam*
 labi *amori*
 nos *nis dñi*
 tu *ma-*
la. An
nemo
eter-
vin-
orcu-
tatore?
tes. O
beribus
ado re-
quando
innu *virgineo*
 nimbo *quando immer-*
 gar fluminibus virgine vberē de-
 ductis? quando ô! totus lacteo
 proluar Oceano virgineo vberū
 fonte prognato, vt è virginis ge-
 nitricis lacte, peccatorisq; lacry-
 mis, grata defluant dilecto bal-
 nea, miserationis vberum lacte
 pœni

AMOR DIV

pœnitentisq̄ue oculorū
bus defudata ⁊ fudit

torrentes

quæ mihi

cti mei

magni

dilecti

quanta

dilecte

gar tot

ribus g

mea sui

plena. A

mens vi

& dilecti

illius mea

vna iam ma

anima vni. Non ⁊ anima

mamur anima. Corde spiramus

vno. Ignorat amor discrimina.

Bethlehem ergo meum est, præ-

sepe meum, fœnum, panni, fas-

ciæ meæ sunt. Bethlehémica ma-

ter & vbera mea sunt, deliciarum

mearum mare magnū, fons inex-

ROLI SCRIBANI

ternorū gaudiorū flumi-

fluxū positura.

ter mea, &

ocius iam

vnus iā

, sed tu

com-

one. Sit

mihi alia

virgine

& te vir-

quā re-

oria, exul

quar triū-

gminibus

nobili Bethle-

he.

in quā triūphali

curru, calcantem in pā-

nis & fœno aurum, gemmas, dia-

demata, sceptrā, purpuram, im-

peria, & quidquid vbiq̄ illustre

& magnū, ô sequar pannis fœno-

que nobilē, cunis & matre vir-

gine! ô & pascar manibus lactēq̄

virgine! felix ô nimiū dies! for-

tunata

AMOR DIVIN

tunata cælorū agmina
cælo pace
beata ô
ti mu
ctu b
præf
vbiq
digic
lo te
mit i
vtero
ne. C
la ruf.

Virg

C.

Virgo q.

Claustro

Sensit delapsam utero

Natum quem intus fouerat:

Nil ab hoc passa filio

Qui caro carne creuerat.

Pannis inuoluit parvulum,

Stringitq; mater fascia

Concessum calo filium,

F 4

CAROLI SCRIBANI

qui soluit pretia.

inclinavit,

didit:

e:

o:

canis

aplicans.

lis ter duicibus

Caput obnubens parvuli,
Plus basiis quàm vestibus
Corpus fouens tenelluli.
Nunc natum inter ubera
Casto ludentem pectore,
Cœlesti rore madida:
Pascibat lacte virgine:

Nunc

AMOR DIVINVS

Nunc bina prabens uber

Imbre caelesti rorid

Nunc tan

Cast

Hic de

Hic

Hic pe

Cal

Hic ma

Subn

Hic lab

Cast

Hic natu

Pudic

Hic gena

Reddens

Hic mater nai

Fronte stringit & oculo,

Molliq; fouet ubere

Tamquam feruente foculo.

Hic natus manu tenera

Oréque suo masculo

Ludebat inter ubera,

Pectus constringens osculo

Hic mater genas manibus

AROLI SCRIBANI

Hi nuda basiis

coris nexibus,

la

si.

f. labor cu-
o donabor
? quando
tantia vo-
tit. bus testatum
inuoluan. pectori re-
conditum, dilecto meo focian-
dum, connubióque firmandum
felici stabilique? quando osculis
densabo pedes, manúsque pur-
purabo basiis? quando stringam
brachia collique nuda amplexi-
bus? quando frontem amoris si-
gnabo notis? quando, ô liceat! ge-
nas

nas genis, labrâque adnectam la-
bris? Dies, ô nimum felix, tot
optata *veris* *curatorum* stabu-
lum,

D*ies*, *us*,

O

C

Sol

Ca

Et l

In u

Lati concu *astores*

Nouo terris Domino,

Spargunt melos spargunt flores

Dulcimentis iubilo.

Nobis natus, nobis datus

Ex intacta virginæ

Cælo datus, mundo datus,

Christus natus hodie,

Exultemus & latemur

*In chordis & organo:**Alternantes collatentur**In tubis & tympano.**In fistuli**Ben**In licu**C**Plat**ata,**L**Et**montes,**es*

Plaudat & *ca* dilecto
 meo, Christe *ca*. Plaudat pro
 regia stabulo, praesepi pro rore re-
 gio, panis foenoq; pro purpura &
 molli strato: laetitiaque exultans
 perfundat Bethlehem gaudialibus
 lacrymis torrente. fuis, quibus ta-
 quam odoratis balneis innatet cu-
 nis natantibus dilectus meus; lu-
 datque ut in amico gratoque sibi
 flumi

AMOR DIVINVS. I

flumine. Properate lacrymæ di-
 cto saturandæ, & illo solo. Solite
 cataractas oculi mei, & amicos a-
 xate finis non im-
 mœror, de-
 quenti &
 iubilatio-
 nem. oc-
 oculos e.
 Nata Be-
 tiuo hoc
 cum stag-
 quidquid
 pit, quid
 dolet, quid
 præsepi tuo, omnis
 mœror, omnis lacryma aliorum
 quàm ad dilectum fusa, quàm illi
 casto sacramêto dicata. Illo enim
 solo ductore auctoreque cadunt
 non pœnitenda flumina, illo solo
 duce saliunt fontes felici æterni-
 tate donandi. Dona hos mihi, &
 bea hoc me munere dilecte mi,
 vt beatis his fontibus diues, noua
 semper

AMOR DIVINVS. 77

rum Oceano, suspiriis tanquam
 remis actæ; votiuisque amorum
 votis; in ætheris late ve-
 lis, secundo quoniam
 tuo in ætheris me-
 liori in ætheris nau-
 clen in ætheris om-
 nem in ætheris, ho-
 stiler in ætheris nem
 positu in ætheris er-
 que a in ætheris
 quanto in ætheris
 rint oc in ætheris
 fuderint in ætheris
 tibi, felic in ætheris
 beandi.

Votum Christo dormienti.

C A P. VII.

Dormi fili, dormi, mater
 Cantat unigenito.

Dormi puer, dormi pater

Nato clamat paruulo.

Lectum stransi tibi soli,

Dormi mate bellule.

Set

Strani lectum fœno molli,

Dormi mi animule.

Dormi decus: &

Dormi

Dormi

Da

Dormi

I

Qui

I

I

Dormi

Mille dabo

Castæ matris verus odor,

Mille dabo basia.

Dormi mel dulcoris merum,

Dormi meum vinulum.

Dormi recens meum mulsam.

Dormi nectar cœlicum.

Dormi nate mi mellite,

Dormi plene saccharo.

Dormi vita mea vita,

Castæ

Casto natus utero.

Dormi cali musto plene,

Dormi plenus nectare.

Dormi, dormi et tibi bene,

Dulci re.

Quidquid

Dora

Dormi

Mat

Dormi

Dori

Dormi c

Dormi

Dormi fili,

Dulce n

Dormi nate,

Suaue carn.

Ne quid desit, sternam rosis,

Sternam fornem violis,

Pauimentum hyacinthis,

Et praesepe liliis.

Si vis musicam, Pastores

Conuocabo protinus.

Illis nulli sunt priores,

Nemo canit castius.

O vos omnes qui transitis,

Qui videtis,

Qui gaudetis.

Cantate parvulo

For-

Canta-

Hæc dicitur, quæque, vnigé-
 nitoque iacens decantat mater,
 dum amorem suum meumque si-
 nu fouet, vberaque lactat virgine;
 amicūque lassæ naturæ solatium,
 soporem apprecatur. Dulcis som-
 nus in amati sinu; suavis somnus
 pendens ab vberibus, dum virgine
 lacte plenus in amica procumbit
 vbera

vbera molles puluillos. Grata vir-
 gini matri sarcina, optatum vtero
 pondus, dum inter fomni delicias,
 oculorumque noctes, genitricis
 purpurantur vbera dilecti irrorata
 labris. Quae quae inter
 materna dilecto
 frui, oscula attingere
 plantas cale-
 scat dilecto hic
 peccator dilecto
 lecte mi dormi. Dormi
 rum, puteum
 quae fluunt
 sicut aurum opus
 columbae virginis iacet lotae, ge-
 nae tuae sicut areolae aromatum,
 labia tua distillantia myrrham
 primam, collum tuum sicut mo-
 nilia, manus tuae tornatiles aureae:
 talis es, dilecte mi, intervbera ma-
 tris tuae, tamquam aurora confur-
 gens, pulcer vt luna, electus vt sol.
 Tantum dormi dilecte mi, dormi

98 CAROLI SCRIBANI
flos decoris mei, laurus mea, viola
mea dormi; dormi mea rosa, li-
lium meum, decus & gloria mea,
honor & corona capitis mei dor-
mi; dormi melos meum,
gaudium meum & cor-
dis mei, mea mu-
fica, mea
dormi mea, &
decori dormi;
dormi ex mil-
libus dilectæ
millibus

ad præse-
pe, vbera matris.
Non prouoco ad cunas; suauius
in virgineo decumbis sinu, ô si
pro præsepio & fœno, cor pecca-
triciis huius animæ deligeres! du-
ra præsepia, asperum fœnum; du-
rius peccatoris cor est. Sed non il-
lud aduentu tuo, somno tuo, om-
ni plumeo puluillo mollescat te-
nerius: quid vis? virgineum pe-
ctus

Etus in quo virginum amator, vir-
 gineo recumbas somno? cor ca-
 stum, in quo castitatis amator ca-
 sta trahas suspiria? Quid nouum,
 castum castipectore?
 inagnum casto, non
 casto, casto te. Tu
 solus potes munere
 ris. Et non mol-
 lesque in dale-
 næ tuæ vt Mar-
 thæ tuæ so non
 ante casta ere?
 quod aliqua ver-
 no tibi iunxit ada-
 masti quas fecerunt castas? aut non
 suauior tibi puluillus, Augustini
 tui antè non castum cor, multo-
 rum castorum semper quid quæ-
 ris Amor meus? animas innocen-
 tes, & peccatorum ignaras? pro
 innocentibus an pro nocentibus
 procumbis fœno? an in Bethle-
 hem stabulasti pro iustis, vinculis
 arctatus, crucique post verbera &

coronam spineam affixus pro iu-
 stis? an magis pro peccatoribus &
 inimicis? quid ergo excludor be-
 neficio tuo? aut quid contemnis
 munera? *ego aliud*
 nullum *quam vt*
 cor hoc *in in cu-*
 de & n *o som-*
 niculi *tibi: vt*
 quod *celeribus*
 tam *solles tibi*
 succ *is indor-*
 mias *ec deerit*
 mus *toria; sed*
 vidua *ica, pœniten-*
 tiæ lacrymis tamquam rore dilu-
 ta. Magdalenæ tuæ musica molli
 capillari spongiâ delinienda, fœ-
 cundoque oculorum imbre rigan-
 da; cui innatent cunæ tuæ, ne qua
 inimica manus, inter somni deli-
 cias, furtim abripiat quem diligit
 anima mea. Nō deerit musica Pe-
 tri tui, *cùm egressus foras, fleuit a-*
marè. Luc. 22. Non deerit de cruce
 pen-

pendentis latronis, *Nos quidem iustè, nam digna factis recipimus. Domine, memento mei cum veneris in regnum tuum. Luc. 13.* Non deerit Publicani h... est pectoris
 tunctiones... um deie-
 ctiones... isto mihi
 peccator... erit spi-
 rans m... Domine
 quid me... ò dee-
 rit filius p... ustus,
 Pater, pec... oram
 te, iam no... i fi-
 lius tuus. ... n de
 mercenariis v...

Et licet non... am conatum
 Agathæ aut Agnetis, ore tereti se-
 mihiantibus in canatu labellis
 cantum eliquantium; non Catha-
 rinæ aut Theclæ, omnis vocolæ
 melleam modulationem? nõ Lu-
 ciæ aut Christianæ omnimodis
 peritam modificationem; non
 Domitillæ aut Cæcilie concen-
 tum varium, non Martyrum bel-

licosum, Cōfessorum religiosum,
 Anachoretarum querulum inno-
 centum simplicem; adfero tamen
 seriam pœnitentis musicam, omni
 rubæ rudoire tenuissimam, omni li-
 ræ concentu, omni
 tibiæ quædam, omni
 ni fistulæ, omni
 maiore, omni fa-
 cultate, beneficiis
 etiam, perfe-
 cta ac, cruenta
 mentis, à te
 præmi, bono?
 nam, incit me-
 ditari, ad laudem
 satis esse debeat, conari præmian-
 da, ac prædicanda; maxime apud
 te qui scrutaris corda & renes,
 qui que merita voluntate meritis.
 Adfero proinde peccatorum musi-
 cam mœroribus licet plenam, non
 ingratham tamen tibi: pro talibus
 enim maduerunt cunæ, virginea
 fluxerunt vbera matris, patuerunt
 pedes,

pedes, manus, latus, corpus reli-
quum.

Ne auerfare hanc musicam, de
qua illud lego apud Prophetam
tuum, *Ezec' 33. Impius egerit*
pœnitentiam in omniis peccatis
suis quos commisit, et in iniqui-
quitatibus suis confitens est,
non recedat a peccato suo. Et tibi illius
tui, Luc' 15. Et in cœ-
lo super peccatorem magis
agente, q. super iustum a no-
uem iusti. Et in cœlo super
tentia. Vnde et sic, sicut
promissio tua: quod: gra-
tiora tibi sunt lacrymæ poten-
tenti impulsu tuo excussa, quàm
non vnius virginis stillicidia len-
tè manantia. Has peccantis animæ
lacrymas libo sacroque tibi. Hos
etiam sudores, mœroribus tam-
quam torcularibus expressos, pur-
pureosque fontes è mediis animi
quondam mei saxis scaturientes,
manuque tua tamquã altera Moy-

104 CAROLI SCRIBANI
sis virga eductos, æternùm dico
tibi. Suscipe tantùm amor meus
hæc libamina, si nõ innocuo cor-
de, dolenti tamen, pœnitenti, al-
tũmque ingrati, blata, vt
aliquando tibi Tim. 2.
vas in herosolymis in Do-
mino, qui inter-
tum; vt gloria,
in vas m præpa-
raſti ad Beth-
lehem vt præ-
ſepe fia- omino,
regi que; cui in-
dormiat dil- cubet que
non in meridie cubam, ſed nocti-
bus ac diebus totis, nullo in æter-
nũ ſeculorũ fine. Gratus ſomnus,
in cuius medio cor vigilat, frui-
tur que dilecto ſuo, tamquam in-
ter vbera matris. ô fruam! & fruam
æternùm amico hoc Amoris ſo-
mno! ille in hoc pectore, ego in
illius ſinu, æterna felici cubatio-
ne, requie æterna! quam nulla
nouer-

AMOR DIVINVS. 105
nouercalis aut inimica turbet ma-
nus, nulla inuida aut æmula dex-
tera, nullum pectus odio graui-
dum. Sed in æternum perennatu-
ra firme. Non enim in amico fo-
piat se. Non enim in se potest A-
mor m

Ad Pascha

Luc. 2.

PA S
ead
tes vigi
Et ecce
ta illos,
gno. Et dixit Angelus, Nolite
timere: ecce enim euangelizo vo-
bis gaudium magnum quod erit
omni populo, Quia natus est vobis
hodie Saluator, qui est Christus
Dominus, in ciuitate David. Et
hoc vobis signum: Inuenietis infan-
tem pannis inuolutum, & positum
in præsepio. Vigilantibus nimirum
iura subueniunt: auersatur Domi-
nus

nus dormientes & tepentes. Quos
 & euomit tamquã nauseantis sto-
 machi vomitum : non quòd om-
 nem excludat somnum : amat
 somnum , sed non vitium somnum
 cordis. Cùm in somno cogitationes
 cogitationes & cogitationes amina,
 iacetque per naturam naturam
 ræ cedens naturam animam
 collatam, mens mens
 tamen in mens que ge-
 mitibus mens Xaue-
 rio currens menspiriis
 ex imo mens norem
 suum pectoris mens felix so-
 por, & qualem mens huic cor-
 pori , cùm mens amoris vino se-
 pulta, ebria deructat verba amoris
 sui torcularibus sudata. Cùm fra-
 ctis hinc inde vocibus , & tam-
 quam sopore collisis, amorem lo-
 quitur. Inde per amica silentia he-
 ret cunctabunda , donec redeant
 amoris verba mixta suspiriis ple-
 no iam pectore iaculata. Felix cor-
 porum

porum quies dum in amoris nemore hortoque ludens anima, paciscitur inter lilia. Felix quies, dum educta amoris manibus anima hic lætos inambulat campos amoris manibus confitos, ibi proluitur flumine amoris fontibus nato, alibi ducitur in penuarium amoris vino inebrianda, sed & mensis admouetur saturanda: ô corpus! quousque teneor his vinculis? quousque non æterno illideris sopore, vt introducar in cellas pronas dilecti mei, in cubiculum genitricis illius: fallor, si non & ad vbera dilecti mei, memor illorum super vinum; vt curram in odorem vnguentorum eius. Oleum enim effusum nomen illius: ideo adolescentule dilexerunt eum. Et non ego ex adolescentibus vnus, vt sedeam sub vmbra illius? *fructus eius dulcis gutturi meo.* Cant. 2. Vt postquam introduxerit me in cellam vinariam, exclamem,

mem, *Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore langueo. Donec audiam tot suspiriis expectatam dilecti mei vocem, Surge, propera amica mea, columba mea, formosa mea, & veni. Iam enim hyems transiit, imber abiit & recessit. Flores apparuerunt in terra nostra. Surge amica mea, speciosa mea, & veni. Gratus o somnus animæ, cum erumpit in has voces, Ostende mihi faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis, Vox enim tua dulcis, & facies tua decora. Dilectus meus mihi, & ego illi qui pascitur inter lilia, donec aspiret dies, & inclinentur umbra. Dies nimirum illa Domini Sabaoth magna, dies gaudii & lætitiæ, postquam iam nullus, ac ne corpori quidem, somnus. Sed excubantis amoris vigiliæ æternæ. Gratus somnus dum liceat illud dilecti mei: Cant. 5. Ego dormio & cor meum vigilat, donec iterum insonet auribus vox dile-*

dilecti mei amoris impatientia victi & pulsantis. *Aperi mihi soror mea, amica mea, columba mea, immaculata mea.* Ecce ego dilecte mi. Nam & *anima mea liquefacta est, ut locutus es mihi.* Surgo & aperio. Ingredere dilecte votorum meorum, & nullus iam vitra sopor. Ut loquar cum pastoribus tuis, *Luc. 2. Trāseamus vsque Bethlehem, & videamus hoc verbum quod factum est, quod Dominus ostendit nobis, & inueniam Mariam & Ioseph & infantem positum in praesepio: cū audiero multitudinem militiae caelestis laudantium Deum & dicentium, Gloria in altissimis Deo, & in terra pax hominibus bonae voluntatis.* Transiui & iam teneo Bethlehem caelestibus spōsionibus grauidam. Video verbum carnem factum. Gaude mea anima. Nam quis caperet verbum si maneret verbum? caro ergo factum est verbum, ne exularet haec
 caro

caro mea à verbo. Amo te meum
verbum, magis quia caro factum
es. Nam quis te speraret cùm in
excelsis habitares? imò quis non
desperaret cùm in sinu decumbe-
res Patris? inaccessa hæc via carni
est. Carnem induere placuit, vesti-
ri carne, vt viderent *oculi mei salu-
tare tuum*, vt tangerent manus
meæ carnem de carne mea. Fa-
ctum, & vidi, & repleta est anima
mea gaudio, & exultauit vt gigas
ad currēdam amoris viam: ô fruatur
illa inter vbera genitricis meæ, in
sinu dilectæ matris meæ, inter a-
mica brachia virginis matris A-
moris mei magni, verbi magni,
virgine, carne & sanguine vestiti,
virgine lacte & vberibus foti. No-
lo verbum nisi vestitum hac car-
ne. Nam quò mihi post primo-
rum parentum delictum primor-
diale, sine carne verbum? frustra
stabat cælum carni, nisi carnem
indueret verbum. Induit, & iam
rese-

referatum cælum carni. Amo te
 mea caro, quæ vestisti verbum,
 sine qua nequidquam gloria, aut
 sperari delitiæ poterant cæli. Cæ-
 lo suus honos, voluptas sua, decus
 suum, delitiæ stabant suæ. Mihi
 quid præter tribulos & spinas, su-
 dores & lamenta, & væ natis reli-
 quum erat? exulabam cælo exilio
 æterno, & irritæ cadebant lachry-
 mæ, suspiria, vota. Non si maria
 fudissent oculi, & præter primo-
 genium, peccatum nullum. Tran-
 sieraat iam in traducem, & de pec-
 catrice carne peccatricem traxe-
 ram carnem, nullis fletibus pian-
 dam, nullis eluendam. Ergo perie-
 ram, & perieram æternùm, dam-
 nationis & mortis in primo pa-
 rente sententia percussus. Induit
 verbum carnem, & derasi tot titu-
 li mortis alieni & mei. Et hæres
 iam facta caro, est ascripta cælo.
 Cùm enim antè clausum stetisset
 carni cælum, verboque iuncta ca-

io penetrasse cælum ; reclusum
 carni cælum fuit , vt hæreditario
 nunc iure debeatur carni cælum,
 cùm caro de carne mea: fractis tot
 seculorum repagulis, referatis tot
 ætatum claustris, transcenderit
 cælos; vt fieret iam cæli tamquam
 ab intestato possessio carnis, qui
 excluderant carnem. Hanc carnem
 non amem caro? amo in verbo
 carnem, amo in virgine carnem.
 Nam nisi à virgine hac carne mu-
 tuaretur verbum carnem, vtero
 clauderetur virgine, nasceretur
 virgine, vberè que lacte que pasce-
 retur virgine, non haberem car-
 nem de carne mea. Amo te ergo
 caro mea, & in virgine matre a-
 mo te caro mea, in virgineo san-
 guine, vberè, lacte, amo te caro
 mea: eo que magis mea, quò ma-
 gis non de alieno, sed de meo pec-
 catrix hæc caro mea, ignibus de-
 stinabatur æternis, tot nominibus
 æternis.

Salve

Salve ô mea falus, vita mea.

Quid reponam pro hac vita? inuestis & nudus ego. Etiam in Paradiso didiceram erubescere innocentia occisa, exinde folia vestis pudori tegendo, accesserant scelera mea, & excussus pudor nudam ostantabant verecundiam, nisi illum credam vestiri, qui sceleribus integitur, & densè vestiri, qui densè integitur. Plus proinde vestiri qui densiùs integitur. Verùm quò mihi hæc vestis è sceleribus contexta? nolo hanc vestem, & tu auerfaris hanc vestem. Nec quidquam mihi tamen reliquum extra hanc vestem. Hanc ergo pedibus substerno calcandam tuis, præsepi tuo, fœno tuo; addo voluntatem bonam, cui per cœlestem militiam denunciaasti pacem. Nec aliud habeo præter hanc voluntatem, & illam dono tuo, munere habeo tuo. reddo à quo accepi, graui vulnere fauciam, sed amoris

114. CAROLI SCRIBANI
tui cuspide & telo. Perge ferire,
vt ego pergam amare, eoque ar-
dentiùs amare, quo fodies altiùs.
Fode amor meus, caro mea. Ne
parce; seca, diuide. Bibat tuum fer-
rum quidquid hic sanguinis abdi-
tum latet fibris. Bibat verbi tui
spongia caro tua, caro iam mea,
quidquid hic liquoris; vt & tu bi-
bas, exfatieris & inebrieris hoc
amoris tui poculo amor meus.
Beatus si secaueris, si ebiberis. Nec
quidquam vltra mei; tua sint om-
nia præsepi substernanda tuo, ma-
gis etiam tibi; vt pro molli fœno,
mollior hæc voluntas, immacula-
tus fiat torus, lectus, cunæ, panni
tibi; quibus procumbas, à vulneri-
bus amoris tui gaudio plenus,
dum suges ibi vbera virginis ma-
tris, hic vulnera amantis animæ:
ibi virgineo pascaris lacte, cælo
irrorante; hic fœcundis peccatri-
cis animæ lacrymis, cælo prouo-
câte: ibi tenellæ matris diuite rore,
hic

AMOR DIVINVS. II 5

hic amantis animæ purpureo potaberis liquore: vt munere ego tuo diues, munere tu meo plenus, vtrimque satiemur & inebriemur fortunata in omnem æternitatem propinatione, felici haustu; vt nec satietati fastidium copia pariat, nec in tam locuplete copia desit, quod nouè hauriatur, æterno semper haustu, largitione æterna, quam nulla minuat dies, currentibus vtrimque donis, prosperoque in æternùm fluxu, dum & tu & ego æternùm mutuò propinabimus in hac amoris cella, hauriemus æternùm.

Ad Circumcisionem Domini.

LUC. 2.

CAP. IX.

Postquam consummati sunt dies octo, vt circumcideretur puer, vocatum est nomine eius IESVS: quod vocatum est ab Angelo priusquam in utero conciperetur. Quò

H 3

ruis Amor? & ad quę non cõgis
 amantem? non satis expleuerat
 amorem, qui amoris impulsu cę-
 lorum gaudia posthabuerat amo-
 ri? paterne immemor dignatio-
 nis, dignitatisque sue? quid fece-
 rat homo tantis largitionibus di-
 gnum? aut quo magni in se Pa-
 tris prouocaret amorę magnum?
 scelera video:& immanium fera-
 rum more, quę plus mordēt quàm
 esuriunt, plus fundunt quàm si-
 tiunt, & propter sanguinem ad
 sanguinem eunt; scelera scele-
 ribus innectuntur: quasi iam non
 ad voluptatem, sed aut ad barba-
 ram ostentationem, aut in odio-
 rum prouocationem, aut in con-
 temptum vetantis & minitantis
 Dei scelera iaculemur, quibus tā-
 quam saxis mutuo impositis Ba-
 bylon exurgat noua, cęlum per
 scelera petituris. Viuet omnium
 omnino gentium vernaculis cala-
 mis Nerui gens, non alia magis
 admi-

admiratione, quàm cum cęsis suorum corporibus tamquam gradibus superstantes, faciliori in hostem procurrunt aditu, sanguine suorum tamquam tubis & tympanis in inimicum sanguinem excitati, quasi per suorum, in hostium irent cędes. Nouum pugne genus, cum per cadauera suorum hostem laceffunt, hostem petunt. Ita etiam mortui viuentibus auxilio sunt, & quos non possunt ferro, cadauerum tuentur obiectu. Iuuat nimirum per fratrum patrumque corpora hostem impetere, iuuat cadaueribus tamquam auxiliaribus copiis in hostem ire, nusquam gloriosius quàm de suorum corporibus pugnaturi, nusquam gloriosius casuri. Idem in dispari non dicam generositate, sed barbata immanitate, barbarus conatus hominis, dum scelerata sceleribus imponet; quibus tãquam gradibus crescat in maius,

118 CAROLI SCRIBANI
præualidumque ex his constru-
ctum aggerem tamquam propu-
gnaculum diuinis opponat copiis,
pugnaturus ex his & cælum peti-
turus: vt iam animus illi crescat è
sceleribus, eoque se quisque arbi-
tretur tutiorem, quo maiori sce-
lerum mole tamquam rupium per
angustias obiectu tegitur, ne quis
aditus pateat diuinæ collustratio-
ni; eoque iam futurus certior,
quasi in tutum reductus, quo im-
manioribus sceleribus, pronam in
benignitatem diuinam excluderet
clementiam, veniæ nimirum spe
semel exclusa. Quod ciuiliū bel-
lorum incentoribus solemne est,
quo tutiorem sibi per scelera ad
scelera aditum parent.

Erant hæc humanarum cogita-
tionum fatua molimina, quo mi-
nus sperare aut poterant, aut vole-
bant clementiæ diuinæ symbola.
Quæ eo depulerant potentiùs,
quo validioribus se cinxerant sce-
leri-

leribus; nullum finem facturi, nisi aut gigantum more fulmine improbitas decineraretur, aut igneo imbri sulphureque & pice natarent, aut subducta terra pedibus latam ruinam daret. Nec destitit interim clemens. Deus tot licet irritatus modis, & in flammis & sulphura prouocatus, beneficia beneficiis innectere; ut quò plus scelerum, plus esset & beneficiorum, & si è sceleribus tamquam aggere pugnaret homo, è beneficiis tamquam montibus improbitatem oppugnaret Deus. Crederes scelera prouocare beneficia, maioribusque maiora parari; ut qui terroribus vinci non posset, beneficiis vinceretur. Et omnia iam experta diuina bonitas beneficiorum erat genera, exhaurerat clementiæ pharetram, irritoque tot iacula ceciderant conatu. Nec cedebat improbitas occallata; & quæ iam

H 5

ferrum & chalybem vinceret du-
 itia, aspernareturque omnem
 gratiæ diuinæ cuspidem: Quid
 faceret? iterumne ad diluua &
 vindices iret aquas; aut summum
 pœnarum ignem? fornacibusque
 læuiret ardentibus, aut vna pur-
 gatrice flamma scelera expiaret?
 aut vna potentiæ suæ falce deme-
 teret hæc zizania ignibus nata?
 aut vno æternitatis suæ gladio
 renus omne tamquam vnâ præ-
 scinderet ceruicem? aut tamquam
 vno deiugularet gutture? perde-
 e illi promptum paratumque
 uerat, saluare volebat. Quid fa-
 ceret post omnia tentata beni-
 gnitatis arma? vnum supererat
 prodigi amoris iaculum ad extre-
 ma seruatum, extremis malis re-
 medium extremum. Ardua res, &
 quæ etiam Angelorum transcen-
 deret fidem. Experiri placuit. Li-
 tandum erat diuinæ iustitiæ, &
 expiandis non tam medicamenta
 scele

sceleribus, quàm iustitiæ explendæ remedia quærebantur. Altum hic vbiq̃ue silentium. Quis exple-
ret? nudus homo non poterat, tot
sceleribus faucibus, hiantibus im-
manè vulneribus, tantòque per
crimina profuso sanguine, deme-
dullato robore, delumbatis ac
deneruatis per scelera viribus, mi-
nus etiam poterat. Sed nec pote-
rat nudus Deus. Qui nec iustitiæ
nec vindictæ in se experiri leges
poterat, meritorum, præmiorũ,
satisfactionis expers. Inueniendus
ergo erat qui dignationem operi
daret sceleribus parem, iustitiæ
diuinæ parem. Frustra hæ ibant
cogitationes, nisi accederet ho-
mini Deus, vnũsque iam esset ho-
mo Deus, qui virtutem influeret
diuinæ iustitiæ pariendam. Factũ.
Et consilio huic delecta quæ vir-
go & mater esset, quæ ignara vi-
ri, sola Spiritus sancti connubiali,
vt ita dicam, dextera, virgo, ma-
ter

ter fieret Dei. Virgine utero conciperet, virgine diuinam hanc sobolem redderet: factum vidimus. Et iam natus homo Deus iustitiæ explere iura poterat. Erat hoc satis iustitiæ. Non erat satis amoris, decurrendum fuit ad sanguinem. Quid necessum ad illum? non reliquis virtutum actionibus iustitiæ persolui iura poterant, nisi iretur ad sanguinem? eundem amoris erat. Nescit amor modum. Et ut expleisset iustitiæ leges, quomodo expleret amoris, si quæ posset amor, largiri negaret amor? Iam quid illum suaserat homine vestire Deum, si non amor? imperia ergo hæc amoris sunt, & amoris tantum. Iam si amoris imperia, quomodo non se profunderet amor in quidquid erat amoris, non extenderet in omnes illius fines? parcere non didicit amor, ignorat auaras manus, nec quidquam celat amantem.

tem. Adeoque prodigus omnis amor est, nec sua tantum, sed seipsum erogat amato, plura daturus, si plura possideret. Eundem ergo ad sanguinem fuit. Nec expectanda grandior ætas vulneribus magis nata, quasi in expiamentum illius ætatis. Omnis ætas sceleribus tenebatur, propriis aut alienis, & his etiam per traducem suis. In omni proinde ætate litare iustitiæ placuit.

Habebamus iam è matre virgine hominem Deum. Non satis fuit amori. Itur ad cultros, & octauo circunciditur die, vt sanguine testaretur amorem. Non poterat calamo, non ore inter infantia pannels? at dubia plurimum hæ amoris testationes sunt: sanguis mentiri non potest. Sanguine ergo testari voluit. Fecit octauo die, ne longior mora detraxisset aliquid videretur amori, & inimica amori mora est. Exerit

rit se, & qua data porta ruit impatiens moræ: adeoque nimie impatiens prudentiæ. Ut aliquid etiã dementiæ videatur permistum amori, dum nimis prodigè se diffundit in amatum. Quis mihi largiatur hanc dementiam, sed cælestis dementiam amoris, quæ fama plurimum terris audit, sed cælo prudens? hæc illa est; qua stulta mundi elegit Deus, ut confunderet prudentiã: quæque sanguinè octavo die fudit, cum posset parcere: qua inimicos dilexit, delegit crucem, flagra, spinas, sputa, clauos, lanceam. Quis è seculi prudentia non rideat huc amorem, & exclamet, Quousque fatuus amor? quis odio carnem suam habuit, ut parceret alteri? quis sanguine suo medetur alteri? vitamque quis prudens suam postposuit alteri? veniunt hæc: de seculi prudentia, de diuinitatis æmulatore à primordio mendacî

daci. Eadem insonat virginibus,
 Quid maturitatem vestram fa-
 cratis Deo, posteritatis hostes?
 aut sobolem negatis terris? quid
 viduas ducitis noctes soli Deo
 maritalæ: spemque parentum in
 negata progenie fallitis? eadem
 Martyribus. Quousque per ignes
 & tormenta, & tot carnificum in-
 genia sanguinem funditis? quid
 iuvat flammæ alere secandaque
 præbere viscera, aut lento torre-
 ri igne, milleque mortibus vi-
 tam finire? nihil hic opus longa
 elegantium doctorumque verbo-
 rum circumductione, duobus ex-
 pediri verbis quæstio hæc omnis
 potest. Amor fecit. Amoris proin-
 de hæc consilia sunt. Damna, si
 audes, quia amas. Si non amas,
 quid ignorata damnas? at nescit
 quid sit amor, qui non amat, So-
 lus amorem nouit omnis amans.
 Amantem ergo cõsule tamquam
 amoris expertum, & scientiæ
 huius

126 CAROLI SCRIBANI
huius artificem peritum. Ille di-
cit, nullam esse voluptatem ma-
iorem voluptatis contemptu, nul-
lam feliciorem sobolem quàm
virgine matre natam, cælo exu-
lare nuptias, fortunatissima esse
connubia virginis & Dei, nihilq;
fœcundiùs virgine Deo marita-
ta. Hinc illud, Gal. 4. Esa. 54.
*Letare sterilis qua non paris, erum-
pe & clama qua non parturis. Quia
multi filij deserta magis quàm eius
qua habet virum.* Nullasque vi-
duas esse noctes Deo sociatas:
nullas epulas ignibus, nullas for-
nacibus delicias suaviore: nullas
rosas prunis calcari molliùs: nullã
vitam mortibus chariorem; nul-
lis victoriis maiores triumphos
parari, plùsque victoriarum in
vno martyris sanguine, quàm in
Luculli, Marij, Syllæ, Pompeij,
Cæsaris, Alexandri, Hannibalis
barbara sanguinum profusione,
cùm & maria tingerentur sangui-
ne,

ne, & flumina cadaueribus starent, & calcanda se præberent victori.

Hæc qui non intelligit, non amat, intelligeret, si amaret. Intellexerunt virgines & martyres, & sequuti sunt amorem, & præmia tulerunt amoris. Intellexerunt illi, qui, Apostolo teste, Hebr. II. *Ludibria & verbera experti, vincula & carceres, lapidati sunt, secti sunt, tentati sunt, in occisione gladij mortui sunt: circueverunt in melotis & pellibus caprinis, egentes, angustiati, afflicti: quibus dignus non erat mundus: in solitudinibus errantes, in montibus & speluncis, & in cauernis terra.* Et retulerunt amoris sui præmia nullo æuo finienda, nullo minuenda. Imitati magnum Amorem suum, qui natiuitatis octauum diem sanguine suo in amantium prouocamentum & incitationem signare voluit, ne aberraret amas

aliorum, certus nunc de via quã
Amoris sui purpura signatam vi-
deret. Nomenque accepit in hac
die magnum.

*Nec aliud nomen est sub celo da-
tum hominibus, in quo oporteat nos
saluos fieri. Act. 4.* Magnum nomẽ
nobili hodie purpura tinctum,
quam nulla in omnem ætatem
vetustas eluet. Ut amorẽ hac die
suũ firmauerit Amor noster ma-
gno I E S V sui nomine, magno
sanguine. Ut nullum iam de amo-
re oriri aut moueri dubium pos-
sit, cum illum & nomine, & pro
atramento, sanguine signauerit
suo Amor noster.

Accipe, anime gaudio iam ple-
ne, hanc obligatoriam syngra-
pham Amoris tui, qua amorem
suum nomine sanguinẽque suo
tamquam testibus firmavit. Fraus
his subesse nulla potest. Nimis
et statuta documenta habes magno
ut nomine, ita & sanguine robo-
rata.

rata. Et gaude nunc tanto felix nomine. Insonet illud auribus, cordi, pectori. Nec vlla te reperiatur dies, nox nulla, hora nulla hoc nomine viduatum. Amas dulcedinem? super mel & fauū dulce est, *Fauus enim distillans labia eius, mel & lac sub lingua eius.* Cant. 4. Amas odorē? fragat vnguentis optimis. hinc illud, Cant. 1. *Oleum effusum nomen tuum: ideo adolescentula dilexerunt te. Trahe me post te, curremus in odorem vnguentorum tuorum. Odor enim vnguentorum tuorum super omnia aromata.* Cant. 4. Amas vina? audi votiuo huius potu inardentem, Cāt. 1. *Introduxit me Rex in cellaria sua: exultabimus & letabimur in te, memores vberum tuorum super vinum: audi inuitatē,* Cāt. 5. *Bibite & inebriamini carissimi.* Et illud: Cāt. 8. *Dabo tibi poculum ex vino condito, & mustum malorum granatorum meorum.* Delectat te for-

ma? habes iam antè decantatam,
 Cant. 5. *Dilectus meus candidus, &
 rubicundus, electus ex millibus.* Vis
 loquentem? imitare sponsam?
 Cant. 2. *Sonet vox tua in auribus
 meis: vox enim tua dulcis.* Et, Cāt. 5.
*anima mea liquefacta est, ut loquu-
 tus est.* Vis robore plenum? Prou.
 18. *turris fortissima nomen Domi-
 ni, mille clypei pendent ex ea, om-
 nis armatura fortium.* Cant. 4. Vis
 omnis eruditionis thesaurum? au-
 di Apostolum, Col. 2. *In quo sunt
 omnes thesauri sapientia & scien-
 tia absconditi.* Vis gloria pri-
 mum? Donavit illi nomen Deus,
 quod est super omne nomen, ut in
 nomine I E S U, omne genu flectatur,
 caelestium, terrestrium, & inferno-
 rum. Phil. 2. Vis illum similem
 tui? misit Deus filium suum in si-
 militudine carnis peccati; Rom. 8.
 & peccati tamen expertem, *Qui
 peccatum non fecit, nec inuētus est
 dolus in ore eius.* 2. Pet. 2. Pro no-
 stris

stris verò patientem, *Qui peccata nostra ipse pertulit in corpore suo super lignum, ut peccatis mortui iustitia viuamus. Vis miserantem? Non enim habemus Pontificem, qui non possit compati infirmitatibus nostris; tentatum autem per omnia pro similitudine absque peccato. Adeamus ergo cum fiducia ad thronum gratia, ut misericordiam consequamur, & gratiam inueniamus in auxilio oportuno.* Heb. 4. Quid vis denique? omnia si vis, omnia in hoc nomine habes. Plusque habes, quàm vouere possis, aut audeas, Aude. Maiora impetrabis. Quoque plura concesserit, plura nusquam irritò voto concedenda sperabis. Tantùm aude anime. Manum ad magna porrige. Nil nomine hoc maius est. Totum posside. Tibi enim nomen illud stetit, tibi fluxit hodie hic sanguis. Fruere. Et amplectere hoc nomen. Ardeat hoc in-

132 CAROLI SCRIBANI
clusum pectori, & longè etiam
lateque diffundat flammam. Ar-
deat inclusum cordi, totumque
illud possideat sibi. Factum iam
possessio nominis huius magni.
I E S V S imo resideat corde, I E-
S V S supremis natet labris. Vi-
gilet ille tecum, indormiat re-
cum. Ambulas? dirigat ille gres-
sus. Quiescis? claudat ille latus.
Studes? ille te erudiat. Loqueris?
ille infideat labris. Siles? ille te
pia doceat silentiâ. Scribis? ille
dirigat calamum. Operaris? il-
le moderetur manum. Oras? il-
le orationem animet. Amas?
nullam admitte flammam nisi à
dextera illius, nullos ignes nisi
ab amore illius iaculatos, qua-
les accepimus, cum Act. 2. fa-
ctus repente de calo sonus, tam-
quam aduenientis spiritus vehe-
mentis, replevit totam domum v-
bi erant sedentes. Et apparuerunt
dispertita lingua tamquam ignis,
sedit.

seditque supra singulos eorum.
 Hos ignes concedat huic ani-
 mæ Amor meus sanguine suo
 purpuratos, nomine termagno
 suo firmatos, vt nihil amem,
 nihil voueam, nihil sperem,
 nihil cogitem, nihil ambiam,
 nisi IESVM amorem meum
 sanguine rubricatum; nisi illum
 non tantùm in castimonix li-
 lio candentem, sed in circum-
 cisionis torculari rubentem. Il-
 lum loquantur frons, oculi, la-
 bra, genæ; illum quidquid re-
 conditum tegitur corde, quid-
 quid palàm diffunditur ore, &
 calamo, vt vnus mihi iam sit
 IESVS & omnia. Nihil extra illum
 aut mens intelligat, aut voluntas
 amet, aut ora loquantur; ille mihi
 vnus abditus lateat fibris, ille ver-
 bis & opere splendeat, donec to-
 tus tandem illius, ille meus, post
 tot votis optatos amplexus cum
 fortunatissimo Euangelico sene,

134 CAROLI SCRIBANI
inclamare ex vero liceat, Luc. 2.
*Nunc dimittis seruum tuum Do-
mine, secundum verbum tuum in
pace. Quia viderunt oculi mei, sa-
lutare tuum.* Cùm sensero nimi-
rùm hoc pectus amori tuo, tam-
quam fluminibus innatans; im-
bribus tuis, tamquam decumanis
sursum deorsum fluctibus amica
conuolutione iactatum; nube cæ-
lesti tua, tamquam toto Oceano
consepultum. Felicia amoris flu-
mina, fœcundus imber, fortunati
fluctus, beatum mare magnum!
Eueniant hæc mihi in hoc ma-
gno à circuncisione purpurantis
I E S V nomine, & eueniant æter-
num.

Ad stellam Magorum ducem.

C A P. X.

FOelices Magi, tam fortunata
stella duce. Quis non sequa-
tur amicam stellam? errare non
potest

potest, quæ è cælo ducatum præbet. Sequor præeuntem. Nam quid nunc verear tanto ductore munitus? sed neque mentiri stella potest diuinæ prouidentia nutu in testationem noui Regis submissa terris. Amo te mea stella, quæ me ducis ad Regem meum. Nolo regiam. Quò mihi diademata & purpura, & nomen regium? Amorem volo. Ad hunc me ducito, & sequor paribus tecum passibus, vt coniungar illi indiuiduo nexu; nisi Rex Amor meus est vt innectatur hæc anima Regi iam suo Regina. Sit hæc Regina vt amen Amorem meum Regem. Duc me quò voles stella. Sequor. Quid si Hierosolymam ad Herodem & synagogam? ad Annæ, Caiphæ, aut Pilati domum? ad templum marmore instratum, gemma & auro tectum? quò mihi magna hæc nomina. aurum, gemmæ, marmora? non hæc sunt illa, pro-

pter quæ calcamur & premimur,
 propter quæ ferrum cædesque
 urbem inambulans, rubent indi-
 gnata maria & flumina, fati-
 icunt cadaueribus campi, nec
 iam torrentes aquam, fundunt
 sanguinem? quò mihi argenti
 auriq̄ue pondera Herode nata?
 quò purpura radians, auro ni-
 tens, gemma fulgurans? an ut
 audiam blasphemias populi vo-
 ces de adulantium ore fœtentes,
Act. 12. Dei voces & non hominis?
 simulq̄ue in scaturientium ver-
 mium putoribus videam poten-
 tis Domini in diuinitatis æmu-
 latore dexteram potentem, nec
 frustra iam Deum? vel quò mi-
 hi Synagogæ fastus, perimentes
 & occidentes literæ? quò fron-
 tibus præcepta ludentia, incir-
 cumsis exulantia cordibus? quò
 in Anna & Caipha decinerandum
 Pontificium nomen, & iam nul-
 lum? procul hæc ab Amoris mei
 domo.

domo. Hanc quaero, mea stella,
 dux mea. Quid mihi ostēdis Hie-
 rosolymæ turres cælo surgentes,
 Babyloniiſque conatibus inui-
 diam facturas? quid fatuas Re-
 gum ostentationes? quid huma-
 næ dexteræ stulta molimina? non
 cinis & puluis omnia? quid the-
 sauros Dauidis, impendia Salo-
 monis? perierunt. Et iam sola no-
 mina. Quid mihi diuitem Palæ-
 stinam, campumque lacte & mel-
 le fluentem, aut grauidos sobole
 sua autumnos, nepotibusque su-
 perstantes auos? non mortem Pa-
 læstina bibit, & retro iam ager,
 pascua, vineta, nunc Gelboë mon-
 tes? cū intonuerit ille populus
 fatali buccina, Matt. 27. *Sanguis
 eius super nos & super filios nostros.*
 dictum, factum. Et exinde natauit
 iam orbis Hebræo sāguine in pia-
 mētum semel fusi innocentis san-
 guinis. Quid alta ostentas mœ-
 nia, propugnaculis circumsecūs
 firma-

firmata? quid mille millionum
 auri opus, quos conuafauit Dauid?
 profudit in vnum templum Salo-
 mon, non sunt hæc Amoris iam
 mei amica domicilia. Alius in
 illis amor ludit, alius habitat, se-
 ra pœnitentia ignibus æternum
 coronandus. Educ me ex hoc car-
 cere, stella mea. Non clauditur
 mœnibus amor meus, liberos a-
 mat campos, libertatis assertor.
 Seruitus mœnibus clauditur, sub
 marmore & auro ingeminant lo-
 ra, mancipia trepidant, palpitant
 domini, venena in gemma, fer-
 rumque in seruo metuentes, ad
 omnem tectorum suorum frago-
 rem pallentes, omnium serui, quia
 omnium victima: qui namque
 seruus vitam contempsit suam,
 dominus factus est domini sui, vi-
 tæ, diadematis, purpuræ.

O vani! quid æterna sub sce-
 ptro cogitamus? momento Im-
 perator stetit, momento periit.

Audiat

Audiit orbis dominus, audit pulvis & cinis, seruo pariendus, & luto & terræ vermibus. Non sunt hæc amoris mei. Vide an non sub casa rustica, vili tecta vimine, habitet amor meus. Quid si in virginis matris sinu, virgine pastus lacte, & vberibus virgine, collo & labris, virgineoque vertice ludat amor meus? quid si inter amica casti Iosephi basia? quid si in fœno & præsepi inter bouem asinumque medius? ô amor, ô virgo mater! vbera vbi estis diuite virginis lacte plena? ô sinus casti pudoris tessera! casti reconditorium amoris, & æternum castum! ô labra casti mutuo rubentia amoris purpura! ô genæ solis pendentes à collo amoris mei basiis purpurissatæ! Quis imprimat hæc labra cordi meo? animæ huic meæ, ô brachia virgine matris casta, quibus cingitur Amor meus, qui nullo orbe cingitur! ô castus

matris

matris vterus, quo clauditur A-
 mor meus, nullo claudendus cæ-
 lo, terra nulla! ô panni quibus
 beato nexu stringitur & inuolui-
 tur Amor meus, nullo stringendus
 spatio, nullo inuoluendus termino!
 quis pro pannis inuoluat hac ani-
 ma Amorem meum? duc me ad hos
 pannos stella mea, ad hæc præsepia
 fœnumque meum. Quis scit an non
 admittant cõmutationem præse-
 pia? omnia spondebo sponsioni-
 bus diues, exuar omnibus. Vt cum
 redierit à sinu castæ matris, vberè
 iam plenus virgine Amor meus,
 nouo hoc præsepi, canisque pro
 veteribus, indormiat nouis? quid si
 pro fœno mollia substernam cor-
 da, peccatoris lachrymis lota, A-
 moris ignibus siccanda? quid si
 ludam fallamque amico dolo ma-
 trem? pro fasciis & pannis, anima
 hac cordeque inuoluat dilectum
 suum, dilectum meum, ani-
 mam hanc arbitrata pannum?

Ô si matris ludam oculos fortunato hoc dolo , ludamque ipsum adeo amorem meum ! Quid immoror nec fatior his nudis votis ? duc me stella mea , vt expleam hæc amoris vota. Nec iam amplius vota , res sint. Duc me stella. Et iam video casam , regiam meam. O nimum mora longa , & ah nimis amanti longa ! quis negabit alas amanti ? alas habet omnis amans , perniciosior alite , nimbo , vento , iaculis. Et iam attigi casam. Amplectar. Quis amplexum neget amanti ? Ô mea regia , votum meum , voluptas mea , amor meus ! quis negabit amanti basia ? dulcia super mel & fauum ! quis negabit amanti labia ? amica labia solo dilecto purpuriflanda. Quis negabit amoris genas ? dilectæ genæ solius amantis ore fulcandæ. Quis negabit amorem ipsum ? mellitissime amor , solius aman-

aman-

142 CAROLI SCRIBANI
amantis brachiis constringende.

Verùm vale mea stella, cælos
pete. Non sequor. Miraris? cælum
mihi hic est, & cælorum primum,
maximumque. Nam & amor
meus cælum est. Vale dux meus,
regiæ meæ, amoris mei, dux ma-
gne. Gratias habeo tibi pro felici
hoc ductu. Nec aliud habeo quod
rependam: vnum enim amoris af-
fectum habeo, nec vltra. Hunc
affectum amoremque meum soli
amori meo debeo. Ignosce. Non
possum hunc defrustrare. Totum
occupavit amor meus, nec riva-
lem patitur, aut partiri permittit
amorem. Ignosce. Præter hunc af-
fectum & gratam mentem bene-
ficiorumque memorem nihil ha-
beo; illum non possum, nec meus
nunc amor est, amoris est. Ille sibi
hunc in pannis, præsepi, fœno,
matris vberibus coniunxit sibi;
quare cum transierit affectus, a-
morque meus in ius possessio-
nemque

nemque amoris, nihil illius ha-
 beo, quod erogem tibi. Gratum
 ergo animum, qui solus mihi re-
 liquus, sacro dicoque æternum
 tibi. Patere me nunc satiari re-
 gia mea, animamque hanc Regi-
 nam iam factam. Amori Regi
 suo, Beata regia. Supra quidquid
 fuit, eritque magnum, adeoque
 cælum ipsum vincens decore.
 Nam quæ alia cæli gloria, quam
 Amor meus? aut à quo alio illi
 dignitas quam ab amore meo?
 qui cum pro cælo Bethlehem sibi
 delegerit, non & omnem digna-
 tionem Bethlehem concessit, in
 Bethlehem transtulit, quod aduē-
 tu hospitioque suo fecit cælum?
 ô liceat, Bethlehem, mutare vi-
 ces, ut tu transeas in me, ego in
 te, ut fiat iam hæc anima cælum
 amoris mei. Ut qui volunt cæ-
 lum, descendant ad hunc hortum
 aromaticum dilecti manibus consti-
 tum, ad hanc inquam animam fe-

144 CAROLI SCRIBANI
lici amoris mei hospitio cælum
factum. In quo amor meus, gau-
dium meum, voluptas mea castæ
genitricis matris virginis pen-
deat vberibus, virgine lacte satu-
randus. Felix illa dies. Æternet
hanc amor meus; vt cælum fiam
amori meo, virginisque matris
cælum Bethlehem factus dilecto
meo ludenti inter vbera! quid
hæres anima, facta iam Regina
Regi tuo, thalamus, adeoque
cælum dilecto tuo? Non quæ
Regina & thalamus, cælum est?
ego dilecto, dilectus meus mihi.
Cælum ille mihi, ego illi. Nam
& delitiæ illius esse cum filiis ho-
minum. Non & cælum? nam
quid aliud cælum, quàm delitia-
rum locus dilecti mei, & delitia-
rum æternarum? tantùm frua-
mur his delitiis amor meus mu-
tuo iam facti delitiæ magnæ, ca-
stæ, æternæ; quales tu matri,
mater tibi, castæ matri virgini
delitiæ

delitiæ castæ. Castis vberibus
 virgine lacte tuberantibus casta
 labra, os castum. Casto collo cer-
 uicibusque castis amica & casta
 sarcina. Castissimis matris geni-
 bus vteroque virgini castū pon-
 dus, optatum gratūque pōdus.
 Nullum pondus. Nisi delitiæ pō-
 dus, & pondus cælum. Nam, qua-
 le fuit hoc pondus cælum matri?
 ô qui ludis inter vbera, factus
 vberibus cælum! non & vbera vir-
 gine distenta rore facta vicissim
 cælum tibi, voluptas tua, delitiæ
 tuæ? Eueniant hæc mihi, vt vi-
 caria præbeam vbera, non dico
 castæ, sed pœnitentis animæ.
 Nam & fructus huius dulces gut-
 turi amoris mei. Carpe dilectæ
 mi, & pascere his malogranatis,
 (abite oculi) venarum fontibus
 purpuratis, vt tu mihi, & ego ti-
 bi, æternum mihi, æternum ti-
 bi, & delitiæ vtrimque æternæ,
 æternum cælum. Nec aliud quàm

146 CAROLI SCRIBANI
mutuum hoc in omnem æterni-
tatem cælum.

Ad Magorum adorationem.

C A P. XI.

QVO properatis seculi pru-
dentes? stulta mundi elegit
Deus; quid patria carisq; penati-
bus desertis peregrinum venera-
mini solem? quid in alieno solo
& diademate sceptrâ quæritis no-
ua? quid in cocco & Tyrio Re-
gem speratis? an coronam vultis
nouercalibus Synagogæ mani-
bus texendam? an purpuram, non
alio succo, quàm Regis sui san-
guine tinctam, & meliore iam
purpura lotam? Nobilissime cæ-
lorum, quando fruemur aspectu
tuo? quando lauabimur defluis
his guttis purpuræ tuæ? quando
madebimus hoc rore, mergemur
fluctibus, innatabimus purpureo
tuo mari magno? erit cum non
tabula salutem quæremus fluctuū
hostes,

hostes, sed toto immergemur corpore purpureæ tēpestatis avidi? hauriemusq; ore toto proni, amicos purpuræ nostræ fluctus. At nunc aliò nos vocant Magi. Regem vouent, spirant Regem. Nil nouum, si diademata sceptrâ loquātur, purpura purpuram cogitet. Magnorum hoc est, intacta transire iacentia, & quæ voluntaria voluuntur iniuria: & ad magna manum tendere. Regna meditari & imperia. Regum est. Humi serpentina delectant plebē. Et quæ vix magnorum teruntur pedibus, plebeia leguntur manu. Quò minùs mirum, Regem meditari Reges, nec infra coronam verticem discriminantem, aut infra sceptrâ locupletantia dexteram, aut extra purpuram diuite terram fluxu verrentem cogitationes oculósque iaculari. Nouū esset, non ambire regna Reges, negligere imperia, Iam cum spō-

deret stella regna, nouaque ter-
ris imperia nata, quid magnum
fuit excire patrio solo Reges re-
gnorum auidos? magnum fuif-
set, post diuites regnorum spon-
siones domo contineri, nec quis-
quam nisi ignauæ mentis igna-
uam dextram crederet, quæ pro-
posito regno, sceptrâ negligeret,
aut concederet aliis domestica
contenta gleba, decurrunt ergo
in odorem regnorum nouorum.
Magi nostri stella indice & duce.
Falli stella non poterat, didicerat
cælo. Fallere non poterat, nascun-
tur terris doli, exulant cælo. Certi
ergo de sponsione sequuntur du-
cem, & iam propè regna tene-
bant, cum lusit hic error: Iudæo-
rum Regem, & in illo orbis im-
perium quærebant, quis dubita-
ret Hierosolymis nasciturum, in
regia nimirum Regem? fuit hoc
à prudentia seculi, quam necdum
in plenum exuerant Magi nostri.

Regem

Regem tamen reperiunt, sed quæ
 seculum, non promiserat stella.
 Herodem Regem, à quo de nouo
 sciscitatur Rege. Quid nisi filium
 suum designaret? aut quem alium
 agnosceret Regum regno suo
 natum; audax factum & ni stella
 propè imperasset, temerarium. In
 alieno regno nouum Regem à
 rege ipso quærere, quis crederet
 aut prudenter, aut sine ferro &
 sanguine posse? Verùm contine-
 bat barbaras has manus in filiorū
 etiam iugulo notas, qui stellam
 ductricem cælo dederat. Et quod
 magis mirere, discunt ab ipso,
 Synagoga magistro. Bethlehẽm
 regno regiæque designatam. De-
 serta proinde Hierosolyma, quæ
 Babylonem & Sodomam scelere
 vinceret, vt primùm pedem ex-
 tulerunt, ducẽ suam stellam vi-
 dent. Non viderant Hierosoly-
 mis, sceleribus subduxerat radios
 densaque criminum nube inter-

elusa luce, prospectum negauerat. Nunc pulsa caligine tenebrisque reductis, optata lux redit; dux comesque itineri futura, Amplectuntur Magi nouum cælo munus, post stellæ suæ, noctem diem nouam. Sequuntur præeuntem. Et ducis suæ statione nullis retrò audita seculis discunt regiam stabulū, cunas præsepe, lectum fœnum, coccum & Tyrium viles pannos, comites & satellitum turbam bouem & asinum, nutritium, non patrem Iosephum, matrem virginem, puerum Regem virgine lacte pastum, vtero conceptum virgine, virgine natum.

Quem credam fuisse animum Magorum nostrorum in hoc nouo Regum maximi portento? stetisse credam mentem, nec delinquentis animæ signa tulisse, dedisse? tot miracula momento fulsisse, & non subductos corpori

AMOR DIVINVS. ISI
poribus pedes prolapsu venera-
tionem testatos?

O stabulum Regis mei amo-
ris mei Regia ? te veneror mea
Regia , in qua stabulare voluit
Rex meus. Veneror te meum
stabulum regia facta amoris mei.
Æternet hoc mihi stabulum
Rex meus amor meus. Non quæ-
ro hic marmora & aurum , non
laquearia gemmis lucentia , non
parietes aulæis grauidos , non
quidquid docta manus lusit in
ornatum ingenio vincente na-
turam. Vnus enim amor meus
& aurum & gemmas , obeliscos,
pyramides omnes , & quidquid
Asia, Africa , Europa marmorum
sub docto sudavi ferro. Quid-
quid ornamentorum lassata ter-
ra , & maria , quocumque so-
le mutuata ab vtraque deuexe-
runt. India , Oriente, Occidente
toto , quidquid tot retro seculo-
rū omnibus quaqua terrarū fati-

K 5

152 CAROLI SCRIBANI —
gatis fluminibus, portentosa Re-
gum produxit infania; tam faci-
le vincit amor meus, quàm faci-
le maria vincunt torrentes, cæ-
lūmque antestat terris. /

Felix spelunca, regiarum cu-
narum amoris mei vicaria mini-
stratrix. Vbi columnæ argenteæ,
reclinatorium aureum, ascensus
purpureus Regis Salomonis mei?
verum quò mihi columnæ argē-
teæ, reclinatorium aureū, ascen-
sus purpureus? non pro his omni-
bus melior iam Salomon amor
meus, cuius Cant. 5. *caput aurum
optimum, cuius gena sicut areola
aromatatum consista à pigmentariis,
cuius labia lilia distillantia myr-
rham primam, cuius manus torna-
tiles aurea, plena hyacinthis, cu-
ius crura columna marmorea, que
fundata sunt super bases aureas?*

Fortunatum fœnum plumæ,
lectus, thalamus factum dilecto
meo, Non dicam cum sponsa
tua,

tua, Cant. 1. *Lectulus noster floridus, ligna domorum nostrarum cedrina, laquearia nostra cypressina.* Exaruit fœnum & emortuum iacet. At tu mihi pro fœno, *flos campi & liliū conuallium*: & *botrus Cypri dilectus meus mihi es.* Cant. 1. Fulciar tantum his floribus, *madea vino, quia amore langueo.* Cant. 2. Sed & *vineæ florentes dederunt odorem suum*, in hoc odorato fœno, lectulo dilecti mei. Cant. 3. *Lectulum Salomonis sexaginta fortes ambiunt ex fortissimis Israël, omnes tenentes gladios, & ad bella doctissimi: uniuscuiusque ensis super femur suum, propter timores nocturnos.* Nil hic opus ferro exulat omnis timor. Et nox hic nulla, dies est, omni elementario maior. Nam & Sol hic est omni elementario nobilior, à quo hic noster lucem omnem suam mutuatus, lucem refundit. Quin & si opus milite, solo ma

ter cælo plena, *terribilis ut castrorum acies ordinata est*, ut nullius verear ferrum. Quid si tamen Cant. 6. hostis contrà steterit, an non Bethlehem fœni mei reconditorium, *sicut terris David, quæ edificata est cum propugnaculis*, ex qua mille clypei pendent omnis armatura fortium? Cant. 4. Imò quid turris David ad Bethlehemi-ca propugnacula terris inferis que tremenda, cælo veneranda?

Beati panni; non & beatiore
 si demuter in illos? si præcingar
 amoris meo animatus pannus. Si
 obuoluat dilecto meo vitalis fas-
 cia? beati panni anima, castæ
 virginis matris manibus, præcin-
 genda amoris meo: beata fascia
 anima, virgineo obuoluenda ne-
 xu amoris meo. Quàm benè lude-
 mus virgineo explicati sinu, vir-
 gineque manu & brachio imple-
 xi amoris meo? fortunati doli, si
 fallam in his pannis matrem: fe-
 lices

lices fasciæ, si fallam in his amore
 rem meum animato dolo. ô quã-
 do ! quando obuoluar amori meo
 castus amor , pœnitentiæ lotus
 manibus? quãdo è mœsto lachry-
 marum balneo, pœnitentiæ fon-
 tibus virgine magnæ matris ab-
 lutus dextera beabor in amore
 meo , vt in dislociando nexu ca-
 stus nunc amor casto innectar
 amori æternum meo?

Beatior etiam magne Iose-
 phe nutritius factus amoris mei.
 Casta dum ludit inter brachia
 amor meus , pendet amici collo
 sarcina , purpuratque genas ba-
 siis, purpuraturque tuis ! tempora
 vbi estis? ignosce. Inuideo tibi ma-
 gne senex. An vsque & vsque iu-
 uat basiare? satis, ah satis. Morior
 si pergis. Quid negas amicum pō-
 dus ? paululùm secede hac re-
 gia , vt succedem nutritius no-
 uus: paululùm concede hãc sarcina-
 nam vicaria gestandam dextera,

vt

vt ludat iam amor meus in hoc
 vicario collo, genis, vertice, dū
 pānos explicat virgo mater amo-
 ri mea. ô basia vbi estis, vt oscule-
 tur me osculo oris sui amor meus?
 beata ô nimum basia amoris &
 mea! ô exterantur hæ genæ tam
 casto basiatore! non satis est pur-
 purari, nec manibus his alumna-
 ri. Totum, totum volo, & collo
 genisque cordique animæque
 huic quaqua parte totum. Conce-
 de hoc mihi mater: non iam an-
 nuît amor meus. Beata ter & am-
 plius, terris cælique prima. *Quàm
 pulchra es, & quàm decorâ in deli-
 tiis! Cant. 7. Statura tua assimila-
 ta est palma, & vbera tua botris.
 guttur tuum sicut vinum optimum
 dignum dilecto meo ad potandum,
 labiisque, & dentibus illius ad rumi-
 nandum. Quid? quod meliora etiã
 sint vbera tua vino, Cant. 1 & odor
 unguentorum tuorum super omnia
 aromata. Fanus distillans labia
 tua:*

tua: mel & lac sub lingua tua: & odor vestimentorum tuorum sicut odor thuris. Cant. 4. Ideo dilexit te amor meus; & elegit è millibus virgo virginem.

O taceo. Nec habeo vltra spiritum. Sed & anima mea liquefacta est à vultu decoris tui. Vt iam exclamem, 3. Reg. 10. *Verus est sermo quem audiui in terra mea, super sermonibus tuis, & super sapientia tua: & non credebam narrantibus mihi, donec ipsa veni, & vidi oculis meis, & probavi quòd media pars mihi nunciata non fuerit. Maior est sapiëntia & opera tua, quàm rumor quem audiui. Beati viri tui, & beati serui tui, qui stant coram te semper, & audiunt sapientiam tuam. Sit Dominus Deus tuus benedictus cui complacui. fac me unum de mercenariis tuis, quia hic fame pereò, amore languo: nec est qui consoletur me ex omnibus caris meis. Tu potes & post*

158 CAROLI SCRIBANI
& post amorem meum dilectum
tuum, potes sola. ô langueo. & ô
sitio. Languentis restingue sitim.
Non restinguitur nisi amore
meo. Concede hunc mihi vir-
go mater, vt bibam ex hoc pu-
teo aquarum viuentium, & sa-
tier ab vbertate fluminum illius,
Quid negas pauperi quod con-
cessisti Magis? an quia illi Reges,
de prærogatiua sunt priores? aut
Regibus patrocinantur iura? non
cum paruulis & pauperibus fer-
mocinatio illius? non stulta
mundi elegit amor meus, vt
confundat sapientes? meus ergo
potiori iure, meus est. Nam &
in pastoribus pauperibus primò
denunciatus est.

Felices interim Reges: nam
dum vota hæc eunt mea, cælum-
que terramque impleo suspiriis,
fruuntur illi amore meo, nō fur-
tuo, quopiam; sed pleno matris
munere. Fortunati Reges. Quis
me

me constituat Regem vt potiar dilecto meo? magis etiam, quis me statuatur Reginā, vt iungar Regi amoris meo, & liquefiat hæc anima in sinu Regis amoris mei? immoriatur vberibus illius, cōdatúrque nobili hoc fercophago æternum illius. Ne cogar cum his Regibus redire in regionem meam. Regio mea, patria mea, amor meus est. Semel egressus sum è domo matris meæ, semper egressus sum. Semel renunciaui patriæ, renunciaui semper. Nec alia mihi nunc genitricis domus, quàm genitricis magnæ virginis matris. Nec patria, nisi Regium Bethlehemicum stabulum. Hic viuam, hic moriar. Ite reges Magi. Exspectat vos solum patrium, parentes, cara pignora. Mihi parentes nulli extra hæc genitricem magnam, pignora nulla extra hunc amorem magnum, cælo cōcessum matri datum, mihi na-

tum, vt iam huic decantem illud
 sponsæ: Cant. 8. *Pone me vt signacu-
 lum super cor tuum, vt signacu-
 lum super brachium tuum. Quia
 fortis est vt mors dilectio. Lampades
 eius, lampades ignis atq; flamma-
 rum. Aqua multa non poterunt ex-
 tinguere caritatem, nec flumina
 obruent illam. Si dederit homo om-
 nem substantiam domus suæ pro de-
 lictione, quasi nihil despiciet eam.*
 Nam quid comparari amori po-
 test, & amori meo? in quo recon-
 diti cælorum terræque thesauri
 iacent. In quo consepultæ delitiæ
 omnes, beatarum mentium gau-
 dia. Magni Patris, magnus amor.
 magnæ virginis matris amor ma-
 gnus. Sit & pectoris huius animæ-
 que languentis meæ amor ma-
 gnus. Eueniat hoc mihi in hac
 Bethlehemitica regia Magnorum
 munificentia locupletata. Nam
 ego quæ deferam munera, nulla
 habeo, præter cor contritum &
 humi

humiliatum, & amore saucium: hæc si amas & voles, habes amor meus. Aurū ignoto præter amoris aurum pœnitentiæ fluminibus, charitatis fornacibus purgatū, & purgatum septies. Myrrhā ignoro, præter myrrham animæ mœrorum fontibus lotæ. Thura negata mihi odoratarum arborum lachrymæ, nisi pœnitentis arboris huius lachrymas, non per stillicidia, sed totis situlis, adeoque ostiis profluentes velis. Hæc si amas, & non aspernaris munera, regio, quia munifico & parcere nescio pectore eroganda, habes munera (abi invidia) prodiga manu profusa. Nescit amor parcere à cuius tecto tam exulat parcimonia quàm absunt odia. Carpe hæc munera noxiæ aliquando arboris fructus lætos, quos tibi virgo mater, virgine gratâque porrigat dextera æternum tua. Quo bene-

162 CAROLI SCRIBANI
ficio etiam illius æternum societ
tibi amor meus.

Ad fugam in Ægyptum.

Matt. 2.

CAPVT XII.

Angelus Domini apparuit in
somnia Ioseph, dicens, Surge
& accipe puerum & matrem eius,
& fuge in Ægyptum, & esto ibi
usque dum dicam tibi. Futurum est
enim ut Herodes querat puerum ad
perdendum eum, Qui consurgens ac-
cepit puerum & matrem eius nocte,
& secessit in Ægyptum. Quomodo prope-
ras amor meus? etiam nocte, & in
Ægyptum? quomodo nos deseris
Sol magne? an inferre diem paras
Ægypto aut Ægyptias dispellas
noctes Pharaone natas? aut quid
vereris ferrum Herode casum? Non
tu ille es cuius hæc fortia vbera
sunt fiducia plena? An putas quia
non possum rogare Patrem meum,
& exhibebit mihi modo plusquam
duode

decim legiones Angelorum, è quibus vnus nocte vna percussit in castris Assyriorum centum octoginta quinque millia. Non tu ille cuius in nutu Babylonius tyrānus fœnum vt bos comedit; Baltassar Chaldæus appenditur in statera, & inuenitur minus habens: Antiochus mœroribus contabescit in terra aliena? quid metuis ferrum? non tuo nutu stat hæc pensilis mundi machina, peritura si remoueris manum: non imperio tuo disrupta terra sub pedibus. Core Dathan & Abiron, Num. 16. & aperien os suum deuorauit illos cū tabernaculis suis, & vniuersa substantia eorum: descenderuntque viui in infernum operti humo & perierunt de medio multitudinis; non sequenti dehinc die quatuordecim millia hominum & septingenti, obloquentia Moyfi & Aaroni incendio percussa sunt: nō manus tua misit in populū

ignitos serpentes? Num. 4. non quasi viginti tria millia hominū post conflatilem vitulū Leuitico ferro ceciderūt? Exo. 3 2. Quid ad vnus Herodis minas fugam meditaris, & Ægypto reconderis, è qua in manu forti tua eduxeras sexcenta ferè millia peditum virorū, Exo. 14. cū ingressi filij Israel per medium sicci maris, staretque aqua quasi murus à dextera eorum & laua, reuersaq; aqua operuerūt currus & equites, cūcti exercitus Pharaonis, qui sequentes ingressi fuerāt mare: nec vnus quidem superfuit ex eis? non ad blasphemias Sidoriorum proclamationes, Act. 12. Dei voces & non hominis, percussit Herodem Angelus tuus, eò quòd non dedisset honorem Deo, & consumptus à vermibus exspirauit? Qui sanguinem veneras daturus, ferrum fugis? crux & clauis & lancea mitiores Herodis ferro sunt?

aut

aut molliùs cades in istis, duriùs hoc secaberis?

Maior te tãgit amor mei. Noluiſti tã molli ferro cadere, vnóque vulnere animam cælo reddere. Niſi per mille vulnera abiret anima, ſatiari non poterat amor. Niſi perlaxiſſima manuũ, pedum, lateris tamquam fluminum oſtia ſterneret amor viam, aditumq; per hæc referaret amãti animæ, expleri nõ poterat amor. Et quantum daret ſanguinis vberibus etiam tum pendens? non ſatiatur amor modico. Magna vult omnis amor, ſi amor eſt. Exultant ab amore auaræ manus. Parca prudentia ſeculi; munificus omnis amor eſt, adeoq; prodigus omnis amor eſt. Et quantum daret infans lactei ſanguinis tot ſceleribus meis? virili robore, & tamquam potenti conflictu validi lixiuij eluenda hæc ſcelera erant. & quid funderent leues ve-

næ lacteo rore plenæ? flumina
deuomenda erant scelerum mon-
tibus diluendis: cumque & arenas
maris, cælique stellas vincerent
crimina mea, vix Oceano eluen-
da, nonne præualidis fluctibus
opus erat ad has moles deuerren-
das? iam cum imbibisset cor
meum scelera tamquam lana, que
cunarum spongia elueret hunc
colorem? virili spongia, & poten-
ti dextera eluendus noxius hic
color erat; eò fortiùs quò multo-
rum annorum possessione tene-
batur. Iam ne non sensisse mor-
tem, aut huius tantùm è cunis, &
virginis matris dextera superfi-
ciem degustasse videretur, ad
acerbiora, & qualia nulla retrò
dederant secula crudeliora se ser-
uauerat amor, plus amoris osten-
surus quò plus tulisset pœnarum;
plus erogaturus, quo plus per plu-
ra vulnera sanguinis profudisset.

Seca-

Secari ergo toto corpore voluit, spinis etiam exterebrari caput, vt per tot vulnera diffunderet amorem per quot ne sperare quidem hominum Angelorumque omnium amor auderet, nihilque è tanto corpore seruaret sibi. exiguus erat, cum adhuc de collo penderet leuis grataque matri sarcina, vulneribus locus; placuit excrescere in virum, vt maior pateret area ferro, laxior vulneribus locus. Amoris hoc proprium est, quærere quomodo se coposius profundat in amatum, prodigo semper ausu, prodigo fusu.

Fuit hæc fugæ causa. Amori se seruauit amor, vt munificentiore postmodum dextera bearet amantem. Fecit cum tempus tulit, plusque longè sanguinis extra ferrum fudit in horto, quàm è virginis matris sinu sperari poterat in Bethleem. Quid? quòd
 singu.

singula propè flagra , singulæ
spinæ plus erogauerint sanguinis,
quam Herodianum spondere fer-
rum poterat. Iam clauis & lancea,
ebria dilecti mei sanguine, quan-
ta flumina profuderunt? Fugit er-
go amor meus , vt melioribus se
seruaret annis amanti , risitque
fatuam humanam prudentiam
futurorum nesciam , adeoq; præ-
sentium ignaram. Primasque has
primæ Bethlehemiticæ infantie
rosas nouo gramine intertextas
tamquam capiti corollas aptauit
sibi , quibus velut ciuica redimi-
tus corona , nobilem de tyranno
triumphum ageret , tot ciuibus
suis hostibus ereptis , cæloq; pa-
tria donatis. Sequor fugientem
amorem meum , vt vel lasso suc-
cedam Iosepho, vel obsequia de-
feram matri. Dulcis amanti fuga,
dum nunc dextera sedet amor,
nunc ludit læua, nunc amica pen-
det collo sarcina, nunc pectus pe-
ctore,

ctore, labra premit labris. Dulce
 conuiuium, epulæ dulces, deli-
 tiæ meæ, voluptas mea, dum
 ora rigantur ore, & tamquã fœ-
 cundo rore discissa oculorum nu-
 be lætitiæ immadescit lacrymis
 amor meus, bibitque pro virgine
 lacte, gaudiales amantis lacry-
 mas pœnitentia & amore graui-
 das. Fœlices oculi matres gemino
 beatæ partu, dum vno profundi-
 tis sinu hic mœrentis turturis, ibi
 lætantis columbæ lachrymas; ma-
 ximè si vtrasque legerit, magis
 etiam si biberit amor meus. Nus-
 quam hoc sperare possum auden-
 tius, quàm in hac Ægyptia fuga,
 dum destitutus aliis, sola matre
 & nutritio comite, non habet in
 quem diffundat amorem. diffun-
 de amor meus. Et depelle amoris
 tui radiis densas has animæ meæ
 noctes Ægyptiis maiores. Pelle
 quidquid immo latet fordium.
 Deuenena hunc cordis mei sinũ
 medica

medica amoris tui theriaca: myr-
rhatoque vino tuo quidquid pu-
tre confepultum latet pectore,
deterge & fuga; virgineque la-
cte tuo elue has animæ maculas,
ô nimis altè impressas; tamquam
si exaratae sint non in libro, aut
plumbo, sed chalybeo stylo in
ferri lamina; aut adamantino
magis stylo in ætnæa incude.
Tu solus potes amor meus. Fac
quod potes. Ut depurato ad vi-
uum pectore, flammam iaculeris
tuas, amoris flammam; fulmina
contorqueas tua, amoris fulmi-
na; ignes immittas tuos, amoris
ignes, ut ardeat hoc pectus &
inæstuet totum amore decine-
randum tuo, ô calor! amicus
animo, calor. Exure quidquid
hic flammam ardet fibris alia
iaculatum manu: suffoca quid-
quid hic ignium aliorum natat:
perime quidquid hic vivit non
tuum, quidquid carne & seculo
na-

natum vt viuam tibi , & tibi
foli.

Quàm lætas , decurremus no-
ctes tu & ego , quàm lætos dies!
lubet exulare tecum , vt viuam
tecum. Beatum exilium, cælo mi-
hi carius ipso. Fortunatum exi-
lium. Quàm feliciter exulat , qui
tecum exulat ! exulare non po-
test , qui tecum exulat. Nam
quomodo exulat , cui tu patria,
penates , parentes , liberi , opes,
honores , voluptas , delitiæ , cæ-
lum denique es ipsum ? solus ille
exulat , qui à te exulat. Nam qui
te fruitur , quid vltra petat ? ac-
cedant vota , imperia & regna,
& quidquid spondere mūdus po-
test. Adeoque quidquid tot secu-
lis contulit , in caput conferatur
vnum: quid sunt hæc ad dona tua?
corporis sui vmbra, protypi sui ima-
go, tritici sui palea, pomi sui cau-
dex, nuclei sui cortex, auri sui sco-
ria, gémæ suæ coucha, ac ne tāt il-
lum

lum

lum quidem. Fruar hoc ergo exilio tecum amor meus. Non deprecor locum. Ad quamcumque insulam deportaueris etiam auiibus inaccessam, ad quæcumque ablegaueris infamia terris saxa, ad quæcumque monstrorum antra sanguine natantia, bene mihi erit, si tu ibi es amor meus. Etiam in inferno & è mediis flammis dicam, Habeor bene, si tu ludas hac dextera, repleasque hoc pectus amor meus. quid? quòd cariores mihi cælo flammæ, si in illo te caream, in his fruam optatis amoris tui nexib. amor meus? inuisum cælum, si exulat cælo amor meus: desideratæ flammæ, si in his sedem firmavit suã amor meus. Non facit locus cælum, nõ infernum flammæ. Tu solus cælum statuis, qui tuos vnus replet gaudiis Amor meus. Sed nec tristes sunt inferorum flammæ; aut tormentis suis graues, si in illis
æstuet

æstuet amor tuus; qui solus omnes flammæ, tormenta omnia vertere potest in delicias, & optata menti & corpori gaudia. Patere ergo me socium tibi in hac fuga, patere in diuiduo iungi comitatu, vt æternùm claudã latera tua, tu æternùm mea. æternùm infideas huic cordi, æternùm inhæream tibi. Pars tu mea, hæreditas mea, possessio mea æternùm, & ego tua: imò tu totus possessio mea tota, & ego tua.

*Ad infantes Herodis imperio
caesos.*

C A P. XIII.

Quo non prouis effera barbaries? non satis sæuisse in filios femoris tui germen, germenis tui florem, floris tui fructum? quid in alieno ludis sanguine? ludes in adulto, & qui meditari poterat nocitura. Nunc cùm in innocente furis inausa retrò seculorum

174 CAROLI SCRIBANI
lorum barbarie , quis matre te
natum credat ? mitiores tigrides,
struthionū matres, crocodili pa-
tres. Quoties fame prouocante
humilem leo transiit ? mitescit
nimirum feritas , & humilem
dēdignata prædam , est cum so-
las pro ferro lachrymas , suppli-
cesque tenderet manus inermis
dextera. Quid ? quòd non semel
innocuam sibi passus à matribus
eripi prædam , nec indignatus
fœuit , stupuit potius , & famem
postposuit amorì ? Verum quò
hæc clementiæ exempla ? vince-
re placuit quidquid vbique bar-
barum effertumque erat, vsque eò
puduit à bellua feritate vinci.
Erubesceret nimirum in homine
benignitas si vinceretur à bestia.
Ergo ne vinceretur , & tamquam
in clementiæ triumphum duce-
retur , superare placuit. Nouum
proinde fœuitiæ genus excogi-
tandum fuit. Fœcunda crudelitas,
vetera

vetera fastidians, saturanda no-
 uis. Si tamen saturanda crudeli-
 tas. Lentas in morte mortes quæ-
 rit: quasi non satis sit semel pe-
 riisse, æternare vellet mortes,
 abeuntibusque tormentis tormen-
 ta innasce nova, pereuntibusque
 flammis tamquam Phœnicibus,
 flammam enasce novas, novas à
 matrum funere soboles æterna
 quadam semper vrentium flam-
 marum generatione.

Tacerem, si in noxio iugulo
 crudelitas sæuaret: in innocen-
 te sæuire quis ferat? & ne quid ta-
 men desit crudelitati, experiri lu-
 buit in innoxio sanguine quid
 posset feritas. Iam si caderet vi-
 ctima ferro idonea, non deessent
 fors exempla. Nimis in hac bar-
 bara arena vile alios imitari. E-
 xemplum posteritati placuit statue-
 re, quod nulla vinceret ætas, om-
 nis stupeficeret ætas. Fuit infans
 victima Herodiano ferro, bis cru-

176 CAROLI SCRIBANI
delis, in matribus & filiis. Quid
peccauerant matres? si genuisse,
peccasse est; omnes tenentur reæ.
Si tulisse, lactasse, crimen est,
quid vlllo seculo vixerunt matres;
si scelus est esse matrem, quid
nubit virgo? nam infantes quid
peccarunt? si peccarunt vbera,
petantur vbera: peccauit vterus?
sæuiat in vterum ferrum. Quid
in innocuo sanguine sæuit furor,
& in infantili iugulo barbaro lu-
ditur ferro? quousque furor? pen-
dentis ab vbere nati ferro trans-
adigunt ora, vt vbera bibant san-
guinem, quæ pauerant lacte, fa-
cta iam vbera infelix filiorum so-
boles, dum natorum pascuntur
sanguine miserando haustu, & ô
nimiùm matribus inuiso, alter in
vbere, ceruice transfixa, dum bi-
bit vitam, euomuit vitam, mor-
témque in vita reperit. Fecit, quod
potuit pietas, conata vitam vbe-
ribus reddere, à quibus hauserat
vitam,

vitam, animam vix iam natam
diffudit in vbera. Sors dura. Quæ
vitam dabant vbera, facta sepul-
chra natis. Nec defuit quæ eodem
cum sobole caderet ferro mater,
quasi vno vulnere duæ animæ.
Pietas vbi eras? dum in mutua
vulnera mutuas iaculantur ani-
mas, tamquam matris iam natus,
nati victura mater anima, audi
cælum, & da hoc pietati, si fas
sperare est, alter vt alterius spi-
ret, viuat anima; fiatque iam na-
to mater natus, natus matri ma-
ter. Ille dilectæ sinum matris dū
purpurat sanguine, cadit eodem
telo mater: vt crederes referari
vterum monumentum soboli: vix
effuderat prolem seculo maturā,
& iterum proles vtero non victu-
ra, condenda tamen & tamquam
infelici sarcophago claudenda.
Alter dum caræ genitricis ludit
inter basia, infelici pallētes amo-
re genas purpura purpurat. Mife-

rum illud, dum crudelitatis facta
 victima infelix iaceret mater, &
 ignara ferri mortisque adreperet
 soboles vbera petitura, vt pro
 lacte biberet mortem: steterant
 nimirum lactei torrentes morte
 exsiccati; & sugabat infans vbe-
 ra viduata rore suo, donec carni-
 ficis manu sanguinem pro lacte
 funderet. Ille ceruice præcisa toto
 incubuerat corpore natus matri,
 vt lauari iam possit sanguine, &
 natate hoc balneo mater infau-
 sta matribus balnea, tam barba-
 ro fonte nata. quò ruis feritas par-
 cere nescia. Non auro flectenda,
 lachrymis, prece. ô parce aliquan-
 do ferro.

Dirum edictum in vltima bar-
 barie natum, tot millibus vix
 saturandum. Si natate sanguine
 volebas, paucorum explere ra-
 biem mortes poterant. Nec de-
 erant nocentes, quorum san-
 guine balnea natarent infelici
 nata

natatori suo administra. Aut si vnus nocens natare innocentem sanguine debebat, taurorum se iugulo feritas contineret. Sed nimirum omnium demetendæ ceruices, tamquam falce vna ceruix vna, vt omnium sanguine barbaries prolueretur. Et in hac tamen barbarie felicitis sobolis felices matres. Prima hæc hostia cadit Regi tuo, Deo tuo. Fortunata ô nimirum hostia cælo reponenda. Meliores violæ, lilia, rosæ, dum primo caditis ferro, æternis inferendæ hortis, omnibus aquilonibus sæuum vrentibus, imbribus, grandine, niuibus, glacie superiores. Victrices aquilæ quantos triumphos cælo intulistis? victricia signa quàm nobiles victorias cælo deportastis? quàm illustri gloria cælos decorastis? quis mihi concedat victimam pro vobis cadere? hic iugulum, ibi ceruices, alibi latera, pe-

pectus, ora Herodiano præbere ferro! quid refert qua parte egrediatur anima cælo collocanda? fune an febribus strangulet, ferro an calculo excutiatur anima, telo an colicæ doloribus migrare cogar, quantum interest? nisi quòd ferro ferè mitior pateat exitus, sanè citatior.

O si vobiscum liceat non lenta tabe, aut in molli occumbere lecto, sed in securi & gladio, ut signa inferam cælo sanguine purpurata! ô liceat vicarium hoc pro vobis præbere corpus toties lacerandum, quoties in sanguine vestro sæviit ferrum! liceat numerare vulnera cælo coronanda: præferre cicatrices cælo laureandas? ostentate liuores cælo remunerandos! beatum me, sed solo nunc voto beatum: beatiores vos, sed profuso pro Christo vestro sanguine beatos. Quanti fortè è vobis arderent æternum, ni persecutor

quitor sæuiffet gladius. Hunc qui aufert, coronas aufert diuite cælo fponfione repositas, pœnas adfert infelici flamma æternandas. Et quãti fors è vobis clamafsent cum Synagoga, *Sanguis eius super nos & super filios nostros*: Matth. 27. nũc quod viuitis, quod splendetis cælo ftellæ magnæ, nõ post Deum gladio debetis?

Non laudo gladium. Vouco tamen vobis & mihi: non probo barbaram crudelitatem. Et sine hac tamẽ iaceretis inglorij, ignobilis terræ ignobilis portio, fortẽ & perennaturis ignibus materies æterna. At licet fequitiam detester, gratulor tamen victoribus. Manebit tyranno fua merces, non fit in ignibus æternis. Manent vos veftra præmia cælo æterna. Momento tyrannis sæuit. æternũ cruciatur; momento vos tuliftis, æternũ præmiamini. Et quid confequutus eft tyrannus? perdere

182 CAROLI SCRIBANI
voluit : saluauit ; perdidisset , si
saluasset : occidere voluit ; vita do-
nauit : occidisset , si vita donas-
set. Mira conditio. Perdere vt sal-
uet, saluare vt perdat.

Nec vos tamen voluit perse-
quutor gladius. Vnum petebat,
frustratus est in omnibus. Vnum
illum si darent matres , reliquos
nec petebat , nec coronabat.
Quàm falsa est astutia seculi in
prudencia sua ! fatua sapiëntia quæ
cælo minatur , stolidi prudenti-
a , quæ gladium homicidiis
ebrium stulto conatu intentat
Deo. Quò non ruit improba ve-
fania ? quò non insana regnandi
libido ? Deo inferamus bellum,
si liceat ; signa inferamus cælo,
si concessum homini. vsque adeò
regnare magnum est, vt nec Deo
parcat improba regnorum fitis.
Vbicunque diadema licet , tubæ
insonant tympanaque. Fas, ne-
fas, ius iniuria, homo an Deus,
iuxtà

iuxtà habentur. Tantùm regnare liceat, reliqua famula erunt regno: ancillabitur & cælum, & famulabundum videbit. Sol Deũ, si facta barbara barbaris respondeant votis. ô fatui! & vindex stabit Domini dextera Babylonis nota tyrannis; quid imprecor Domini manum, cui vouere debui ferrum? audi vota mea qui potes Amor meus. Non potui Herode cadere. Cadam non inferiore ferro, sed cadam tibi. Tibi fluat hic sanguis non mitiore securi, & tibi tantùm. Ut purpurentur primæ infantiaë panni tui amantis huius purpura. Natent hoc præsepia sanguine, ut amantis innates balneo amore grauido.

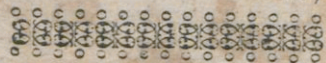
Concede hoc amor meus. Ut non mitiore cadam Herodiano ferro, utque sanguinem hunc libem, tibi voueam, sacrem tibi. Æternũ tibi circũstagnet Bethle-

hem sanguis, vt amasse credant
 quæ sanguinem viderint. Nihil
 hic opus aqua, suauius libatur
 sanguine. Quid mihi laudas aqua-
 rum fontes? nobiliores sanguinis
 sunt. Aut si tanta te aquarum ca-
 pias sitis, nec vno satiatur amor
 fonte, voueo duos, aqueum ocu-
 lorum vnum, sanguineum iugu-
 li alterum; vtrumque amore na-
 tum. Currite mei fontes, diuite
 vbique fluxu. Quid desperatis flu-
 xum? amoris estis fontes. Non
 siccantur amoris venæ, æternant
 fluxu. Non arescunt amoris vbe-
 ra, æterno perennant rore. Misce
 hos fontes amor meus, vt amoris
 pallorem amoris tingas purpura.
 Sin solitaria placent: habes ocu-
 lorum gaudiales fontes fœcun-
 da semper progenie salientes; ha-
 bes iuguli purpureos totis ostiis
 proruentes. Fruere amor meus. Ne
 parce. Quantòque plus amas; tan-
 tò fruere magis, tantòque minus
 parce

parce. Amoris signa sunt non percipisse. Pepercit qui non amat. Nescit amor parcere. Nesciunt odia largiri, & ignorant odia pocula amore & amori nata, propinata: tu scis amor meus, quo duce fontes hi saliant, siue oculorum pallentes, siue iuguli purpurei. Et quot hodie fontes fluxerunt tibi? quot matrum aquei, tot purpurei natorum. Amasti utrosque, magis etiam natorum, quos nulla siccarent bibulae genae auaræ nimium spongiæ, nimium arentes. Et delectatis non tenui stillicidio, dum raro penduloque gutta conatu lento fluxu protrudit alteram. Totis siphonibus qui fluxit fons tuus est; totis ostiis quæ prouunt flumina tua sunt: toto quæ profiliunt corpore maria, tua sunt. Fit hoc magis in sanguinum quam oculorum fluxu, dum totis venis, toto iugulo, ceruice, pectore, amoris saliant fontes,

fontes, profluunt torrentes, flumina, maria amori meo magno sacranda.

Largire hoc mihi qui potes amor. Nimis leuis amoris testatio oculorum fluxus est. Fluat iugulo toto qui toto amauit pectore. Nec respue adulti vota, aut pœnitentis Lazari & Magdalenæ, dicata tibi, sacrata tibi. Copiosior hic fluet sanguis, quàm inter cunarum fascias, diuitéq; magis vena salient tibi fontes, locuplete magis fluxu proruent hæc tibi flumina, maria iã facta, quàm infantix torrentes, qui ferè plus lactei deuehant quàm purpurei roris. Et purpura tamen tu delectaris Amor meus. Fruere hac Amor. Et cõcede vt inter has cunarum & vberum hostias, grandior tibi nominique tuo cadam hostia, æternùm tua.

A M O R I S
 DIVINI,
 PARS SECVNDA
 PASSIONEM CHRISTI
 CONTINENS.

Amoris lachrymæ.

C A P. I.

QUID habenas stringis ani-
 mæ? amoris laxa vincu-
 la. Liber hic campus est,
 currite lachrymæ. Quod si quæ
 inimica manus impedimenta
 iniecerit, quid veremini? vno
 audaci saltu transilite montes,
 vno potenti fluxu hostiles per-
 fringite aggeres. Disrumpite ob-
 iectas moles, discindite ca-
 taractas; validas etsi rupes, diuer-
 tite tamquam scopis, aut excuti-

te

te tamquam pilas. Nam quæ iam repugnacula amoris sistant flumina? quæ ferro chalybeque Ætneis sudata fratribus ostia? quævé Vulcania fusa manu propugnacula? paleæ sunt Aquilone raptæ. Quid? quòd iniectum roris huius mollescat omne ferrum quibuscumque fornacibus incudibusque lentatum? ô vis amantis animæ; tam molli fluxui cedere quidquid hic potens validumque est? tam labili, inferiorum perfringi portas? tam modico, ignes extinguere æternos? tam raro stillicidio, flammam deleri non morituras? tam imbelli manu, armatas inferiorum acies, tanquam maturam falci horreoque messem demeti? tam fragili tepidoque quidquid ubique est roboris, tamquam Babylonis fornacibus fœnum, momento decoqui; & in cineres solui vagumque pulverem? Quid non aman-

tis possunt lachrymæ? post emedullata inferni robora, etiam cælis imperare, adeoque cælorum Domino? ipsūque Amorem suum non iam nubibus sideribusve excire, sed magni Patris dextera, quanta res est? vis quanta lacrymarum? summa te pœnarum exspectat sceleribus debita, ignesque te manent inferorum criminibus irrogandi? accedant lacrymæ, cælo reponent æterna gloria donandum; & à pœnarum sæuissimis ad gaudiorum maxima felici demutatione prouehent.

Quid ergo vos tenent lacrymæ animæ delitium animæ meæ? exilite fontes cælo reponendi, currite torrentes cælo refigendi. Pergite flumina paradisia eis meliora. Et tu oculorum mare magnum fluctus deuome cælo illabendos. Quin & cælo reuellite quidquid ibi magnum. Diuos
diuás

190 CAROLI SCRIBANI
diuásque omnes ? parum est. Bea-
torum spirituum mentes ? & hoc
parum est. Ipsum volo magni Pa-
rentis amorem maguum. ô om-
ni mihi nectare & ambrosia, om-
ni melle saccharoque suauiores
currite lachrymæ. Vos volo, vos
veneror Amoris mei magni du-
ces, sociásque. Quid mihi po-
cula regiaſque ingeritis mentías?
aut quidquid docta manus in gu-
læ proritamentum vlla commen-
ta ætate eſt ? fella hæc ſunt & co-
locynthide amariora. Delitiæ
meę, pocula mea, muſtum meum,
lacrymæ ſunt, & ille ſolæ. Fortu-
nati fontes, torrètes, lacus flumi-
na, oculisq; nata maria, quibus in-
natat amor meus ! felicia balnea
quibus deſudat & inæſtuat amor
meus ! quibus non iam pedes ma-
núsque, ſed totus immergitur
amor meus ! quid partum celatis
oculi ! fundite matres felicem ſo-
bolem cælo maritandam. Quo-
uſque

Quousque vterò graues? fœcundæ laxate genetrices sinum felicem. Cælo nascituram, connubioque ibi iungendam stabili speratam fundite prolẽ. Fūdite lachrymas oculi mei beatæ matres. Et quas fuderunt matres bibant ora lacrymas. Nam quid illustrius diuite lacrymarum fluxu haustuque; dum quantum fluunt tantum hauriuntur, munificentissima vtriusque largitione?

Ite meę lacrymę fœneraria redhibitione dandę & bibendæ. Felicia pocula tantis fontibus fluminibusque porrecta, quibus satietur amor meus! beata torcularia musto plena, quibus temulentescat amor meus! beatæ cellæ promę, quibus inebrietur amor meus! ô quando, non iam oculi, sed venę omnes lacrymarum deuoment torrentes, flumina, maria amorem testantia! quando & capitis crines singuli denascentur in pe-

N

rennes lacrymarum fontes recon-
diti amoris indices! quando fiet
hoc corpus, adeoque & anima to-
ta, lacrymarum nobile flumen,
quo se proluat amor meus; vt ni-
hil iam superfit mei nisi lacryma
vna Oceano metienda; cui vsque
& vsque innatet amor meus, inter
amicos fluctus, amica iactatione,
ebria circumductione! ô quando
totus in lacrymas solutus, in ami-
cum amoris vaporem beatis Solari-
bus illius trahar radiis, ad cælo-
rum euectus aquas, quibus immi-
stus amor meus, non iam socias
connubialesque iungat dexteras,
sed toto permistus spiritu, æterna
iungatur necessitudine, nullo ævo
disiungenda; vt non iam duo sint,
lachrymæ & amor, sed felici hu-
mana diuinæque coalitione, vnum
sint lacrymæ & amor! ô fiat! cur-
rite lacrymæ non iam meæ: tuæ
sunt amor meus: vendicatio,
emptio, donatio, possessio iu-
re tuæ.

re tuę. Æterna tibi voluntate mea
 pignoratione deuincta. Nihil in
 his agnosco meum. Quidquid hic
 imbrium pluit, diuite nubę tua
 funditur: quęcumque hic stillant
 guttę, à perenni stillicidio tuo
 cadunt: quidquid oculi sudant,
 ab æstu tuo fluit: quęcumque
 hic labuntur flumina, à fonte tuo
 manant. Fortunatę ô nimiũm
 genę votiuis imbribus rigatę,
 purpuratę. Felicia labra cęlesti
 rore fœcundata.

Pergite ô lacrymę genas tor-
 rentibus sulcare, calore purpura-
 re; sterileſcentiãque fœcundare
 labra diuino hoc rore madidata.
 Pergite hanc animam beare, in-
 diſſolubilięque nexu amori veſtro
 æternũm iungere. Pergite ne-
 ctareo hoc ſucco amorem paſce-
 re. Pergite amica miſcere pocu-
 la amori propinanda; quibus a-
 moris ſui meięque ſitim, felici
 potatione æternũm expleat amor

194 CAROLI SCRIBANI
meus. Currite gaudiales lachry-
mæ. Transilite vada iubilo saltu.
Secate glaciales oculorum nubes
ad tubas & tympana exciti dile-
cti vestri. Iucundo illum amico-
que perpluite oculorum imbre,
stillantibus cincinnis illius deci-
duis amoris guttis. Fluite oculo-
rum meorum vbera hilariore ro-
re distenta, vt pascatur dilectus
vester ab vberibus lætitiæ vestræ.
Quamdiu auaræ matres tenetis
partum? difficiles transierunt pœ-
nitentiæ menses; quid morami-
ni? laxate vterum felici gaudia-
li partu. Decurrant exultabunda
flumina, seipsis iam maiora. Sa-
liant fontes cælo æquandi. Nam
quid me teneat, aut quo frigore
concretus sistar, medius dilecti
fornacibus cinctus? amo te ignis
meus. Procul frigora, & quidquid
glaciem suam grandinémque præ-
fert. Melioribus dilecti flammis
soluta frigora, muscos fundunt

con-

concentus cælo præcinendos. Iam si organa videmus aquea artifice manu in aurium voluptatem adornata; quis illa neget dilecti mei dextera oculorum torrentibus continnata, dum inter amica lætabunda suspiria, gratosque amoris singultus, interstrepunt amoris voces, omni musica modulatiores? perge mea musica, oculorum, oris, cordisque modulis dilecto psallere, languentis animæ, iubilum; vt inter media casti amoris suspiria procumbas in amati sinu, æterna illius coniunctione satiandus. In qua millia annorum momētum sunt, beatæ illius fruitionis gaudio temporata.

Pergite gaudiales lachrymæ dilecto saturadæ. Neque vos oculi mei tantum, sed & venæ singulæ exultabundæ ad dilecti vocem, purpurea fundite flumina, repagulis omnibus ingenti gau-

dij magnitudine tamquam ariete
reuulsis. Nam quid te tenet san-
guis meus in hoc venarum car-
cere? maior te virtus euocat. Dis-
rumpe vincula, felicior amati-
sinu quàm auito domicilio. Quin
& miscete vos fortunati oculo-
rum venarumque fontes amato
sacrandi. Nam quæ maior felici-
tas quàm decurrere per illius pa-
scua cælo fœcundata? quæ ma-
ior, quàm dilecti mei lacrymis
sanguinéque misceri, vni que a-
mico flumini vtrumque innatare?
sparsit ille prior prodigo fusu,
priorque hortorum balnea stru-
xit, sudore, lachrymis, sangui-
ne. Prior totis dissectis venis præ-
torium compleuit; prior nobi-
lissimis quinque fontibus terram
rigauit, inferos cælumque re-
clusit. Imitare ducem miles, do-
minum seruus, iudicem reus, pa-
trem filius, sponsum sponsa, Deum
denique creatura.

Sed

Sed doloris hæc sunt, & vltima mæroris incētiua, quæ exultare solent ab amoris domo. Gaudia nunc volo, & gaudiales fontes, siue illos lachryma, siue fuderit sanguis. Quamquam etiam ab illis, siue hortulanis & prætorianis, siue crucis fontibus extrema nata sint gaudia, & fors nusquam maiora quàm ab illis. Quæ tristitia licet in se sint, & mæroris plena, voluptatis tamen habent plurimum, siue causam spectem, amorem siue finem, salutē meam; & non morituræ vitæ non moritura præmia. Quæ proinde mærorem aliis, gaudium mihi vulnera sanguisque dabit, nullo sine ponendum. Neque interim diffitebor triste aliquid in hoc gaudio esse. Sed magnitudo boni, speratq; fructus, perfacilè omnē amaritudinem peruincunt: & solida ex his gaudia veraque nascuntur. Nam illa quæ extremam cu-

tem tangunt, volatica sunt. Accurrant aduersa, & senties. Arbitraris te illa toto corpore tenere, penna tenebas. Fugient ad omnem ventum, noménque mali. Et vacua manu sola relicta pluma, elabentur. Et non omne gaudium quod ætatem ferat, aliquid habet virilis animi, ac quasi seuerioris voluptatis? ita in asperitudine sacci, in horrore cineris, in oris de ieiunio varietate, minus licet videatur gaudiorum, quàm in coccino & Tyrio, in balneis lætioribus; in enormi altitium fagina; maius tamen magisque perennaturum in illis reperies.

Contemne hæc anima quæ extremam cutem titillant, nec ultra corpus se protendunt. Intus habitet, necessum est gaudium, si verum, si solidum sit. Hominem suum occupet, meliorem nimirum partem sui, qua homo est.

Nasci-

Nascitur hoc plurimum inter alta suspiria imo pectore ducta, inter lacrymas, non stillicidio, sed totis syphonibus fluentes, totisque torrentibus proruentes: ut dum oculi fundunt, oraque bibunt, grataque vicissitudine, donant accipiuntque lacrymas; non modò tantùm gaudiorum, quantum lacrymarum, sed plus longè bibat animus, quàm fundant oculi: quin & centupla scœneratione plus hauriat mens gaudiorum intus, quàm fluminis foris effundant oculi. Ita crescentibus lacrymis crescunt gaudia, arbitreris terram imbre rigari, plusque reddere quàm acceperit. Aquam accepit nube sua deplutam, frumenta reddit; & quidquid diuite partu suo mortalibus largitur. Ita pro imbribus, omnium generum copiam locuplete profundit benignitate. è tam sterili elemēto, tanta seges, Paria cogita.

Quid aridius lachryma? & hæc
 vna sterilis antè animus, & insa-
 no terrenorum æstu emarcidus,
 omnique meliore robore eme-
 dullatus: in centuplas fœcun-
 datur redhibitiones. Comede-
 rant alieni robur eius; & eliqua-
 uerat hostis, quidquid refederat
 humoris vitæ melioris; exfluxe-
 ratque innato sibi odio omnem
 spiritalis sanguinis reliquatio-
 nem; vt prior iam rupibus
 quàm terræ, omne respueret aut
 non admitteret semen cælo im-
 missum; vt frustra iam esset se-
 men. Accedant lachrymæ, & illa
 paulo antè rupes molescit in ter-
 ram fœcunditate sua inuidiam
 facturam. Prodigio hæc similia.
 Quid mollius tenuiusque lachry-
 ma? in ipso lapsu arefcit, cadit,
 & lachryma iam nulla. Et tamen
 hac vna, sterilis animus, & ari-
 ditate sua tamquam Gelboë mō-
 res, maledictionis fulgere exe-
 sus,

fus, exsurgat in fructus cælo infe-
 rendos, & amœnitate sua ac fœ-
 cunditate cælorum agmina pro-
 uocaturus in admirationem. Iacet
 graui soporè suo elisa mens, &
 tamquam molaribus integrisque
 insepulta rupibus? accedant la-
 chrymæ. Et saxa iam nulla, quæ
 mole sua tenebant astrinctam. In-
 genti nocte Ægyptiâque densio-
 re tenetur animus? admoue la-
 crymas, & omnis illa nox tam-
 quam sole medio detenebrata in
 splendidum vertitur diem. Inhæ-
 ret permista mens sordibus, nau-
 seam cælitibus paratura? cadant
 lachrymæ. & super niuem deal-
 batur. Iudicio proximus, & num-
 quam morituris flammis stat reus
 animus iam iam in æternum præ-
 cipitium deturbandus? fluant la-
 chrymæ, & ignis iam nullus. Quid?
 quod pro his nascantur gaudia,
 quibus tamquam Oceano inna-
 uigat animus. ita non guttatim
 lacry-

lacry-

lacrymarum more, sed totis cælo gaudia depluuntur ostris, ut satiata mens inclamet: satis est Domine, satis est. Nec tantis pectorum angustiis admittere tantum possit imbrium, excelsura disruptis repagulis animum ipsum, ni diuina manus nubem suam contineat, & restringat porrectam in dona dexteram. Quid non possunt lachrymæ? numquam non fluite fortunatæ gaudiorum genitrices: maximè cum mens illis excita contemplari incipit cælestia, & inebriari diuinis, quarum magnitudine rapta, ardoribusque insurgentibus, tamquam solaribus radiis, & exprimuntur lachrymæ & ad sublimia tolluntur cælo inferendæ. Concedat has mihi dilectus meus, quibus æternùm illi iungar optata lacrymarum gaudiorumque vicissitudine; ut nulla iam mihi voluptas extra lachrymas cælo
 naras,

*Christo in horto sanguinem &
aquam sudanti.*

C A P. II.

OLIM canebat Sponsa,
Cant. 6. *Dilectus meus descē-
dit in hortum suum ad areolā aro-
matum, ut pascatur in hortis, & li-
lia colligat. Ego dilecto meo, & dile-
ctus meus mihi, qui pascitur inter
lilia. Et antè illam Sponsus, Cāt. 5.
Veni in hortū meum soror, mea Spō-
sa, messui myrrham meam cum aro-
matibus meis: comedi fassum cum
melle meo, bibi vinum meum cum
lacte meo: comedite amici & bibite,
& inebriamini carissimi. Mutata
nunc rerum facies. Nullæ aroma-
tum areolæ, nullus qui colligat
lilia. Nisi fortè pro areola aream
speremus aromatum, cum dif-
fluerent tamquam torrentes, late-
que rigarent hortum myrrhei su-
dores. Cùm steriles natarent cam-
pi pur-*

pi purpureis fluminibus dilecti
 mei. Cū nūquā lilia, melle nūquā,
 quæ legeret dilectus meus; vinea
 procul, & quidquid vinum sapit.
 Quāquam quæ vniquā fuit area
 odoratiore imbre perpluta, cū na-
 taret in lacrymarū suarū balneis
 dilectus meus, cū sudoribus cin-
 geretur tāquā stagno, cū sanguine
 nauigaret, tamquā flumine? qui
 horti rose fecūdiore irrorati, im-
 bre fertiliore rigati, flumine vbe-
 riore perfusi? quæ lilia siue lacry-
 marum cādida, siue sudoris lutea,
 siue sanguinis purpurea, vllō vn-
 quam tēpore collecta fragrātiora,
 Vt verè hic liceat dicere, Cant. 6.
*Dilectus meus mihi, qui pascitur
 inter lilia: siue lachrymarū in ca-
 ritatis testationem candida; siue
 sudorū in mortificationis signa-
 tionē lutea; siue sanguinis in cha-
 ritatis symbolū purpurea. Quā be-
 ne pascebatur, cū & lacrymas
 suas, sudorem suum, sanguinem
 suum*

suum ipse biberet? poterat no-
 biliaribus pasci? melioribus po-
 tari? poterat præstantioribus ir-
 rigari? fecundioribus circum-
 stagnari? vt verè dixerim, Cant. 4.
hortus cõclusus, dilectus meus mi-
hi, hortus conclusus, firmissimus la-
crymarum, sudorum, sanguinis
fuminibus cinctus: fons signatus
dilectus meus; oculis, poris, venis
scaturiens, Emissiones tue paradi-
sus malorum punicorum cum pomo-
rum fructibus, cypri, cum nardo,
nardus & crocus, fistula & cinna-
momum cum vniuersis lignis Liba-
ni: myrrha & aloë cum omnibus
primis unguentis. Fons hortorum,
puteus aquarum viuentium. Quæ
 vnquam emissiones nobiliore
 fuerit purpura signatæ, quæ thea-
 tra odoratiore nardo, croco; cin-
 namomo, myrrha & aloë madue-
 runt? quæ aromata fuderunt odo-
 rû diuites Arabes, quæ Indi, Ori-
 ensque totus, pigmentis dilecti
 mei

mei suauiora? non fontes hic, non putei aquarum viuentium, quibus & viridantia virginum prata, & Confessorum pinguia pascua, & Martyrum purpuratæ vineæ, æterno vernent autumnenturque incremento? non fontes, aquarumque viuentium putei, quibus æternum & virgines floreat & fructescant Confessores, & roborentur Martyres? vt iure inclamem *Surge aquilo & veni Auster, perfla hortum meum, & fluat aromata illius.* Cant. 4. Vt odore perfletur hæc amans anima; odoribus recreetur quæ amore languet; roborenturque prostratæ & emedullatæ amoribus vires.

Perfla hortum animæ meæ tribulis adhuc & sentibus plenum; vt quidquid noxium tollas, quidquid inamœnum denubas; quidquid lapidosum deruderis; quidquid sterile fecundes. Non tu me prior amor meus inuitasti ad myrrham,

rasti ad myrrham, ad aromata, ad
 fauū, ad mella, ad lac & vinū? verè
 fasciculus myrrhæ in horto hoc
 factus es mihi; mœroribus plena
 fluxerunt aromata tua permista
 melle, lacte, vino. Quid reli-
 quum nisi vt comedam & bibam
 inuitatu tuo; & inebrier ab vber-
 tate vineæ, & torcularis tui? quid
 vsque & vsque ludis animæ? pro-
 pius res tentanda est. Erigere, &
 vide prostratum, amorisq; cla-
 ua, herculea longè validiore il-
 lisum terræ dilectum tuum. In-
 tuere lachrymis, sudoribus, san-
 guine innatantem: vt non satis
 sit immaduiffe corpore, nisi &
 vestes & terra natet. Si hoc non
 est amare, quid est amare? ta-
 cerem si liquefceret lacrymis, si
 sudoribus languesceret; sed cum
 videã desiderio salutis, amorisq;ue
 mei, sanguine diffluere non me-
 ritò in commiserantium & ad-
 mirantium prorumpam voces,

Sanguineus sudor cur totos imbricat arduus?

Anne mihi ut sudor sanguinolentus eat?

Aut quid vis faciam post sanguineos torrentes?

Vt discā vita prodigius esse mea?

Tu lachrymis toto complutus sanguine stabis,

Sanguineo immeritas imbre rigante genas?

Et mihi stent lachryma, nec fundent flumina terris?

Aut oculus lachrymas eombibet ipse suas?

Quin magis iste oculus fiat de flumine flumen.

Imprecor, eque meis nunc lachrymis lachryma.

Currite sanguinea & lachrymarum flumina, mæsta ut

Sanguineq; & lachrymas pocula mista bibam.

Vtque ego tam dura si sim ceruice, cruorem

Qua

Qua neget, hæc mihi pro sanguine
det lachrymas.

Quidnam hæc ad tantum faciant
scelus extinguendum?

Flumina quid possint? res levis
est lacryma.

Ite oculi, densos lachrymarum
fundite acervos,

Luctibus his nostris convenit iste
dolor.

Et pro fluminibus gelidas diffundi-
te rupes.

Saxa volent oculis, saxeus hic
doler est;

Et chalybem fundant, quin si quid
durior illo est.

Paruum est è duro robore secta
dare.

Funde anima ingenti Steropum
fabricata camino,

In tam præduro vulnere nil sa-
tis est.

Verùm quid saxeam imprecor
chalybeasque lachrymas, aut ter-
recor purpureis hisce dilecti mei

210 CAROLI SCRIBANI
fontibus, fluminibusque, quasi
in terrorem fluxerint? fluxerunt
in medelam, in amorem. Sanè
amor protrusit, nec ab alio quàm
ab amico amore manat hæc pur-
pura lacrymis tineta; vt meritò
inclamem:

*Felix ô nimitum lacrymarum &
sanguinis aquor.*

*Felix permistum sanguinéque &
lacrymis.*

*Felix ô mihi sanguine pregravi-
dum torcular;*

*Innocuo sudans sanguine, Chri-
ste, tuo.*

*Felix illa ratis lacrymarum que
innatat undis,*

Sanguineo felix equore mersa tuo.

*Felix illa dies que sanguinis equo-
ra fundet,*

*Felix qua in lachrymas se dabit
equoreas.*

*Felix qua Christi de sanguine bal-
nea struxit:*

*Quæq; meis lachrymis equora
nata videt.*

Bal

Balnea desudent , aternent aquoris
cursu:

Et modò sint aquor , balnea quæ
fuerant.

Aquor ut aternùm sudantia bal-
nea iungat.

Balneâque aternent aquora iun-
ctâ sibi.

Felix ô nimum qui balnea &
aquora miscet,

Qui vita mortem , sanguine quæ
lacrymas.

Nos lacrymis , Christus delicta cruo-
re piabit?

O liceat scelus hoc sanguine de-
pluere!

O liceat miscere tuo mihi sanguine
vitam!

O liceat lacrymas iungere Chri-
ste tuas!

Ite mea lacryma , quando miscebi-
mur ambo?

Sanguine quando tuo , sanguine
quando meo?

Quando ô amor meus? verum

O ;

vbi sunt amoris mei lacrymæ? &
 vos quid cessatis oculi: obfirma-
 tis ô nimium! venis, nouercales
 referare sinus; è quibus densis su-
 spiriis densiores incumbant la-
 chrymæ? vbi tamquam vomere
 profcissæ, sulcatæ genæ fletibus?
 vbi imber è vitrea hac nube pro-
 trusus? dura glacies! si non solue-
 ris ad has flâmas, ad hos radios,
 ad cuius ignes Solemque mites-
 ces? vbi salebrofi torrentes pecto-
 ris tusionibus excussi? aut obdu-
 xisti ad hæc exempla Caucaſo
 durior? etiam lænæ, tigridi, cro-
 codilo, suæ fluunt lachrymæ: quis
 exsiccauit tuas? vbi profuturis mœ-
 roribus sudores excussi? vbi amo-
 re colati? vbi dolorum impetu sa-
 lientes? vbi suavi amoris impulsu
 profluentes? vt non oculi tantum,
 sed & singula peccantia membra
 mœrorem amorémque testentur.
 Sanguinem quis speret? si nõ ex-
 cutit amor lachrymas, elicitq; su-
 dores?

dores; quis spondeat sanguinem? facile nubes pluunt, & glaciē solvere non magnū. Quid aliud oculi? ostia fluminum laxare, fontiumque siphones, nec arduum nec nouum. Venis non dicam exsudare, aut depluere, sed deuomere sanguinem, magnum, & nullis retrò seculis auditum. Posse amore quod faciat nouacula, quis credat? chalybe hic opus est, nō ferro. Et fortior amor est, qui nō vnā soluit in medelā, sed totas deuomit venas. ò si liceat! concede qui solus potes amor. Mentior, si non discissa nube pluant lachrymæ; si non omnibus ostiis fluat sudor; si non deructent venæ sanguinem; si non adeò innatam lacrymis, sudore, sanguine; si non purpurea hac totus lauer vnda; si non erumpat quidquid clausum venis: si non discussis diffractisque obicibus, exiliat indignabundum ad carceres suos cor ipsum, iun-

214 CAROLI SCRIBANI
gendum dilecto suo, amori
meo.

Quid mihi cum hac vita? viuā
tibi amor meus. Iungar tibi. Nolo
lachrymas, sudorem, sanguinē-
que, nisi tibi. Tibi oculorum sa-
liant fontes; tibi fluant sudorum
riui, tibi sanguinum referentur
ostia, vt non tantūm tua, sed &
purpura nates mea; nec vno sa-
tiatus tepelcas balneo tuo sed la-
ueris meo. Quā benè iunctus
amor meus est humanæ carni; tā
benè lachrymæ, sudores, sanguis
mœrentis, pœnitentis, amantis
animæ huius lachrymls, sudori-
bus, sanguini iungentur dilecti
mei. Beatæ vestes sanguine amo-
ris mei madidæ! quis me muta-
bit in illas, vt cælesti hac tingar
purpura? beata terra dilecti mei
sanguine rigata? quis me felici
transmutatione conuertet in il-
lam, vt bibam bibula iam terra,
& satier, & inebrier purpureis di-
lecti

lecti mei fontibus? ô liceat! quam fortunata cubatione substernar dilecto meo? quam avidè excipiam quidquid hic pluitur, funditur, erogatur? nihil opus terra aut vestibus: vtriusque vices obibit hoc pectus; haurietque dabitque lacrymas, sudorem, sanguinè. amoris fontibus fluentem. Non exhorrescitis cælum, terra, maria; aut statis sedibus vestris? & tu tellus quoúsque non subduxisti te conditoris tui lachrymis, sudoribus, sanguini? Vidisti hæc Sol, nec erubescens retraxisti radios pudore suffusos? pronus hic sternitur, qui te creavit Deus, lachrymis, sudore, sanguine tamquam flumine lotus; nec conderis tenebris, aut non renascituræ nocti?

Verùm quid queror de vobis? cur non magis accuso meipsum? nam cui alteri quàm mihi fluxit hic sanguis, sudores, lacrymæ? &

durior ego chalybe, rupibusque
 durior stabo immotus? agnosco
 crimen. Nec pœnam deprecor. Sit
 hæc tamen pœna mihi, vt disru-
 ptis mœrore visceribus totus pro-
 fundar amori meo. Non quæro
 cælum, non gaudia, nec mereor.
 Dolorem precor: vt scissis quaquã
 venis, mixtoque sudoribus san-
 guine, lacrymisq; offensi numi-
 nis mœrorem tester, cum amo-
 rem non possim. ô si hunc pos-
 sem! sin minus, optati tamen &
 tot votis desiderati, supplici pre-
 ce, amoris depromam vota. Ibunt
 hæc vicaria amoris mei. Quis
 scit, an non ad hæc libamina mi-
 sericordia motus amor meus ac-
 currat, & cadat super collum
 meum, osculeturque me osculo
 oris sui, induatque me annulo &
 stola prima, occidatque vitulum
 faginatam, vt epulemur in sym-
 phonia & choro; viuamque non
 mercenarius, sed filius, in domo
 patris

patris mei: & qui vixi filiquis ante
 pastus, admouear mensis amoris
 mei; in quibus bibam vinū in-
 brians, amoris vinea natum, tor-
 cularibus desudatum: æternitatis
 fortunatissimis cellis depromptū;
 amorisque adeò manibus tem-
 peratum, propinatum: cùm ipse
 transiens ministrabit decumben-
 tibus, propinabitq; pocula *ex vi-
 no condico, & mustum malorum
 granatorum* suorum, Cant. 8. cari-
 tatis purpura hilarescentia, nobili
 celeumate coronata, *Comedite
 amici, & bibite, & inebriamini ca-
 rissimi?* Cāt. 5. Fortunata ebrietas,
 qua, cùm descendisset in hortum
 suū, captus dilectus meus, munifi-
 centissima dextra sua referatis cel-
 lis prōmis, lachrymarum, sudorū,
 sanguinumq; profudit vina. *Ine-
 briamini carissimi.* Nam & ille vi-
 no suo, procumbit ebrius.

O si in hac prodiga ebrietate
 sua, inclamet animæ meæ, *pro-
 pera*

pera amica mea, columba mea, formosa mea, Cant. 2. vino meo inebriata, balneo lota, purpura vestita. Addatque, Surge amica mea, speciosa mea & veni. Audiamque amicam illam mihi vocem, Vox turturis audita est in terra nostra: vinee florentes dederunt odorem suum. Ut turturis animae meae dolentis ac poenitentis vox audiatur à te: vineaque mea manibus tuis confita, lachrymis, sudore, sanguinéque rigata, donet odorem suauitatis: quo illectus audiam illud beneuolentiae tuae, Cant. 4. Vulnerasti cor meum soror mea sponsa, vulnerasti cor meum in uno oculorum tuorum, & in uno crine collisui. Potuerunt alij in utroque, & in vniuersa structura capillaturae suae, quas innocentia iam inde à teneris maritauit tibi: me solae Magdalensae tuae, Publicani tui lachrymae iunxerunt tibi. Cum quibus si introduxeris me in cellam

tuam

tiam vinariam, beatus: vt quot-quot post naufragum portū currunt in odorem vnguentorum tuorum fulciant *me floribus*, stipēt *me malis*, Cant. 2. *quia amore languo*. Perennet æternū ille languor, vt æternū inebrier hoc vino, amoris mei manibus pocillatus.

*Christo columna alligato,
flagris conciso.*

CAPVT III.

HActenus flumina, nūc etiam lacrymarum & sanguinum deprecor maria, vt totus iam ego fiam lachryma vna, ipsaque adeo hæc amans anima soluatur in lachrymas. Parum est aquas in hoc scelere dare? nisi pro lachrymis sanguinem fundant oculi: & singulæ venæ, singuli iam oculi in sanguineos profiliant fontes, parum dederō. ô liceat! & oculus iam vnus sit totum corpus, qui æternū sanguinea flumina deuomat

uomat cælo reponenda, mariaque
 cælo refigenda. Fundite meæ ve-
 næ, factæ iam mihi oculi quid-
 quid abditû latet fibris, quidquid
 reconditum extima tegit cutis.
 Ne parcite. Parcere sequire est, per-
 dere est. Fundite. Fundere parcere
 est. Seposuit enim quisquis profu-
 dit, cælo redhabendum fortiore
 largitione. Verû reddet fors Do-
 minus, quod olim in crucis baiu-
 latione Luc. 23. *Filia Hierusalem
 nolite flere super me, sed super vos
 ipsas flete. causam reddit, quoniam
 ecce venient dies, in quibus dicent,
 Beata steriles, & ventres qui non
 genuerunt; & ubera qua non lacta-
 runt. Tunc incipient dicere monti-
 bus, Cadite super nos; & collibet,
 Operioe nos, quia si in viridi ligno
 hac faciunt, in arido quid fiet? &
 quis amans contineat lachrymas?
 quis non liquecet in illas, tam-
 quam niues sole medio, tam-
 quam cera fornacibus, ignibus*
 gla-

glacies: amare, & in dira amoris laceratione, non flere barbarum est, belluinum est, humanum non est. In tanta tamque ingenti ac contumeliosa flagellorum atrocitate, ac deuisceratione, lachrymas sistere, à rupibus non ab homine sperari potest. Et flere vetabor? dura imperia. Ignosce amor meus. Nam quæ grauior pœna etiam in vltima barbarie nata, quàm

*Cùm miseris nec flere quidem, aut
lenire dolorem*

in amantium sæua dilaceratione licet? properate lachrymæ, vt mixtæ sâguineis dilecti riuis quaquâ profiliantibus, nouum lachrymarum & sanguinis firmetis balneum, animarû cœlo reponendarû. Agnosco beatas steriles, fortunataq; quæ non lactauerunt vbera vino plena; ne dum succrescit impia soboles, crescant & pœnæ; si tamen in tam dira immanitate pœnæ crescere possunt. neque
enim

222 CAROLI SCRIBANI
enim video quid accedere sæuitiæ
possit, non si quæcumque retro
carnificum ingenia in vnum con-
flaueris.

Et belluæ quidem mansuetudi-
nis eruditione præuentæ obliuif-
cuntur non raro feritatis suæ; ita
mansuescit leo, & toto iubarum
suggestu delictum fit Regine, lin-
gua genas illius emaculans; ita
mores bestiam relinquunt. Iu-
dæos nulla præuia Christi mei
benignitas, non beneficia collata,
cæci reluminati, leprosi purgati,
mortui vitæ redditi, mitigant; non
olim profcissum mare, intestino-
que itinere transmissum, non
Ægyptius exercitus vndarum cõ-
cordi regressu oppressus; non esca-
tilis cælo rorante pluuia; non fons
petra, non vestimenta ad calcea-
menta quadraginta annis inde-
trita & inobsoleta; non terra la-
cte & melle fluens, non hostes
subacti, non munera reliqua ef-
feram

feram barbariem frangere potuerunt, quo minùs omni verberum feritate sæuirent tñ innocentem carnem. Ad quæ non impellis mortales odium, vt humana mēte deposita ferinam induant? Verùm quid quæror de Iudæis, aut ingratitude tango? nō ego ipse diræ huius lacerationis causas; cùm immemor beneficiorũ, peccata peccatis, id est, verbera verberibus cumulo, sepultaque donorum memoria, scelera sceleribus, flagella nimirum flagellis innecto? vt nihil iam mirari debeam, si insonet væ illud auribus, *quia si in viridi ligno hac faciunt, in arido quid fiet?* si innocens sæua plagarum feritate dilaniatur, quid exspectare, aut timere debeat nocens, sceleribus tamquam montibus rupibusque oppressus, criminibus tamquam Oceano immerfus, libidinibus tamquam Aetnæis montibus inæstuans, &

flamma iam totos? sæuitur in vi-
 ridi ligno, operum bonorum suc-
 co pleno; quid fiet in arido, igni-
 bus nato, in vacuo viduoque om-
 ni meliori succo, in arente, in ex-
 succido, & emedullato toto? ces-
 sabunt verbera? non carnifex sæ-
 uiet flamma, non tortor ignis? se-
 ptuplum ultio dabitur, adeoque
 & septuagies septies. Audiamus
 Ecclesiasticum; Eccl. 40. *Super
 peccatores enim septuplum. Adhæc
 mors, sanguis, contentio, & rhom-
 phæa, oppresiones, fames, contritio
 & flagella super iniquos creata
 sunt. Sed & substantia iniustorum
 sicut fluvius siccabuntur, & sicut
 conitruum magnum in pluuia per-
 sonabunt. Etiam in posteros abit
 pœna. Eccl. 41. Nepotes impiorum
 non multiplicabunt ramos, filiorum
 peccatorum periet hereditas, &
 cum semine illorum assiduitas op-
 probrij. Audiamus eundem mo-
 nentem, Memento quæ ante te fue-
 runt;*

runt, & qua superuentura sunt tibi. Hoc iudicium à Domino omnì carni. Et quid superueniet tibi in beneplacito Altissimi? siue decem, siue centum, siue mille anni.

Memento Christi tui, immanissimorumque verberum, memento prætorii sanguine dilecti tui natantis: intuere parietes sanguine purpuratos: vide laquearia virgine purpura tineta, carnificesque sanguine tanquam valido ìmbre complutos, & cogita in viridi hæc ligno fieri, vt metuas quid superuentura paritura sit dies. Curtunt anni, & vicini iam metæ quid speramus arida ligna? non ille sanguis in Iudicii die aduersus nos proferetur, signatus signis non iam aduocatorum aut Angelorum, sed Iudicis ipsius? non omni ille sono clarior, omni litera vocalior, omni tuba elatior, contra nos intonabit, damnabitque tot criminum reos?

at quis hæc præcauebit? nihil facilius, si modo sanguis ille tam prodigè fusus perpetuò ob oculos versetur. Concupiscentia premit? stimulos intentat libido? opes, honores prouocant, & ad se quasi reluctantem trahunt; occurrat sanguis, & crudele illud, immane, barbarumque Christi tui spectaculum, columna, vincula, flagra, effera castissimi & innocentissimi corporis dilaceratio, & aude peccare, hoc dico, itera flagra etiamnum sanguinis auidus. Nam quid sunt aliud peccata, quàm nouæ sanctissimi corporis dilaniationes?

Imitare animæ Christum tuū. Horres ad flagra? palæstram cogita, & agonis diem, in quem segregandus ad strictiorem disciplinam, vt robori ædificando vaces; tanto plus de victoria, deque corona consequuturus quando durioribus te dederis. Ve-

tus

tus dictum, Virtus duritia ex-
 struitur, mollitia destruitur. Et
 quis post Christum reformida-
 bit pati pro veritate in salutem,
 quod plurimi affectauerunt pro
 vanitate in perditionem? aspides
 Cleopatra immittit sibi; Asdru-
 balis vxor cum filiis in patriæ in-
 cendium deuolauit, ne ludi-
 brium fiant hosti, ne supplex
 fiat victori Cato, néve vitam
 accepisse à Cæsare videretur, eri-
 puit ferro, meretrix Attica de-
 morsam linguam in tyranni fa-
 ciem exspuit, ne coniurationis
 socios prodat, & Philosophus
 dum in mortario tunditur, tun-
 dentem ridet. Quid faciet Chri-
 stianus? dubitabit erogare pro
 vero, quod illi pro falso? gladium
 illi, ignem, cruces, bestias,
 mortaria, tormenta reliqua con-
 temnunt sub præmio laudis hu-
 manæ, & nos stamus anxii cæle-
 stibus donis, gloria, corona, æ-
 ternum

ternum prouocantibus, maximè
cùm Christum habeamus ducem
non vno ferro concisum?

Imitare ducem miles. Magis
etiam si amas, imitare amantem.
Indignus militia est qui geme-
bundus ducem sequitur. Ille bal-
theo dignus, qui de Euangeli-
ca paratura succinctus, donati-
uum Christi inter verbera & san-
guinem exspectat, non de myrto
& olea aut illustriore fronde, aut
centenariis rosis, liliis, violis,
non de molli lecto aut puluillo,
de gemmis & auro. Nam quam
victoriæ partem speret de delitiis
ad aciem procedens? de papilio-
nibus & sudoribus, de fossa & te-
studine, de lorica & ferro, secu-
sus procedit, impavidus hostem
contuetur. Nisi quis sub spineo
vertice, sub sæuitia dedecoratio-
nibus implexa, qua Christi cor-
pus & caput lancinauerunt, triū-
phum cogitet. *Æmulare verbe-*

ra, si coronam speras; aut si illa non potes, nec præmia cogita. Quæ si amas, mementó Christum fauos post fella gustasse, nec antè gloriæ Regem à cælestibus salutatum quàm Rex Iudæorum proscriptus esset in crucem. Nec gemmas tamen hic despera, Scythicis & Indicis, & rubentis maris granis candentibus, immensum præstantiores; quas argento adeoque & operosissimo oblaquees auro: sed purpura omnes tinctas dilecti tui; quæ sidera, Lunam, Solemque vincant, quæque in admirationem & amorem trahant cælestem Patrem. Quot enim sanguinum guttas, nisi tot gemmas legas terra cæloque nobiliores, errasti. Ab illis animæ ornamenta speres, quæ electissimo descrobas auro, animo nimirum amoris ignibus succenso flammis inardescente, & tamquam medijs fornacibus calente.

R. 4. quid

quid horres gemmas vulneribus
 natas? breue est quod præludi-
 tur, sequentur æterna. Sæuiunt
 vulnera? sed in salutem. Non &
 medicinam de scalpello, caute-
 rio, & ignibus amas? non quod
 fecari, vri, incidi iucundum; sed
 quod vtilis dolores adferant.
 Horrorem operis fructus excu-
 sat. Ita planè non terreant verbe-
 ra, quibus gaudia parantur. Sed
 & ama verbera, vulnera, & san-
 guinem, æternùm præmianda.
 Non ama peccatum verberum
 causas. Ama tamen verbera pec-
 catorum medelam. Magis etiam
 ama Christum tuum, qui accen-
 sus amore tui vulnera tulit in
 delictorum criminumque tuo-
 rum pœnam. Tu reus, & quot
 scelerum, tot pœnarum reus, il-
 le scelerum insons pœnas subit.
 Si hinc exulat amor, vbi sedem
 figet?

Quid palles ad hæc vulnera?

tubere debuisti, tantorum vulnerum causa. Quid expauescis ad immanes hasce dilacerationes? peccata exhorresce saevitiæ causam. Et quid hæres attonitus, & assequi desperas? ama. Quid leuius amore? nec iam dico, concidaris *iuxta exemplum quod ostendit Dominus Num. 8.* Sed ama. Quid facilius amore? & intuere propiùs. Nulla Vulcania incude frequentius validiusque densantur verbera, quàm Christi tui sacramento corpore. Ac ne sola quadam amoris satieris superficie, non vestibulum tantùm aut atria lege magnæ domus huius, penetralia scrutare, intima quæque curiosus scrutatur intuere. Vide amorem Christi tui cordi infixum, inscriptum pectori. Nec claustra prætexas. Reserara vndique, patent aditus. Audacter infige pedem. Quid trepidas? amoris domus est. Ingredere. Expauescis ad

sanguinem? medicus est. Quin
 & lauare hoc balneo. Etiam san-
 guine? nulla re magis. Non cru-
 dele est sanguine lauari? etiam
 bibe. Ne expallesce ad hoc no-
 men. Quin & carnibus saturare.
 Tibi hæc caro nata est, tibi fluxit
 sanguis. Fruere animæ; satiare.
 Lauare. Fontes fluminaque hæc
 tua sunt. Proluere hoc amico bal-
 neo. Accendi etiam vis poten-
 tius? oppone verberibus corpus,
 vt non nisi per latus tuum verbe-
 ra sentiat dilectus tuus, vt antè
 sanguine tuo rubeat, tuo prolua-
 tur, quàm fundat suum. Felicem
 te, si imbiberit tuum Amor tuus,
 si miscuerit suo, si dilectus con-
 cidas ad pedes illius, melior iam
 Magdalena, quæ solis lacrymis
 capillisque amplexa est; melior
 Publicano, qui solis pectoris tun-
 sionib. oculorumque deiectioni-
 bus *descendit iustificatus in domum
 suam.* Lucæ 18.

Largire hoc mihi amor meus,
 vt nulla tam barbara sæuaque fit
 laniatio, quam non lubens sub-
 eam amore tui. Pro qua non gau-
 deam & exultem totus, quod di-
 gnus habitus sim pro amore tuo
 omne carnificis ingenium expe-
 riri, omne lassare; qui pulsus amo-
 re mei prior hæc tulisti in exem-
 plum & amorem. Amplector te
 amor meus, non in cocco & Ty-
 rio, aut molli serico, sed discul-
 ptum & dissectum; nec cruori-
 bus tantum aut vibicibus lurida-
 tum, sed vulneribus immane hi-
 antem. Ita non satis amori tuo
 fuit semel pro amato mori. Sæ-
 pius voluisti, quo magis testare-
 ris amorem, vt vel sola erubef-
 centia delictorum meorum, vul-
 nerum tuorum, auocarer à scele-
 re assurgerem in amorem, & sanè
 si singula verbera, singula proxi-
 tamenta sunt amoris; singula vul-
 nera, singulæ flammæ sunt amo-
 ris;

ris; singuli fontes, singula flumina deuomunt amoris, quomodo non totus ex ignauo somno surrexi in amorem? non totus decineratus sum amoris flammis, fulminibusque tam validè è columna iaculatis? non totus denique tot fluminum fluctibus obrutus & demersus iaceo? ô vellem! tu manum amor porrige. Solue hanc amoris tui radiis pectoris mei glaciem, comminue hanc amoris tui malleis indomitam rupem; deuerre hunc amoris tui flatibus, superbiæ montem; elue has amoris tui sanguineo Oceano animi mei sordes, vt nihil iam sapiam, nihil ambiam, nihil amem, nihil amplectar extra te, & te columnæ non iam marmoreæ, sed purpureæ alligatum.

O quando hac purpura tinctus totus coniungar tibi? secede mea columna, ego vicariam tibi operam præstabo factus columna dilecto

lecto meo, nobili amoris mei
 Regis mei sanguine purpuratus.
 Beata tunc vincula, quibus adne-
 ctar dilecto meo. Odi libertatem,
 amo vincula. Felicia planè vincu-
 la, quibus fortunatissima iam co-
 lumna illigabor dilecto amori
 meo, sanguine illius marmora-
 tus, sanguine, sudore, lacrimis va-
 riegatus, & tamquam Oceano
 lotus. Saluete mei fluctus decu-
 manis meliores, quibus secundo
 amoris flatu nauiget hæc anima
 naus, nullius tempestatis pauida.
 Nam quid verear? aut enim du-
 cibus his ductoribusque votiuum
 portum littoraque tangam, aut
 iactabor his diutiùs fluctibus
 optata iactatione dilecto meo in-
 plexus; aut obrutus tandem ce-
 mergar illis; plenusque iam ani-
 co fluctu ebriusque, nihil eruca-
 bo, nihil deuomam; nisi ani-
 cum mihi Amoris elementum.
 Quò & ego, & Amor meus æte-

236 CAROLI SCRIBANI
na saturemur tot antè lacrymis
precibusque exoptata sacuritate,
mutuis vicissim haustibus fortu-
nata potatione, mutuam æter-
nùm auidam amoris sitim explē-
res.

*Votum è spinis Christi verticis
implexis.*

C A P. I V.

QUÆ hæc corona est, dilecte
mi? quæ mater filium, quæ
sponsa sponsum coronauit spinis?
rosas expectabam à matre &
sponsa, & spinas video. Olim nul-
lam propè non gratiam floris,
nullam lætitiã frondis, nullum
cespitem aut palmitem, non ali-
cui capiti inuenio consecratum.
Video populum, oleastrum, apiũ,
palmitem. Hederatum vnum,
lauratum alterum, spicatam non
vnan, auro, gemmis, sed & gra-
minè coronatam. Et nusquam
spinæ. Nisi fors hæc spinæ rosas
suas

suas quæerunt, odore gloriaque sua viduatæ: & commiseratione tactus dilectus meus exulantium à rosis suis spinarum querulas admisit voces. Et cui poterant odoratori rosæ implicari spinæ, quã vertici dilecti mei? nimirum non poterat carpi hæc rosa nisi spinis implexa. Aberant spinæ. Solitaria mœrebat rosa, donec adnexæ spinæ languentem excitarét rosam. Pallebat rosa. Et ni novus accederet color, tamquam nova anima, timeri extrema poterant, & amantis deliquia rosæ. Accesserunt spinæ, novusque cum spinis color. Et iam purpureæ rosæ. Emarcuerat odor. Admotæ spinæ. Et terras cælumque implent odorato, ô nimiùm, imbre.

Beatæ spinæ tam illustri vestite
 rosa, tam odorato circumfusæ ro-
 re, tam medico inebriata succo:
 poterant meliori flumine circum-
 stagnari spinæ, poterant meliori
 potari?

potari? poterant emortuæ certio-
 ri vita donari? poterant arentes &
 tamquam à canicula, aut Babylo-
 nia fornace, aut Epuloniis deni-
 que ignibus inæstuanes beni-
 gnior fonte & digito rigari? E-
 ueniant hæc mihi. Nascarque spi-
 na huic rosæ, regio fonte & odo-
 re saturandus. Sim spina cælesti
 hoc rore perpluendus: nobili que
 hoc defluo cocco Tyrio que pur-
 purandus. Aret spina, magis hæc
 amans anima. Perpluitur illa ro-
 seo rore, & redit optatus viror vi-
 gorque. Perpluar ego. Et non
 validius viuam, meliore que vi-
 ta? vt quæ semel nupsit animæ
 caro, dotale illius facta mancipiū,
 & delicto etiam domina, non
 iam domina aut famula, sed ad-
 nectentibus spinis, purpuranti-
 bus rosis, consors fiat gloriæ cæ-
 lo donandæ. Non mens criminū
 sopore elisa misere que prostrata,
 tamquam aut spiritu nondum

conlato, aut erepto, admotis spinis pureuraque ab ignaua quiete reuiuiscit, & exsurgit in nouum hominem potentioresque? felices morte uestra spinæ. Quæ nisi excisæ trunco tamquam matris utero solis ignibus nato, cælesti huic inoculatæ forent roseto, flammis uinerent nutriendis.

Et non ego læuoribus ignibus natus noxio primordiali trunco delapsus, profundioreque oppressus somno, meritò circumspicio humeros verticemque, cui inoculatus redanimer mente spoliatus: langueo, & grauem iam animam traho. Quid nisi purpura tingar dilecti mei, qua reuocetur anima à statione sua peregrinata, erepta spiritui nequam, qui ab ipsa illi natiuitatis ianua aucupabundus inhæserat? palleo anima fugiente. Quis sistet abeuntem aut meipsum restituet mihi, si non purpureus fons tuus

Q

dilecte mi ? verum vbi regius
 spendor, diadema & sceptrum?
 & tamen Rex es tu. Quis regium
 verticem coronauit spina ? auro
 & gemmis & purpura non vna
 gens cinxit. Procul spinæ nouer-
 calia pignora barbara implexa
 manu. Vbi triumphantium pa-
 ludamenta ? & tamen de ho-
 ste omnium ferocissimo, po-
 tentissimo, exercitatissimo, no-
 bilem triumphum ducis. Vbi
 quæcunque docta manus lufit in
 ornatum ? vbi gemmæ & aurum,
 & quidquid exornatam ac nau-
 fragam formam votiuo redornat
 decori ? vbi herbarum succis, con-
 charumque aluis purpureæ coc-
 cineaque decoctæ lanæ, solo
 non rarò precio graues ? purpu-
 ram intuere dilecti mei, qua il-
 lum vestituere spinæ meæ, omniū
 seculorum precio grauem. Rosam
 hanc intuere immerfam spinis,
 spinasque purpureo innatantes
 rosæ

rosæ succo. Vincit terrarum cælorumque pretia rosa mea. tantumque vincit, quantum æterna interminaque petituris præstant.

Non amem te mea rosa? non vos spinæ meæ, sine quibus omnis exulet purpura à rosa mea? mentiar si non amem. Quid ni amplectar iam meam? mihi enim rubet rosa mea. Pallebat sibi: erubuit mihi. Solo sibi candore contenta niueo, tollebat verticem liliū vexius quàm rosa. Accessit amor, & amor meus, a rentibus excitatus spinis, & erubuit flos meus, rosa de lilio nata. amplectar ergo rosam iam meam. Ventant spinæ? *Quid metuis spinas eliciture rosas?* aut quid vereris animæ minas, & expellescis ad spinas? viri est non terri minis; muliebris ingenij hic error est. Sanguinem fors deposcent? etiam combibant sanguinem. Nam quid beatius, si commisceantur,

dilectæ rosæ meæ, & peccatricis
 huius amantis tamen animæ, pur-
 pureus rubor? optata commistio,
 vt & ego rosæ meæ, & illa meo
 purpuretur succo? vt vtrunque
 pulso pallore suus stet rubor, pœ-
 nitentis in illa, amantis in hoc
 vertice; vt mistum diuinum il-
 lud humano concreseat in vnum
 corpus, animam vnâ, optata
 tot votis in omnem æternitatem
 seculorum mistione.

O rosa! non tam rosa, quàm cæ-
 lum iam meum. Demortuo simi-
 le iacebat hoc mihi cælum, tam-
 quam densa nube altis sepultum
 tenebris. Admotæ spinæ. Et ecce
 tibi lumina, non lapillorum qui-
 bus monilia variantur, sed stel-
 larum quibus cælum inoculatur,
 Non amem vos spinæ, quæ denu-
 bilastis mihi cælum, detenebrastis
 mihi firmamentum meum spissa
 delictorum nocte tectum? amo.
 Adeoque deamo vos spinæ, quæ
 pro-

profundis reconditum tenebris
 stellatum mihi, & oculeum to-
 tum dedistis cælum. Errabam in
 illis, nec via, aut viæ iam dux su-
 per. Tristis vbiq̃ue nox & caligo
 densa. Ademere noctem spinæ:
 & cælum nunc totum radiat stel-
 lis. Quarum singulæ singulos So-
 les tam vincunt, quàm cælum
 meum, elementarium vincit cæ-
 lum. ô stellæ iam meæ, quia mihi
 natæ. Non deerat antè cælo suo
 sua lux: deerat mihi. At quid
 proderat mihi cælo inesse suam,
 deesse mihi? reptabam voluebar-
 que cæcus, manibus magis quàm
 pedibus inambulans miser. In
 tanta nocte ductore destitutus
 quò flecterem gressum? accesserunt
 administratoriæ spinæ com-
 miserantes errorem meum, &
 vno implexu tamquam vna redu-
 ctione veli, stellatum cælum, tot-
 que Solibus quot stellis in orna-

Q 3

244 CAROLI SCRIBANI
tum, ostenderunt per incerta er-
ranti.

Non amem vos spinæ? amo
vos, & vos meæ stellæ, Soles mei.
tantum miseremini huic Lunæ.
Quæ sine vobis semper inconstas
& varia, numquam vna: semper
tenebris sepulta iaceat infelix,
obscura, languens, mortuo quam
viuenti similior. Amo vos stellæ
permistæ licet spinis; imò quo
magis commistæ spinis, eo magis
etiam meæ. Meæ etenim spinæ
sunt: nihil in illis habet cælum.
Meæ sunt. Nihil innocuæ men-
tes, criminis aut sui aut alieni
ignaræ. Meæ sunt, & in solidum
meæ. Non fuisset primordiale
delictum, non accessisset meum,
nihil opus mihi erat spinis, quæ
de mortuo mihi cælo, stellæ, So-
lesque largirentur prospectandos.
Meæ ergo spinæ. Et quia meæ
spinæ, meæ etiam stellæ. Et quo
plus à manu mea spinarum, hoc
plus

AMOR DIVINVS. 245
plus etiam stellarum. Beatæ stel-
læ. Magis etiam, quia meæ! gno-
rabam antè hoc cælum. Eluxe-
runt stellæ, & patuit cælum. Faue
meum cælum. Misceanturque tua
lumina tenebris meis, vt fiat lux
vna. Et non iam vltra nox, sed
dies vna, nullo fine ponenda.

Sed neque hic cælum mihi tã-
tùm est stellæque: sed nobile do-
natiuum, nuptiale pignus, dotale
præmium. quo sponsi mei pater
larga munificentia felicem do-
narat sponsam, adoptiuam filiam.
Verùm lumina deerant, quibus
monile exornaretur cælo mis-
sum. An non mortuum sine gem-
mis, & tristi quodam iacebat sub-
albido splendore, nulla varietate
distincto? memineram argenti &
auri. Sed quò mihi diuites hæ
materiæ de metallis refodiendæ,
si ferri & æris operario vigore
non producerentur in arenam?
idem de hoc dotali sponsi mei pi-

gnore cogitandum reor. Quo mihi monile hoc magnum, & solitario splendore suo sibi contentum; nisi luminibus margaritarum, tamquam cælum stellis inocularetur mihi? nec longè tamen petenda ornamenta erant: quasi necessum foret Indica piscari maria, aut concharum decerpere verrucas, aut draconum insidiari frontibus, ut de periculis æstimatio cresceret, aut è piscium nescio quorum cerebris lumina poscere; intus latebant gemæ prædiuite monilis nostri reconditorio sepultæ. Verùm quò mihi abdita preciositas tamquam thesauri defossi, si non educeretur in lucem & frui liceret? eduxerunt spinæ. Non saltus aut insulas, aut annorum calendaria, aut imperia regnaque: sed quæ nullo æstimati precio, non orbe cæloque; sed quæ nullo æstimari precio, non orbe cæloque possint
 sint

sint toto. Totumque hoc pignus,
 verticem dilecti mei, tot irradia-
 runt luminibus, distinxerunt gē-
 mis, exornarunt pyropis, vt quid-
 quid Euangelista de Hierosoly-
 ma cecinit cælesti, cuius muros
 posuit ex iaspide; fundamenta
 verò ex iaspide, saphiro, calcedo-
 nio, smaragdo, sardoniche, sar-
 dio, chrysolitho, beryllo, topazio,
 chrysopraso, hyacintho, amethy-
 sto; portasque è singulis marga-
 ritis, plateas demum ex auro mū-
 do tamquam vitro pellucido, ne
 umbra quidem sint gemmarum
 nostrarum felici spina eductarū.
 Amo vos meæ gemmæ, quæ de-
 corastis dotale pignus meum, in
 die desponsationis sponsi mei.
 Fruere anima mea sponsa purpu-
 reo gēmeoque cultu ornatuque,
 spōsi tui. Tibi dies ille luxit. Ti-
 bi splenduerunt gemmæ. Carpe
 audaci manu. Satis ad audaciam
 est, amasse. Neque vllum ultrà

Q s

ornatum admitte præter sponsi
tui purpura signatum, purpureis-
que illius gemmis variegatum.
Fruere anima mea dono spinarum
tuarum: & ama has spinas indi-
ces, quæ fortunata refectione, in-
latentes sponsi tui retexerunt gē-
mas. Amplector vos meæ gem-
mæ, quæ fluxistis mihi. Satis si
fruar vobis. Cælum concedam
aliis. Vos enim mihi cælum, &
cælo omni maiores: delitiæ meæ,
gaudium meum, voluptas mea,
corona mea, triumphus meus. Sit
æternum, ut æternum fruar vobis.

Neque interim hic steterunt
beneficia spinarum mearum. Phia-
lam acceperam odoramentorum
plenam, connubialis pignoris
partem, sed valida obseratam
manu, firmioribusque repagulis,
quàm ferret amor impatiens clau-
di. Reserarunt spinæ. Nec ultra
iam clausus odor. Qui non tene-
ra muliebri manu fracto alaba-
stro,

stro, in verticem ac pedes diffusus impleuit domum; sed valida spinarum mearum reseratione terrasque qua patent, cælumque odoratissimo perflauit odore, æternum victuro. Quibus excita inclamat sponsa admiratione plena, Cāt. 4. *Odor unguentorum tuorum super omnia aromata, odor vestimentorum tuorum sicut odor thuris.* Magis etiam è penetrali pectoris, Cant 1. *Oleum effusum nomen tuum, ideo adolescentula dilexerunt te. Trahe me: post te curuemus in odorem unguentorum tuorum.* Ita etiam medico odore sponsam beat dilectus meus. Properate quos ægritudo aut vulnera tenent à quocumque hostili manu aut ferro data, quocumque scelere impressa: & ægritudini, & vulneri, & cicatrici medebitur hoc unguentum, quod dilecti mei purpurauit genas, tinxit capillos, irrorauit vestes, aridasque perunxit

250 CAROLI SCRIBANI
xit eductrices spinas, quæ criminum meorum vicarias in hac educatione occuparunt vices, vt sperare iam omnia debeam tam medico delibutus vnguento.

Neque opus hic natatoria Siloë, aut Iordanis aquis melioribus Abana & Pharphar Damasci fluuiis. Natate purpureo hoc dilecti vnguento tam prodigè fuso, quàm prodigè amauit, mens hæc de facili poterit. Nihil etiam opus virga, de qua comite petra contradictionis aqua defluat sitienti. Natate purpureo hoc fonte vertice dilecti spina terebrante educto nullo negotio possumus. Vt omnia mihi in hoc fonte, omnia in hoc odorato vnguento quocumque voto speranda, lateant: vt frustra iam mannæ escatilem pluuiam, aut aquatilem petræ desiderem sequelam, cui melius depluat manna, nobiliorque fons saliat, non nube ventisque adm
ni

nistris, aut largitrice petra, sed
 sponsi mei, dilecti mei diuite ver-
 tice venaque profluens. ô quando
 pascar hoc manna, quando pota-
 bor, adeoque inebriabor hoc fon-
 te, abluar hoc flumine, lauabor
 balneis, innatabo Oceano, pe-
 rungar vnguento, exornabor gé-
 mis, inoculabor pyropis locuple-
 te, ô nimum, vertice defossis?

Audeo. Quando infigam os-
 cula purpureo madidata rore? vn-
 de vox illa turturis mei querula,
 Cant. 5. *Aperi mihi soror mea, ami-
 ca mea, columba mea.* Addit cau-
 sam languentis à profusione amo-
 ris, ac quasi viribus destituti, ac iã-
 iam abituræ animæ in commi-
 serationis prouocamentum, Cant.
 5. *quia caput meum plenum est ro-
 re, & cincinnati mei guttis nocturnis.*
 Purpureo amoris mei innatabat
 hoc caput rore, delictorumque
 meorum guttis per intempestas
 scelerum noctes prodigè stillan-
 tibus

252 CAROLI SCRIBANI
tibus densabantur cincinnati dile-
cti mei, cum inclamaret oppe-
riens, *Aperi mihi soror mea, amica
mea.* Adeò nec fuso extingui fan-
guine amor potuit. Quin imò,
quo plus spinarum in vicem cri-
minum meorum, quoque plus
purpurei roris, hoc & amoris am-
plius desudabat, profundebátque
locupletiore vena: nihil aliud in
vicem profusi sanguinis poscens
quam amari, quam referari sibi
ostia claustraque, quo facilius
nos perpluamur purpureo amoris
stillicidio, imbrequé, quo cin-
cinni illius madent. Amo cincin-
nos rore spinisq; implexos. Amo
te meum nemus melioribus para-
disiacis pomis grauidum.

Nam quò mihi arbor vitæ, si-
ne his spinarum pomis purpura
lotis; sine hac vita, à qua olim
illi arbori vita omnis fluxerat?
quo mihi scientiæ mali & boni
arbor non bona? perieram, hac
vna

vna æternùm, nisi de fœcundiore
 pomerio spinæ mihi purpurea
 eduxissent poma, non boni & ma-
 li, sed boni tantùm: vt meritò te
 amem arbor mea infelicis illius
 arboris exterminatrix. Meritò vos
 fructus amo primordialis vulne-
 ris & cicatricis medicos. Quàm
 pulcri sunt cincinni tui, dilecte
 mi, regia purpura vestiti? verè
coma capitis tui sicut purpura Re-
gis vincita canalibus: Cant. 7.
 Quid faciam? nisi vt ascendam
 in nemus verticis dilecti mei, in-
 que nemoris illius *palman*, &
apprehendam fructus eius? dulces
 enim sunt super mel & fauüm &
 sapidissimæ vineæ botros. Et quæ
 amabat, quasi in hæc tempora
 anteprouida notione prospiciens,
 suaue illud intonabat, Cant. 1.
Botrus Cypri dilectus meus mihi,
in vineis Engaddi. Verè botrus di-
 lectissimæ ex millibus vineæ, cui
 benedixit Pater; & inebriauit
 amantes

254) CAROLI SCRIBANI
amantes ab vberibus fœcundita-
tis eius. Quoûsq; morabor? egre-
diar vt in iucunditate bibam, &
inebrier à vino dilecti mei: for-
tunatæ spinæ quæ referarunt mi-
hi hanc vineam, hæc torcularia,
hæc vasa vino plena.

Felix corona tot scaturiginum,
quot spinarum fœcunda. Ingre-
dior vt in illa videam dilectum
meum *in diademate*, quo corona-
uit illum mater sua in die despon-
sationis illius, & in die lætitiæ cor-
dis eius. Cant. 3. Verus desponfa-
tionis dies, qua filium suum ani-
mæ meę desponsauit cælestis Pa-
ter. Exo. 4. *Sponsus sanguinum* est
mihi ille, amplectar illum quasi
sponsum decoratum corona, &
quasi sponsum ornatum monili-
bus suis, *indò* & meis; spinis nimi-
rum meis vicariis delictorû meo-
rum, quibus exornatus processit
sponsus meus in die lætitiæ cor-
dis sui, cum gaudio plenus super
des-

desponsatione mea, & potenti v&e-
 dicatione à seruitute qua durissi-
 ma premebar, in pristinam me
 asseruit libertatem validæ dexte-
 teræ suæ robore; quo fortem ar-
 matum superatum, spoliis & ar-
 mis exuit, quibus confidebat &
gloriabatur quasi potens in potentia
exercitus sui: & in gloria quadri-
garum suarum, Iud. i. & in victo-
 riis triumphisque de orbe propè
 toto non semel actis. Contriuit
 tamen illum athleta meus, per
 spinas cruciatúsque tamquam in
 palestra victoriæ paratus; lorica,
 clypeoque patientiæ tectus om-
 nibus hostium iaculis retusis no-
 bile vexillum ne inimico dilectæ
 sponsæ, cælo terraque spectanti-
 bus exstruxit, extulitque; omnem
 patientiæ speciem aduersus om-
 nem diaboli vim expungens,
 cum soli dilectæ suæ purpurare-
 tur purpureo imbri suo delibu-
 rus, tormenta ridens, vincula, spi-
 R.

R.

256 CAROLI SCRIBANI
nas, flagra, clauos, crucem sub
præmio sponsæ suæ, cum non
dubitaret erogare quidquid cælo
possederat in libertatem dilectæ
suæ.

Felix anima, quæ innixa super
sponsum hunc suum non metuit
aduersarias acies, non hostes qui-
buscumque finibus accitos. De
quibus liceat mihi hoc Macha-
bæi generosissimi pugnatoris, 1.
Machab. 1. *Nam illi quidem armis
confidunt, simul & audacia: nos
autem in omnipotente Domino, qui
potest & venientes aduersum nos
& uniuersum mundum uno nutu
delere, confidimus.* In hoc exulta-
bo fiducia plenus, & explebor
purpureo illius rote, firmaborque
contra omnem regnorum poten-
tiam. Fiat tantum dilectæ mi ma-
nus tua super me, manus Patris &
adamantis sponsi, *Neque enim est
alius extra te, & non est fortis sicut
Deus noster. 1. Reg. 2. Sed neque
alius*

alius in calo vel in terra, Deut. 3. qui possit facere opera tua, nec comparari fortitudini tue. Tran- sibo ergo & videbo. Nam auxi- lium meum è te, & à te solo. Fi- ducia & spes mea, gaudium & co- rona gloriæ meæ, delitiæ meæ, amor meus. Magis etiam post spinarum missilia & stillicidia, & purpureum imbrem, Quo emar- cida & ô nimium sterilis cordis mei terra delictorum æstu eme- dullata, purpureo hoc desterilef- cat dono, fœcundetur rore, centu- pla redhibitione. æternùm bean- da, muneranda.

*Ad Pilati verba, ECCE HOMO,
Christum designantia.*

CAPVT V.

NON credo. & habeo suf-
fragantem Dominum, Psal.
21. *Ego sum vermis, & non homo;
opprobrium hominum & abiectio*

R 2

plebis. Et quæ hæc species homi-
 nis? caput quæro, aurum illud
 optimum, & nihil præter horridas
 spinas reperio, & stantis iam ac
 emortui sanguinis digitales gru-
 mas. Vbi comæ capitis tui sunt?
 vbi purpura Regis vincta canali-
 bus? cadaueroso sanguine imple-
 xam video. Oculi, amoris mei
 lampades, vbi estis? ô Soles cæ-
 li huius maximi, vbi amica quõ-
 dam mihi lux? ô flammæ, vbi ar-
 dor, calorque quondam vester,
 quæ vno obrutu, tamquam vali-
 dissimo fulmine pectusque corque;
 ipsam tot reconditum claustris
 solitæ peruadere? & iacent deie-
 cta hæc nunc lumina, tamquam
 rupibus defossa; & lucidissimis
 diebus densissimæ succerunt no-
 ctes? quò nunc vestigia flectam
 in his tenebris facula destitutus?
 quam ingrediar viam Sole obte-
 nebrato? Lunam meam, veram
 matrem Solis mei magni, vica-
 riam

riam in ducem deligam? nulla iam Luna est Sole vniversum tenebrato. Aut si quæ Luna est, lumen omne refudit suo Soli. Ita mortuo soli lux omnis confepulta iacet.

O aliquando mihi Soles, fide-
 ráque felicia prosperi cursus mei
 nuncia, quibus maris salubria no-
 xiáque temperabam flamina, qui-
 bus, certantibus inter se tenebris,
 vento, procellis, lassis intualidís-
 que rebus, vltimoque discrimini
 proximis, eripiebar periculo meo
 felix; vbi lumen nunc vestrum?
 vbi *gena areola quondam aroma-*
tum consista à pigmentariis? vbi ru-
 bor candorque illarum? siccinè
 emarcuit color optimus? video
 buxèo quodam liuore deiectas,
 dexterásque spirantes armatas,
 alapásque & sputa, fœdâque cra-
 pularum eructamina. Et ille vul-
 tus est in quem desiderant ange-
 li conspicerè? sputaminibus per-

multas video lacrymas, sanguinemque dense stillantem. Verè
*sicut fragmen mali punicæ, ita gens
 sua: Cânt. 4. sed emortuū fragmen,
 & tabe sua languidum, purpurâ-
 que sua derosum. vbi coccinea
 labia tua distillantia myrrham
 primam? Cant. 5. nil præter liuo-
 res video, & fragmina verius
 quàm labra. Et non olim Cant. 4.
 Fauus distillans labia tua, mel &
 lac sub lingua tua, odor oris tui si-
 cut malorum, guttur tuum sicut
 vinum optimum? Cant. 7. quod
 nunc nihil deuomit præter san-
 guinem, excussorumque dentiū
 rudere, & fella nunc potiùs quàm
 mella lego, absynthium verius
 quàm vinum: vt quas intentaue-
 rat minas populo suo, Hier. 9.
*cibabo populum istum absynthio, &
 potum dabo eis aquam fellis, eas
 ipse pro delictis illius, primus tu-
 lerit, iuxta illud Prophetæ: Thren.
 3. Repleuit me amaritudinibus,*
*ine-**

inebriauit me absynthio, cùm ipse
 inebriasset populum suum vino;
 à quo, pro vino absynthium fel-
 láque in beneficiorum compen-
 sationem retulit. Vbi *collum tuum*
sicut monilia. Cant. 1. *sicut turris*
David, quæ adificata est cum pro-
pugnaculis mille clypei pendent ex
ea, omnis armatura fortium Cant.
 4. omnis nunc armatura verbe-
 rû? mille vulnera pendent ex eo,
 amantis animæ valida propugna-
 cula. Quibus munita nullam ini-
 micam vereatur aciem, hostilem
 incursum nullum. insurgant ag-
 mina ferrumque; munimenta
 hæc vulnera sunt omnem aduer-
 sariam aciem, vt paleam vento
 agitatum, excussura, vt fluctus te-
 merè rupibus incurrentes, reper-
 cussura. Vbi brachia tua, manús-
 que *tornatiles aurea, plena hyacin-*
this? Cant. 5. vbi pectus Sole lu-
 cidius, *venter eburneus distinctus*
sapphiris? vbi *crura columna mar-*

morea, quae fundata sunt super bases aureas? ubi speciosus ille praefiliis hominum, Psalm. 44. Quasi aurore consurgens. Cant. 6. pulcher ut Luna, electus ut Sol, terribilis ut castrorum acies ordinata; totus denique candidus & rubicundus, electus ex millibus, Cant. 5. nitidior lacte, candidior niue, rubicundior ebore antiquo, sapphiro pulcrior? at nunc, quomodo obscuratum est aurum; mutatus est color optimus? Thren. 4. argentum tuum versum est in scoriam, vinum tuum mistum est aqua. Isai. 1. Reputatus es in vas testeum, opus manuum figuli. Thren. 4. Quid dicam? cui comparabo te, Thren. 2. vel cui assimilabo te dilecte mi? cui exaequabo te, & consolabor amor meus? Magna est enix velut mare contritio tua: quis medebitur tui? quis medebitur mei, nisi hic sanguis vulneraque dilecte mei? Plausserunt super te manibus omnes

transeuntes per viam: sibi lauerunt,
& mouerunt caput suum super di-
lectum meum. Hæcine est vrbs,
dicentes, perfecti decoris, gaudium
uniuersa terra? adeoque hæcine
est Hierusalé illa cælestis, Ap. 21.
habens claritatem Dei: & lumen
eius simile lapidi pretioso tamquam
lapidi iaspidis sicut crystallam? cu-
ius fundamenta omni lapide pre-
tioso ornata, iaspide, sapphiro,
calcedonio, smaragdo, sardon-
che, sardio, chrysolido, beryllo,
topazio, chrysopraso, hyacin-
tho, amethysto? cuius duodecim
porta, duodecim margarite sunt per
singulas: & platea aurum mundum
tamquam vitrum perlucidum? hæc
est illa descēdens de cælo in vte-
rum virgineum, inde in Bethle-
hen, in vbera, in vincula, & fla-
gra, in coronam spineam? vt me-
ritò tamquam à prætorio Pilati
inclamet, O vos omnes qui transi-
tis per viam, attendite & videte

si est dolor sicut dolor meus. Thren. 1. *Quoniam vindemiauit me, & loquutus est Dominus in die ira furoris sui, cum puniret in dilecto meo scelera mea, quæ supergressa sunt caput meum; & sicut arenam quæ est in littore maris multiplicata sunt.* Ideo ait, Thren. 2, *Defecerunt præ lachrymis oculi mei, conturbata sunt viscera mea ab immanitate vulnerum meorum; & effusum est in terra iecur meum, dum sæuiunt etiam in interiora flagella populi mei, & non est qui consoletur.* Thren. 1. quod solamen ego sperem in ignibus semper ardentibus? *omnes inimici mei audierunt malum meum, letati sunt, quia viderunt ignominiam meam. ipse autem gerbens conuersus sum retrorsum. quid? quod non sit qui consoletur eum ex omnibus caris eius. Omnes amici eius spreuerunt eum, & facti sunt ei inimici.* hinc illæ voces commiserationibus ple-

plena, Idcirco ego plorans, & oculus meus deducens aquas: quia longè factus est à me consolator conuertens animam meam, facti sunt filii mei perditii, quia inualuit inimicus.

Non magnum fors esset, si soli oculi deducerent aquas, & non vniuersum corpus sanguinum profunderet flumina; vt non nullus ei decor, sed nec humana superesset forma. Scelera quid non possunt mea! aut quid ego sperem tot criminum reus? quid non metuum in die Domini magno terræmotibus & elementorum collisionibus prænocando? *Super hoc plangam & ululabo Mich. 1. Vadam spoliatus & nudus: faciam planctum velut draconum, & luctum quasi struthionum.* Nam si in innocente hæc euenerunt, in nocente quid sperandum est? aut quid vltra dicam delitiis plenus? quousque lactor inani spe, & è
purè

purpuras conuiuiss, voluptatibus,
 opibus cælestia spero? ECCE HO-
 MO. Quid dicam? *Arui tamquã*
testa virtus mea; & lingua mea ad-
hasit faucibus meis: Pl. 2: : adeoq;
in puluerem mortis deduxisti me.
 Nec vltra mihi superest anima.
Quoniam circumderunt te canes
multi. Consilium malignum obsedit
te. Foderunt manus tuas & pedes
tuos, diuumerauerunt omnia ossa
tua, quæ nudauerant scelera mea;
foderant delicta mea. Circumde-
derunt te vituli multi, tauri pin-
gues obsederunt te, effrenatarum
voluptatum meatum, & deliciarũ
sæculi. Aperuerunt super te os suum
sicut leo rapiens & rugiens, pecca-
ta mea, quibus indignationem
itamque æternũm sæuientem
merui: maximè cum tamquã non
vna contentus rabie, tot repetitis
vicibus iteravi furores, crimina
criminib⁹, flagella flagellis, ignes
ignibus innectendo. Ideo facturus
est

est cor meum tamquam cera liquef-
 cens in medio venis mei, dum in-
 tueor te, & recogito annos meos
 in amaritudine animæ meæ. Ego
 sum qui peccaui, tu quid meritus
 es amor meus? nisi quia posuit
 Dominus in te iniquitatem om-
 nium nostrum. Esa. 53. Vulneratus
 enim es propter iniquitates nostras,
 attritus es propter scelera nostra.
 Disciplina pacis nostra super te, &
 liuore tuo sanati sumus. Quid re-
 pendam tibi amor meus? bonis
 enim omnibus per te repleti su-
 mus. Tob. 12. Maximè cum au-
 dio vocem illam lamentationis &
 væ, E C C E H O M O. Vox tri-
 stis & acerba nimis. Quò tendis
 amor? aut quò rapis amantem?
 Non est specie sei neque decor. Esa.
 53. Vidimus eum, & non erat as-
 pectus; & desiderauimus eum.
 Quia non erat ille desideratus
 gentibus. Vidimus despectum, &
 notissimum virorum, virum dolo-

*rū. Et quasi absconditus vultus eius
 & despectus, unde nec reputauimus
 eum. Quis crederet eundem, in
 quem desiderant angeli prospice-
 re, cælorum voluptatem, alterius
 seculi delicias; & qui languores
 nostros tulit, dolores nostros porta-
 uit; quem intuemur quasi lepro-
 sum, & percussum à Deo & humi-
 liatum, & cum sceleratis reputa-
 tum, propter peccata nostra? quid
 fiat de nobis in ignibus æternis?
 in irrespirabili, inextricabili, in-
 enatabili profundo? vbi corpora
 vruntur & durant, erogantur &
 reparantur, vt Ætnæ montes ignis
 intrinsecus fœti, cùm deuorantur
 non finiunt, cùm exuruntur non
 absumuntur. Et quid sunt hæc
 montium supplicia, si non tan-
 quam leuia quædam missilia, &
 exercitatoria puerorum iacula
 ignis æterni? dura æternitas. Et
 tamen quis mirabitur æterna, qui
 Christum viderit, pœnâsque in
 inno-*

innoxio corpore læuientes? qui
 audiuerit, *Sicut aqua effusus sum:*
& dispersa sunt omnia ossa mea.
 Psal. 21. Instar vilissimæ aquæ
 effusus sanguis Regis nostri dile-
 cti nostri, mundi precium. Nos
 nec lachrymas fundimus, in tanta
 peccatorum mole, cælorum exilio,
 inferorum pœnis. Vbi fador, vbi sã-
 guis vbi carnum lacerationes, of-
 ficiū dispersiones? & stamus in tan-
 ta laniatione luctuq; amoris no-
 stri, & non tabescit anima no-
 stra, nō exarescit, *& facta est qua-
 si lignum?* Thren. 4. cū vide-
 mus Propheticas has prænotio-
 nes opere completas, *Omnes vi-
 dentes me deriserunt me: locuti sunt
 labiis, & mouerunt caput:* Psal. 21.
Sperauit in Domino, eripiat eum.
Saluum faciat eum quoniam vult
eum. Non satis erant immitia &
 qualia nulla retro secula flagra
 viderunt, nisi & spurcum blas-
 phemiæ spiritum sacrilego ore de-

270 CAROLI SCRIBANI
deuomerent, caueamus ne in nouissimo rideamur à iusto nimum Iudice omnis commiserationis ignaro, ne serò fluant non profutura lachrymæ. Dum tempus patitur, amplectamur profutura: & intueamur in exemplum Prætorio datum. Nam quid venamus in hoc sæculo? opes? audiamus Dominum, Luc. 6. *Va vobis diuitibus, quia habetis consolationem vestram.* Et, Luc. 18. *Facilius camelum per foramen acus transire, quàm diuitem intrare in regnum Dei.* Aut mentitur Dominus, aut falluntur qui accumulâdis infudant opibus. Voluptates? audi Sapientem, magnum è se magistrum, Prou. 5. *Fanus distillans labia meretricis; & nitidius oleo guttur eius, nouissima auisem illius, amara quasi absynthiū, & acuta quasi gladius biceps. Pedes eius descendunt in mortem, & ad inferos gressus illius penetrant.*

Honores ? transeunt tamquam
 umbra, & tamquam nuncijs per-
 currens, & tamquam navis quæ
 pertransit fluctuantem aquam. Sa-
 pient. 5. Aut tamquam avis quæ
 transuolat in aëre, aut tamquam
 sagitta emissa. Et spes impij tamquàm
 lanugo est, quæ à vento tollitur, &
 tamquam spuma gracilis, quæ à pro-
 cella dispergitur, & tamquam fu-
 mus qui à vento diffusus est, & tam-
 quam memoria hospitis unus diem
 prætereuntis. Et ubi honores, vo-
 luptates, opes in hoc corpore, in-
 ter hæc derosa, dissipata, dilaniata,
 & in sanguine suo squalentia mē-
 bra? quid amas Christiane? erras, si
 ab amore illius aberras, qui aspera
 duraque prælegit mollibus. Erra-
 re non potes, si ducem milles se-
 queris; errare potes, si alia insistis
 via. Quid neglectis certis dubia
 diligis? æternitas in medio est.
 A delectu hæc pendet, Quid hæ-
 tes dubius? certa incertis antepo-

ne. Non agitur de perituris, & quæ melior fortuna corrigere potest. De æternitate hic agitur, felici, infelici. Delige. Sed durum est sequi. Nimirum nocentem & reum durum erit sequi innocentem. Et non durum erit flammis exuri æternis, pœnis cruciari æternis, nulla spe veniæ, miserationis, mitigationis nulla? & non 2. Cor. 5. *id quod in presenti est momentaneum & leue tribulationis nostræ, supra modum in sublimitate æternæ gloriæ pondus operatur in nobis, non contemplantibus nobis quæ videntur? quæ enim videntur temporalia sunt, quæ autem non videntur æterna sunt.* Non Lazarus pro non longi temporis tolerantia, æternum in sinu Abrahæ refrigerium consecutus, contra diues pro paucorum annorum delitiis in æterni tormento ignis constitutus, æternas malorum & bonorum

vices

vices æmula retributione compensant, in spei timorisque securum exemplum? quis non delingat exitum præmiæque Lazari? sequatur vitam. Quis exitum voueat pœnâsque diuitis? fugiat mores. Maximè cum oculos coniecerit in hunc ex homine vermem, & opprobrium hominum. Allicit peccatum? intuere hæc vulnera, frontem, oculos, vultum, corpus vniuersum. Et cogita ad singula criminum proritamenta inclamentem, Mich. 6.

Popule meus quid feci tibi, aut quid molestus fui tibi? responde mihi. Et ad vniuscuiusque animam: Dilecta mea, columba mea, sponsa mea, quid feci tibi; necdum expleta lacrymis, sudoribus, sanguine meo es? quid immanium belluarum more nullis moueris vulneribus? vis iterari columnam iteratis sceleribus? an satiari non potes vna?

quid si inceperit commemorare beneficia, vt olim illi populo, *Quia eduxi te de terra Ægypti, & de domo seruientium liberaui. Popule meus memento quaso quid agitauerit Balach Rex Moab, & quid responderit ei, Balaam filius Beor.* Non eduxi te, dilecta mea purgatrice aqua per lauacrum regenerationis de immani sordium & miseriarum lacu? quid arida & inaquosa sectaris, facta tibi ipsi viscera, aspis, regulus? non tot millibus in perfidia sua destitutis, ignibusque æternum addictis, ac minoribus etiam sceleribus onustis, peperci in hunc diem tibi? hæccine reddis mihi, adoné asper oleaster ex mitis & opime oliuæ nucleo enasceris? deneger amoris grano, concupiscentia filuescens, è sanguine meo hostis exoreris?

Expergiscere anima mea ad has querulas turturis tui voces, ne
dure

duræ in te cadant minę Hierusalem olim intentatę. Lucę 19. *Visdens ciuitatem fleuit super illam, dicens, Quia si cognouisses & tu, & quidem in hac die tua, qua ad pacem tibi, nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis: quia veniēt dies in te, & circumdabunt te inimici tui vallo; & circumdabunt te, & coangustabunt te undiq̃, & ad terram prosternent te, & non relinquet in te lapidē super lapidem; eò quòd non cognoueris tempus uisitationis tue. Ideo tabescit in me anima mea. Verè epim misericordia Domini, quia non sumus consumpti quia nō defecerūt miserationes eius: sed miserebitur secundum multitudinem miserationum suarum. Thr. 3. Tantùm leuemus corda nostra cum manibus ad Dominum in calos. Nos iniquè egimus, & ad iracundiam prouocauimus. Et tu opposuisti nubem tibi, ne transeat oratio. Ideo oculus meus afflictus est nec tacuisti.*

eò quòd non esset requies, donec re-
 spiceret & videret Dominus de ca-
 lis. Verè enim lapsa est in lacum vi-
 ta mea. Inundauerunt aqua super
 caput meum. Dixi, Perij. Inuocaui
 nomen tuum Domine de lacu no-
 vissimo scelerum meorum, & de-
 profundo delictorum meorum,
 cum erubescerem coram te facto-
 re meo, factus in derisum inimi-
 cis meis. Sed tu vocem meam audi-
 sti, carmen & lamenta, & humili-
 tatem ac contritionem animæ
 meæ. Tantùm ne auertas aurem
 tuam à singultu meo, & clamori-
 bus, redemptor vite meæ. Ut qui re-
 trò luridatus delinquentiæ macu-
 lis, nigratus ignorantiae tenebris;
 super niuem & grandinem potè-
 ti dextera tua exalber. Non suf-
 fundor errore quo caruisse dele-
 ctat: nemo proficiens erubescit.

Hunc profectum quem à manu
 tua iam cœpi experiri, perficiat
 tantùm dextera tua; vt exinde
 ille

ille ego nihil quondam penes te, ne stella quidem situlæ, aut aræ pulvis, aut inane vasculum figuli, arbor fiam quæ foliis perennet, gratumque tibi fructum reddat; quæ non ignem, non securim metuat, sed manu tua circum fossa, rore fœcundata; mortis retro titulis & damnationis erasis, speratum in horrea tua fœnus reponam. Pœnitet errorum, inuerecundiæ, criminum, pœnitet amasse quæ tu non amasti, quæ odisti. Porrigere dolenti dexteram, & hunc infantia adhuc recentis catulum, necdum perfectis luminibus par incerta reptantem, manu ducito; donec in plenum solidumque inambulem vis mandatorum tuorum.

Nam quid desperem sub hoc capite spinis redimito; quid sub hoc vultu alapis contuso; quid sub corpore verberibus

flagrisque lacerō? non singula
 verberaī, singula fulmina sunt
 amorem iaculantia? & non, tot
 amorum fontes quot vulnera? tot
 flumina, tot maria? Quis mihi
 concedat hęc flagella sanguine
 dilecti mei ebria? quis scopas
 cruorem tamquam nube depluē-
 tes? quis vincula cęlesti hoc imbre
 rorēq; madida, rigidāque? quis de-
 pendentem humeris purpurā me-
 liore purpura tinctam; cara mihi
 flagra, quibus pulsa morte æterna,
 vita reddita æterna est. Quibus
 quatruiduanus foetens optatam lu-
 cem intueor. Amor vbi es? vbi nō
 es amor? spinis implexum, vibici-
 bus sinnexum, liuoribus immer-
 sum, vulneribus infixum, san-
 guine permistum video. amor os
 meæ spinę, vibices, liuores, vul-
 nera, sanguis meus. Odi scelera
 tantorum malorum causas, amo
 vulnera quę licet non fuissent, si
 non precessissent crimina, tam-
 quam

quam vulneribus flagra, amo tamen vulnera, odi crimina. Non quod gaudeam vulneribus, sed quòd singula vulnera singuli ignes mihi sint: singula verbera, singula incentiua: singule spinæ singula prouocatoria, & magnorum proritamenta amorum. Nam quid ego iam essem sine illis? non eternorum ignium pabulum, & indefecta flammaram nunquam moriturarum materies? non perenni celorum exilio deputatus, Dei que glorie que & deliciarum exul? quis ergo miretur amare me vulnera eternorum malorum depulsoria, bonorum æquè eternorum largitoria?

Et tamen inter hæc amoris mei vulnera fluunt lacrymæ. Quid hæres criminibus tamquam aggere circumseptus? dirumpe obstacula, solue vincule, & tandem totis proflue venis sanguis meus. Inter amoris vulnera commise-

rationis & amoris testes, mœtoris gaudiiq̄ue indices fluite mea lumina. Ne parcite fœcundæ dolorum & amorum matrices oculi venæq̄ue meæ. Fundite diuite quaqua fluxu quidquid purpurei roris locuplete natat reconditorio. Quo plus fuderitis, plus haurietis; fudisse, haussisse est; pepercisse, perdidisse est. Exurgite oculorum fontes, & vobis ipsis iam ad hæc verbera tamquam tubas & tympana grãdiores, mysta doloribus gaudiisq̄ue fundite maria, donec colliquescat hæc amans anima, iungaturque amoris suo, non minoribus votiuis vulneribus laniata, non rarioribus fontibus irrigua, non tenuioribus fluminibus proflua, paribus coronata spinis, conscissa verberibus, liuoribus deturpata, notata vibicibus.

O si non inferioribus amoris ardeam flammis? verum an in
hac

hac arena voluisse amare, amasse est? & paribus voluisse amare, paribus amasse est? an vota hic de penetrali pectoris fusa, adnumerantur rebus? aut suspiria confragoso densata singultu; audi è cordis intima vota deprompta, intuere tamquam à mediis ignibus calentia, vt nulla Babylonía fornax plus suspirauerit, plus despumauerit ignium, nulli Siculi montes, Vulcania antra plus euomuerint flammarum, nullus ardentius bos mugierit, atque auidum hoc lacrymarum, sudoris, vulnerum sanguinisque pectus amori meo.

Christo sub cruce fatiscenti.

C A P. VI.

T*Ene crucis video sub pondere
lapsabundum,*

Crisi

*Cui quondam calum sarcina nitida
fuit?*

*Quid vereor pōdus, supremaq; fu-
nera ligni?*

*Aut lego quid verear Hercule
supposito?*

*Non lignum est cuius sub pondere
lassus anhelat:*

*Crimina sed nostra sunt cumula-
lata manu.*

*Hoc pondus, magnus sub quo meus
ingemit Atlas.*

*Sidera notescunt, pressa fatiscit
humus.*

Verum quousque sub hoc ponde-
re? hoccine amare est? & amoris
hæc symbola æterni? quis ille sub
cruce cælumque terramque pro-
scindens gemitus? amantis & do-
lentis tutturis est compare desti-
tuti. Quæ sunt hæc sub cruce fa-
tiscentia genua? languentis amo-
ris sunt, & graui vulnere faucii,
quo telo olim tacta clamat spon-
sa in delinquentis animæ & iam
abi-

abiturę subsidium, *Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore lægneo.* Cāt. 2. Optatus animę languor. Sed durus sub cruce languor, Maximè si immitia accedant vincula, funes, catenę, si seua insultantium & impellentium rabies, si hostiles calces, si pugni & proculcatio. quis efferas has immanè sevientium animorum feritates lubens volensque ultro-neus subeat, si non impellat amor? quis inter sanguineos riuos, inter lacrymarum sudorũque torrentes ingenti oppressus pondere non vltimam reddat animam, nisi amoris manibus stipatus, nisi aromatum sponsæ cellis recreatus, odoribũsque aspectũque dilectę suę roboratus? quid non potes amor? & quò non rapis amantem? Crux, sudor, lacrymæ, sanguis, vincula, catenę dulces amanti, tantũ potiatur amato. Sed graue quando hæc
 pro-

profuunt ab amato. Nam quid
 minùs possumus amanti quàm
 reddere vices amori, & pro amo-
 re amorem reponere? verùm quæ
 hæc barbaries, pro amore cru-
 cem sudore sanguineque dilutam
 porrigere? durum erat non reda-
 mare amantem, opprimere etiam
 ligno, humo, calcibus, quæ
 mens humana capiat? multoque
 minùs cum viderit se inter hæc
 amari? cælum & terra vbi estis?
 vbi benignitatis & commiserati-
 onis sinus? vbi pietatis & con-
 dolentiæ pectus? hoc cine amare
 & amari est? durus amor! fluxe-
 rant horti inter sanguinum flumi-
 na; natauerat prætorium purpu-
 reo amoris torrente, quot fla-
 gra, quot spinæ, tot fontium
 scaturigines. Verùm non satis
 fuit amori. spirabat ad victimæ
 locum meus Isaac, in quo æter-
 nùm firmaret amoris monumen-
 tum, cælo terrisque in omnem

æternitatem nobile.

Verùm ne ignoraret amatus amoris sui triumphalem campum, aut aberraret à via, signare illam voluit purpureo amoris sui rore, vt curreret in odorem vnguentorum illius, nec abduci iam posset, cùm vniuersam viam dilecti sui amico imbre signatam cerneret. Ô vis amoris! ad quæ non rapis amantem amor? torcular nobile musteo autumno meo grauidum, nullique magis quàm prementi quàm calcanti notum. Ego ille calcans criminum meorum pondere, amoris succo inebriandus, rore fœcundandus, odore complendus. Amica vinea, dulces vuae, vinum suaue. Amo te mea vinea, vitis mea, botrus meus, vinum meum virgines generans; spõsas dilecto meo apparâs. Quis mihi dabit vt sternar puluillus dilecto

dilecto meo ? vt inuoluar spongia
 amori meo ? vt innectar fronti
 fascia, capiti velum ? felicem me
 si in hoc torculari adnectar amori
 meo: si purpurei misceantur vtri-
 usque fontes, si lacrymę lacrymis,
 sudoribus sudores, sanguine mi-
 sceatur sanguis, peccatricis ani-
 mę huius, & amoris mei magni:
 si misceantur criminum meorum
 fella, odorato amoris melle, si
 perpluantur amaritudines animę
 huius dulci amoris mei imbre, vt
 fiat vinum vnum, enascatur li-
 quor vnus, flumen vnum, tor-
 rens vnus, fons vnus, & amoris
 fons vnus.

Concede hoc, qui solus potes
 amor, & bea hoc munere aman-
 tem, vt vno permistus torculari,
 vnus sim tecum, nec iam ter-
 rear, aut fugiam conculcantium
 pedes, magis etiam amem.
 Quam plene satiabimur tu &
 ego amor meus ? quam feliciter
 inebria

inebriabimur tu & ego dilectæ
votorum meorum, eueniant tan-
tùm hæc vota mihi, vt amoris
mei musto plenus nihil eructem
aliud præter amoris mei vinum,
duris licet torcularibus expres-
sum. Beata vinea dilecti mei, quæ
non labruscas, sed putpureos
mihi protulit botros in purpu-
reos fontes soluendos; in fontes
non aquarum, sed vinorum vi-
uentium, quorum odorato imbore
cælum terræque perfletur. Et po-
tuit gratior è terris cælos pete-
re, amoris mei torcularibus ex-
presso? & tamen quis credat tan-
tum potuisse amorem mei, vt
magnum illud cæli numen,
æquæua progenies Patris, amati
carne induta, spinea corona cin-
cta, verberibus cæsa, cruce onusta,
terram sanguine rigaret; & hanc
siccam, arentem, adeoque exsuc-
cidam & emedullatam vniuersi
corporis mei terram?

T

Quis credat sub hoc pondere
 iacere æterni Patris sobolem
 æternam, Deum de Deo, cuius
 nutu pendula hæc stat terra: imò
 quis non arbitretur fabulam de
 fabula sumptam, aut comœdiæ
 aut tragœdiæ scenam, nisi fides
 testatissima protulisset? ingens
 amoris vis nullo calamo aut
 mente exprimenda! Quid præ-
 stiterat homo, ut mereretur hunc
 amorem? ut euulsum è sinu Pa-
 tris amorem pedibus obiiceret
 conculcandum, cruce premen-
 dum? meliùs hæc silentio transi-
 guntur, dum mens admirabun-
 da magnitudinem silentio testa-
 tur, plusque loquitur sine lingua
 stupor, quam omnium orato-
 rum doctæ proloquantur voces.
 Non cadunt hæc in humanum
 pectus: ac nec tota Angelorum
 series pro meritis magnitudi-
 nem explicet. nam meriti cau-
 sam nullam reperio, quo ma-
 ior amoris

ior amoris mei amor purior-
 que est ; plusque illi debeo,
 qui nuda voluntate sua dilectio-
 neque mea impulsus, tam vali-
 da amoris mei signa in medium
 sparsit, quibus me in dilectio-
 nis campum prouocaret. Pa-
 reo. Neque aliud habeo quod
 rependam, quam vt amorem
 amore compensem, amémq; amo-
 rem meum: cui cum tot nomini-
 bus omnia debeam, tum immiti
 hac sæuaque crucis gestatione,
 omnia etiam debeo. ô si quod
 debeo erogem ! scio non posse.
 Hoc tamen possum, sed Amoris
 mei prius succensus flamma, vt
 amem; & pro Amore meo vitam-
 que animamque profundam, siue
 in cruce generosam, siue sub illa
 depressam, siue flagris excussam,
 siue spiris extortã, siue clavis ex-
 terebratã, siue lancea exspiculatã,
 siue labore exsudatã siue merorib⁹
 elacrymatã, siue sanguine profusã.

Omnia tamen amoris meo, ut ipso
 illius pondere oppressus cadam,
 immergaturque purpureo rore il-
 lius, musto illius, vino illius, vnus
 iam cum illo, ros, mustum, vinum,
 vno torculari expressum.

Vestium in Christo spoliatio.

CAPVT VII.

LACRYMÆ vbi estis? vide-
 tis hæc oculi, & statis? non
 quidquid hic fontium est, salit?
 non quidquid fluminum, proruit?
 cui seruatæ venæ meæ sangui-
 nem, cui sudorem corpus? quò
 tam cæco impulsu tuus amor,
 immemor verecundiæ, virginei-
 que prodigus ruboris? stupefcite
 cælum & terra super hac vere-
 cunda vestium spoliatione, super
 hac immanicasti corporis rete-
 ctione. Pudor vbi eras? in om-
 nium

nium oculis effunderis? hæccine
 casti amoris symbola, tam prodi-
 gè ruborem diffundere? scelera
 quò duxistis amorem meum? quò
 inuerecunda criminata licentia?
 quò libidinum pœnitēda sequela?
 hocine est amare. Hic ille libra-
 tor Spiritus, qui super aquas fere-
 batur, adflator & animator vni-
 uersitatis, qui cælum sideribus,
 maria belluis, terram varia fœ-
 cunditate dotauit; cuius nutu fru-
 tices inoculantur, folia forman-
 tur, germina inflantur, flores in-
 ornantur, & à quo omnis generis
 paratura, partibus promotà gran-
 descit; qui vites, qui hederas tex-
 tili silua, fruticesque arboresque
 post spolia vestit, ne diutiùs nudi-
 tatem suam erubescant; ille in
 virgine carne sua omnium expo-
 nitur oculis, omnium luditur,
 omnium percutitur. Pudor & ru-
 bor vbi estis?

Olim in theatris, in scelerum

T 3

292 CAROLI SCRIBANI
ac libidinum tragœdiis, lasciu-
que comœdiis, pudoris sui in-
teremptores de nuditate sua de-
que propudiis occisæ in publico
castitatis, ad lucem & populum
expauescunt: quid arbitraris
euenisse conditori tuo? steteris-
se credes vultum, & non suffu-
sum rubore verecundis maduisse
lachrymis? ille casti amator de-
coris, non erubuit ad alienos
oculos, qui erubesceret ad suos?
ac licet de libidine erubescenda
sit nuditas, de innocentia ta-
men etiam in hac mortali vita
sine rubore non est. Aut quis
credat, non erubuisse Agnetem,
Agatham, tot lasciuientibus iu-
dicum, carnificum, spectatorum
oculis delusam? etiam de con-
fessione & martyrio erubescen-
da nuditas est. Hoc tamen hic
solatij, quòd tam densa stola
spontas suas vestiuerit amor,
ut credas amorem ruborem de-
terfisse.

terfisse. Tantum pro illo patiendi desiderium est. Quid si non ab simile reperias in amore meo. Vetus dictum. In media procella, confusis nonnumquam vestigiis cœli & freti, portum ostendi prospero errore; & in tenebris aditus exitusque non tarò deprehendi cæca felicitate. Quid si eadem reperiam in spoliatione amoris mei? in qua tamen non littus aut portum fortuita felicitate, sed spontanea & prudenti reperias? cui enim non crescat amor, qui videat illum qui orbem comprehendit manu, cui cælum thronus, terra scabellum est, cui omnis omnino gloria famulabunda, & potestas in omnem æternitatem est; eò amoris impotentia abreptum vt propè se exueret pudore, quò meam inuerecundiam rubore suo tegeret, vestirétque me sceleribus &

294 CAROLI SCRIBANI
voluptatibus nudatum, pudore
suo. Ut erubescere discerem, qui
erubescere desieram. Et porro in
inuerecundia mansissem, nisi vi-
dissem ob illam erubuisse Amo-
rem meam. Sed neque nuditatem
meam agnouissem, nisi illam
mihi in sua ostendisset amor
meus, immunitatemque nudi-
tatis meæ rubore me suo do-
cuisset.

Fuit hæc via mihi ad meliora,
ut causas erubescendæ spoliatio-
nis meæ execrarer, fugerem. Ut
quidquid aut vetus error inqui-
nauerat, aut ignorantia conta-
minauerat, aut improbitas nu-
dauerat, id omne pœnitentia
verrens atque radens, & foras
abiiciens, mundam pectoris do-
mum amori meo pararet, quò se
ille cum cælestibus donis, diui-
nòque ornatu suo lubens insere-
ret. Neque enim statim succiden-
dus est desperatione amicus, si
secundæ

secundæ tertiæque quis pœnitentiæ spoliatiōisq̄ue Amoris sui debitor fuerit. Pigeat sanè peccare sapiùs, sed sapiùs pœnitere non pigeat. Pigeat sapiùs periclitari, sed non sapiùs liberari. Pudeat sapiùs donis cœlestibus spoliari nudariq̄; in opprobrium, in Adæ & Eux similitudinem; sed non pudeat reuesciri. Iteratur inualetudo? iteranda medicina est. Hinc cùm prospexisset Deus periclitaturos plurimos post non semel concessam salutem, qui per montes & saltus humeris essent reportandi, secunda posuit solatia, pœnitentiæ lauacrum, lacrymarum & sanguinum balnea; in sacco, cinere, mœroribus nunquam desperandum. David dum potum fletu, panem cinere miscet, adulterium & eadem confessione purgavit. Nabuthæ hæreditatem & sanguinem, Achab depreca-

tione deleuit, læsuramque abdu-
 xit à diebus suis. Peccatrix Ni-
 niue inedia ab exitio liberatur,
 etiam pecudibus enectis; cum
 malit pœnitentiã Dominus pec-
 catoris, quàm mortem. Hinc il-
 la diues Iponſio, *Eſa. 41. Ponam*
defertum in ſtagno aquarum &
dabo in ſolitudinem cedrum. Ita-
 tamen ſi, quod plerique non du-
 bitant, propter exigui temporis
 volaticum gaudium; id nos in
 æternitatis periculo tolerare non
 dubitauerimus; nec aſperitudi-
 nem ſacci, nec horrorem cineris
 auerſati. Quis enim in coccino
 & Tyrio, in epulis lautioribus
 pro delictis ſupplicet? ſequamur
 Apoſtolum vt ſanctitatis omnis
 & puritatis ex ſemetipſo magi-
 ſtrum, ita impuritatis omnis exe-
 cratorem & expiatorum; vt quæ
 exhibuimus membra famula im-
 munditiæ & iniquitati ad iniqui-
 tatem; exhibeamus famula iuſti-
 tiæ in

tiæ in sanctimoniam, exhibeamus & pudicitiaë in ruborem. Ne
 ultra immunditiarum gurgiti
 non dicam corpus, sed nec ma-
 num tradamus, circumsonent
 preces, circumstagnent lachry-
 mæ, omnisque iam immunditia
 non modò exulet, sed nec nomi-
 netur quidem inter nos, sicut de-
 cet sanctos. Quòd si non puduit
 discingi, non pudeat vestiri, ne
 cum erubescencia nostra peream-
 mus. Quasi non tolerandum sit
 pudori, offenso Domino satisfacere,
 quem non erubuerit of-
 fendere. Nimirum ad delinquen-
 dum expandimus frontem, sub-
 ducimus ad deprecandum. Aliud
 nos docet exemplo suo Chri-
 stus, cuius omnis actio, institu-
 tio nostra est. Exueram ego rubo-
 rem peccando, ingentemque
 peccatorum funem trahebam,
 ignarus erubescere, pudoréque
 omni

omni criminum frequentatione,
 tamquam potenti spongia dele-
 to. Inerubescenciam hanc inau-
 dito pudore castigare voluit Do-
 minus, vt pudore illius erube-
 scere discerem, cui pudere dis-
 sueueram. Ornauerat me spon-
 sam suam, hac enim per lauacrum
 prerogatiua me donauerat. Nec
 multo, obsoletaueram nuptia-
 lem vestem, exinde etiam exue-
 ram me illa. Vt non iam ob vnus
 arbusculæ delibationem, sed
 ob propria delicta destinarer ig-
 nibus, subsidio omni destitutus,
 veste spoliatus, operumque bo-
 norum nudus. Quid faceret amor
 meus? pateretur in hac nuditate
 cælorum gaudiis excludi, infe-
 rorum pœnis addici? merebar.
 Verùm tactus miseratione intrin-
 secus amor meus, erubescendam
 spoliationem delegit, vt meliori-
 bus vestirer. Merebar in æterna
 infelici nuditate æternum igni-
 bus

bus vestiri & conuolui æternis. Spoliari maluit amor meus, ne æternùm spoliarer ornamentis cælestibus, ne æternùm vererer flammis ardentibus. Quid non debeo amori.

Nam quid tam contrarium puritati, quàm nudum obiici oculis non puris, conflagellari non castis? pudicitiam cogita. Flos illa morum est, honor corporum, decor sexuum, integritas sanguinis, fides generis, fundamentum sanctitatis, siue spontanea illa, & amore solo delecta, siue ex voto æterni ignis & regni. Cogita deinde quàm graue fuerit pudicitie illi, vt ita dicam, exuere-cundari, cùm castimonie omnis indiuiduus comes verecundia sit, nec quidquam illi verecundie aut pudoris prostitutione magis inimicum sit. Etiam pedem aut brachium nudare, morte multis acerbius fuit: vt non vlti-
mis

300 CAROLI SCRIBANI
mis, flammæ & cadentes lami-
næ, prænx ardentes, & viui com-
buria pro lusu fuerint; pectore
nudari omni morte grauius. Hinc
quo castior quæque, hoc densio-
ri pudoris armatura tegitur. Cir-
cumdat verecundiæ vallum, mu-
rum sexui suo struit, vt nec suos
emittat oculos, nec admittat
alienos, cum sciat se publicatio-
ne periclitari, dum percutitur
oculis non castis, & multis. Hinc
non tantum pudicæ virginis est
suffundi si à viro visa fuerit, sed
& casti viri si virginem viderit.
Mirum hoc è Gentilitate exem-
plum, cum Arabiæ fœminæ ita
faciem totam tegant, vt vno
oculo librato contentæ sint dimi-
dia frui luce, ne totam faciem
prostituant. Quo ergo rubore
credam amorem meum, à quo
omnis castitas & pudicitia fuit,
& oppressum ac circumfusum
fuisse, cum totum pudorem
omnium

omnium oculis vidit obiectum? non arbitreris mille tormenta, mortes mille antè subiturum, quàm prostitutionem hanc pudoris? quo magis arctioribus illi nominibus obstringor, qui Amore mei quòd sæuissimum fuit delegit: cùm ruboris ex se causam nullam haberet, qui nulli culpæ obnoxius esset.

Et verò occisæ innocentis, & primordialis peccati pœnam, vestem fuisse, nemo ignorare potest, qui audit, Gen. 3. *Et aperti sunt oculi amborum: cùmque cognouissent se esse nudos, consue- runt folia ficus, & fecerunt sibi perizoniata.* Et illud Timui, eò quòd nudus essem, & abscondi me. Et istud Domini. *Quis n. indicavit tibi, quòd nudus esses, nisi quòd ex ligno de quo præceperam tibi ne comederes, comedisti?* è delinquentia ergo vestis. quam tùm

quam cum ignorasset innocentia, præuaricatio inuenit. Prodito proinde pudori vestis reperi-
ta. Nihil horum in Christo meo inuenies. Nec veste, in ipso, innocentia egebat, quæ delicto in poenam irrogata erat. Quare nihil habebat, quod erubesceret Christus meus; non suum quo carebat; non primorum parentum; è quorum vetitæ arboris delibatione nihil ipse virgine natus, Spiritus sancto figulatus suxit. Nulla ergo ruboris causa, nisi quòd nostris delictis erubesceret, ad nostram in suã nuditatem rubore profunderetur. Nescit erubescere nuditas ignorata; cognita tamen (docemur hoc exemplo primorum parentum) etiam oculis suis ruborem adfert, quo magis alienis. Iam cum preuaricatricem nuditatem meam in se sumpsisset amor meus, tanto erubescere debuit magis, quanto eum maior

maior nuditas mea tenebat. cūque omnium in se præuaticationes sumpisset, omnium etiam nuditatem amplexus est, omnium proinde etiam ruborem: quò magis erubuit, qui tot causas ruborum habuit. Quot enim delicta, tot nuditates, & erubescentiæ causæ: quæ cum innumera forent, ruboris etiam innumeras causas habuit tanto illi grauiores, quanto ipse ab omni delicto, erubescentiæ causa remotior, vt nesciam an non hæc pœnarum omnium quas sustinuit aut maxima, aut tantum nõ maxima, primaque ab illa, sæuissimaque & acerbissima fuerit. Vt hoc nomine plus debeam amori meo.

Pudor & verecundia vbi estis? vbi tu rubor pudicitie famulans? quid cessas anime? quin inuolas in delictum, & oppositam corporis tui nuditatem regis? quid hæres dubius? quis eripiet ex pudico

304 CAROLI SIRIBANI
amplexu tuo castum Amorem?
quis reteget quem toto contexe-
ris corpore? ferrum? ignes? carni-
ficis manus? nemo me separabit
à te Amor meus. Minari possunt,
secare, vrere, separare nō possūt
illū quem tu semel implagatū te-
nes amoris tui nexibus:& non lu-
sus subiicere securibus ceruices,
dare vstulandū corpus, dexteram
iniicere foculo, prunas calcare ar-
dentes, Babylonia fornace, aut
lento igne torreri, si iūgar Amo-
ri meo? etiam apud sæculum pu-
gni quassant, calces arietant, cæ-
stus dilaniant, flagella dilacerant,
& grata memoria legunt vulnera
aut cicatrices, qui passi sunt, nec
quisquā agonis sui præsidem su-
gillat. Corona nimirum præmit
vulnera, palma sanguinem obscu-
rat, & plus longè victoriarum quā
iniuriarum est. Quis ergo hunc
læsum arbitrabitur, quem lætum
& exultantem videt? quem non
meti

metiētem vibices, liuores, vulne-
 ra: sed cogitantem vides quantam
 posteritatis famam collatura hæc
 sint? quanto potiori iure Christi-
 anus ridebo vulnera, gaudēs spar-
 gam eruorem, dilaniata siccis
 oculis intuebor membra, quæ a-
 mōri suo implexa, ne morte qui-
 dem diuellantur. Quid? quod ipsa
 morte tenaciūs etiam inhæreant?
 & quæ in hac vita temporario, in
 altera æterno iungantur nexu. Be-
 ata mors quæ arctiūs dilectum
 dilecto vinculat, nectit potentiū
 quis beabit me hac felicitate, vt
 sanguine purpurem dilectum me-
 um rubeatque iam, non pudicitix
 propalatione, sed amati sui eruo-
 re prodiga manu & ferro sparso?
 gratus rubor animæ, fortuna me
 hac beatitate amor meus. Tibique
 æternū iunge.

*Clavi quibus affixus Christus
cruci.*

CAPVT VIII.

CREDERES Amorem volucris-
bus similem, & ne periculum
à fuga foret, inclauandum. Cauca
cōtineretur, & haberetur blādiùs,
parietibus cingeretur tãquam spa-
tioso carcere: siluis concrederetur
tamquam affluetis ad amati dex-
teram recurrere. At clavis configi,
ne elabatur, durum: adeóque cru-
dele & barbarum saperet, ni amor
ipse vltronea oblatione inclaua-
zi voluisset, vt amoris sui magni-
tudinem ostenderet. Quare ne ve-
rēremur fugam, ne allicientis ad
se fraudem, configi clavis voluit,
vt quicumque amat frui iam liber
amore possit: illiusque inhærere
& castis satiari amplexibus. Eue-
niat hoc mihi. Sed neque satior
amplexibus, ita auarus omnis
amor est, nisi me totum sensero
ijsdē

ijſdem amoris clavis amori meo confixum. Ô dies ! exorere meus Sol , tantum te fruatur amor meus, ſed non niſi ijſdē clavis confixus tibi, vt nulla nos vis, tempeſtas nulla, quocumque maligno afflatu nata ſeparare poſſit.

At durum eſt configi clavis, etiam molle eſt ſi configat amori. Crudelē ferreis terebrari clavis : etiam mite, ſi conterebrer amori. Barbarum eſt ligno configi clavis, etiam humanum ſi configat amori. Nam quid verear ? clavos amabo etiam ſi illis affigat amori: amabo & flammās, ſi illis coniungat amori: amabo & inferorum ignes, ſi illis adnectat amori. Nam vt maior me intus alit flamma, ſi vror amore, quàm omnis alius minari poſſit ignis : ita validior me tenet nexus, ſi adnectat intus amori, quàm clavi omnes ferum omne adnectere ligno valeat

Ignorat flammias , qui maiore
 ardet flamma ; nescit clauos,
 qui validiore configitur nexu.
 Quid ? quòd non sentiat flam-
 mas , non sentiat clauos , quis-
 quis amoris ardet ignibus , aut
 trabali amoris clauo innexus
 amori est. Et tamen fatenda ve-
 ritas est. Durum fuit ferrum quo
 affixus fuit amor meus. Duriora
 tamen fuerunt scelera mea , qui-
 bus suffixus fuit amor meus.
 Audeo , & suaues clauos dicere,
 si illos cum criminibus meis
 conferam , ita hæc supra omne
 ferrum durefcunt ; vt plumas
 clauos omnes malleosque dixe-
 ris , quibuscumque incudibus su-
 dados , si cum sceleribus meis
 composuerim. Nihil Ætna fimi-
 le , nihil Vulcania protrufit for-
 nax. Vincunt omnem duri-
 tiem, immanitatem omnem cri-
 mina mea , quæ amorem meum
 barbaro planè more confixe-
 runt

runt cruci. Quo magis miror
 amorem, amor amorem, qui
 vltro se obrulit cruci, malleo
 & clavis; crederes reum ingen-
 tium ab orbe scelerum mere-
 bar, fateor, & maiora merebar.
 sed quid peccauerat amor meus?
 dimittitur nocens reus, punitur
 innocens amor. Quæ hæc iusti-
 tia est, absolui nocentem,
 damnari innocentem? iustitia
 hic exulat. Amoris hæc im-
 peria sunt; nisi & iustitiæ velis;
 cum delicta mea, quæ cruces,
 quæ clauos merebantur, in se
 suscepit amor meus, ære suo,
 corpore suo luenda. Nam ego
 licet affixus cruci, qui poteram
 iustitiæ leges explere, quas nulla
 in me tormenta explere pote-
 rant? quare ne careret diuina iu-
 stitia fructu suo, maior me, nec
 inferior debitis satisfacere debe-
 bat. nullus hoc poterat, nisi amor
 meus.

Verum indignū vnigenito patris pro nocentibus pati. Vicit indignitatem amor, & pro nocente reo, innocentem obtulit carnem, sanguinem, animam: vt indignantem propè iustitiam, quæ reum sibi clamabat tradi, vinceret misericordia & amor, qui innocentem tradidit rei vestibus indutum, vt reus iam videretur qui innocens erat. Pro m̄cipio ergo, seruo, reo, sceleribus facto, dominum, regiam sobolē, regni hæredem, in quo non dulus non macula, clavis cruci suffigendum, in delictorum meorum expiationem, in debiti erogationem, tradidit amor.

Non amem vos mei clavi, perieram sine vobis, & perieram æternū nulla spe veniæ, mitigationis pœnarum nulla. Et tamen quis non oderit clauos? imò, quis non oderit clauos, sine quibus salus iam nulla? & inhu-

manum

manum, interim amare clauos, quibus tam barbara suffixione inclauatur dilectus meus. Et amare tamen cogor hos clauos. Non quod amem vulnera amoris mei, sed quia clauos & vulnera amauerit dilectus meus. Nam cum indignum me amore, deperiret amor, & via sceleribus meis interclusa potiendi amato? delegi, & adamauit clauos amor meus vulneraque, quibus potiretur amato: ut, si amen quod amauit amor meus, non videar aberrasse ab amore meo; ah effectu illius. Sanè si non amasset hos clauos, non seruasset vulnera in ornatum, in testationem & incensium amoris. Vltrò delegisse, tulisse, & seruasse, amasse fuit. Ut & ego nunc amè vulnera, amem clauos, per quos mihi aditus ad vulnera, ad intima dilecti mei, à quibus sine vulneribus exulabam. Accesserunt vulnera,

& patefacta mihi regia antè
 clausa, referari cæli. Vt clauos hos
 colam tamquam cæli clauēs,
 tamquam regiæ dilecti mei re-
 ferantia claustra.

Beati planè clauī. Magis si me
 configatis amorī meo, & æterno
 configatis nexu, vt æternūm vos
 amem, venerer æternūm tam
 sancti nexus felicia internodia,
 & tamquam fortunatum gluten
 amoris, & mei. Æternūm tan-
 tūm nectar, æternūm amem.
 Nec finis huius nexus, nec fi-
 nis in omne æuum votiūo sit
 amorī. Hic si configendus cla-
 uis, beatus, dum potiar amore.
 Hic, si crux & lancea, spinæque
 adnectantur & verbera, felix,
 dum per hæc iungar amorī. Et
 quem terreant tormenta & cla-
 uī, qui amorem & coronas, præ-
 mia & triumphos cogitet? nam si
 in mollibus amorem quæras, er-
 ras. Nullis rosis aut violis cinctus
 decumbit

decumbit amor. Lacrymis, sudoribus, sanguine ubique natat. Intuere hortum, prætorium. Calvaria locum. non omnis hic duritia, inbonitas, insuauitas, acerbitasque gradum fixit? ita quisquis aliquando in plenum amorem cogitat, segregetur ad strictiorem disciplinam, robori per ardua ædificando vacet, præluat durioribus. Quid expauescis ad sudorem, horres ad vulnera, accusas sanguinem? etiam in humanis sub præmio periturae laudis, nihil homini tam prosperè concessum, quin ei admistum sit aliquid molestiarum, ut etiam in amplissima quaque lætitia subsit semper aliqua non levis querimonia, coniugatione quadam mellis & fellis. ut dictum tene, *Vbi tiber ibi tubor*; ita & in diuinis, miscetur dulcibus acerba, quamdiu hic animam trahimus. At ubi emissi in magnum illum diem

314 CAROLI SCRIBANI
diem puramque lucem, reddemus
nobis decussis durioribus, æter-
nòque suavi nexu, omni lachryma
siccata, omni suspirio demesso,
omni mœrore deterso iungemur
amori. Ita eueniat mihi, vt hic
clavis, ibi in omnem æternita-
tem, beata associatione configat
amori meo.

Votum cruci Saluatoris nostri.

CAPVT IX.

Quam mereor pœnam, cum tu
mibi caussa salutis.

Impius immerita sim tibi cau-
sa necis.

Tu pretium culpa, scelerisque &
criminis insons.

Nam scelus omne meum est, pœ-
naque sola tua est.

Hei mihi quid feci? quò me furor
improbus egit?

O dolor! & crux stat crimine fixa
meo.

Et

Et meus in media Christus lacera-
bitur ara.

Et sceleris tanti caussa, superstes
ero?

Aut si fortè mori tibi stat sententia
Christe,

Cruce ferat vna duos: mors fe-
rat vna duos.

Ita fiat dilecte mi, Cruce vna duos,
Imo non iam duos, sed ample-
ctatur, cingat, extendatque vnum,
amoris nexu vnum, vinculis cla-
uisque amoris vnum. Fœlix vni-
tas, quam intercurrens amor in-
dissociando nequit vinculo.
Quis me innectat hoc, clavis-
que è tam pugnantis vnum
statuentibus, vt coadunescant duo
hæc, ac concorporentur in cor-
pus vnum, coalescant in animam
vnam: Fœlix cruce, cui nobili hoc
vinculo, & tot per sæcula votis
optato innexi duo, vnum iam sũt
non duo, nulla æternitate sol-
uendi

nec extra hunc amorem cruci
 suffixum sponsum maritumvé
 agnosce. Huic iungere nexu
 æterno, & iungere soli.

Salve ô mea crux tanti con-
 nubij paranympus. Felix, beata.
 Quis mihi concedat fortunata
 metamorphosi verte in te? vt
 æterna consociatione iungar di-
 lecto Amori meo? quod vbi con-
 secutus fuero, an dimittam
 quem amat anima mea? non si
 mille castra circumstent mini-
 tabunda, non si inferorum ex-
 surgant portæ, aut quæcumque
 vsquam robora; non adeò si cæ-
 lum ipsum intentet arma. Nulla
 me vis à dilecto separabit.
 Transfigant manus, fortiùs
 etiam adnectar. Conterebrent
 pedes, potentiùs inhærebo.
 Transuerberent latus, validiùs in-
 figar. Et non iam duo, vnum ero
 cum tot modis transfixo dilecto
 meo. Nam quo plura vulnera,
 quo

quo vis externa maior, eò certius innectar dilecto meo. Se-
cent, diuidant, vnumque exsur-
gat vulnus corpus totum. Quò
plura inflixerint, plures validio-
resque nexus admouerint. Non
separor. Ac ne æternitate quidem.
Exerat fortuna quodcumque te-
lum habet, depromat infernus
quidquid vbique armorum, de-
ferat & cælum quidquid mina-
rum habet; nemo me dimouebit
à dilecto tot nexibus firmato.
Spolientur exarmenturque quot-
quot orbe toto armamentaria,
& incurrant in vnum corpus.
Omni maior ferro sum dilecto
innexus. Quòd si negata mihi,
felix optataque in crucem com-
migratio: affigar saltem, & cum
dilecto configar illi.

Asperior crux est? omni mihi
purpura & pluma mollior est.
Abite lecti, & quidquid in mol-
litiem luxus reperit. Nullus
mihi

318 CAROLI SCRIBANI
mihi lectus cruce hac suavior est:
ô configar! non minutis tantum
ferreis, sed trabalibus, è chalybe,
aut adamante Vulcaniâ incude
conflatis clavis, quos nulla in
æuum ætas aut potentia dene-
ctat. Optata dies! qua confixus
amori meo, mutuo lauabi-
mur, natabimus lachrymis, su-
dore, sanguine, cùm vno vincu-
lo duo Æctentur, non iam duo,
sed vnus, indissociabili nexu v-
nus, mutuaque sanguinum per-
missione vnus.

Beata crux tot votis optata,
quæ me coniungat amori meo!
felices clavi tot lachrymis suspi-
rijsque expectati, qui me inne-
ctant dilecto meo! quid cessatis
mallei, & vos Prætoriani milites?
ô nimis iam benigni, & in pœnâ
lenti! etiam crudelitas mâsuescit,
& leones feritatem ponunt? quid
amorem meum suffigitis solita-
rium? date hoc saltem amori
nostro,

nostro, ne desjungar ab amato
 Crudeles si negatis. Effera beni-
 gnitas quæ clauos & crucem ne-
 gat, ne adnectar amori.

Si deliciarum, opum, gloriæque
 societatem deposcerem, aliquid
 dandum amori esset. Nunc cum
 clauos & crucem poscam, quæ
 hæc barbaries est, tormenta nega-
 re? nimirum nimis molles clauis
 sunt. Admouete quidquid in sæ-
 uitiam ingeniosa reperit crudeli-
 tas. Tantum adnectar amato. Pie-
 tas negat? crudele pietatis genus
 disjungi amato. Pietas est iungi,
 pietas sociari. Clavis, lancea, tra-
 bibus hoc fiat, nihil admodum
 interest: tantum iungar, fruârque
 tot votis, lacrymisque, non dis-
 sociando nexu, cruce clavisque
 firmato. ô me fœlicem ter & am-
 plius, quando adnectar tibi amor
 meus? quando infigam perpurata
 oscula sudoribus, lacrymis, fan-
 guine mysta? abi terror nullus in

amore dolor est, si illi iungar.
 disiungi dolor est; adnexo gau-
 dia manent. Quibuscumque ad-
 nectar, nil moror. Etiam ignibus.
 audeo. Et inferorum flammis. Nā
 quid mihi tormenta? nil sentit
 quicumque dilecto adhæret, licet
 ignibus ardeat, æstuet fornacibus,
 & per omnia membra currant
 tormenta. Amor occupavit artus,
 & totum possedit hominem. Sæ-
 uiant licet in corpus omnia pœ-
 narum genera, si non corpori suo,
 sed amato inhæreat anima, quid
 sentiat corpus, non tam corpus
 quàm cadauer? ferocite carnifi-
 ces. Anima si amato inhæret, ni-
 hil sentit. Crus in compede, ma-
 nus in ignibus, corpus in craticu-
 la aut inter ardentes prunas, quid
 sentit cùm mens dilecto adhæ-
 ret? vngulæ & candentes laminæ,
 forcipes & ardentes tedæ, latera-
 que lambens flamma quid pos-
 sunt cùm animus in cælo est? &
 non

nō in cælo est, cūm inhæret amato? in ambulate per corpus pœnæ, prospectanda præbete viscera, sæuite in abdita naturæ, quid sentit corpus anima destitutum? & non destituitur, cūm dilecto suo nequitur non soluendo nexu? perge crudelitas. Tantūm iunge amato, & sæui. Æternūmq; sæui, modō æternūm iungar illi. Etiam in flammis & inferorum ignibus cælum mihi est, si amoto in illis iungar. Qui si negatur etiam inter cælorum suprema infernus erit; si concedatur, inter inferorum infima cælum erit. Nolo gaudia sine dilecto: nolo cælum. Solus enim ille mihi cælum est. Abite Sancti; non amo vos sine illo. Procul gaudia; nulla mihi sine illo. Fruantur illis alij, adde honores, opes, delicias & quidquid hic magnū. Ego dilecto, & ille mihi, & æternūm illi, & mihi æternūm.

Christo in cruce morienti.

C A P. X.

Quid moveris si culpa mea est?
 quid vulnera perfers?
 Ecce ego sum tanti criminis ip-
 se reus.

Scilicet innocuo pensatur sanguine
 crimen;

Quodque nocens meruit, expiat
 innocuus.

Quid faciam, quo me morienti te-
 ster adesse?

Cetera si desint, mors mihi testis
 erit.

Dic quicumq; vides me morte mea
 immorientem

Et super imposito corpore morte
 mori:

Hic quicumq; mori potuit sine vul-
 nere, amavit.

Omnibus aeternum hoc pignus
 amoris erit.

O me.

O moriar! nam quis prudens sine animo vitam optet. Mortua hic vita mea est, crepta anima. Violentæ manus quæ vitam raperunt languido; quæ corpus spoliarunt anima; viduarunt vitam suam, nulla commiserationis spe reliqua. Quò raperis mea vita? quid amantem deseris, aut destituis tot modis vinculatum tibi? vis me vivere sine vita? morior. Vis lassam trahere animam sine anima? tu mea vita, anima tu mea es. Aliam nec volo, nec novi. Quare si tu mea vita moreris, morior; viuo, si viuis. Et tamen tu moreris ut ego viuam: tollitur nimirum vita mea, anima mea, ut ego viuam. Viue tu vita mea, moriar ego, ut potissima pars mei viuat. nam si tu moreris, duo moriuntur, tu & ego. Vnus moriar. Verùm quæ mortis meæ causa? ego ille. ego non semel mortis reus, & tu moreris. Perpe-

trator scelerum ego, & tu luis. Et tamen nisi tu moreris, morior ego; viuo; si moreris nobilissime phoenix, è cuius cinere vita nascitur mihi; qui temetipsum funerans, renouas, natali fine decedens, atq; succedens iterum phoenix. Orientis ales clarissime, de singularitate famose, de posteritate portentose. Nam quis alius è sanguine & morte nouas prottundat vitas? quis animet morte sua mortuos?

Sed quò mihi hæc singularitas, si tu viuas vnus? viuamus omnes vt tu moriaris vnus. Ita tamen, vt & tu post mortem vita viuas çariore. quid miramur post mortem vitam, veriùs è morte vitam? non dies moritur in noctem. Et post funestatum mundi honorem, post sepulchrales tenebras, iterum dies mortem suam noctem interimens, rescindens sepulturam suam tenebras? non redor

dormantur specula Lunæ quæ
 mensuris numerus attriuerat? si-
 dera sanè defuncta viuiscunt,
 tempora vti finiuntur, incipiunt,
 fructus consumuntur & redeunt:
 & femina nonnisi corrupta &
 dissoluta foecundiùs surgunt: om-
 nia pereundo seruantur, omnia
 de interitu reformantur. Et
 non arbores vestiuntur post spo-
 lia? quis miretur mortem tuam
 vitam meam? vitias, vt inte-
 gres; intercipis, vt custodias;
 decoquis, vt vberiora & cultiora
 restituas; exterminas, vt erigas,
 extinguis, vt redaccendas, de
 fraudatore seruator fœnore inte-
 ritu; cum tua morte viuimus
 omnes. Quid faceret amor?
 viueret? moreremur omnes. Ex-
 go vt viuamus omnes, moritur
 amor. Imò viuuit amor. Nam
 ni mortuus fuisset amor, non
 viueret amor, adeoque iam
 mortuus fuisset amor, ni mortuus

esset amor. Nam quis fuisset hic amor qui vitæ suæ omnium postposuisset vitam, ut soli sibi viveret? amor erat, & via alia deerat amatos vitæ reddendi; mori debuit amor, ut viverent qui sine amoris morte vivere non poterant.

Immensus amor, nullisque circumcinctus terminis, à fine ad finem protensus, qui animæ suæ vimbram, spiritus sui auram, oris sui operam noluit æterna sepeliri morte. Noluit manuum suarum operam, ingenij sui cutam, afflatus sui animam, molitionis suæ sponsam, liberalitatis suæ heredem in æternum destituere interitum. Voluit proinde mori ut morte sua superindueremur immortalitate qua carebamus. Iacebamus in inertis somno, donec amoris morte indueremur domicilio de cælo, quo gementes indui desiderabamus labefactata morte,

adçó-

adeoque & mortua morte; ut immortalitate vestiti nobili vicaria de vestitione, amoris & nostri, qua mortali tegetur indumento immortalis antè amor noster, nósque mortales immortalis illius tegeremur operimento, ne inferos experiremur vsque nouissimum quadrantem exacturos. Futurum hoc, nisi amor meus animã pro amato poneret, mortemque suam arrhabonem vitæ nostræ relinqueret, ita tamen ne in interitum relinqueret. nam quò mihi amor si non resurgeret amor? qui è carne mortali cum exisset, morte vitam induit immortalẽ. Ita & apud mortales nudum seritur granum sine folliculi veste, sine fundamento spicæ, sine munimento aristæ, sine superbia culmi; exurgit verò copia fceneratum, compagine ædificatum, ordine structum, cultu munitum, & vsquequaque ve-

stitum. Nullum signatius amoris mei documentum : discingitur spoliaturque veste ; nudus & inuestis totus animam ponit , ornamenta nulla , sudor & lachrymæ & sanguinei torrentes , vulnera & flagra tritico nostro excutiendo , crux & clavi tamquam mola frumento nostro conterendo. Sequitur extensio & laceratio , ne quid remaneret penetralibus abditum , ne quid seruasse sibi auatior manus , ne non profudisse liberalior dextera videretur : surgitque post hæc vita cultior , de splendore , de ornatu , de agilitate , impassibilitate , immortalitate , de cælestibus donis omnibus , in testationem resurrectionis nostræ , vitæque secundæ , deuicta semel & conculcata morte.

O amor , & ô cara iam mihi mors , vitæque omni carior mea,
 qua

qua sola viuit amor meus mihi,
 viuo ego illi. Nō viuerem nisi ille
 antè gustasset mortem, imò nisi
 morte sua mortem calcasset per-
 emisset. Nec poterat aliis armis
 mors vinci quàm suis. Morte er-
 go mors vincenda erat, & in
 triumphum, sola morte mors
 ducenda fuerat. Felix mors! qua
 vna, deuicta morte, & sub æter-
 num iugum missa, viuo iam non
 mihi, viuo amanti meo. Viuam
 æternum! sed ante moriar illi, se-
 culo mortuus, carni, delitiis, hono-
 ribus, opibus, purpuræ, volupta-
 tibus, totique mundo mortuus. Ut
 viuam illi, & illi soli. Sed antè
 in cruce morte coniunctus ipsi.
 Nam si verè amo amorem meum,
 non affigam cum illo, qui amore
 mei affixus est cruci? & vbi me-
 lius erit mihi, quàm in amoris
 sinu, inter amoris vbera? quæ
 si nō reperio nisi in morte, & cru-
 cis morte, quid diutiùs ambigo,
 aut

aut in incertum suspensus hæreo?
 aut cur non inuolo in amantem
 cruci suffixum, vt confixus illi in-
 ter clauos & lanceam amoris mei
 optatis fruatur delitiis : vbi vbera
 mea, lac meum, voluptas mea,
 lancea & clavis cōfixa sunt amo-
 ri meo. Cum quo si non suauiter,
 fortiter tamen, & non inglo-
 rius occubam in hoc amoris le-
 cto : in quo vltimam illius ani-
 mam legam, vltimam hauriam, in
 illiusque vicissim amati pectus,
 exspirem amantem hanc ani-
 mam, vt illud æternum ani-
 mem spiritu meo, æternumque
 ego animem spiritu illius.

Fœlix hora tam nobili vicaria
 demutatione vouenda. ô ! quan-
 do moriar tecum, commoriar
 tibi, vt conuiuam tibi ! optanda
 mors. Nolo vitã. Mortẽ volo, &
 amoris mei mortem, qua vna vi-
 uã illi, si ante cõmoriar illi. Moria-
 mur anima mea, sed immoriamur

vberibus illius, qui solus morte sua vitam largitur amato: & cuius vnus morte vita viuimus æterna. Sit æternùm hoc amor meus. Æternùm commoriar tibi, vt æternùm viuam tibi: æternùm configar tibi, vt æternùm coniungar tibi dulces clauis tantæ coniunctionis causa mihi non vltima. Dulcis lancea, cuius vnus vulnere amor & ego æternùm configimur in hoc amoris lecto. Semper eueniant mihi hæc vulnera, semper clauis & lancea, quibus amori confixus meo, æternùm illi societ, æternùm commoriar, conuiuam æternùm.

Ad vulnus lateris Christi.

CAPVT XI.

ERgo latus Christi clauso cor
pandit amori.

Nes

*Nec poterit ferrum per latus ire
meum?*

*Lancea parce anima. Quid enim
furis? ô caue, totus*

*Ne meus ex illo vulnere sanguis
eat.*

*Si nescis, mea mens Christi latet ab-
dita corde:*

*Hic vivo hic animam vulnerat
hasta meam.*

*Hasta ferox, mea sunt, qua tu fers
vulnera Christo.*

*Desine. mortem unam vulnus
utrumq; dabit.*

*Hasta sitis? Christi de vulnere
parce cruori.*

*Pectus habes nostrum, sanguinis
hic satis est,*

*Sin tibi non satis est pectus, totum
hoc pete corpus..*

*More niuis sanguis sole fluētis eat?
Si nec hoc satis improbæ siti est,
vna seca nouacula quicquid in
corpore venarum est; vt quaqua
parte purpurei saliant fontes,*

purpurea fluant flumina, è quibus dilecto meo nascatur mare magnum, cui prospero diuini flatus impulsu secundo innauiget cursu, fluctibus ventoque felix. Quàm bene miscentur humana cælestibus! fortunati dies! felix sociatio! ô quando! vt quousque inter spem metumque dubius destituor vento aut fluctibus? imò quamdiu destituor amico ferro?

Verùm quid quereris anime, & pro dilecti vulnere latus opponis tuum? vis illo carere & carere cælo? vis non aperiri hæc ostia, & referari cælum? vis firmari hos amoris aditus, & ære cælos fusos stare imperuios, nulli penetrandos animæ, quia non lotos agni huius purpura, qua sola, delibuta cedunt metalla, quacumque incude sudata? vis non reuelli hos amoris cardines, vt excludaris ab amoris domo.

domo? Quòd si amores amas, & amoris tecta, ama vulnera amorum ostia, Iam quid accusas ferrum? ama quæ referarunt ostia cælorum claues. Obsequor. Abi-te odia, indignatio & æmulæ voces. Amo te meum ferrum, amo vos amoris cælique mei beatæ claues. Fœlix ô nimium ferrum tam nobili prærogatiua dilecti mei purpura vestitum, dilutum purpura! quis me beabit hoc ferro? veriùs è voto meo, quis me mutabit in hoc ferrum, vt sim hasta dilecto meo, fiam lancea lateri illius? semel infigar; numquam euellar. Semel illius vestiar purpura; numquam exuar. Semel illius poter vino; semper iuebrier. Grata ô mihi penuria purpureo natantia diuite vindemia vino. Gratæ cellæ proximæ amoris cibo locuplete reposito-rio factæ. Satiet tantum æternum hoc cibo & potu: vt iam

non inter vbera pascar, sed corde dilecti mei. Ibi figam tentoria mea, ibi construam torum genitricis meæ. Ibi cubabo in meridie, in die desponsationis meæ. ibi adeò commorabor omnibus diebus vitæ meæ.

Ite Regum opes & surgentia cælo tecta inuidiam Babylonio vertici factura. Ite laquearia auro grauida, & solido tantùm non auro perpetuisque gemmis cæ-lata. Ite sub argento, auro, gemmis gementes papilliones lassum nauseantemque delitiis dominum tegentes. Nulla mihi tecta, laquearia nulla cruce nobiliora. Núllum stratum, mutatoria nulla quacumque margarita, aut peregrina acu inorata lateri dilecti mei suauiora. Dulcioraque illius mihi vulnera, super mel & fauum, superque saccharum & vina quocumque torculari sedata. vt non immeritò

amem te mea lancea, tantorum
 mihi munerum felix erogatrix.
 Perge fodere. non queror ultra.
 ut & ego purgam amare vulne-
 ribus purpureoque lacte plenus.
 beata vulnera. & tu etiam magis
 lateris mei vulnus nobile.

Nam ut reliqua venerer, tu mi-
 hi tamen ante alia, princeps amo-
 ris mei. Nam ut facilis aliis,
 quos non tanta delictorum mo-
 les premit, aut innocentia etiam
 decorat, per pedes manusque
 aditus: mihi tanta criminum
 rupe prægrauato, nisi maior la-
 xiorque pateat via, excludar
 amoris domo. Et quò mihi pe-
 des manusque innocentiae, aut
 leuioris dilecti digitales semitæ?
 ostia pandenda peccatori huic
 erant. Donauit hoc me mune-
 re lancea; beata dono suo. Bea-
 tior ego dono illius, cum inte-
 gra nunc pateant atria effractis
 veriùs quàm referatis valuis, la-
 to

to cuicumque magnitudini itinere: etiam rupibus hic stratum iter, & complanata cuicumque oneri via est; eò certior, quò fidentiùs illam calcet, quisquis grauiore sarcina premitur. Ego ille sum è gementibus sub immani pondere primus, ex egentibus maximus, ex ægrientibus summus. Et quid sperem nisi leuari onere, valetudinemque reparari? vt deposita semel in hunc portum sarcina, lætus hilarisque habitem in atriis tuis, vbi pascar & explear purpureo lacte tuo, super vbera matris & cælorum delicias expetito. ô pascar, & æternùm fruam his delitiis! æternùm habitem in domo tua felici lancea reclusa, vt in seculum seculi laudem te, iungarque tibi non dissociando æternùm nexu! ô quando! negas? quid nisi vim faciam, lanceaque iam factus, tamquam oppositos amori

aggeres, perumpam reluctancia
 latera? quamquam quid relucten-
 tur amore grauida? quæ mater
 non exoptauit natalem diem
 tot mensibus prælusum? quis
 amans non coniungi amanti?
 quid? quòd mater omnis amans
 est æterno grauidata partu?
 quem numquam in plenum ef-
 fundet, nisi amanti, tamquam
 obstetricantis manibus, educa-
 tur in lucem. Ego illa obstetrix
 sum, quæ ferreis hastæ manibus
 amorem eduxi. Non manus illæ
 meæ? nam quod illud fuit fer-
 rum nisi criminibus meis lenta-
 tum, sceleribus malleatum, in-
 cude delictorum meorum exaf-
 peratum, ignibus concupiscen-
 tiæ meæ tamquam fornacibus
 temperatum? meæ ergo duræ
 illæ manus. Felices, quia amoris
 meæ eductrices. Et quæ eduxif-
 set tam altè habitantem? mol-
 lis omnis caro est. Ludit in super-
 ficie.

ficie. Tentandum hoc profundum certiore firmioreque bolide fuit. Et obduruerant latera, totque iam seculis occalluerant solibus excocta. Quid faceret nuda manus? ferro & chalybe opus erat. Valentioribus nimirum remediis educendus amor erat, tot propugnaculis obsessus. Ergo ferro tentata, & inuenta via est. Quæ aberrantem me & alia omnia cogitantem, ad intima amoris deduceret habitacula. ô sit æternùm & ibi conuiuiam, ibi commoriar dilecto. Mori enim ibi, vita mihi est, & non moritura vita. Quam ita demum voueo, vt nullam mihi velim vitam sine fortunata hac morte. Audi hæc vota dilecte mi. Quando?

O quando mens hæc generosa prodiga vite,

Pectus in hoc patulum deuomet hanc animam?

vt sedem ibi figat æternam; dilectique mei cor exanime noua animet anima; vt spoliata anima sua, anima uiuat cor illud mea. Felix anima, quæ tridvano peregrinante exilio, anima dilecti mei, vicarium præbes munus: magis etiam fortunata, cum dilecti tui anima vita uiues meliore, nobiliore.

Da hoc qui solus, potes dilecte mi, vt tota tu uiuas anima mea, ego tua; æternaque sit vicaria hæc commutatio, commigratio, animatio. Hæc requies mea, cælum meum. Oppugnent hostes, & vniuersa incurrat inimica manus, omnes inferorum acies, illectrix caro, superbix & auaritiæ agmina, & quidquid vsquam insurgat tempestatum minarumque: latus hoc mihi pro propugnaculo erit valido & potenti, quo tectus aduersarias rideam mollitiones, & tamquam
 vento

vento raptam paleam excutiam
 omne hostile ferrum, iacula,
 fraudes, robora, quocumque pa-
 tre nata. Fluctus cogita, & su-
 perstantem rupem. Fremant illi,
 sæuiantque & insurgant cælo
 minitabundi: quid nisi iras suas
 bibent repercussæ & fracti illæsa
 victricæ rupe? eadem de valido
 hoc lateris propugnaculo co-
 gita. Irruat quidquid terris
 inferisque magnum validum-
 que. Fluctus videbis rupibus re-
 percussos, festucas montibus in-
 currentes, imbellemque nudam-
 que Pygmæam manum, armatis
 gigantum exercitibus insultan-
 tem. Eueniant hæc mihi propu-
 gnacula, castraque tutelaria æter-
 num, vt protegar illis omnibus
 æternitatis annis. Concede hoc
 mihi dilecte mi, dilecte votorum
 meorum. Delicias, opes, hono-
 res, & quidquid terris gaudio-
 rum, dignitatumque est concede

aliis. Hic mea possessio, hæreditas mea, delitiæ, voluptas, gloria, scientia, corona mea, & omnia. Extra te pauperies mera, inscientia, inbonitas, dolor, mœrorque præcordia exurens. Procul hæc à me, quia procul ab amoris domo, in qua æternum viuam illi, & illi æternum soli, & ille mihi.

CAPVT XII.

Votum vulneribus Christi.

SITIO, & iam exaruerunt fauces emortuo palato. Nec duram quisquam sitim leuat. Immanis inclementia, potum animo delinquenti, & iam iam morituro negare. Vina propinas? mors in hoc poculo est. Nolo vina, quacumque gemma rideant, quocumque flauescant auro, quacumque enata vite. Fel merum mihi sunt & sitienti mors animæ. Aquam præbes? quid

quid mihi fontes & flumina nar-
 ras? nec toto satier Oceano Nisi
 fontes largiaris euaporato amati
 corpore salientes, aut torrentes
 oculis proruentes, aut flumina
 latere decurrentia. Hæc si con-
 cedis, satior. Magis tamen san-
 guine leuor. Sanguinea nam-
 que hæc sitis est, sanguine sedan-
 da, & non nisi amati sanguine.
 Vt non immeritæ iam eant vo-
 ces anhelo sitibundoque pectore
 ductæ.

*Sanguine quando tuo satiaber,
 vulnere quando?*

*Quando eris ô, nostris spongia
 vulneribus?*

*Quando dabis nostris latices tua
 vulnera Christe?*

*Quando bibent quidquid san-
 guinis impluitur?*

*Quo plus Christe bibes, plus san-
 guinis exundabit;*

*Quominus ebiberis sanguinis,
 hoc minus est*

Y S

Ergo, vis sanguis fluat ut de diuite
vena,

Largius hac bibito, largius ipsa
fluet;

Sin mihi vis sanguis fluat ut de
paupere vena,

Parcius huc bibito, parcius ipsa
fluet.

O fluat, & mystis lachrymis duo
flumina surgant,

Sanguineis lachrymis flumina
mysta tuis?

Flumina per salebrosa tibi suspiria
ducta,

Nam placet ingenio fractior un-
da tuo;

Pérque genas qua labitur aspera
deturpatas,

Esse soles in qua remus & unda
simul.

Qua sulcante genas, felix innau-
gat aquor,

(Christe sit aeternum) mens tua
fida ratis.

Satior hoc Christe medicabulo
flumine

flumine tuo ; satiare pœnitentis
 & amantis meo. Felix tu mihi
 spongia purpureo rore madida,
 qua & abstergas noxia, & lar-
 giaris profutura, grata sim ego
 tibi, qua quidquid hic melioris
 sanguinis nōmini fluat tuo. Frua-
 mur his mutuo spongiis fonti-
 busque dilectæ mei. Sed prior ego
 fruatur tuis. Nam si tuos subtraxe-
 ris; elangueat necesse, adeoque &
 moriatur omnis vena mea. Di-
 uite currant tuæ fluxu ; diuite
 current meæ. Verum quid quæro
 fontes ? nullus mihi orbis eme-
 tiendus, aut tamquam vellera vl-
 timo sole quærendi. Video in
 procinctu perennes desideratos-
 que fontes dilecti mei mani-
 bus, pedibus, latere scaturientes.
 Quoscumque non iam illex ma-
 lorum improba, sed amica exas-
 perat sitis, accurrite ; quoscumque
 non carnis fatua, sed melior de-
 coquit flamma cælo reponen-
 dâ,

346 CAROLI SCRIBANI
da, accurrite. Patent fontes, flu-
minaque diuite manuum, pe-
dum, lateris scaturigine profua.
Nulla hic auara dextera, non
pes retractior, non emarcidum
latus, & succo suo viduum.
Prodiga hic fluunt flumina ve-
na. Quæ non longo circuitu naf-
cuntur in maria. Bibite & satu-
ramini quicumque noui nostri
Gedeonis militia digni. Bibi-
te & inebriamini quicumque
digniori iam militiæ Christi no-
stri sanguine tamquam sacra-
mento adscripti. Quid heres ani-
mæ? lauari his fontibus potes,
natate fluminibus, nauigare
Oceano, omnibus exsaturari. Au-
de. Nam & vltro prouocat, qui
profundit. Ne time. Peccata ter-
rent? lauare his balneis lachry-
mis, sudore, pectorali lymphæ
sanguineque dilecti tui natis.

Verecundia retinet? quid æger
ad medicabulas verecundiaris
aqua?

aquas? nusquam magis quàm in re salutis verecundia noxia est. An expectabis donec præcordia depascatur æstus sera pœnititudine, sera refectione? horres maiestatem? clavi & spinæ, crux & lancea, lachrymæ & sanguis hominem suum loquuntur. Propera. Distulisse in re salutis, fatuum; vbi de æternitate concertatio est. accede & fidenter hauri. Fiducia, initium salutis est. Nimius timor, & in desperationem vergens ad infelicem æternitatem semita est. Ergo prope- ra & hauri nec contentus fluminibus latè diffusis, capita ipsa fontium pete. Pedes amplectere, stringa manus, circumdare lateri. Nusquam parce. etiam, ô liceat? cum sanguine animam bibe. ô pedes! quando vos amico lachrymarum proluâ balneo? quando siccabo cum dilecta, cuius in Evangelio decantata laus est,

capit

348 CAROLI SCRIBANŒ
capillis ancillantibus? ô manus!
quando infigam casti pudoris
oscula? nec dimittam, donec cum
luctatore tuo benedixeris mihi
seruo tuo?

O latus! quando conuoluar
tibi, audaci licet, amico tamen
nexu? quid fores pulsas anime? in-
gredere. Patent ostia. Nullus
hic iudex, carnifex nullus est. Me-
dici, patris, sponsi tui thalamum
hic habes. Ingredere. Ne patce.
Etiam interiora pete. Nec ve-
stibulo contentus, atria percurrere.
adeoque magnæ huius domus
intima scrutare. Nec intactum
quidquam permaneat ab auida
auarâque manu tua. Rape. Fur-
tum hic omne, victoriæ seges
est. Nec sacrilegia pertimesce.
Tuum est quidquid hic est, amati
donatiuo. Etiam cur ipsum rape
felix prædator. Ac ne excors tam-
quam sine anima maneat dile-
ctus tuus, cor tuum repone beata
demuta

demutatione. Falle, si potes. Dulces amoris ludi doliq̄ue. Nil time. Fefellisse in amoris area vicisse est, amasse est. Neque enim ultra amorem doli, aut sine illo. Prius tamen satiare & inebriare vulneribus. Ne verere. Laudata hic ebrietas est. Quin & ante disrumpere quàm finem statuas. Felix, si animam in his poculis posueris, si in amati vulneribus animam efflaueris. ô pocula, fontes, torrentes, flumina, maria. Bibam tantùm æternâ potatione, nec antè finem poculis, quàm vulneribus sanguis bibbe anima mea. Vbera sunt purpureo lacte plena. Quid matrem verecundaris infans? an fors hic aliquis ludit? mentiri non possunt matrem distenta lacte vbera. Secretum premat utero, vbera loquuntur. Audenter inuola. Tua sunt hæc vbera. Tua sunt. Quæ nõ tenui auarâq̄ue venula

nula

nula nutrimenta spargunt, sed ingenti ostio nutritia flumina fundunt, prodigoque syphone excutiunt fontes. Aude, & bibe anima mea. Manant hæc vbera tibi siti restinguendæ, pro ductæ saluti redhibendæ, vitæ reparandæ. Fruere delitiis iam plena ab vberibus genitricis tuæ. Nusquam minor error quam in vberere. Nusquam alimenta certiora. Pascere anima mea tam diuite fluxu, purpureoque plena lacte gaude & exulta, non iam dupondio, sed Oceano satur. Verùm neque hic inter peritura lilia, sed inter æternatura vbera commoraberis, exsatiata ab vberibus lateris dilecti tui. A quibus nulla te tempestas, vis inferorum nulla, quocumque ferro aut dextera reuellat; præmiâque nulla quocumque sponse oblata; minæ nullæ quocumque carnifice irrogatæ retrahent. Hic requies

quies tua magna nimis, vt ingenti iubilo æternùm canas, *Dilectus meus mihi, & ego illi inter vbera commorabitur.*

Felix commoratio pendentis inter vbera purpureo lacte plena. è quibus sugat hauriatque quidquid magnum, quidquid optandum: quidquid deliciarum gaudiorumque in omnem æternitatem voueri aut sperari, quidquid largiri cælum potest. fiat & iam in solidum renuntio gaudiis, cæloque. Nam quod cælum dilecti mei manuum, pedum, lateris vberibus, aut excogitari nobilius, aut desiderari possit maius, in quibus æternùm pascat amoris mei nectareis fontibus vndique circumstagnantibus? nescit amor parcere, si amor est. Quin & prodigus omnis amor est, si amor est; nec finem statuit, donec se totum transfuderit in amatum. Concedat hoc mihi amor meus,

352 CAROLI SCRIBANI
totusque felici commigratione
transeat à purpureis hisce vberibus
suis in amantem hanc animã,
æterna hac migratione & com-
moratione beatam.

Votum patiendi cum dilecto.

CAP. XIII.

VB I es dilecte mi? non inter
amantes bonorum malo-
rumque communicatio quædam
est? quid ergo solus pateris sine
me? aut desperasti de amore meo?
& excludor vinculis, flagris, co-
rona spinea, clavis, cruce, lan-
cea? quousque diffidis de amore
meo? nam si non diffidis, cur
non admittis socium sanguinei
sudoris tui? cur non ponor, in
agonia tecum? cur inter suspiria
hæc mea, non fluunt sudores
tamquam riui, non salit sanguis
tamquam fontes? non stagnant
sudore & sanguine firmata bal-
nea, tamquam lacus? cur non re-
feran

ferantur venæ meæ flumina deuomentes, quibus omni deciduo imbre fœcundius tamquam. Nilo animæ meæ hortus irroretur? cur sudorum sanguinumque fluminibus non nato tecum? cur sanguineo tecum imbre non perpluitur corporis mei terra? nam qui hic obices intercurreunt? peccata? si non sat lota sudoribus anima, lauetur sanguine. Si ablutio criminibus minor est, nate sanguine, totoque se iam sanguineo proluat flumine. Largire hoc tantum dilecte mi.

Non quæro delicias aut epulonas mensas, non vina consulibus numerata, non purpuram libidine rinctam, sudore sanguineque madentem quæro. Liceat hunc tecum profundere, liceat nocentem hunc innocuo tuo miscere. Si negas? mori saltem liceat, & inter spinas, flagra,

clavos, lanceam, animam ponere
 indicem amoris mei, amoris tui.
 Si ab amante socia desposcerem
 gaudia, negaret amans? nunc
 vincula & spinas posco. Aut si
 parum est stringi loris, contere-
 brari spinis; en pedes, en manus.
 Confige clavis. Si nec sic expleo
 amorem: en latus lancea referan-
 dum adeoque corpus totum cru-
 ci commetiendum. Non quero
 lauro aut coronari violis: spinis
 volo. Durum negare spinas. Si
 hedera, olestro, palma, pal-
 mite, aurové aut gemma redi-
 miri peterem; num diffidere de
 amati benevolentia debebam?
 nunc cum spinis coronari depof-
 cam nec impetrem, quid dicam?
 felices spinæ dilecti vertice pur-
 puratæ! dulces spinæ: non iam
 spinæ sed rosæ.

Ite delitiæ. Nullæ mihi cer-
 tiores, castiores, dilecti mei spi-
 nis. Vos osculor, amplectorque
 omni

omni viola suauiores, tam nobili
 sanguine foecundatas. Quas hinc
 rosas sperem? Sed neque hæ spi-
 næ spinas, botros producant, qui-
 bus inebrietur dilectus meus.
 Etiam pendent cincinni capitis
 illius musto pleni. Carpe ani-
 ma mea. Bibe & exsatiare pur-
 pureo hoc musto, spinis tamquã
 torculari expresso. Et florent non
 iam vux tamquam in semine,
 sed musteo purpureoque depri-
 muntur onere carissimi verti-
 cis tui palmites. Carpe & inebria-
 re. Nulla vitis tulit has vuas cæ-
 lorum tellis reponendas. Nulla
 vinea tulit hos fructus perditæ li-
 bertatis pretium, æternæ gloriæ
 pignus. Concede dilecte mi, vt
 & ego coronatus his spinis, vi-
 nea fiam, vuas germinans san-
 guineo musto signandas, quibus
 inebrieris delitiis affluens, & bi-
 bas in iucunditate vinum quod
 tibi fuderunt spinæ tuæ, foecundæ

matres, vberè vindemia, vinitore te in omnē æternitatem victuræ. Verùm non exfatiò nudis spinis quacumque purpurà vestitis; ita auarus omnis amor est, perennemque sitim suam inæstians fatetur. Ardeo. Non extinguatur auidà hæc sitis vna vindemia, non expletur vno torculari. Alios vtres, vasa scrutatur alia. Etiam inuenit sedula scrutatrix vasa alia inæstuantia vino optimo, omnium ægritudinum medicabulo, quale in illam diem nullæ terris cæloque vites tulerunt. At quis referabit claustra sitienti nouercali manu signata? ferrei referarunt clauis, quis vetet bibere? bibamus & inebriemur anima mea Amoris vino. Parum est; nisi iisdem clavis configar armato, nulla sitim leuabunt vina. Neque nunc tam vina volo quàm clauos. Vos amo & colo. Tantùm miseremini languenti,

guenti, adeoque & morienti animæ. viuam? non uiuo, nisi vestro robore confixus amato, manibusque manus, pedibusque nectatis pedes.

Eueniat hoc mihi beneficio vestro dilecti ante omnes clauis. Magna vobis debeo qui amorum referastis claustra, vt exsilirent fontes æternum medici, qui languentem animam & tantum non abituram purpureo suo reuocarent nectare tot seculis negato. Maiora tamen vobis debebo, si inenodabili hanc animam nexu confixeritis amato, vt per pedes manusque illius, pedes manusque meæ configantur cruci. Ô sentiã; veniatque tot votis optata dies illa, qua indissolubili nexu configat Amori. Non timeo duritiam ferri aut chalybis. Molliores mihi clauis omni spongia & pluma sunt, si his adnectar tot modis amato mihi amori meo cruci

affixo. nam quid extra hanc mihi
 profint clauis non benè vix præ-
 muntur extra torcularia. Vuarum
 mearum votium torcular cux
 est, & hæc sola. In hoc præmi cõ-
 teriq; cum dilecto meo, beatum.
 Ut fluant vtrimque amica vina,
 sudoribus, lachrymis, sanguine
 elicita, diuite terris foeneratio-
 ne, felici cælo reconditorio æter-
 num reponenda.

*Christi & peccatoris disparitas
 amoris vinculo sociata.*

C A P. XIV.

EXitium atque salus, tenebra,
 lux, noxq;, diesq;

*Quam, sunt disparibus illaquea-
 ta iugis?*

*Tu saluare studes, ego perdere. dis-
 pare voto.*

*Tu mihi dux, at ego transfuga
 miles ero?*

Tu prodesse, at obesse ego. tu scelus
exhorrescis.

Me iuvat immersum viuere cri-
minibus.

Cum tu de lachrymis, de sanguine
balnea fundis:

De scelere ipse tibi balnea inundo
meo.

Huc scelerum quisquis temulentus
vina liguris,

Pocula iam Christi de lachrymis
bibito.

Huc scelerum quicumq; tibi fabri-
cas cataraetam,

Hec maria ex Christi nata cruo-
re bibe.

Huc scelerum quicumq; faces me-
dicataq; Averno

Tela iacis, Christi parce cruci &
lateri.

Nam scelerum quodcumq; iacis, pe-
tis improbe Christum,

Hoc caput atq; manus, hoc latus
atque pedes.

360 CAROLI SCRIBANI
Desine. sat sceleriq; datum, sat san-
guinis haustum

Innocui. in te isthac noxia tela
cadent.

Quàm ludis in humanis Deus,
si ludere est in tam feriis admira-
tionem stuporémque excitanti-
bus? quàm gradimur contrariis
viis & votis, ego & amor meus?
quantum ego præceps in interi-
tum labor voluntaria iniuria, tan-
tum ille me retrahit potenti dex-
tera? quantum ego in seruitutem
omnium seculorum infelicissi-
mam pronus agor, tantùm ille
me ille me in libertatem vindicat
armata manu. Quo magis vl-
troneis inuoluor tenebris, hoc
clarior sole depellit has noctes
Amor meus, scindens has infe-
rorum nubes, densasque nebu-
las luminis sui radiis dissipans. Et
quo frequentiores ille mihi auxi-
liatrices porrigit manus, hoc ego
pro labor frequentius. Matrem co-
gito,

gito, & labentem infantia primę
sobolem cunis adhuc natam. vin-
cit affectum matris, qui non iam
filio, sed hosti dexteram porri-
git; & toties porrigit, quoties
lapsus præsentiscit periculum. Ce-
cidi, & vulnere aliquo immani
teneor: medicam promittit ma-
num. Respuo? etiam lacrymas
precibus miscet. Obdurui? cal-
lum hunc, sudorum lacryma-
rumque suarum balneis tentat, vt
videat an tepenti hoc balneo sca-
brities emollescat, quam suavi
deinde pœnitentię scalpello in
solidum tollat. Perstat inter hæc
balnea durities, & cor impœni-
tens, omni rupe durius, quàm
vel frequentata stillicidia, vel
guttæ leniant, ac nec integra
emolliant Amoris mei balnea,
oculorum illius fontibus nata,
totoque desudata corpore. Vt du-
rior iam sim ferro, quod molles-
cit fluitque fornacibus: at ego
nullis

nullis Amoris mei flammis. Durior sim chalybe, cū solaribus incalescat radiis, ego nullis Amoris mei radiis, solaribus infinitum potentioribus. Constrictior sim frigidiorq; omni glacie, soluitur hæc ignibus, cælique teporibus, ego nullis amoris mei ignibus, elementario infinitum validioribus, nulloque cælesti illius calore, aut liqueſco aut ſoluior. Et pergit tamen Amor, ac quasi ab vltima desperatione consilium capit. non profuerunt monita, frustra iactatæ minę cælorum, inferorum. Nequidquam exemplis omnium seculorum doctus, non veteribus, non nuperis. nec toti lachrymarum sudorūque torrentes aut expugnare durtiem, aut eluere valuerunt sordes, decurrit ad remediorum vltimum, vt, quod non potuerunt oculi, perfringant venæ. Toris proinde ostiis, qua data via, sanguinea

guinea profuunt flumina. Ita non
 satis fuit amori sudasse fanguinem, profundere lubuit, vt maria stare crederem. Pedes manus, caput, latus sanguinea deuomunt flumina: vt non mireris tot fluminibus enatum mare magnum, cui tamquam certiori balneo innatet peccatrix ac præuaricatrix hæc anima, hauriatque totis faucibus amicum elementum, non manu, aut pronò iam ore, superficiem libans, sed toto corpore vniuersum elementum hauriens. Et hæc hosti & hostilia intentanti. Fluxerunt hæc ad aduersantia, & tamquam ab Israël ad Philisthæa agmina: quid fiet ad amica, ad vnius animæ & oris? quò non rapis amorem amor? quid non extorques ab amore, qui nihil intactum relinquit, nec parcis anima? mitius sæuis in Iobo, cuius post abactos greges, post filios vna ruina sepul-

608,

tos, post declassatam malis vxorem, post immundam vlceris redundantiam, sanguini parcebat & animæ. Mitius in Stephano, cuius cū lapidabatur corpus, animus in cælo est. Et quid sentiant sancti reliqui? quorum cū ignibus torretur cum Laurentio caro, cū distenditur cum Petro in cruce corpus, cū nudatur cum Paulo ceruix sub gladio, cū secatur cum Isaia, cū in neruo suspenditur, cū tedis ardentibus vritur, laminis candentibus stringitur; cū variè torquetur cum Catharina, Thecla, Domitilla, Agnete, Agatha, Susanna, Christina; mens in cælo est, feliciq̃ue & numquam dissociando connubio, inter carnificis manus, iuncta amoris suo est. At amor meus etiam à cælesti Patre derelinqui se queritur, Matth. 7. *Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?*

Quid

Quid non potes amor? cum
 consueto reliquorum solatio de-
 stituit amantem, ne quid videretur
 deesse iustitiæ diuinæ; neue
 hæc prætexeret leuamenta dolo-
 rum, & è consolatione pœnarum
 mitigationem, neue quidquam è
 summo illo amore decessisse so-
 latorum magnitudo videretur:
 simul etiam vt redamantem ex-
 citaret in sequelam, in amorem
 si non parem, quantum tamen
 humana æmulari & assequi di-
 uina possunt. ô Amor? & audeo
 dicere, extra omnem amoris
 lineam amare, qui sic amat. Quid
 frustraris amantem Amor? inui-
 tas in sequelam. Quis assequa-
 tur tam prodigè amantem? sed
 & frustra sequar, cum assequi
 negatum, Sequar tamen, licet
 in medio cursu ponenda hæc vi-
 ta. Satis enim erit voluisse. Re-
 liqua concedet amor. Quam-
 quam & voluisse ab amore sic sine
 quo

quo nec velim quidem nec velle
 possum. Semper ergo disparitas
 in amore? nihil diffiteor vincor.
 Nec attingere aut assequi curren-
 rem possum. Insequar tamen.
 Quis scit an in medio cursu de-
 stitutum anima, non soletur
 Amor? ut vel ultimum spiritum
 colligat, sinuque recondat suo.
 Quod si fecerit, nã ego beatus,
 cum discrimine omni sublato
 iungat Amori, vniversumque spi-
 ritum meum imbeberit Amor
 meus. beatãque transmutatione
 in suum transformauerit, mor-
 talem in immortalem, huma-
 num in diuinum. Quod ut fiat,
 tolle Amor meus impedimenta
 amoris. Magnum enim chaos
 inter me & te, ut nec suspirare
 quidem possim ad te ingenti cri-
 minum mole oppressus. Pilæ hic
 sunt Pyrenæi saltus: paleæ Al-
 pes vento raptæ, pluma leuiores
 Apennini, & quicumque supra
 quod

quod pluitur & ningitur verticem tollunt montes, si scelerum meorum super positam huic animæ molem circumspectem. à qua quis me liberabit, aut eximet, nisi tu solus amor meus? exime meus amor si amor es. Nam quò mihi sudores & lacrymæ, quò purpura natantia balnea, n. si sub ingenti hoc pondere fatiscentem animam, reddas sibi, reddas tibi? ita fiat amor meus. Aut si hoc negatum amanti, da saltem vt in mediis mœroribus colliquescat hæc amans anima, soluaturque in amicum sibi elementum, in torrentem sudoribus natum, in flumen lacrymis delapsum, in mare sanguine progenitum. Vt cum nihil habeam aliud, nec amorem possim, dolorem saltem amoris ante ambulum, testesque optati amoris mei, sudorem, lachrymas, sanguinem propinam Amori,

A a

368 CAROLI SCRIBANI
qui debeam amorem.

Fluite meæ lachrymæ amoris
indices, proflue meus sanguis,
vltimum amoris mei symbolum,
vt iungaris amori, & æternum
indiuuiduo nexu iungaris Amori.
Laxate sinus oculi mei, pandite
ostia venæ meæ. Quid auaro ô
nimum vtero celatis partum?
fundite profuturam cælo sobo-
lem, vt nihil iam imprudenter
prouidi recondatis, nihil sepo-
natis in ætatem. Amori recludan-
tur ostia, referentur claustra. Vt
cùm aliud non possim, sentiat me
dare quod possum. Alibi parcite.
Omnis hic parcimonia noxia est.
Prodigite caræ mihi matres, su-
dorum, lachrymarum, sanguinis,
quidquid vobis concessum cælo,
quidquid adnatum terris Riui
isti, flumina recondent cælo; fon-
tes isti, maria recludent astris.
Nemo vos seducat, nec inanibus
circumuēniat verbis. Fœnera-
tio

tio omnis hæc largitio est, centu-
pla foeneratione cælo reddenda.
Nec seculum hic intercurrit. Pau-
ci anni, menses, hebdomadæ, dies,
fors & horæ non multæ. Aude
anime & te totum Amori dica
sacraque, vt æternùm illo
fruaris, & ille non disso-
ciando æternùm ne-
xu se iungat
tibi.

A a z

A M O R I S
 D I V I N I,
 P A R S T E R T I A,
 C H R I S T I
 P O S T
 R E S V R R E C T I O N E M
facta complectens.

In Resurrectionem Domini.

C A P. I.

VNA Sabbathi valdè diluculo venerunt ad monumentum, portantes quas parauerant aromata, & inuenerunt lapidem reuolutum à monumento. Luc. 24. Et ingressa non inuenerunt corpus Domini. I E S V. Et factum est dum mente consternata essent de isto, ecce duo viri steterunt

secus illas in veste fulgenti. Cum timerent autē & declinarent vultum in terram, dixerunt ad illas: Quid quaritis viventem cum mortuis? non est hic, sed surrexit. Recordamini qualiter loquutus est vobis, cum adhuc in Galilea esset, dicens: Quia oportet filium hominis tradi in manus hominum peccatorum, & crucifigi, & die tertia resurgere. Non cecus omnis amor est? deferunt inungendo IESV aromata, qualia consuevit amor mortuo, Olim vna earum habens alabastrum unguenti nardi spicati preciosi & fracto alabaastro effudit super caput eius. Marc. 14. eadem paribus succensa amoris flammis accepit libram unguenti nardi pistici preciosi, & unxit pedes IESV, & extersit pedes eius capillis suis, & domus impleta est ex odore unguenti. Ioh. 12. Et passa caluniam, reperit defensorem. Fœlix Magdalena unguento effuso

372 CAROLI SCRIBANI
felicior cum capillis tergit, felici-
sissima cum oculorum lauat flumi-
ne. Non amabat quæ flumina fun-
debat, quæ lauandis balnea pedi-
bus? magnum arbitramur, si raro
stillicidio rariores profiliant gut-
tæ, quibus vix madeant genæ,
nulla inebrientur ora. Quibus ar-
doribus inæstuasce credam, cui
tota illa oculorum nubes tot antè
sceleribus congelidata, ad pedes
degelascit amoris sui, tamquam si
ruptis aggenibus latè se per ob-
uios campos diffundant flumina,
aut si apertis cataractis cæli de-
pluant umbres? non illud mihi
liceat dicere; Plus lauit, plus ter-
sit, plus amauit? amoris enim hæc
lachrymæ fuerunt, sed & capilli
amoris. Quamquam nesciã plus
capillis quàm terferit osculis, quæ
lacrymarum iam fontibus ebria,
dum bibit funditque lachrymas,
interque densa amoris suspiria,
tamquam inter torrentium saxa,
aut

aut salebrosus excussa rupibus pu-
riorem fundit vndam. Non ama-
bat quæ sic amabat? & cum ferè
secretum postulet amor, quanto
ardebat amore, quæ publicabat
amorem? quæ in omnium oculis
flumina spargebat amoris? dan-
dū aliquid amori est. Cæcus est.
Neminē illa viderat, præter Amo-
ris sui ibi caput, alibi pedes. Igno-
rabat reliquos, cum illi soli ocu-
los haberet illi soli torrentes flue-
rent balnea facti dilecto suo: &
satis illi erat amare. Nescit amor
erubescere, maximè vbi totum
hominem occupavit amor, non
magis quàm ebrietas pudere.
Et ebrietas quædam omnis
amor est, eo maior quo poten-
tior.

Hinc illi amoris musto madi-
di qualia deructant verba? acce-
dant minæ & verbera. Nequid-
quam speres. Plus etiam se pro-
dit amor si comprimās. Et quis

comprimatur amorem, postquam
 gustauerit vbera fragrantia vino
 & vnguentis optimis? postquam
 introductus in cellaria, audiuit
 amicas voces, Bibite, & inebria-
 mini carissimi? postquam liquefa-
 cta est anima ardoribus, hausitque
 poculum ex vino condito, mustum-
 que malorum granatorum? audeo.
 Comprimitur non est amor. Aut sane
 amoris quedam anteludia sunt, aut
 posthumæ & cadentes umbræ.
 Amabit pocula, quisquis amorem
 amat, & plenis hausta pocula fau-
 cibus. Hauserant illæ plenis doliis
 quæ parauerant aromata, ut vn-
 geret IESUM. Toti nimirum iam
 illa corpori parauerant, cum ama-
 trix illa aut capiti, aut pedibus
 tantum. Si amorem ab euentu
 censes, quo mædebant amore quæ
 vniuerso corpori vnguenta para-
 uerant? aut putas defuturas fuisse
 lachrymas lauando corpori, cum
 sociam haberent illam, quæ fec-
 undissimo

cundissimo oculorum suorum
 imbre lauerat pedes? aut amo-
 rem illius decreuisse quis arbitre-
 tur; & exaruisse venas tam diuite
 ante fluxu nobilitatas? creuerant.
 Et pro torrentibus & fluminibus,
 totis iam deuomisset ostiis ma-
 ria. Et intercurrit hic tamen error.
 Non quòd minuerit amorem er-
 ror; cum natus hic ab amore sit
 error, impatiensque morę, nec re-
 surrectionis memor, aromata de-
 fert amoris indices, & qualia in-
 ter epulas imperauerat non se-
 mel amor.

Nec contentæ reuolutum vi-
 disse lapidem resurrectionis te-
 stem, ingrediuntur monumen-
 tum, explicaturæ aromata qui-
 bus vngerent corpus. Virile cor-
 pus tam castæ? ignorat amor se-
 xum, adeoque mortuus omnis
 in amore sexus. Nec discrimina
 hæc cælo nota, sed neque in ter-
 ra pectoribus quibus insedit

amor cælestis. Ut nec erubescere in primis parentibus olim nuditas sciebat ignorata. Accessit præuaricatio, & simul folia vestis rubori tegendo. Idem in amore cogita, cordeque amore ebrio. Non iungitur corporibus, coalescit animis, & connubia iam quædam animorum sunt, castusque castarum mentium torus: nec vlla hic voluptas extra animorum, & qualem celo expectamus.

Quærent corpus nec inueniunt. Notus hic ludit error. Quærent in monumento corpus quod animæ iam redditum renunciauerat monumento. Et consternantur animis. Quid miraris consternari amorem amato destitutum, anima nimirum sua? ut mirum sit stetitisse, nec animæ deliquia passas. Olim vna ex his amore iauciis surgit, per vicos quærit & plateas; ac tandem moræ omnis impatiens

impatiens prorumpit in has amoris voces: Cant. 5. *Adiuuro vos filie Hierusalem, si inueneritis dilectum meum, ut nunciatis ei quia amore langueo, Et audit. Qualis est dilectus tuus ex dilecto, ô pulcherrima mulierum? qualis est dilectus tuus ex dilecto, quia sic adiurasti nos? Quò abiit dilectus tuus, ô pulcherrima mulierum, quò declinavit dilectus tuus, & quæremus eum tecum.* At nostræ hic amantes hærent consternatæ, cum frustratas se viderent amore suo. Tam inopinato casu, & præter omnem percussæ opinionem quid nisi hærent attonitæ? intercluserat vocem amor, & quod quærebant corpus viduauerat amantes voce: mirum si non & anima. Et iam nihil quærunt cum destitutas se vident corpore quod quærebant; & cui vocem animamque incluserant quam habebant.

Verum non patitur amor diu-
tius

tius hunc amantium stuporem; mittit duos viros in veste fulgenti: At illæ declinant vultum in terram. Disce verecundiam castitatis, individuum de societate comitem. Ad virorum aspectum deiiciunt oculos. Sed angeli erant. Etiam ad angelos erubescere didicerant in virili forma. Non erubescerent si concederetur quem amabant, & cui vngendo aromata detulerant. Illos autem administratorios spiritus amoris sui magni, licet non auerferentur castimoniam metu, non agnoscunt ut animarum suarum sponfos: quare nec omnem exuunt pudorem. Et fieri hic videmus quod in amante solet, erubescit si ab alio quam ab amato deprehendatur amor. Erubescunt & nostræ cum amorem suum vident reiectum proditumque, quem celatum arbitrabantur. Quare & valdè diluculò
venerant,

venerant, vt alienos excluderent, quò magis erubescabant cum consilia sua tamoremque propagatum viderent, intuerenturque inassuetos castimonix vultus. A quibus audiunt, *Quid quaritis viventem cum mortuis?* Luc. 22. nimirum monumenta mortuorum sunt. Erratis amantes animæ, viuit Amor vester. Quin & viuit in cordibus vestris. Et ni viueret præualida etiam vita & potenti, non tam ebrio cæcoque studio diluculò valdè properassetis ad monumentum. Quid quæritis mortuum? vita illum viuere, totaque viuere anima, res docet. Neque enim ab emortuo igne tantæ exsurgunt flammæ; aut languentes flammæ tantùm diffundunt ardorem, qualem vos ipsæ nec mendacio quidē tegere potestis. Non sunt hæ scintillæ prunis suis excussæ, flammæ sunt

toto

toto robore viuentis ignis. Quid
 quæritis in monumento, quem
 circumfertis pectoribus? verè
 cæcus omnis amor est, adeo que
 nec quod videt; quærit quod ma-
 nu tenet. Iam quò vobis amor
 mortuus? non magis quàm flam-
 mæ igne mortuo, non magis
 quàm Sole lux mortuo. Et verò
 vt igne mortuo moriuntur flam-
 mæ, nec iam vltra flammæ; sed
 ignauus quidam tepor morti
 proximus, mortuo que lux mori-
 tur Sole, nec nomen meretur
 lucis. Vestigium verò quod vi-
 demus lucis, vmbra verius quàm
 corpus est, cum indiffociando
 quodam nexu flamma copuletur
 ignibus, lux Soli; vt nisi perpe-
 tuo quodam vitæ fluxu, & flam-
 mis suis influat ignis, & Sol luci,
 lux intereat & flammæ: ita nisi
 amoris flammæ lumina que ab
 igne Sole que suo magno, conti-
 nua subministratiõis serie fo-
 ueantur.

ueantur; momēto percant. Viuūt,
 dum viuunt illi, qui ab ignis sui
 Solisq̄ue magni vita, vitam mu-
 tuantur suam, ita vt quamdiu illi,
 tamdiu lumina & flammæ. Ma-
 iora ne posce. ab amore nimirum
 magno reliqui habent amores,
 quod dici & haberi possint amo-
 res, deciduæ nimirum quædam
 partes amoris magni, ignis illius
 flammæ, lumina illius Solis. Fru-
 stra proinde quaritis amantes
 animæ. Nullus hic amor est. Vi-
 ueret, si amor esset. Si moritur,
 amor non est. Nescit amor mori.
 Vestigia moriuntur amoris, &
 flammæ pereunt, & lux interit;
 nec omnes tamen flammæ pe-
 reunt; nec lux omnis. Illæ pereunt,
 quas ignibus & Soli suo disso-
 ciauit inimica amoris manus; illæ
 vita viuūt æterna, quæ perpetuo
 nexu ignibus Soliq̄; iungūtur suo.

Iam quò hæc aromata inungē-
 do amoris? velletis mortuum
 amorem

amorem vestrum & hoc quasi vltimo donatum munere, renunciare amori? & extingui flammam, mortuoque igne congelascere in vobis corda, nullo æstu dissoluenda? & pro luce tenebras succedere inimicas lucis, pro die noctem? procul hæc aromata ab amoris domo: mortuorum illa sunt; non moritur amor. Vita vivit æterna. Quòd si quando, aut flammam suam subtrahit ardorem, aut lucis suæ radios, non moritur tamen, sed maioribus ardoribus & luci, flammam radiosque parat novos. Idem euenire videmus illis, qui saltu se exercent, retrò ferunt gressus, vt validius profiliant: Facit idem amor, vt referre credas pedem & fugam meditari, cum validiori se comparet saltui, flammamque cudad incude noua, lucemque conatu paret maiori. Amoris hæc propria sunt. Quem frustra in
 monu-

monumento quæritis, *non est hic, sed surrexit.* Viuit, non est mortuus. Et vitæ huius viuuda vos ipsæ defertis signa amoris vestri vitam testantia. Non recordamini qualia loquutus est vobis. Quia oportet filium hominis tradi in manus hominum peccatorum, & crucifigi, & die tertia resurgere? non hæc omnia amoris sunt, & amoris documenta maximi? quibus validioribus verbis potentissimi amoris vim explicet? oportet filium hominis tradi. Quis coëgit? non libera & vltronea erat traditio? quis coëgerat ad Oliueti hortum? quis post sudoribus, lachrymis, sanguine temperata balnea, proditorem expectare, discipulos à somno excitare, osculo Iudam dignari? quis vltrò se hostibus iam retrò lapsis offerre, vinculaque induere suasit? amoris hæc fuerunt imperia, & quis alius imperaret

Deo? quis ad tam indigna, tam aduersantia impelleret Deum? oportet filium hominis tradi. Necessitatis hæc verba sunt. Imperia sonant. Quæ necessitas incubuit Deo? ab amoris imperio hæc nata fuit: nec alio tamen quam ab ipso Deo, quasi aliud amor aliud esset Deus. Nam & Deus amor est, & amor Deus. Ut ipse iam Deus imperauerit sibi, amor amoris. Amor Deo, Deus amoris.

Nec imperij huius causa alia quam prodigus amor mei. Quem arctioribus contineri limitibus cum non permitteret Amor amore meo ebrius, quasi crapulantis à vino, quidquid habebat, quidquid hauserat profudit amoris: etiam viscera & sanguinem, ne quidquam reseruasse videretur sibi, aut è prudentia seculi se posuisse in annos. Omnia amato tradidit. Iam cum non posset sanguinem, quo carebat

rebat Deus, ne defuisse videretur amato; sanguinem de virgine mutuatus est, quem daret amanti, cum sciret nullam inter homines certiore sanguinis contestatione esse. Nec minor ante carnem & sanguinem, amor in Deo. Minor tamen ostentatio fuit. Et quis sciret amorem cælo reclusum? homines eramus de terra figulati, carne & sanguine vestiti. Nisi proinde carne & sanguine vestiri videremus amorem, peregrinaremur ab amore: nec iam amorem caro & sanguis crederent, quem nulla carne & sanguine vestitum viderent. Et nescio quomodo naturæ quædam similitudine crescat amor: ut licet reliqua non rarò absint, sola similitudo conciliet amorem. Et quæ caro aut sanguis transcenderet æthera, penetraret cælos, coniungendus amanti? non cadebant hæc in carnem & san-

guinem, & amabat tamen Deus; ardebatque ingenti amoris igne. Ut ergo caro & sanguis, maiores de propinquo sentiret flammam, quæque carnem & sanguinem plusculum etiam saperent, carnem & sanguinem de virgine mutuatus est Deus, caro & sanguis factus, & amato iam simili.

Nec stetit hic amor. Sed quæ mutuatus à virgine fuerat, profudit in amatum: sanguinemque totum amori libavit amati. Quoque potentius amorem testaretur, per vulnera illum, clavos, crucem, lanceam libavit amato: resumpturus tamen illum, ut viveret amato. Nam si in morte mansisset sua, quò mihi mortuus amor? & mori tamen voluit, ut in amoris testationem in amati sinum extremam diffunderet animam. Et dubius hærere amatus poterat de absolutissimo amorum, si non
croga

erogaret quod habebat. Omnia
erogavit, & sustulit dubium.

Queri amatus de morte poterat post omnium largitionem; reddidit se vitæ & quærimoniæ iam causa nulla est. Quid ergo non amen hunc amorem? mentiar si non amo. nec vnguentam volo mortuo. Nam quò mihi mortuus amor? viua amat vnguenta viuus amor. Mortua concedit mortuis. At pauper ego sum, nudus, & donorum expers. Et diues amor meus est. Quid diuiti largiar pauper? Nemo lachrymis pauper est. Has ergo sacra- bo amori; sed gaudiales lachrymas. Ut profluere eas credas ab ebria mente, & amoris mei musto plenas. ô quando! quando disruptis vtribus à valido musto tuo diffundar pedibus tuis balneum? quando perfractis aggeribus flumina tibi spargam felici natatori meo? quando discissa

oculorum nube, rorem, imbres-
 que tamquam vnguenta capiti
 effundam tuo? quod si amas san-
 guinem, sanguinum mihi spon-
 sius factus? nil parco. Per torren-
 tes & maria currite venæ amori
 meo, maria iam factæ non ve-
 næ; quibus amor meus peritus
 nauclerus fortunata amoris sui
 vela lætus explicet, nauigetque
 æternum hæc maria, siue in amo-
 ris malitia pacata, siue in pœni-
 tentiæ fluctibus surgentia, sem-
 per tamen amoris maria diuite
 venarum elargitione amori meo
 fluentia.

*Ad apparitionem Christi, Virgini
 Matrifactam.*

CAPVT II.

EXSVRGE & expergiscere
 anima mea, quousque monu-
 mento contineberis, aut quid
 quæris amorem tuum? frustra hic
 speras. En obit amicas vulneribus
 & sanguini

& sanguine desponsatas. Ita non
 satis erat sudoribus aut lachrymis
 parasse, placuit sanguine, & san-
 guinunt sponsus fieret. Sequere
 amorem tuum anima. Neque
 enim fas est diutius inhærere
 monumento, aut tenebris mœ-
 rorem testari. Sat lachrymis do-
 loribusque datum. Sequere sur-
 gentem, qui sequuta fueras mo-
 rientem. Gaudia hic dies poscit.
 Sepone luctum mœroris testé, &
 comitare dilectum tuum, Cant. 2. *Ecce*
iste venit saliens in montibus, tran-
siliens colles, similis caprea hinnulo-
que cervorum. Iam hyems transiit,
imber abiit & recessit. Flores ap-
paruerunt in terra nostra; adeoque
tempus putationis aduenit, & vi-
neæ florentes dederunt odorem suum.
 Hyems illa nimirum spinarum,
 clauorum, vulnerum, sanguinis-
 que sæua, qua asperiores nulla
 vidit ætas, nulla videbit, abiit.
 Successit ver nouum, & protrusit

flores in tristi monumenti semine
 clausos; emortuæque rediuiuæ vi-
 neæ odorem dederunt. Quin &
 duris expressa torcularibus na-
 tant pauimenta vino; & germi-
 narunt mala punica; & iam nata
 conuallium poma. Carpamus
 anima. *è foraminibus petra, è ca-
 uerna maceria sepulchralis mo-
 numenti. Vox turturis audita est in
 terra nostra* comparem quæren-
 tis. Sequamur amantem. An non
 in domum matris, & cubiculum
 genitricis suæ? nam cui postpo-
 neret matrem, cuius non vnus
 gladius pertransierat animam?
 quot flagra tot gladij, quot spi-
 næ tot enses, quot clauj tot se-
 cures, quot vulnera tot mortes.
 Vt non vna iam caderet mater
 morte. Mille cadebat, quæ mille
 amabat modis: quoque amabat
 tenerius validiusque hoc cade-
 bat sæpius. Quàm mollius ce-
 cidisset ferro vno, quæ tot bar-
 batis

baris filij vulneribus cecidit? nec dubitauit, audax in matre factum! comes adstare cruci, pascenda iam filij sanguine, quæ filium pauerat lacte, cum vicem redderet matri filius memor vberum illius; vt quæ lacteo pauerat, purpureo pasceretur rore; tanto felicior quanto sanguinum fontes lacteis saliuunt vberius, pascunt potentius. Sed & pro duobus pectoris virginæ fontibus vberibus natis, quinque erogaui, vt etiam numero munificentia matrem vinceret.

Quanta amoris vis! vinci non potest. Sanè nollet. Quid faceret ergo filius, in cuius vulneribus toties corruisset mater? solari voluit, quod proprium amantium est. Vulnera, mœerores, gaudia mutuo ferunt. Benè, malè vni? benè, malè vtrique est. neque in vno, bona stant aut mala. nam vt vna in illis anima; ita &

392 CAROLI SCRIBANI
fensus vnus est. Sociata proinde
cum fuisset doloribus filio mater,
socianda fuit gaudio. Tanto
nunc potentius gaudio, quanto
antè validius doloribus. Amo-
ris hæc fuerunt imperia. Nam
qui matrem coëgerat filio sociari
cruci, filium impulit gaudio so-
ciari matri. Cogita hic matrem &
filium anima mea. Post vincula,
sputa, flagra, spinas, clauos, cru-
cem, lanceam, cogita matrem
& filium. Maioribusque succe-
dunt mœroribus gaudia maiora
sunt. Quæ putas vltro hic citro-
que colloquia nata? qualia nimi-
rum ab amore solent. Quas cre-
dis mutuo iaculatos flammæ? aut
quisquam arbitretur non arsis-
se matrem, non filium? quid Ba-
byloniæ ad has amoris fornaces?
audeo. Quid inferorum ad hos
amoris ignes? aut quid elementa-
rius hic Sol noster ad hos amoris
Soles magnos? iam cum ignibus
colli

colliqueſcat ferrum, non miratis ſtetiſſe hæc corpora validioribus amoris ignibus ſuccenſa? neque adeò in vnum commiſiſſe corpus, animam vnam, filium & matrem? etiam chalybem vincunt flammæ; quanto magis carnem & ſanguinem? vt maius mirandum, inter tot flammæ carnem & ſanguinem, quàm inter ignes ſtare ferrum.

Ardeat anima mea his flammis, colliqueſcat ignibus corpus. Hauriat mens hæc dulcia amorum verba matris & filij, illos oculos mutuum ignes ſpirantes, illas genas mutuo amore purpuratas; illa labia mutuis ardoribus roſea; illas manus mutuo ebore candentes; illas voces verbaque candentia, ignibus iaculata; illos in matre gaudiales oculorũ fontes. Neque enim exuerat etiam tum omnem hominem ſuum; ille in filio corporis glori
 oſi

394 CAROLI SCRIBANI
tiosi & ab interitu iam depurati
grata spiramina. ô verba ! ô voces !
ô oculi, frons, genæ, labra ! ô ma-
ter, ô fili ! talisque filij talis mater,
talisque matris filius talis.

Indignor huic calamo ; qui
tam rudi ductu depingat amo-
rem ; & matris & filij amorem.
Sed certius hæc cogitantur quàm
scribuntur , & animo melius
quàm charta transiguntur, silen-
tio, quàm verbis. Largire tu mi-
hi dictionem amor magne , qua
non dicam exprimam , sed vesti-
gia quædam legam amoris , aut
deciduas quasdam illius umbras
occidente natas. Quò properas
anime ? siste manum. Et amo-
rem venerare silentio , qui non
potes verbo. Fors tamen ali-
quid possem verbo, si pectore hoc
arsisset aliquando amor. Si matris,
si scintillam filij tulissem in hoc
corde ; si ardentium flammaram
calorem sensissem in hac anima.

At

At cùm præcordia hæc possederit gelu omni Norica glacie densius, quid sperem? nec desperem tamen. quid non possunt hi duo Soles? etiam elementarius Noricam soluit glaciem, & naues Monscouia patitur. Quanto plus duo hi Soles degelascant hoc pectus soluentque animæ huius glaciem, vt non iam glaciem, sed flumina pectore feram amori nauiganda? quid si induerim in saxa, etiam in ferrum & in chalybem? admouebo his ignibus matris & filij, quibus nolentem volentem duritiam hanc frangam, & tamquam præualido demedullem robur fulmine: vt iam non saxa, sed ductilis enascatur amori puluis; non ferrum aut chalybs, sed torrentes fluant, aut saliant fontes, quibus innatet amor meus; aut bibat sitibundus, & expleat sitim post illam vocē vulneribus
 natam,

natam, amore mei natam, SITIO. Bibe amor meus : sed & dilectæ matri tuæ præbebo pocula, mustum granatorum meorum, pœnitentiæ & lacrymarum mustum. Ne dedignare pocula, quæ amavit filius tuus, & ad quæ anhelò ultimoque pectore, cælo terraque mirantibus, inclamavit amicum illud animæ huic SITIO. Tu testis huius sitis mater, quam avidum filij pectus tamquam in testationem pignoris amoris mei, in omnem posteritatem valituro perennaturoque explicavit verbo. Aut sanè mater iam facta mihi, cum filius factus sit mihi frater, carnè & sanguine meo vestitus, adeoque caro iam de carne mea, os de ossibus meis.

Præbe tu mihi pocula tua, & expleam sitim, aut si taceo, *meliora sunt vbera tua vino.* Cant. 1. addo, & *pulchriora sunt vbera tua vino.* Cant. 4. Quamquam &
vbera

*Ubera tua sicut botri vinea: & odor
 oris tui sicut malorum. Cant. 7.
 Guttur tuum sicut vinum opti-
 mum, dignū dilecto meo ad potandū.
 Non addā plura. tātūm audi vota
 mea, exple hæc vota de penetrali
 pectori desūpta, & exple æternū,*

*Ad apparitionem Magdalena
 factam.*

CAPVT III.

MARIA autem stabat ad mo-
 numentum foris, plorans.
 Iob 20. Dum ergo fleret, inclinavit
 se, & prospexit in monumentum;
 & vidit duos Angelos in albis se-
 dentes, unum ad caput, & unum ad
 pedes, ubi positum fuerat corpus
 IESV. Dicunt ei illi: Mulier quid
 ploras: dicit eis: Quia tulerunt Do-
 minum meum, & nescio, ubi po-
 suerunt eum. Hæc cum dixisset,
 conuersa est retrorsum, & vidit IE-
 SVM stantem, & non sciebat, quis
 IESVS est. Dicit ei IESVS: Mulier
 quid

quid ploras. Quem quaris? illa existimans quia hortulanus esset, dicit ei, Domine si tu sustulisti eum, dicito mihi, ubi posuisti eum; & ego tollam. Dicit ei IESVS, Maria Conuersa illa, dicit ei, Rabboni, quod dicitur, Magister. Dicit ei IESVS, Noli me tangere, nondum enim ascendi ad Patrem meum. Stat ad monumetum Maria, quæ olim Luc. 10. sedens secus pedes Domini, audiebat verbum illius, promerita audire: Maria optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea. Quid elegerat nisi amorẽ suum IESVM? & quomodo non auferetur ab ea, quem ablatum plorans quærit? neque enim, si haberet, quæreret. Quætere, amisisse est. An fors querebat quem habebat, & musto plena ignorabat quem possidebat? querulus omnis amor, nisi totum possideat amatum; turturis profundit voces: nec requiem concedit oculis, cordi, pectori,

pectori, donec potiatur amato. Flammam arbitreris, quæ quidquid tetigerit, adurit, vt arsisse finis sit materiam defuisse. Facit idem amor. Nusquam illi quies, nusquam ardori illius est. Vicinia petit & longè posita, nec modum statuit, donec expleat vota, & fruatur amato. Hæc causa lacrymarum Mariæ. Clauferat pectore amorem suum, cuius tamen partem cum monumento contineri arbitraretur non tenebat lachrymas. Quid daret præter lachryma? vnguenta parauerat. Sed aberat quod vngeretur corpus, pars altera amoris sui. Decurrit proinde ad lachrymas non inassuetum amoris symbolum. Nec primas has fundebat. Nam & de illa Lucas Luc. 7. *Stans retrò secus pedes eius, lacrymis cœpit rigare pedes eius, & capillis capitis sui tergebat, & osculabatur pedes eius, & vnguento*

400 CAROLI SCRIBANI
ungebat. Eadem hic sperauerat.
Nec ut olim, pedes, iam tantum,
sed corpus vniuersum lauare la-
chrymis grato amatori suo flumi-
mine, & capillis omni sindone
amato gratioribus tergere, magis
etiam osculis; vnguentis demum
vngere: nec finem lachrymis om-
ni vnguento potioribus, nec spi-
ritalis sponsæ licentiæ osculis cō-
cessis, facere, donec arefcentibus
iam lacrymis, emortuis, labris, ex-
trema integeret anima amatum,
quasi animatura anima sua amati
corpus, aut vni sanè monumen-
to claudenda.

Vt vidit spem omnem ablatam,
nec consilio iam locum, ad solas,
quas habebat, decurrit lachry-
mas, amoris testes. Felix si to-
ta solueretur in lachrymas; & iam
curo, sanguis, ossa, venæ, nerui,
lachrymæ diffunderentur sepul-
chro, ut nataret monumentum
lachrymis, cui hæc amans inna-
taret

taret anima amorem suum præstolatura, firmanda monumento. In quo quod reliquum habebat consolationis profunderet in has voces, Fluite hic mei oculi, fontes amorum fundite: profundite pectora amorum flumina: quid auaræ timidæque cessatis venæ? fundite maria, amorum maria. Natet amoris hoc monumentum imbre purpureo vestro. Quàm amicè lauabimur hoc balneo tanquam maritali licentia amor & ego? quàm securè innatabimus his aquis amor & ego? quàm fortunata dabimus vela, dum proscindimus amicos fluctus amor & ego? quàm feliciter restinguemus his fontibus sitim amor & ego.

Vota hæc sunt amanti anime: maximè post Amoris gustata vina, magis etiam si vbera, de quibus illud sponsæ: Cant. 1. *Meliora sunt vbera tua vino, fragrantia*

unguentis optimis. Quis non arbitretur vbera meliora quæ domestica sunt : cum vina cellis fermententur promenda. Iam cum paruulos amet amor noster, quis non intelligat paruulorum magis vbera esse, quam vina? quid? quod vbera de propinquitate cordis hauriunt quod largiantur? remotiores cellæ sunt, & musto torcularia natantia. Iam vberum adgenitum habemus amori succum adscititium vini. Et non hinc illud eiusdem sponsæ? *Introduxit me Rex in cellaria sua: exultabimus & lætabitur in te, memores vberum tuorum super vinum.* Vina gustauerat. Prætulit vbera cum exultaret & lætaretur memor vberum super vinum. Non damnat, quæ amat amoris sui vina, potiora tamen arbitratur vbera. Nam & plus de coniunctione & connubiali toro vbera spirant, quam vina. Ut hæc nuptialis

tialis mensæ, illa maritalis videãtur affectus, aut sponsæ ad sponsam, aut infantis denique in matrem.

Et fluxerat hæc vbera Maria, siue postquã lachrymis lauarat pedes, siue cum audiret, Luc. 10. *Maria optimam partem elegit.* Vt nemo mirari debeat, fugitiuorum iam vberum memoria contabescere Mariam. Nec ignorabant has inæstantis amoris lachrymas Angeli, sed magis etiam accendere conabantur has flammæ, tamquam oleo ignibus immisso. hinc illa verba, Ioan 20. *Mulier quid ploras? reddit amor, quia tulerunt Dominum meum. & nescio ubi posuerunt eum.* Non cæcus amor est? ignorat quos videt angelos. Nam si sciret, non preces lachrymis misceret, aut cum Abrahamo, Daniele, & Iohanne prona adoraret in terram? ebria amore, quid videret? vinoque & vberibus

fragrantibus vnguentis optimis
 ebria quid videret? vina cogita-
 bat & vbera. Iam cum vulnera-
 ta esset non in vno oculorum
 amoris sui; sed vtrumque oculum
 dedisset amori, imò rapuisset v-
 trumque amor, auolareq; fecisset
 ab omni re alia creata, quid mira-
 mur si non viderit Angelos? au-
 diamus lachrymarum causam. *Quia*
tulerunt Dominum meum, amorē
meum, electum ex millibus. Cu-
ius Cant. 4. pulchriora sunt vbera
vino. Et odor vnguentorum eius su-
per omnia aromata, Cant. 5. caput
aurum optimum, Cant. 4. oculi co-
lubarum, Cant. 1. collum sicut
monilia, Cant. 4. fauus distillans
labia, gena sicut areola aromatum
consita à pigmentariis, manus tor-
natiles aurea, crura columna mar-
morea, que fundata sunt super bases
aureas. Cant. 5. Odor vestimento-
rum eius sicut odor thuris. Cant. 4.
 Totus pulcher est dilectus meus
 &

& macula non est in eo. Non fat ampla lachrymarum causa? addit dolori augendo, *Et nescio ubi posuerunt eum.* Ioan. 20. Misera conditio amati; cum dilecto sublato in incertum per vicos & plateas rapitur, nec inuenit quem quærit anima eius.

Conuersa deinde retrorsum vidit IESVM stantem, Et non sciebat quia IESVS est. Quis credat hanc habuisse oculos? rapuerat dilectus. Nec, nisi qui rapuerat redderet oculos, videre poterat dilectum. Reddidisset, & vidisset. Cæco hic iterum ignoscendum amoris. Sed facilis est delicti venia ab amore nati. Quis cæco non ignoscat amoris? quis nobis ebriæ à vino & vberibus? gratus error amoris, quæ ab amore proficisci videt.

Dicit ei IESVS: Mulier quid ploras? quousque audis amantem amoris? quid causam quæris lachrymarum causa? non tu illas exciueras,

& cataractas recluseras amicorum tibi fontium? cum tibi illi flueret, & tibi soli, siue siti tuæ sedandæ, siue capiti & cincinnis irrorandis, siue pedibus lauandis? addis, *quem quaris?* quam rationem redderet vino tuo ebria? quam vberibus ebria? si hæret dubia, nec satis connectit sequentia prioribus; musto, vino & vberibus tuis tribue. Illa mentem illi ademerunt. Ut nihil præter vinum & vbera deructet, nihil quærat. Iam si quærat præsentem, ignosce. Da illi vinum manibus tuis temperatum, da vbera, nec ultra quæret: quamdiu negas illa, tamdiu quæret. Audiamus respondentem, *Domine si tu sustulisti eum, dicito mihi ubi posuisti eum, & ego eum tollam.* Nihil deerat ad omnem ebrietatis significationem præter hæc verba. Suspicata hortulanum esse à quo rogabatur, responde, *Si tu*
sustulisti

sustulisti eum, Aperiret quem quærebat, & responderet hortulanus. verùm amoris hæc sunt. Eadem in alia reperies, Cant. 5. Adiuvo vos, si inueneritis dilectum meum, ut nuntietis ei, quia amore langueo. Respondent rogatæ, qualis est dilectus tuus, quia sic adiurasti nos? reddit illa, Dilectus meus candidus & rubicundus. Credas orbe toto candidum vnum esse & rubicundum. Nihil hic nouum. Non alium præter dilectum suum nouit amans. Illi soli oculos habet, ignorat alios. Addunt quas adiurauerat; Cânt. 6. quò abiit dilectus tuus, & quæremus eum tecum? quibus illa, Dilectus meus descendit in hortum suum ad areolam aromatum, ut pascatur in hortis, & lilia colligat. Ego dilecto meo, & dilectus meus mihi, qui pascitur inter lilia. Quasi orbe toto nemo descenderit in hortum, ut lilia colligat præter amã-

Frustra prudentiam quærimus in amante. Inspice, maxime dum mentis illi ebrietas in summo est. Nihil audies, nisi hic suspiria altè ducta, ibi lachrymas per singultus tamquam saxa cadentes, alibi inter mortuas voces, & in ipsis dentibus occisa verba, aut inter ipsa labia in incertum natantia. Sequitur nunc corporis iactatio, ac tam tamquam ignibus acti; nunc quies & tranquillitas magna, ac quasi delinquentis animi exordia; accedit rubor: & præcordiorum æstum & inlatentes flammæ vultus testatur. Succedit his pallor, aut ante currit etiam, amicus amori color, cum desiderio amantis languet & fatiscit anima. Nec aliud iam audis præter anhelum pectus, ora pallentia, deiectum vultum, oculos lachrymis innatantes, intercurrunt in his omnibus voces, quales solent esse aman

amantium, Vbi es? dilecte ex
 millibus vbi es? ô quando! lon-
 ga mora amanti! ego dilecto meo,
 dilectus meus mihi. ô veni. Of-
 culetur me osculo oris. Languedo.
 Quousque ludis amantem amor?
 fulcite me floribus, stipate me
 malis, quia amore languedo. So-
 net vox tua in auribus meis, vox
 enim tua dulcis, & facies tua de-
 cora. Amor meus, dulcedo mea,
 mel meum, vinum meum, ocu-
 lis mihi carior meis. Quando
 iungar tibi amor meus? quando
 miscebimus oscula? quando da-
 bis vbera sitienti? quando in-
 troduces in cellam vino plenam?
 sitio; quousque non leuas mise-
 ram sitim? fameo. Quousque
 non exples auidam famem? dul-
 cis amor amanti. Gaudium
 meum, delitiæ meæ, voluptas
 mea, amor meus, casti cordis
 castus amor, animæ pars altera
 meæ, & tota iam mea. Te colo, te
 vene

410 CAROLI SCRIBANI
veneror dilecte mi electe ex mil-
libus. Deus cordis mei & om-
nia, quæro extra te? aut quid quæ-
ro extra te? aut quid quæro sine
te? moriar seculo, viuam tibi.
Phi munde, quousque me tenes
constrictum tibi? phi caro, quo-
usque viuam irretitus tibi? ite ille-
cebræ & quidquid seculum ho-
norum spondet. capitis mei coro-
na Deus, purpura mea; amoris
mei gemma, gemmæ meæ annu-
lus, annulli mei aurum. Quam-
diu me tenent hæc vincula? ô
quando illigabor tibi? quando in-
figam casti pudoris oscula? quan-
do potabor vino tuo? inebriabor
musto tuo? quando castus castis
diffundar vberibus? sat seculo &
vitæ datum. Ah nimis etiam mul-
tum. Disrumpe hos carceres, vt
purior spiritus iūgatur tibi. Quo-
usque immorior exspectationi
tuæ? quamdiu nuda currunt vo-
ta? quid frustraris amantem con-
spectu

spectu tuo, tot modis desiderator
 lachrymæ ubi estis? gloria mea,
 decus meum, amantis animæ
 solamen vnicum. Veni, prope-
 ra dilecte mi, omnia paravi tibi.
 Quis me separabit à te? quando
 adnexus cruci configar tibi? quan-
 do pedes pedibus, manibus,
 configam manus? quando latus
 lateri? ô manus, ô pedes, ô ni-
 mis amicum mihi latus! figamus
 hic tabernacula amor meus. ô
 vulnera! caro mihi antè omnia
 pignora, cælum meum! ô tandè! ô
 caput, ô spinæ elicitoræ rosas!
 odoratæ ô nimium rosæ! carpe
 anima mea, quid vereris spinas?
 non eunt sine spinis rosæ. ô mea
 columna nobili purpura varic-
 gata! quis me alligabit tibi? vt
 scindar ego flagellis pro te, fundã
 sanguinem pro te amor meus?
 vt Iudæorum fatiem rabiem pro
 te! ô quando vicarium hoc cor-
 pus supponam tuo? & si in vi-
 ridi

ridi ligno hæc fiunt, in mortuo
 quid fiet? ô horti areolæ aro-
 matum amanti animæ, in quibus
 pascaris, in quibus sudorum lilia, la-
 chrymarum violas, sanguinis
 colligam rosas. Fortunata ô mi-
 hi vinea! quàm benè floruit vi-
 nea mea, quàm diues germine,
 botrus Cypri dilectus meus mi-
 hi. Fasciculus myrrhæ dilectus
 meus mihi, inter vbera commo-
 rabitur. Manus tuæ stillauerunt
 myrrham, & pedes tui pleni myr-
 rha probatissima, latus tuum di-
 stillauit myrrham primam. Co-
 medite amici & inebriamini ab
 vbertate lateris dilecti mei.

His similibusvé per supitiosa
 interualla prolatis, nullo ver-
 borum aut sententiarum nexu
 amantem in amorem sui prouo-
 cat. Et exuta sæpe reuerentia &
 verecundia, in audacia prorumpit
 verba. Hic audias querulas
 voces, & momento blandientes!

hic

hic audaces & præproperas. Ibi timoris : alibi amoris plenas. Hic multa promittentes & spon- sionibus locupletes : alibi vere- cundas & trepidantes. Hic lan- guentis animi & quales solent esse amore delinquentis ; ibi robore plenas , & tota quod dicunt anima , & sanguine pro- latas : neque vires inter hæc me- titur suas amor , nec sexuum discrimina nouit. Omnia & audet & spondet. Exemplum habemus in hac amante. Cùm diceret , Ioan. 20. *Si tu sustuli- sti eum , dicito mihi , ubi posuisti eum & ego eum tollam.* Non vi- des oblitam sexus viriumque sua- rum ? audax dictum. Quid si in- ter prætorianos milites adeoque in prætorio ipso ? ego illum tol- lam. Quid si circumfessum igni- bus , & in media Babylonia for- nace ? ego flammam inuolabo, Quid enim mihi noceant flam-

mæ,

414 CAROLI SCRIBANI
mæ, quæ maioribus ardeo flam-
mis? ego illum tollam, quid si in
profundo maris? quò mihi flu-
ctus? an non melior iam Israële?
secabo maria. Ego illum tol-
lam. Potuit Elias, potuit Elizæus,
& non poterit hæc amans ani-
ma? ego illum tollam, quid si in-
ter tigrides & leones? quò mihi
feritas & dentium rabies, aut
barbara vngularum laceratio?
maior his omnibus amor est.
Ego illum tollam. Potuit David,
potuit Samson, potuit Banaias,
siue in tutelam gregis, siue in
hostium vindictam. Et non po-
terit amor? ego illum tollam:
etiam è faucibus rabidæ tigris
& leænæ. Ego tollam. Quid
si mediis claudatur exercitibus,
hic sæuentis Herodis, ibi mi-
nitantium Romanorum? per
medias transcurram acies. Ego il-
lum tollam. Ausi olim tres robu-
stissimi exercitus David per me-
dias

medias Philistinorum acies
 aquam de cisterna Bethlehem si-
 tienti adferre Regi, & non au-
 deat amor? ego tollam. Quid si
 in elephante exercitu circumfu-
 so? ego illum tollam. Potuit
 Eleazar filius Saura per medias
 irrumpere legiones, & in conci-
 so bestiae vtero sepeliri; & mino-
 ra audebit amor; ego tollam.
 Quid si gigantum custodiam com-
 missus? ego illum tollam. Cade-
 re pastorali funda potuit Go-
 liath, Banaia virga Aegyptius,
 Iesbibenob Abisai ferro, alter-
 que Goliath Hetæus Adeodatæ
 dextera, & Ionathæ filij Samaæ
 ille fenos in manibus pedibusque
 digitos habens; & inferiora pote-
 rit amor? ego tollam. Tu mulier
 tolles? sexuum discrimina igno-
 rat virtus. Audet mulier vidua
 Assyrium demetere caput præua-
 lido exercitu circumfessa; audet
 Iahel yxor Haber Cinæi Sisara

418 CAROLI SCRIBANI
cerebrum conterebrare clauo; &
castus quid non audeat amor? ca-
dit mulieris manu & molæ fra-
gmine post septuaginta fratrum
suorum cædem, Abimelech, cadit
alterius consilio Seba filius Bo-
chri, & eximitur Abela obsidione
Ioab; & quid non poterit amor?
etiam in inferno si condideris
amati corpus, ego tollam illud.
Nam quid inferorum ad amoris
ignes? sæuiant dæmones, & quid-
quid inferis torquet pœnarum; si
amor viscera occupauit, molles
illi rosæ tormenta sũnt, violæ &
sparsa lilia campis.

Nec mirabimur hos animos,
si cogitauerimus, non suis se
amantem, sed amati metiri viri-
bus. Cũ enim in amore nihil
reclusum, sed communia aman-
tium sint omnia; quis mirabitur
audacia in muliere verba, quæ
amoris sui vires dum adnume-
rat suis, quid non audeat, quid

noB

non possit? rideant conatus hos-
ce, quicumque seculum sapiunt.
Neque enim de seculi prudentia
veniunt hæc vota; inimica illa
Deo est. Cælo nata sapientia
hæc est, ignorata terris. Quæ
stulta mundi elegit, coronanda
cælo.

Neque diutiùs frustratus amor
amantem est, nec anxiam hanc
suspensamque mentem amore
suo fauciam tenuit diutius. Inde
illa amica vox, *Maria*, qua vna
reddita lux oculis cæcitate pulsa.
Et illa, *Rabboni*, hocine ama-
re est fallere amantem? dulces
post oscula fraudes, dulciora post
fraudes oscula. *Noli me tangere*.
Hocine frui amore est? iterum-
né fugam, & iterum hortula-
nus? aut administratorii spi-
ritus? iterumné monumen-
tum, ploratus & densata inter
lachrymas suspiria, & Nescio

vbi posuerunt eum? qui Dominus, *Nondum ascendi ad Patrem.*
 Ibi in plenum amore fruere tuo.
 Hic mistus lachrymis amor est,
 & mœroribus tamquam absyn-
 thio temperantur dulcia. Nec
 vniuersum capit amorem mens
 corporis huius arctata vinculis.
 Vbi se diffuderit in plenum cœli
 diem, optatis fruere amplexibus
 amoris tui magni. Nunc perfer
 & obdura. Veniet dies cùm totus
 coniungar tibi, tota tu mihi.

Eueniant hæc è diuite & ami-
 ca sponfione tua mihi amor
 meus. Nolo te in monumento
 mortuum. Sed nec hortulanum
 amo, nisi in illa voce tua, *Maria.*
 Insonet hæc auribus meis, re-
 pleatque hanc animam dulcedi-
 ne amoris tui: vt amarescat mihi
 quidquid huic seculo dulce ini-
 micum tibi est. Da mihi seculo
 huic mori & viuere tibi, & tibi
 soli. Pereat hæc caro, vt anima
 viuat

viuat tibi, moriaturq; mihi mundo, vt tu mihi, &
 ego mundo, vt tu mihi, & ego viuam tibi. moriar honori-
 bus, opibus, carni, vt viuam tibi. Tu mea vita. reliqua omnis mi-
 hi vita mors est, & amarior mor-
 te mors est. Tu vita mea. Viuam
 hac vita iam mea. Nam qua vixi,
 non agnosco meam. Nouercalis
 hæc vita est, & mors verius
 quàm vita. Tua vita, vita est, &
 sola vita. Reliqua omnis de mor-
 te, & de morte æterna vita est.
 Fruar vita tua amor meus, quæ
 sola mortem nescit, sola domi-
 natur morti. Da vt vita viuam
 tua, vt viuam semper; non mori-
 tur ille qui vita viuuit tua, non
 viuuit ille, qui vita caret tua. Vi-
 uam tibi peccato mortuus. Vir-
 tuti viuam, vitiis mortuus. Mife-
 randa peccatorum vita, æternæ
 morti sociata, infelix vitiorum
 vita æternis ignibus animata.
 Fortunata vita tua amor meus.

D d ;

422 CAROLI SCRIBANI
æternæ vitæ maritata. Beata vir-
tutum vita æterna sobole fœ-
cundanda. Reple hac me vita,
vt cum Maria tua æternum vi-
uam tibi, nec alia quàm vita
tua, æternum viuam tibi. Nolo
vitam hanc meam. Nimis ô diu
vixi mea, viuam tua, & æter-
num viuam tua amor meus, vt
vna iam sit vita mea & tua, ve-
rius tua & mea, & æternum
tua & mea amor meus, æternum
meus.

*Ad apparitionem factam disci-
pulis euntibus in
Emaus.*

C A P. IIII.

DUM fabularentur duo è
discipulis Domini, & se um
querent, ipse I E S V S appropin-
quans ibat cum illis. Oculi autem
illorum tenebãtur, ne eum agnosce-
rent. Et ait ad illos, Qui sunt hi ser-
mones, quos confertis ad inuicẽ am-
bulantes,

bulantes,? & estis tristes? Luc. 24.
 Quis ponar amori modũ, aut ter-
 minos circũdabit amori? intermi-
 nusest, nec certis claudi limitibus
 potest amor. Nõ magis q̃ si maria
 pugillo cõcludas, aut fluctus illius
 manu tẽperes, Nõ arctatur amor
 termino. cælum illi sedes est, &
 terra scabellum pedum. Quòd si
 plures etiam terrasque cælosque
 dederis, occupabit amor. Mille
 da; mille occupabit. Terrasq; cæ-
 losque transuolabit omnes. Ma-
 ria si opponas; ridet maria, & vno
 generoso saltu transiliet maria.
 Valles & propugnacula obiicies?
 tamquã vento paleam difflabit,
 quidquid hic firmũ validũque:
 etiam montes & rupes deuerrit
 tanquam scopis, aut secundarum
 analecta mensarum. Castra
 ostendes & militarem manum?
 meministi Angeli illius, qui
 percussit in castris Assyriorum
 centum octoginta quinque millia,

nocte vna? 4. Reg. 19. potentior
 mille modis amor est. Et vno fe-
 rè obtutu robustissima sternit: ac
 fulminis ferè more in validissima
 ruit. Exempla nos docent: pecca-
 trix erat Magdalena, & è nobilif-
 simis vna; & momento, *lachrymis*
coepit rigare pedes eius, & capillis
capitis sui tergebat, & osculabatur
pedes eius. Luc. 7. Publicanus erat
 alter, Luc. 18. & à longè stans, *nole-*
bat nec oculos ad calum lenare,
sed percutiebat pectus suum dicens:
Deus propitius esto mihi peccatori.
 In telonio sedet vnus, & audit,
sequere me. Matt. 9. Et surgens *se-*
cutus est eum. Publicanorum prin-
 ceptus ad hæc verba, Luc. 19. *Decen-*
de, quia hodie in domo tua oportet
me manere; festinans descendit &
exceptit illum gaudens. Et addit: *Ve-*
nit filius hominis querere, & sal-
uum facere, quod perierat. Iam ille
spirans mirrum & cadis in disci-
pulos Domini, vt audiuit vocem:

Sauus

Act. 9. Saule Saule quid me perse-
 queris? cadēs in terram, tremens ac
 stupēs dicit: Domine quid me vis fa-
 cere? & Dominus ad eum: Surge &
 ingredere civitatem, & ibi dicetur
 tibi, quid te oporteat facere. Iam
 Petrus post tertiam negationem
 iureiurando firmatam, & galli
 cantum, Matt. 26. egressus foras
 fleuit amare. Cū, Luca teste,
 Luc. 22. respexisset illum Domi-
 nus. Et David Rex ad commina-
 toriam vocem Prophetę Nathan,
 2. Reg. 12. Peccaui Domino, & ie-
 iunavit ieiunio, & ingressus seor-
 sum iacuit super terram. Et Eze-
 chias ad verba Esaiaę Prophetę,
 4. Reg. 20. Morieris & non viues,
 fleuit fletu magno, Et antequam
 egrederetur Isaias mediam partem
 atrii, factus est sermo Domini ad
 eum dicens: Revertere, & dic Eze-
 chia duci populi mei. Hęc dicit Do-
 minus Deus David patris tui, Au-
 didi orationem tuam, & vidi la-

chymas tuas, & ecce sanavi te. Et
addam diebus tuis quindecim an-
nos: sed & de manu Regis Assyrio-
rum liberabo te. Denique ille po-
tens in verbis, Nisi mittam digi-
tum meum in locum clavorum, &
mittam manum meam in latus eius,
non credam; vt primùm audiuit lo-
quentem Dominum prorumpit in
hæc verba: Dominus meus & Deus
meus. Cuius hic imperia sunt nisi
amoris? qui & domat audaciam
Thomæ, & purpuram in Eze-
chia docet flere, & diademata
in Dauide collidit terræ, & in Pe-
tro fletum prouocat amarum, &
in Paulo frangit minas, & in pu-
blicanorum Principe iniuste par-
torum imperat restitutionem, & in
Matthæo opes docet cõtēnere, &
in publicano pectora tūdere, & in
Magdalena pedes lachrymis ri-
gare, capillis & osculis tergere.

Magna vis amoris. Hęc eadem
 docet euntes in Emaus cum cura-
 rum

rum & mœroris pleni, & à fide tantum non naufragi hærent dubij, maximeque in his verbis, Luc. 24. *Nos autem sperabamus, quia ipse esset redempturus Israel,* docentur à Domino per Mosen & Prophetas: vt discas miserantis Domini dexteram, pronamque in mœroribus prostratos. Ille cæli terræque cõditor Deus ad dubiã discipulorũ de fide sermocinationem miscet se mediũ, audit, docet. Nec finem facit, donec pulso frigore incalescat qui intepuerat amor. Fugataque incredulitatis nube, quæ conspultã intexerat fidem, diem animo redderet; nec ante peregrini deponit personam, quam naufragantes has animas felix nauclerus in veritatis deduceret portum. Vt primum proinde inturum subducta nauis, resederunt venti, & detumescentes fluctus malitiã promiserunt *sinxit se longius ire.*

NON

Non quòd abesse vellet, cuius delitiæ esse cum filiis hominum: sed quòd vehementius etiam accendere in iis vellet amoris flammæ denso antè incredulitatis puluere consepultas, optaretque in apertum prorumpere hunc ignem, nec diutiùs cinere suo cõtineri. Ad quæ non abiicit se amor? non abiiceret, nisi amor esset. Immiscet se socium inærentibus; induit personam peregrini; perfert dubiam fidem, & fluctibus etiam sorberi proximam; fingit itinera maiora, & patitur se abduci ad idem hospitium, eandem mensam. Hæc amor. Ille nimirum qui illum eduxerat cælo, è sinu summi Parentis in Virginis sinum, qui virgine fouerat reddideratque utero, lactauerat vberibus, virgineque pauerat lacte, induerat carne, & hortulani forma, nunc etiam peregrini vestiit; nec dedignatur.

dignatur hospitium, qui non dedignatus fuerat vterum, non sputa, clauos, lanceam, & quidquid improbitas comminisci potuit in dedecorationem. Suauia hæc amanti sunt, dummodo potiatur amato. Dulce nimirum illi per flagra & vulnera, vincula & carceres frui amato, tanto ardentius amaturus, quanto per duriora potitus amato fuerit. Quid? Serpens, sitis, ardor, arenæ, dulcia fuerunt posteritatis gloriam consideranti; vstulantem videre dexteram, & foculo suo iam oleum, dulce; cum plus amor patriæ arderet intus, quàm ignibus quæ fefellerat dextera; & dulce dolium terebratum clavis: patrius nimirum retruderat aciem amor, tamquam malleo, vt instratos crederet pluma; & cælesti amori nostro non dulcescent amara, & suauia erunt felle natantia? ignes & forcipes, rotæ & trans-

ctus per

430 CAROLI SCRIBANI
actus per medium hominem sti-
pes suaueludii illi sunt, rosa &
violæ, & instratæ plumæ; arcola
aromatibus confita. Tot hoc mil-
lia docuerunt è craticula & for-
nacibus, non viri robore & ætate
pleni, & durioribus affueti, dan-
disque & accipiendis vulneribus
nati? sed virgines puerique, nec-
dum alteram ætatem ingressi.
Quo magis veneremur amorem
tantorum operatorem.

Veneror te amor meus, eoq;
magis quò in discipulis tuis do-
ceor etiam compelli te velle, cum
abeuntem manere cogetent. Gra-
ta amoris coactio, semper cogi
vellet, vt semper adhæreret ama-
to. Nec vinci se dolet, & vltro etiã
fateatur. Hinc illa verba amore ra-
pti, Cant. 4. *Quàm pulchra es ami-
ca mea, quàm pulchra es! & ma-
cula non est in te. Quid? quòd &
vulnera fateatur; vulnerasti cor
meum soror mea sponsa, vulne-
rasti*

*raſti cor meum, in vno oculorum
 tuorum, adeoque in vno crine
 colli tui. Et manus etiam in vin-
 dictam & ſanguinem abituras
 dimitti rogat. Exo. 32. Dimitte me
 vt irraſcatur furor meus contra
 eos, & deleam eos, faciamq̄
 te in gentem magnam. Potens
 amor. Concede mihi amorem
 hunc qui potes Deus. Et per-
 mitte vt cum diſcipulis tuis
 compellam te intrare, Cant. 3.
 donec introducam te in domum
 matris meæ, & in cubiculum ge-
 nitricis meæ: in medium nimi-
 rum tabernaculi cordis mei. Hoc
 enim mater mihi genitrixque
 cogitationum tibi placentium,
 Beatum, ſi perrennis mater, æter-
 noque grauidum fœtu ſemper
 pariat æterna fœcunditate fœlix;
 nec dimittam te, donec be-
 nedixerit mihi anima tua in fra-
 ctione panis, panis cœleſtis
 amoris tui, quo vno viuat hæc
 amans*

430 CAROLI SCRIBANI
amans anima æternùm pane tuo
pasta omnemque iam contem-
nat cibum extra te & te vnum.

*Ad apparitionem Apostolis
factam.*

CAPVT V.

CVM serò esset vna Sabba-
thorum, & fores essent clau-
sa, ubi erant discipuli congregati,
propter metum Iudæorum, venit
IESVS & stetit in medio eorum,
& dixit eis: Pax vobis. Ego sum,
nolite timere. Conturbati verò &
conterriti, existimabant se spiri-
tum videre. Et dixit eis: Quid tur-
bati estis, & cogitationes ascen-
dunt in corda vestra? videte ma-
nus meas & pedes, quia ego ipse
sum. Palpate & videte. Ioh. 20.
Luc. 24. Nulla quies amoris est.
Quærit vbi exerat iacula sua, &
oportuna vulneribus captat loca.
Fœlix anima amoris telo confos-
sa, vulneribus saucia, lachrymis,
sudoribus,

sudoribus, sanguine lota! & ferè à mœroribus hæc vulnera veniunt. Captat enim amor commodum vulneri tempus. Nec aliud magis opportunum, quàm cum tantum non oppressa & insepulta mœroribus iacet anima, consilij ignata; sed mœroribus non mundi, non opum, honorum, voluptatum. Inimicum hoc tempus amori est, æmulationibus, invidentiæ & odiis natum, & ad interitum ducens, ultimamque rerum desperationem. Procul hæc ab amoris domo. Alios ille spondet honores, voluptates, opes cælo reponendas; *thesaurum non deficientem in calis*. Luc. 12. *Quò fur nõ appropriat, neque tinea corrūpit*. Nã de diuitibus huius seculi habemus illud Domini: Luc. 6. *Va vocis diuitibus, quia habetis consolationem vestram. Facilius est camelum per foramẽ acus transire, quàm diuitem intrare in*

Ee

434 CAROLI SCRIBANI
regnum celorum. Et illud Apосто-
li. I. Tim. 6. Qui volunt diuites
fieri, incidunt in tentationem, &
in laqueum diaboli, & desideria
multa inutilia & nocua, qua mer-
gunt homines in interitum & per-
ditionem. Radix enim omnium ma-
lorum est cupiditas. Quam quidam
appetentes, errauerunt à fide, &
inseruerunt se doloribus multis. Tu
autem ô homo Dei, hac fuge. De
opibus verò & honoribus illud
Iacobi I. Glorietur frater hu-
milis in exaltatione sua, diues au-
tem in humilitate sua, quoniam
sicut flos fœni transibit. Exortus est
enim Sol cū ardore, & arescit fœnū,
& flos eius decidit, & decor vultus
eius deperit: ita & diues in itineri-
bus suis marcescet. Et illud Isaie.
40. Omnis caro fœnum, & omnis
gloria eius quasi flos agri. Exsiccatur
est fœnum, & cecidit flos, quia spiri-
tus Domini sufflauit in eo. Et in eā-
dē sententiā Petrus I. Pet. I. Omnis
caro

caro ut fœnũ, & omnis gloria eius
 tamquã flos fœni. Exaruit fœnũ, &
 flos eius decidit. Hinc monet apud
 Ieremiam Dominus. Ier. 9. Non
 gloriatur sapiens in sapientia sua,
 & non gloriatur fortis in fortitudi-
 ne sua, & non gloriatur diues in di-
 uitis suis: sed in hoc gloriatur qui
 gloriatur, scire & nosse se, quia ego
 sum Dominus, qui facio misericor-
 diam & iudicium & iustitiam in
 terra. Aliam gloriam æternũm
 perennaturam habemus in Apo-
 calypsi: Apoc. 3. Qui vicerit vesti-
 tur vestimentis albis, & non delebo
 nomen eius de libro vite, & confite-
 bor nomen eius coram Patre meo, &
 coram Angelis eius. Qui vicerit, fa-
 ciam illum columnam in templo
 Dei mei, & foras non egredietur
 amplius: & scribam super eum no-
 men Dei mei. Qui vicerit, dabo ei
 sedere mecum in throno meo: sicut
 ego vici, & sedi cum Patre meo
 in throno eius. Et apud Da-

niclem: Daniel. 12. Fulgebunt quasi
 splendor firmamenti, & quasi stella
 in perpetuas aeternitates. De volu-
 ptate monet Ecclesiasticus: Eccl.
 19. Virum & mulieres apostatate
 faciunt sapientes, & arguent sen-
 satos, & qui se iungit fornicariis,
 erit nequam: putredo & vermes he-
 reditabunt illum, & extolleretur in
 exemplum maius, & tolletur de nu-
 mero anima eius. Et Paulus:
 Rom. 8. Prudentia carnis mors est,
 prudentia autem spiritus vita & pax,
 quonia sapientia carnis inimica est
 Deo. Qui in carne sunt, Deo placere
 non possunt. Si secundum carnem
 vixeritis, moriemini; si autem spi-
 ritu facta carnis mortificaueritis,
 viuetis. De continentia vero ele-
 ganter Sapiens: Sap. 4. Quam pul-
 chra est casta generatio cum clari-
 zat e! immortalis enim est memoria
 illius: quoniam & apud Deum nota
 est & apud homines. Cum presens
 est imitantur illam: & desiderant
 eam

eam cum se eduxerit, & ita perpetuum coronata triumphat incoquinatorum certaminum primum vincens. Et Sap. 6. incorruptio facit esse proximum Deo.

Quare non amat amor diuitiarum, dignitatum seculi aut voluptatum mœrores concupiscentia natos; opum ipse, honorum ac voluptatum contemptor vindæque acerrimus. Amat vetò mœrores casto amore genitos, cum mens amore languens, grauique illius vulnere faucia quærit amorem suum, qui solus vulneri mederi potest, tacitæque per amica silentia, densata inter suspiria lachrymis, suaue fluentibus, votiuis amorem suum precibus, non tam ore quam corde prolatis, prouocat cum de illius absentia mœsta nullum admittit consolatorem, solius illius dextera leuanda; cum exarescit siti, nec pocula tamen

vlla nisi de illius torcularibus haurit; cum marcessit fame, nec cibum aliū quā illius manibus temperatum admittit; cū enectā propè frigoribus, folius amati excalescit ignibus; cū seculi flammis accensa & mœrens, folius amoris sui fontibus reparatur; cū decumanis agitata fluctibus cælo terraque minitantibus tabula nauigans, folius amoris sui nauibus optatum portum sperat. Languescit interim, votiuisque mœroribus suis pulsat amoris sui fores, si fortè audiat; & querulas admittat voces, soleturque dilectam suam ingenti vulnere lassam.

Et sanè quid respondeat amor amanti, cū medicam illius implorat manum, telo illius saucius? antè vulnus altè per præcordia haustum non mirum fors fuerit non occurrere, licet vocatum; vulnere accepto, . durum.

Quam

Quamquam & vltro occurrat,
 & fores pulset. Cùm non semel
 ipse questus inclamet, Apoc. 3. Ec-
 ce sto ad ostium & pulso. Si quis au-
 dierit vocem meã, & aperuerit mi-
 hi ianuam, intrabo ad illum, & cœ-
 nabe cum illo & ipse mecum. Et
 apud Matthæum: Matt. 23. Quoties
 volui congregare filios tuos, quem-
 admodum gallina congregat pullos
 suos sub alas? & noluisti. Apud
 Isaiam verò: Isai. 5. Quid est quod
 debui ultrà facere vinea mea, &
 non feci? quid? quòd claustrorum
 impatiens, impatiēs moræ, ianuis
 ingrediatur clausis? factum in
 Apostolis, quos Iudæorum metus
 incluserat domi. In quorũ medi-
 amicum illud inclamat. Ioan. 14.
 Pax vobis. Cùm antè dixisset: Pacẽ
 relinquo vobis, pacẽ meam do vobis:
 non quomodo mūdus dat, ego do vo-
 bis.... Impij autẽ quasi mare feruēs.
 Isa. 57. quod quiescere non potest, &
 redūdāt flūctus eius in cōculcationẽ

440 CAROLI SCRIBANI
*ſeſlutum. Non eſt pax impiis, dicit
Dominus Deus. Pax hæc mundi
eſt tot ſponſionibus locupletata,
momento hic finienda, & infe-
lici ô nimiùm æternitate clau-
denda; miſerandaque in Epulone
viciffitudine denūciata, & in illo
Domini apud Iohannē. Ioan. 16.
Plorabitis & flebitis vos, mundus
autem gaudebit: vos verò contri-
ſtabimini, ſed triſtitia veſtra ver-
tetur in gaudium, & gaudium ve-
ſtrum nemo tollet à vobis. Miſe-
randa mundi pax infortunato
orbe toto primorum interitu fu-
neſtata, quàm diues ſponſioni-
bus; rebus inanis? rides. Sed ſuper
interitu tuorum; blanditiis &
mordes, & inter oscula fer-
rum ſtringis; mella porrigis fel-
le temperata, electibilibus qui-
buſque venena miſcens. Men-
tiris matrem, animus nouercam
loquitur; & ſub amico vultu, ini-
mica mens latet; ſub oliuæ ramo,
rotæ*

rotæ & secures. Sed & vina tua
 toxico madent; & qui auro, aco-
 nito se proluunt tuo. Et cui
 non magnorum mentita tran-
 quillitatem, laqueum parasti?
 cui non regno proculcatio adna-
 ta? cui non diademati miles &
 carnifex? cuius non purpuræ vul-
 nera & sanguis? ludis in huma-
 nis. Solisque sponſionibus fœ-
 cunda, ſteriles largiris arenas, &
 emarcidos campos, Gelboë mon-
 tes. Quòd ſi qua quies inſederit
 animo, tantis illam circumſtrepis
 terroribus, vt caruiſſe dulcius
 quàm poſſediſſe ſit. Etiam inter
 menſas, vina, pocula, & coniuga-
 lem torum exſurgunt metus. Et
 quoties ſollicitudo à fratre, fi-
 liis, coniuge nata? quàm ſæpe
 vnius vteri ferro natarunt cam-
 pi? & non maduerunt filiorum
 dexteræ; non in coniuge fœmi-
 nea manus? tot exemplis regno-
 rum omniũ docti ſequimur men-

442 CAROLI SCRIBANI
tinentem. Iterumque fraudes &
doli ; & iterum fides. iterum
vulnera & sanguis ; & credimus.
Iterum pocula & mensæ , iterum-
que venena ; & credimus. Iterum
tiaræ & dignitates , & mors præ-
foribus ; & fidem reperiunt. Ni-
mirum steterunt aliqui. Inter tot
millia pauci. Inter tot mensæ
vnius patinas , vna veneno inta-
cta. inter tot cætorum millia,
vnus aut alter fuga quàm virtutē
felicior sine vulnere stetit. Inter
tot cadentium myriades vnus
fors octogesimum annum attigit.
Nec multitudinis memores lu-
dimur in vno. Fatui ! Quousque
tam stolidis præbemus aures ? ad
veram pacem amore natam fle-
ctamus animus. Vnum si à tot
millibus hæc decepit , causam
nullam dico. Si nullum spe sua
frustrata est , si maiora sponsioni-
bus dedit , si nullæ tot seculis in-
tercurrerunt fraudes , nulli luse-
runt

runt doli, venena nulla, sanguis nullus, proculcatio & præcipitia nulla, quid hæres anime? tot exemplorum millia fidem testantur. Quid dubitas? habes ab hostili agmine testes, & mentitæ pacis suæ dolo circumuentos. Sap. 5. *Hi sunt quos habuimus aliquando in derisum, & in similitudinem improperij. Nos insensati vitam illorum estimabamus insaniam, & finem illorum sive honore. Ecce quomodo computati sunt inter filios Dei, & inter sanctos fors illorum est. Ergo errauimus à via veritatis, & iniustitiæ lumen non luxit nobis, & sol intelligentiæ non est ortus nobis. Lassati sumus in via iniquitatis & perditionis, & ambulauimus vias difficiles, viam autem Domini ignorauimus. Quid nobis profuit superbia? aut diuitiarum iactantia quid contulit nobis? transierunt omnia tãquam umbra, & tãquam nūcius percurrens, & tamquam nauis,*
quæ

qua pertransit fluctuantem aquam:
 cuius cum praterierit, non est vesti-
 gium inuenire, neque semitam car-
 rina illius in fluctibus: aut tamquam
 avis qua transuolat in aëre, cuius
 nullum inuenitur argumentum iti-
 neris, sed tantum sonitus alarum
 verberans leuem ventum, & scin-
 dens per vim itineris aërem, cōmo-
 tis alis transuolauit, & post hoc nul-
 lum signum inuenitur itineris illius:
 aut tamquam sagitta emissa in lo-
 cum destinatum, diuisus aer conti-
 nuò in se reclusus est, ut ignoretur
 transitus illius. Sic & nos nati con-
 tiuò desinimus esse, & virtutis
 quidem nullum signum valuimus
 ostendere: in malignitate autem no-
 stra consumpti sumus. Talia dixe-
 runt in inferno, hi qui pecauerunt.
 Quoniam spes impij tamquam la-
 nugo est, qua à vento tollitur; &
 tamquam spuma gracilis qua à pro-
 cella dispergitur; & tamquam fu-
 mus, qui à vento diffusus est: &
 tamquam

tamquam memoria hospitis vnius diei pratercuntis. Iusti autem in perpetuum viuent, & apud Domini est merces eorum, & cogitatio illorum apud Altissimum. Ideò accipiēt regnum decoris, & diadema speciei de manu Domini. Quoniam dextera sua teget eos, & brachio sancto suo defendet illos. Errorem suum fatentur, luce & sapientia destitutos vias difficiles ambulasse. Opes, honores, seculique reliqua tanto studio comparata; vmbrae, nuncio, naui, aui & sagittae fluctus & aërem secanti componunt; spemque illam pacis magnae Sapiens lanugini vento iactatae, spumae procella dispersae, fumo vento diffuso, hospiti diei vnius comparat. Iustis autem mercedem aeternam, regnaque & diademata de manu Domini promittit.

Hæc est illa pax quam hodie-
no die Apostolis apprecatur Do-
minus,

446 CAROLI SCRIBANI
minus, tanto fœnore locupletan-
dam, cœlesti regno & diademate
donandam, felici æternitate pa-
riandam. Quis non amet hanc
pacem, hic solitudine vacuam,
ibi perenni mercede diuitem?
hic in alta quiete vel ad Do-
mini pedes cum Magdalena se-
dentem, vel in agone cum Ste-
phano stantem, vel in tertium
cælum cum Paulo raptam, vel in
amoris sui sinu cum Iohanne cu-
bantem, vel cum Petro, recens
genitorum infantium more, vber-
ibus inhærentem, vel cum
sponsa ad oscula prouocantem.
Cant. i. Osculetur me osculo oris sui?
Quis me donabit hac pace, nisi
largitor pacis amor, qui pulsus
cum Apostolis mœroribus pa-
cem hanc altiùs inserat animo,
quàm vt illam vlla vis vento-
rum, vlla fluctuum rabies, vlla
potestas tenebrarum, non dicam
euertere, sed turbare possit,
aut

aut loco mouere.

Et tamen pace etiam hac tanta denunciata trepidatio adhæret Apostolis, nec excussus timor qui obsederat mentes. Mixtus hic amor dubitationibus stetit, cum & fraudem vererentur, & præsentiam desiderarent. turbabantur ad inexpectatam rei nouitatem; nec euenisse putant, quod sperare vix auderent. Iter spem proinde metumque penduli, dum vouent & timent, amant & verentur, iactantur in incertum cogitationibus, nec fidere satis, nec diffidere ausi. Vidit qui amabat, & vt diffilaret hanc nubem, poneret fluctus, carnem & ossa palpanda ostendit: Luc. 24. *Adhuc autem illis non credentibus, & mirantibus præ gaudio, dixit, Habetis hic aliquid quod manducetur? at illi obtulerunt ei partem piscis assi: & fauim mellis, & cum manducasset coram eis, sumens reliquias*

reliquias dedit eis. Gaudij magnitudo fidem aut ademerat, aut negabat, aut sanè infirmauerat. Itaque auidè optamus magna, ipsa magnitudine sua fidem minuunt, & suspensos admiratione, amore rei que amplitudine animos tenent. Ingeniosus omnis amor in mille se vertit formas, vt amatum in amorem sui trahat. Ingreditur dum metus mœrorumque in summo est, opportuno in discrimine solatio, ingreditur ianuis clausis, vt miraculo fidem adiuuet; apprecatur pacem, vt beneuolentia alliciat; palpan-dam præbet carnem, videnda vulnera, vt tactum oculosque incredulitati admoueat doctores; comedit, vt familiaritate animos illorum firmet, metuque ac veneratione pulsa, audentiores reddat.

Adiuua labantē amorem meū,
amor adiuua tepentem, adiu-
ua

ua frigoribus concietum; vt accensus flammis tuis exurgat ignes, qui nec frigora, nec ferrum metuant, crescatque copioso vbereque fontium tuorum lapsu, in maria nullis aggeribus claudenda; exciteturque quadriuanus hic iam Lazarus & fœtens in vitam nouam, dignam amori meo. Saxa rupesque hic reperies præualidas, chalybeque & adamante firmiores montes. Fulmina tua quæ non robora sterrent; detorque illa ab alto potenti tua dextera; & saxa iam nulla, & cera omnia. Excute tela ab amoris tui pharetra depromptas, dextera iaculata; & chalybs iam nullus. Emitte solares tuos radios nulla nube recludendos; & glacies iam nulla, nox nulla. Soluitur omne gelu, detenebrantur omnes noctes ad primi luminis tui splendorem. Displue cataractas cæli, dirumpite fontes abyssi tui amo-

450 CAROLI SCRIBANI
ris tui magni, & nulla iam ariditas, sitis nulla, quæ arentem hanc & exsuccidam torquet animam. Sed & præbe mihi vulnera tua vbera iam facta, memor Apostoli tui: 1. Pet. 2. *Sicut modò geniti infantes, rationabile sine dolo lac concupiscite. Ut lacteo rore tuo plenus, decantem illud sponsæ tuæ, Cant. 1. Exultabimus & letabimur in te memores vberum tuorū, purpureo lacte fluentium.*

Ad apparitionem Thoma factam.

CAP. VI.

NISI videro in manibus eius fixuram clavorum & mittam digitum meum in locum clavorum, & mittam manum meam in latus eius, non credam. Venit IESVS ianuis clausis, & stetit in medio, & dixit: Pax vobis. Deinde dicit Thome: Infer digitum tuum huc, & vide manus meas, & affer ma-
nuus

num tuam, & mitte in latus meū :
 & noli esse incredulus sed fidelis. Re-
 spondit Thomas & dixit ei : Domi-
 nus meus. Dixit ei IESVS, Quia vi-
 disti me Thoma credisti, beati qui
 non viderunt & crediderunt. Ioā.
 20. Quid ego hic primū, aut
 quid postremū dicam? laudabo
 dubiam Thomæ fidem? non pos-
 sum, amabo fortia hæc & quasi
 militaris cuiusdam roboris cuius-
 dam roboris plena verba, vt arbi-
 treris cataphracta? nō audeo. Dif-
 fidētiae an amoris sint, nescio. Ex-
 spectatione an infidelitate plena,
 nescio. Vt iam nesciam amornē
 expresserit hæc verba, an dubia
 mens, nec satis alienis oculis, ma-
 nibúsq; fidens. Ita quæ ardentè
 optamus magna, vix fidem narra-
 ta reperiunt; nisi coram, ipsi videri-
 mus. Ac vix oculis fides sua stare
 solet; maximè si præter spem eue-
 nerint, si inexpectata. Tātam va-
 llidè desideratarum rerū admira-

452 CAROLI SCRIBANI
rationem amor excitat, vix vt ma-
nibus ipsis credamus, Tenemus:
& non rarò dubia etiamnum mēs
hæret. Hinc illa non in vno ver-
ba, Vere ne possideo? & post lon-
gi temporis moram, aut denun-
ciatam etiam mortem, siccatasq;
lachrymas quàm familiare illud
parentibus, Tene teneo fili mi,
lumen oculorum meorum? fal-
lor? tene an alium teneo? tunc
ille, animæ dimidium meæ? an
ludit imago tui? Iam quoties ocu-
li ledunt in filii vultu? quoties
mixta timori spes surgit, & an-
helum pulsat pectus? quoties
inter amplexus & oscula, & na-
tantia lachrymis ora, hæret etiam
animus, tamquam intersperfo
dulcibus acore? nec sine metu
repetuntur basia. Miscentur sua-
uibus amara. Et in magno gau-
dio modica intercurrit trepida-
tio, tamquam coniugatione qua-
dam mellis & fellis. Nimirum
mis

miscetur amara suauibus, & in
 summa lætitia, & quam tenemus
 manibus, aliquid interlabitur, si
 non dubiæ rei, at nescio quid tre-
 pidationis, possessorumque rerum
 admiratio. Accidissent hæc cre-
 dam Thomæ? vellem. Nam &
 amo Thomam meum. Nisi in-
 credulitatis viderem argui à Do-
 mino, *Noli esse incredulus sed fi-
 delis.* Et tamen non possum non
 amare Thomam meum. Quis
 non amet fidei sui ducem? &
 non maior mihi dux ad fidem
 Thomas quam reliquorum
 prompta in credendo facilitas?
 Quid? quòd maior mihi
 etiam dux ad amorem? nam quò
 ducant hæc verba, *nisi mittans
 digitum meum in locum clavorum,
 & mittam manum meam in latus
 eius,* nisi ad amorem? sed non
 hic barbarus quidam amor est
 digito terebrare manus, mani-
 bus latus? non satis erat vidis-

454 CAROLI SCRIBANI
se, lachrymis rigasse pedes, oscula manibus impressisse, toto denique complexum corpore, nisi iterum clavi, iterum lancea? quis expleat amorem? esurit? nullo cibo saturatur. Non si Assueri proponas mensas, aut superbas Regum dapes, solo hæc amore suo saturanda fames est. Sitit? non iam dicam fontes & flumina, sed propina maria, plus etiam sitiet, si toto se proluat Oceano. Solo enim restinguenda hæc sitis amore est. Opes amat & honores? nullo satiatur auro aut purpura, non orbe toto. Transuolat cælos cælorum, nec opibus nec imperio explendus: nisi ibi fruatur amore suo. Delitias & voluptates cogitat? fastidiosus amor est, ne vultu quidem perituras: dignatur, & indignas illas arbitratur genere suo. Æternas cogitat, nec illas non nisi amoris sui

sui æternas, castas puras, à carne segregatas.

Amor ergo in Thoma trepidãti fidei animos suggestit, nec contentus oculos, manus admouere voluit. Arbitreris has vulnera & sanguinem sitire. Sed amoris vulnera, qualia sibi optabit quisquis amat. Pariari enim vt amore, sic sudoribus, vulneribus, sanguine exoptat. Nec quies animo, donec optatis fruatur amor. Quod si negarum; antè vitam ponet, quàm destinata deserat. Mori enim illi certum, aut potiri. Lætúsq; per flagra & ignes, equuleos & craticulas, per picatam tunicam & forcipes, per ardentis laminas, fornaces, laqueos, bestias lapides, ferras, secures inuolat in amatũ. Et quid sentiat corpus in corpus in ignibus, in rota & cruce, cùm animus in cælo est? cadauer cogita. Vre & seca, & per mille tormenta, boueque hominem suum mentientem

mitte. Quid expectabis? vocem
 doloribus expressam, tormentis
 excussam? idem in amante est.
 corpus committet ignibus, ani-
 mam transfudit in amatum. Quid
 sentiet corpus anima sua viduam?
 viduauit amor. Exempla tot orbe
 toto Martyrum nos docent. Cal-
 cant prunas rosas, perpluuntur
 lapidibus violis, tunditur fusti-
 bus liliis, liquata perfunduntur
 pice vino, constringuntur frigo-
 re rore, potantur felle musto,
 sæuiunt flammæ vnguenta. Fecit
 amor. Qui prunas, lapides, fu-
 stes, picem, frigore, fella, flam-
 mas mutauit in rosas, violas, li-
 lia, vinum, rorem, mustum, vn-
 guenta. Ingens amoris vis, tam
 dissona, tam mutuo momento
 commutare pugnancia. Quid
 non potest amor? etiam tenellæ
 virgines puerique post delassatas
 carnificum manus, rident ty-
 rannos, vt epulari credas, non ar-
 dere,

dero, non secari; vt delitiis non ignibus circumfluere; vt bafari, non à beluis morderi, non lace- rari; vt in stratos pluma, non for- nacibus iacere candentibus; vt vi- no non sulphure perfundi; vt flo- ribus & balsamo, non liquato af- pergi plumbo; vt gemma non spinis cernari; vt vnguento, non viua delibutos calce arbi- treris.

Omnia potest amor. Etiam in- ferorum flammam verteret in gaudia, æternisq; designatum locum supplicii in cælum. Vis magna amoris. Quid inaccessiblei amoris est, qui etiam Deum ver- tit in hominem? veriùs, Deum vestiuit homine suo, carne & sanguine Deum? ardebat hoc amore Thomas meus, sed asper- so cinere: & dubia fauilla, quam & deuerreret & discuteret amor. Discussit vt vidit amorem. Nec magno hic opus molimine. Vi-

dit, credidit, amavit. Nec iam vltra
 paleæ: & pulsa nebula quæ eri-
 puerat hunc solem. Sanè subdu-
 xerat oculis, solaribus repercussis
 radiis amoris magni. Non quòd
 amor non esset, aut exularet men-
 tis ille Sol magnus. Nube ta-
 men subterlabente contenebra-
 uerat lucem aquilone iactatus
 ventus. Vt primùm discussa nube
 redditus amor sibi est, magis etiã
 illuxit, hoc est, ardentius ama-
 uit. Atque hinc illæ voces, *Do-
 minus Deus meus, & Deus meus.*
 Quid dicis anime? non ingentis
 pectoris & amore ebrii hæc ver-
 ba sunt? non hoc est digitum pe-
 dibus, aut lateri manum, est to-
 tum immittere hominem, to-
 tam animam iaculari in hæc vul-
 nera. Ibi domicilium & taberna-
 cula figere, ibi tentoria & valles
 firmare, ibi arces & propugnacu-
 la erigere.

Fortunate ô nimium Thoma.

Cant.

Cant. & *Quis mihi det te fratrem
meum sugentem vbera matris meæ,
ut inueniam te non iam foris, &
deosculer te, & iam nemo me de-
spiciat, tamquam amore viduum,
sed in domo matris tuæ & meæ?
ibi me docebis quàm suavis est
amor tuus. Ibi iam non dabis po-
cula ex vino condito, & mustum
malorum granatorum tuorum, sed
amoris tui & mei propinabis do-
lia, vineas totas, autumnos totos.
Quàm hilariter ibi conuiuabi-
mur tu & ego? quàm dulcia mis-
cebimus pocula tu & ego? non
inebriabimur ab vbertate vberum
horum, vineæ huius, musti huius
optimi? ô vina! ô vbera amoris
mei magni! quam dulcia misce-
bimus colloquia musto pleni, tu
mihi, ego tibi, vterque amori no-
stro, beate Apostole!*

Felix dubitatio, quæ te intro-
duxit in hanc aromatum cellam.
Iungar tantùm tibi, vt odorato
hoc

460 CAROLI SCRIBANI
hoc perpluarimbre. Nam quid
reliqua aromata orbis terrarum
prima, si componantur cum his
amoris mei? veni Auster, & per-
fla odoratas has cellas, vt fluant
aromata illius, vt perfundamur
tu & ego magne Thoma. Fe-
licia languenti animæ aromata,
quibus fortunatior reuocetur vi-
ta, & vita viuat mens noua, bea-
ta tam fœcundis odoribus pasta,
tam medico spiramine fota.
Quanti hic virtutum omnium
odorati ludent vapores? optata
mistio tam potentibus amoris
temperata manibus, in medio
hortorum dilecti mei! pascamur
hic inter castitatis lilia, inter hu-
militatis violas, patientiæ rosas,
mortificationis myrrham; in hoc
paradiso punicorum & granato-
rum malorum munificentie amo-
ris tui, in hac vinea virgines ge-
nerante, in hoc nemore pruden-
tiæ manibus confito, in quo il-
lud

lud occinam lætus, Cant. 2. *Sub
 umbra illius quem desideraueram
 sedi: & fructus eius dulcis guttu-
 ri meo.* Quis dulcior amoris
 fructibus? beata anima, quæ his
 solis famem explet. Exple hanc
 meam dilecte mi desideratissimis
 amorum tuorum fructibus. vilef-
 cat quid alibi natum, tu solus ani-
 mæ meæ cibus tot votis optatus,
 tot suspiriis expectatus, tot lacry-
 mis speratus: maximè inter hos
 amoris fontes, inter torrentes
 fontibus, flumina torrentibus,
 fluminibus maria nata.

Quid hic deesse potest ad om-
 nem sitim leuandam? bibamus &
 inebriemur magne Apostole ab-
 ubertate fontium horum. Re-
 pleamur à torrentibus & flumi-
 nibus purpurei roris huius, inna-
 temus huic mari rubro, amico
 sanguine purpurato, amico nato.
 Bibamus & lætemur in omnibus
 bonis amoris nostri. Lauemur
 &

& mundemur in hoc purpureo
 amoris nostri balneo. Non ver-
 ba illius sunt? Isa. 44. *Deleui ut*
nubē iniquitates tuas & quasi ne-
bulam peccata tua. Et, Isa. 1. *Si fue-*
rint peccata vestra ut coccinum,
quasi nix dealbabuntur: & si fue-
rint rubra quasi vermiculus, velut
hana alba erunt. Et illud: Isa. 43.
Ego sum, ego sum ipse, qui deleo ini-
quitates tuas propter me, & pecca-
torum tuorū non recordabor., Dele
 & non recorderis in æternūm
 amor meus: nam & miserationum
 tuarum nō est numerus, nec obli-
 uisci poteris infantis uteri tui,
 quem perperisti tibi in die partus
 tui magni durissimis obstetrican-
 tium clauorum & lanceæ mani-
 bus, memor verborum tuorum,
 Isa. 49. *Numquid obliuisci potest*
mulier infantem suum, ut non mi-
sereatur filio uteri sui? & si illa
oblita fuerit, ego tamen non obliuif-
car tui. Non obliuisceris amor
 meus

meus. Maximè si cum Apostolo tuo in die vulnerum, die gloriæ & fontium semper viuentium, die vberum tuorū purpureo rore natantium, die vindemiæ, die mustei torcularis tui, saturaturus fuero, non iam micis quæ cadunt de mensa Domini mei, sed ferculis quæ amicis tuis præparasti in die desponsationis tuæ magnæ, die lucis & non tenebrarum; cùm radios suos etiam supra cælos iaculabuntur nobilissimi quique soles tui æterna die memorandi: vt alluisse videatur Propheta Isaie, 60. *Non erit ibi amplius Sol ad lucendum per diem; nec splendor lune illuminabit te. Sed erit tibi Dominus in lucem sempiternam & Deus tuus in gloriam tuam.* De elementario Sole illi verba. Addit: *Non occidet ultra Sol tuus, & luna tua non minuetur: quia erit tibi Dñs in lucem sempiternã.* Nusquam certius quã
in

464 CAROLI SCRIBANI
in vulneribus, Apostoli digitis &
manu signatis. In quibus, de-
tenebratis errorum noctibus,
tamquam in meridie accuba-
bit dilecto suo anima sponsionibus
illius diues, cum inaudierit,
Osee. 2. Sponsabo te mihi in sempiternum... in misericordia & in miserationibus, & sponsabo te mihi in fide: & scies quia ego Dominus.
Ut die hac desponsauit sibi Apostolum in miserationibus magnis, in prærogatiuis amoris, in fide posteritatis: ut iam inclamet tamquam in die nuptiarum, *Iob 20. Dominus meus & Deus meus.*

Felix anima, quam desponsatione sua dignatus fuerit amor, & in quam illud Isaiaë cum Apostolo hoc cadet, *Isai. 2. Ponam desertum eius quasi delicias, & solitudinẽ eius quasi hortum Domini. gaudiũ & letitia inuenietur in ea, gratiarum actio & vox laudis.* Non cor desertum Thomæ nostri posuit

in hac die in delicias; & solitudinem illius exulantis à fide, quasi in hortum Domini? iam gaudium & lætitiã quis animæ illius explicabit, qua perfudit illam Dominus in die ostensionis suæ, cum prorumperet delitiis affluens ab vbere consolationis Ioh. 20. *Dominus meus & Deus meus.* deplue in hanc animam meam stillicidium aliquod pluviæ illius magnæ, qua irrigasti Apostolum tuum in die exultationis huius. Ut aliquando tandem insonet auribus meis illud tuum amoris plenum Isa. 66. *Quomodo si cui mater blandiatur, ita ego consolabor vos. Videbitis & gaudebit cor vestrũ. & ossa vestra quasi herbe germinabunt.*

Felix anima quæ ab vbere p̄det dilecti sui, & in genibus illius ludit, miscetque amica basia ab vtero & vbere recentia. videam diẽ illũ, vt gaudio plenus prorupã

in has Apostolicas lætitiæ voces,
Dominus meus & Deus meus. Sint
 illæ mihi voces æternæ, canticum
 amoris meo, animæ meæ sponso,
 in perenni desponsationis die,
Dominus meus & Deus meus, &
 omnia. Nec vlla hæc inimica tur-
 bet manus, nulla serenum nubi-
 let, nulla minuatur diem, nulla vbe-
 ribus ablaçtet nouercalis dextera,
 nulla venenet, nulla detranquillet
 pacem, nulla defruſtet gaudia, aut
 aliorſum mentem trahat. Sed
 quam ſemel poſſedit, poſſideat
 æternum amor meus, vt audiam,
 Cant. 2. *Surge propera amica mea,*
columba mea, formoſa mea, & veni
Iem enim hyems tranſiit, imber
abiit & recessit Et reddam; Can. 7.
Dilectus meus mihi & ego illi, qui
pascitur inter lilia, caſti peçtoris
lilia. Et, Can. 2. *ego dilecto meo, &*
dilectus meus mihi. Ac Apoſtoli-
 co demum claudam verbo, gau-
 diorum, admirationum, amorum
 grauido,

AMOR DIVINVS. 467
grauido, Ioh. 20. Dominus meus
& Deus meus. Addo, amor meus,
& omnia.

Ad apparitionem Petro & Iohannē
aliisque piscantibus factam.

CAPVT VII.

EXierunt & ascenderunt in
nauim: & illa nocte nihil
prehenderunt. Manē autem factō
stetit IESVS in litore. non ta-
men cognouerunt discipuli quia
IESVS est Ioh. 21. Dixit ergo
eis IESVS: Pueri numquid pul-
mentarium habetis? responderunt
ei: Non. dicit eis: Mittite in dexte-
ram nauigii rete; & inuenietis.
Miserunt ergo, & iam non vale-
bant illud trahere pro multitudine
piscium. Dixit ergo discipulus ille
quem diligebat IESVS, Petro, Do-
minus est. Simon Petrus ut audis-
set quia Dominus est, tunica suc-
cinxit se (erat enim nudus) & mi-
sit se in mare. Laborant Apostoli

nocte tota. Laboris fructum nullum referunt præter laborem, vt non mireris alium non retulisse. Nox erat, & radios subduxerat suos Sol magnus. Quid refugo sperarent Sole? & vltima illorum de Sole cogitatio. Ita fiducia pleni, & industriæ suæ fidentes vberem piscationem sperabant. Fefellit eos spes sua. Et mortuum mare crederes, ita in fœcundo iactu noctem totam peregerant. Et frustra iam sudores, & nequidquam labor. Non tulit amor diutius hos labores. Et nescio an non magis ipse lassatus amore suo, quàm piscatione Apostoli, cum durum foret amori tot horis conantem prorumpere amorem & in amati sinum inuolare, silentio cōtinere. Videbat laborātes quos amabat, videbat sudoribus diffluere, & defatigata iam succidere labantia genua, sciebat se amari. Et erat inter eos *discipulus ille*

quem diligebat IESVS: erat Petrus post amarum fletum, calentesque à negatione lachrymas, ingenti amoris telo faucius, & hiabat adhuc immanè à telo recens vulnus: erat Thomas dexteræ prærogatiua nobilis, & ardoribus inæstuans: erant alii quibus videntam palpandamque præbuerat carnem validis amoris ignibus eliquatam, vulneribus etiam tum tamquam fornacibus flammam deuomentem, vt non deessent qui amarent. Et interim sudabant, donec pulsa nocte dies lucefceret. Nec moram diutiùs tulit amor, immittit beneuolentiæ suæ radios. *Pueri numquid pulmentarium habetis?* vt facilè videas quanto amore natet cor illud quod ad minimarum rerum sollicitudinem tantum curarum, quantum amoris defert: quò magis accendaris amore illius, apud quem capilli omnes capitis re-

470 CAROLI SCRIBANI
censiti habentur.

Quid metuis arma? potentiori
defensaris dextera. *Cadent à late-
re tuo mille, & decem millia à
dextris tuis: ad te autem non ap-
propinquabit.* Psal. 90. Quid ho-
stes? verum est illud Elizæi. 4.
Reg. 6. *Plures nobiscum sunt quàm
cum illis.* Quid fluctus & irata ma-
ria? bibent minas suas. Et aspice
virgam Mosis mari Rubro im-
perantem, vt funditus proscissum
& pari vtrimque stupore discrimi-
minis fixum, sicco populum pe-
de intestino itinere transmittet-
ret, rursusque sub eiusdem virgæ
nutu, redeunte natura, Ægyptium
exercitum vndarum concordia
obrueret. Quid astus & dolos?
nemo fallat scrutatorem renum,
*qui apprehendit sapientes in astutia
eorum, & consilium prauorum
dissipat.* Iob. 5. Quid purpura &
diademata? flere docuit illa, &
pro coccino & Tyrio in asperitu-
dine

dine sacci, & horrore cineris Deo supplicare in lotos & sordulentos, ieiunio maceratos. Quid opes? humani generis decipulas, numquam satiandas, timorū plenas, dubias, bellorū faculas, odiorum flammās, omnium orbe toto malorum causas, millibus negatas, vni concessas, & ferè ignauo, rerum imperito, fatuo. Et nō diues in ignis tormento cōstitutus, Lazarus in refrigerio æternas opum & paupertatis vices æmula retributione cōpensant? vt & superbiæ diuitiarum & gloriæ deliciarum seuerum habeas exemplum? dilatauit nimirum orcus animā suam & aperuit os suum, & descendunt inclyti & magni & diuites. Quid delicias? non væ vobis, *qui dormitis in lectis eburneis, & lasciuitis in stratis vestris, qui comeditis agnum de grege, & vitulos de medio armēti.* Amos 6. Qui canitis ad vocem psalterii,

472 CAROLI SCRIBANI
bibentes vinum in phialis, & o-
ptimo vnguento delibuti? Quid
mundi gaudia? dolori proxima,
curarum plena, mœroribus pen-
fanda æternis. Et de iustis verum
illud Domini, Ier. 31. *Conuertam
luctum eorum in gaudium &
consolabor eos & letificabo à dolore
suo*, & Ioh. 6. *Gaudium vestrum
nemo tollet à vobis*. Et illud: Apoc.
7. *Absterget Deus omnem lachry-
mam ab oculis eorum*. ab iis nimí-
rum oculis, qui retrò fluxerant,
qui que adhuc flere potuissent, si
non omnem lachrymæ imbrem
indulgentia diuina siccaret. Cæ-
terùm qualia sint illa gaudia, quæ
nec in cor hominis ascenderunt?
credo mensi & tibiis, organis &
tubis, & òmni seculo gratiora.
Quid voluptates? plus fellis quàm
mellis habent, hominem te co-
gita cælo natum, & vinces. Suc-
cumbis? *faciet te in gaudium ini-
micis tuis*. Eccl. 18. *Doma hanc
belluam*

belluam & doce parere. Protere.
 Et non, 1. Cor. 2. *quod oculus non
 vidit, nec auris audiuit, nec in cor
 hominis ascendit, preparavit Deus
 iis qui diligunt illum?* & quæ ma-
 ior voluptas, quàm fastidium
 ipsius voluptatis, quàm seculi
 contemptus, quàm vera libertas,
 quàm conscientia integra, quàm
 vita sufficiens, quàm mortis ti-
 mor nullus? Quid mensas & po-
 cula? non redolent hæc homi-
 nem. Paucis natura pacatur, con-
 tenta satiari. Nec est *regnum Dei
 esca & potus, sed iustitia & pax,
 & gaudiũ in Spiritu sancto.* Rom.
 12. Quid honores? quorum in-
 certa consequutio, dubia posses-
 sio & præcipitio proxima, odio-
 rum materies? & non qui secuti
 sunt Dominum, Matt. 19. *cùm se-
 derit filius hominis in sede maiesta-
 tis sue, sedebunt super sedes duode-
 cim, iudicantes duodecim tribus
 Israel: & iudicabunt nationes &*

dominabuntur populis? Sap. 3.
Quid fortitudo? vincunt leones
& tot belluæ. Iam tot exempla
Domini protegentis suos in ma-
nu fortis & brachio extêto quid
loquuntur? & audi quid spon-
deat, Ier. 15. Dabo te in murum
æreum, fortem: & bellabunt ad-
uersum te, & non præualebunt:
quia ego tecum sum, ut saluem te,
& eruam te, dicit Dominus, & li-
berabo te de manu pessimorum, &
redimam te de manu fortium Isa.
60. Minimus erit in mille, &
paruulus in gentem fortissimam.
Quid seculi prudentia? mixta
plurimum ingenti dementia est.
Iam illud consolatione plenum,
1. Cor. 1. Quæ stulta sunt mundi
elegit Deus, ut confundat sapien-
tes: & infirma mûdi elegit Deus, ut
cõfundat fortia? adeoq; 1. Co. 3. sa-
piëntia huius mûdi stultitia est apud
Deum, quid nobilitas? à seruis &
Regib. omnes. virtus & illa sola
nobilem

nobilē facit. reliqua extra nos sūt,
 nostra non sunt. Quid laudas in
 homine aliena, in equo frenos
 aureos, in leone bracteatas iubas?
Ignobilia mundi elegit Deus, & ea
qua nō sunt, ut ea qua sunt destrue-
ret, ut non gloriatur omnis caro in
cōspectu eius, 1. Cor. 1. Piscatores
 Petrus, Ioannes, Iacobus erant. &
 non fabri filius, & Bethlehemitico
 antro natus Dominus ipse?

Quę cū ita se habeāt, nec cō-
 poni quidē, nisi per scelus, seculi
 hæc magna cum cælorū minimis
 possunt; sed neq; si rem ponderi-
 bus metiamur, dignum aliquid ad-
 miratione aut prosequutione cō-
 tineant, quid hæremus dubii?

Et sanè nihil posse illis deesse
 qui totā curā sui Domino cōmit-
 tūt, docēt nos Apostoli, qui noctē
 totam cū laborassent, oriente iam
 die ne rogata quidē auxilia sense-
 runt. Ita vltro nea munificētia be-
 at suos deus, nec diutiùs ope sua
 destituit.

476 CAROLI SCRIBANI
destituit. Imperat ut mittant in
dextrum retia. Obsequuntur, &
iam *non valebant illud retrahere
pre multitudine piscium.* Ioh. 21.
Ingens discrimen vltronei, & à
Domino imperati laboris. no-
ctem totam ductu suo laborant,
& frustra labor omnis: Domini
imperio mittunt retia, & vincun-
tur à piscibus retia. Hoc illud est,
Ioh. 16. *Modicum est non videbitis
me, & iterum modicum est videbi-
tis me.* Hoc illud: *Plorabitis, sed
tristitia vestra vertetur in gau-
dium.* Vicibus disposita res est.
Nunc seculum letatur: amantes
Domini conflictantur: Lugeamus
seculo gaudente, ut cum lugere
cœperit, gaudeamus; ne nunc
gaudentes, cum illis lugeamus.
Noctibus gaudia illorum pera-
guntur, diebus nostra; in tenebris
illorum, in luce nostra. Pereunt
illa quæ noctium sunt, manent
quæ dierum; & quæ tenebras
amant,

amant, fugiunt lucem, & ad diem erubescunt. Ad lucem gaudia peraguntur nostra. Atque hinc iam discrimen illud inter tenebrarum & lucis filios. Seculi huius tenebrarum sunt, inter quos noctibus omnia transiguntur, diem fugiunt, nulla etiam postmodum coronandi die. Et noctibus gaudia illorum aguntur, quia seculo hoc, nocte nimirum continentur. Falluntur qui diem putant, nox est. Si dies esset, non laborarent tanta caligine rerum, & nullo negotio perennatura à perituris discernent, à terrestribus cælestia. Viderent post hæc momentanea, tamquam filios à matribus, æterna sequi. Nec tam fatuo delectu ruerent in hæc momentaneorum noctium gaudia, flammis luendæ æternis: nec aspernarentur noctium, id est, seculi huius perituros labores, æterna mercede coronandos. Cùm ergo
tam

tam cæco impetu in nocitura
 ruant, quis nõ videat tenebrarum
 delectum hunc esse, lucis nõ esse?
 hinc illud Iohannis in testatio-
 nem rei huius: Ioh. 3. *Dilexerunt
 homines magis tenebras, quàm lu-
 cem: erant enim eorum opera mala.
 Omnis qui malè agit odit lucem,
 & non venit ad lucem, ut non ar-
 guantur opera eius. Qui autem
 facit veritatem, venit ad lucem,
 ut manifestentur opera eius, quia
 in Deo sunt facta.*

Sequamur Apostolos, noctibus
 seculum hoc laboribus designe-
 mus: neque diu fluent hi sudores,
 sequentur æterna, & in luce illa
 magna nulla nube minuēda, nul-
 lis tenebris interpolanda, beabit
 nos Dominus pro modicis no-
 ctium harum laboribus, præmiis
 æternis, quanta ne sperare qui-
 dem homo aut possit, aut au-
 deat. Fixum ergo hoc animo ma-
 neat. Pro modicis & momento
 fugienti-

fugientiibus, exspectanda æterna, tormenta pro gaudiis, pro laboribus gaudia; ibi flammæ, & nullo ævo extinguendos, nullo minuendos ignes; hic nulla æternitate gaudia finienda, nulla minuenda, & quanta nulla humana cogitatio assequi valeat. Nō clauduntur reti tot ingentes pisces Dominico imperio capti: non claudunt animæ finitæ gaudia infinita, nisi infinitus ille Deus nullo termino claudendus potenti sua dextera auxiliarem animæ manum porrigat, firmetque ne gaudii magnitudine victa succumbat potius quàm fruatur optatis.

Et sanè, vel ex hac captura piscium discimus quid aliquando sperare debeant quorum omne hic studium voluntati respondet diuinæ. Quid non potest ingens in Deum fiducia? neque nunc id primùm didicit Petrus; sed
 eum

cùm ad imperium Domini laxasset retia, trepidaretque de copiosa piscium indagine, audit, Luc. 5. *Noli timere, ex hoc iam homines eris capiens.* Inde profiliunt hæc verba, Matt. 6. *Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non præualebunt aduersus eam.* Habemus & ingentis huius fiduciæ exemplum in Iosue Amorrhæos debellante, cùm ipsis elementis stationem imperat. aliaque generis huius propè innumera. Quò magis spe pleni, certaquæ fide lorricati quid nõ meritò audeamus? cū & virgam Mosis mari videamus imperantē, & Ægyptium imperatorem post tot documenta plagarum, maris discidio, quod soli Israëlì peruium licebat, reuolutis fluctibus periisse; & ad Eliæ imperium cælum annos tres & menses sex stetisse, aquasque Iordanis ad illius pallium discissis fluctibus

fluctibus sicco vestigio iter stauisse, eandemque viam diuisis ad imperium aquis Elizæo parauisse. Quid? quòd ad maiora his nos prouocet Dominus: Ioan. 14. *Amen amen dico vobis, qui credit in me, opera quæ ego facio, & ipse faciet, & maiora horum faciet.* Mentiri non potest qui promittit.

Aude anime. Maiora audendo disces. Ad seculi sponfiones vanas, rebus inanes, fraudibus plenas, quanti valetudinis bonæ, fortunarum, honorum, vitæ, adeoque animæ discrimine decurrunt; perque ætatum omnium infelicia exempla, per cædes & sanguinem, & æternatura decoramenta, tamquam per rosas & violas procurrunt? bis miseri. Hac & altera vita nos diuinis sponfionibus diuites, à quibus nec fraudem, nec trepidam possessionem domini cervicibus

Hh

482 CAROLI SCRIBANI
minitantem, nec infelices exitus
vereri debemus, quid hæremus
bis felices, hac & altera vita?
mittamus animæ retia, sed amo-
ri piscando. Fortunata retia, si
beauerit illa amor meus! beatum
me, si his implagatum tenuero
amorem meum! at nulla illum
retia claudent nisi amoris con-
texa manibus, quibus vltro se
permittit irretiri, ac tamquam
compedibus constringi. Permit-
te, corde vt te cingam meo tam-
quam reti, vt ad nomen magnum
tuum, cum felici natatore tuo
Petro succinctus lumbos, cal-
sem hos seculi fluctus, pro-
teramque quidquid me separat
à te.

Et verò delector Apostolo tuo,
qui audito nomine tuo, nec flu-
ctus, nec irata veretur flumina,
excluserat timorem amor. Sed &
tarda amoris flumina, & ignau-
iam venti, & torpentia vela.
Odit

Odit moram amor, omni alitè,
 iaculo, nimbo velocior. Vbi-
 cumque amati nomen insonue-
 rit, aduolat, ingenti ausu tranatu-
 rus maria. Terra illi ludus est:
 transcendet æthera, inferorum-
 que audax transiliet flammæ, vt
 poriatur amato non cogitat dis-
 crimina. Rupibus deuoluatur an
 molli fœno, iuxtà illi est. Pereat:
 si in sinu pereat amati, dulce
 illi perire est. Cadat: si cadit in
 amati pectore, dulce. Funibus &
 vnco trahatur: si ad amatum tra-
 hatur, iucundum. Ardeat: si cine-
 re hoc integendus amatus est, be-
 ne est per mille tormenta de-
 concrezione hac carnis excutitur
 anima: suaue amato de oppan-
 so corporis huius erumpere ad
 meram & puram suam lucem
 amorem suum. Aqua, ferrum,
 flâmæ ludus amato sunt, vt amo-
 re fruatur suo. Primæ, mediæ,
 vltimæ cogitationes illius amoris

sunt. Dormit, & amico sopore elisum iacet corpus, blanda quietis necessitate prostratum, quiescit, nec ignauescit tamen, patiturque vt aliquid etiam agere videatur. Hinc illa somnia, non dicam prophetica aut reuelatoria, (quæ & in profanos distillari solent, imbres etiam & Soles suos peræquante Deo iustis & iniustis. Pharaon nos docet & Babylonius tyrannus) sed amoris somnia somnialibus non rarò verbis expressa. Vt de amante illud dictum videas: Cant. 5. *Ego dormio & cor meum vigilat. Sequitur, vox dilecti mei pulsantis. Aperi mihi soror mea, amica mea, columba mea, immaculata mea.* Vt non vigilantem modò, sed & dormientem sponsam prouocare videatur sponsus, & in amorem sui trahere, ipsaque sponsa vocantem audire sponsum, & amicas voces reddere.

Habemus exemplum in discipulo

pulo quem diligebat Dominus. Qui cum non agnouisset Dominum, siue tenebris regentibus, siue in aliena forma delusus, & tamquam somno depressus, ut vocem audiuit imperantis, pisciumque multitudinem subsequutam, inclamauit, *Dominus est*. Castitati & amori perogatiua cognitionis debebatur. Eadem donatum reperies, cum Dominico pectori in vltima cœna incumbere, & tacentibus reliquis, ingenti que metu consternatis, audeat proditoris nomen deposcere, de conscientia suæ integritate, deque amore suo certus. Felix incubatio, & non nisi summi cuiusdam amoris summa testatio esse potuit. Habet hoc omnis amor ut maioris sibi confidentia signa largiatur, audeat maiora: decorisque ac dignitatis immemor non tam placidè feratur quàm rapiatur, pudore

486 CAROLI SCRIBANI
etiam seposito. Nam cum amor
amantes tenerè arctèque coniu-
gat, fit, vt non tam duo, quàm
vnus non immeritò haberi pos-
sint. Quæ proinde audacia cuique
in seipsum, ea in amatum est.

Quis mihi concedat non cum
Iohanne amoris mei pectori in-
cumbere, sed cum Magdalena pe-
dibus, aut cum Publicano à lon-
gè stante, aut cum Chananæa
eminus sequente, aut cum
Zachæo ex alto intuente, aut
cum latrone è cruce pendente
Dominico amore succendi? quis
mihi concedat pedum, manuum,
lateris, cum Thoma vulnera
tentare, vt in illis amoris mei
figam tentoria, cubem in illis
cum sponsa in meridie, fruârque
fructibus languenti animæ dul-
cissimis? quis denique (audere
amoris est) cum Iohanne pectora
largiatur? tu solus amor meus.
Largire qui potes. Dulces puluilli,
optatus

optatus animæ torus. Sæpe mihi
 amoris hæc eueniant puluinaria:
 quæ quidquid magnum bonum-
 que diffundunt in accubitorem
 suum, quæ me perpluant odora-
 to amoris illius imbre, flumini-
 bus illius integant, totumque
 consepeliât illi, succendant flam-
 mis illius. vt non iam madeant
 tantùm cinnamini rore pectoris il-
 lius, sed totus innatem fontibus
 torrentibusque illius. Nec scintil-
 la tantùm aut ardoribus inte-
 pescam, sed totis ardeam fornaci-
 bus illius: nec umbratili aliqua
 luce perfundar, sed plenitudine
 Solis illius irradiatus luceam
 tamquam in meridie. Vt nihil
 hic residuum veteris noctis aut
 tenebrarum sit, ac ne umbra qui-
 dem harum, sed lux tota metâ-
 que: adeoque lux ipsa magnæ luci
 illius indissociando in æternum
 nexu implexa.

*Ad illa Domini verba: Simon
Ioannis amas me?*

CAPVT VIII.

CUM ergo prandissent, dicit Si-
moni Petro IESVS, Simo Ioan-
nis diligis me plus his, dicit ei, Etia
Domine, tu scis quia amo te? Ioh.
21. Dicit ei, Pasce agnos meos: dicit
ei iterum; Simon Ioannis diligis me?
ait illi. Etiam Domine, tu scis quia
amo te; dicit ei, Pasce agnos meos.
Dicit ei tertio, Simon Ioannis amas
me? contristatus est Petrus, quia di-
xit ei tertio, Amas me: & dixit ei,
Domine tu omnia nosti: tu scis quia
amo te: dixit ei pasce oues meas: &
cum hoc dixisset, dicit ei: Sequere me:
Trinæ negationi trinam amoris
professionem opponi hic vides;
& iam antè vniuersam illam ma-
culam diluerant lachrymæ, vt ni-
hil nunc opus fuerit lauari pedes
aqua poterant lachrymis; neque
enim credam cum ad galli catum
& Do

& Domini prospectum foras egressus fletet amarè, rariores Apostolũ lacrymas fudisse quàm illam quæ pedes lauerat, capillis & osculis terferat. Illum qui in horto prostratum viderat Dominum sudoribus, lachrymis, sanguineque tamquam balneo lotum, non innataſſe credam lachrymis recentis delicti memoria? vt non oculos tantum, sed corpus vniuersum factum iam oculum vnum, totos credam lacrymarum imbres depluisse: quibus tam validè calideque fufis, quis non arbitretur quidquid negatio contaminasset, quidquid iniquinasset merus, in plenum deletum? Nam si Nabuthæ hæreditatem & sanguinem Achab deprecatione & fletibus deleuit, & læsuram abduxit à diebus suis; & David Vriæ cædem confessione & fletibus purgavit; & facilis Dominus Ezechix lachrymis flecti vitæ

spatia protendit, Sennacherib in Æthiopas vertit; centum & octoginta millia de exercitu illius deleuit; & destinatum Niniuitis exitium auertit; & regnum Babylonis tyranno poenitentia functo restituit; quanto ad Apostoli sui lacrymas pronior, cum amarè flentem videret super negatione metu magis quàm incredulitate extorta? Diluerat ergo iam antè Petrus quidquid macularum contraxerat, quidquid terror impresserat, & tamen ad trinam amoris testationem compellitur, *Matt. 26. Simon Iohannis diligis me plus his?* Dixerat audaci magis quàm prudenti ausu, *Etiam si oportuerit me mori tecum, non te negabo.* Et antè, *Et si omnes scandalizati fuerint in te, ego nunquam scādalizabor.* Cum ergo omnibus se prætulisset, in scandalì prerogatiua, petiit Dominus, plusnè reliquis se diligeret, qui

qui reliquis scandalum patientibus non pateretur : prudentior Petrus lapsu, & edoctus nimix fidentix malo. Ita non rarò sapientix magister error est ; & cecidisse saluti fuit. Sanè circumspetiores ruina dedit, & gustata præcipitia timere docuerunt. Non respondet proinde Petrus quasi quæstionem repleturus, sed ramquam qui malo suo doctus omnes præfidentix diffugiat scopulos, *Tu scis quia amo te.* Diffidens animo iam suo, cuius antè impulsu ad maiora viribus profilierat. Repetitaque à Domino quæstione eadem quæ priùs reddidit ; ac tertio tandem rogatus, ternarum negationum memoria, ingenti mærore ac trepidatione oppressus, incertus quò densatæ hæ in orbem interrogationes irent, amoris sui testem non alium quàm Dominum adducit, *Domine tu omnia nosti, tu scis quia*

quia amo te. Duræ amanti repetitæ hæ quasi diffidentis, aut de amore dubitantis amati interrogationes. Nec quidquam grauius illi euenire potest, quam si amorem suum in suspicionem videat vocari, aut non integri pectoris aut non satis firmi, & loco suo moti, aut aliò, propendentis: faciliusque illi per ignes & tormenta potiri amato, quam in suspicionem venire amoris. Imperet fluctus & secures, dulces illi sunt, si per hos frui possit amato, omniaque illi imperia mollia sunt, si spem faciant potiundi amato. exclude hanc spem; omnia suauiâ, dura & aspera & ab inimica mente & manu profecta videtur. hinc dolores & indignabundæ profluent lacrymæ, & amarulenta suspiria, cordaque palpitantia, durisque mœroribus plena. Quare non mirum si Petrum occupauerit mœror, pudorque dolori mistus.

Facie

Faciebat id Dominus, vt potentiores excitaret in discipulo amoris flammæ, ac nescio quam teneritudinem affectus, quasi infantis inter vbera ludentis, aut de castæ matris collo pendentis, dum dextra læuaque sinuque gratum sedet genitrici pondus. Nam quid aliud sibi hæc verba volunt, *Simon Iohannis diligis me amas me?* non videntur tibi matris esse post vbera basiantis labiaque labiis purpurantis, aut genas oculis disfluauiantis? non sunt hæc matris sinu ludentis, nunc tollentis, nunc deprimentis, nunc pectus pectori, vultumque vultui adinouentis, & inter fracta primæ infantia verba, post amicas interrogaciones, *Amasné me fili mi, amasné matrem?* elicientem, balbutiente lingua amicum illud & desideratum matribus, *Amo, amo te, mater mea, cara mihi*
mater,

mater, amor meus, amo? Idem
 vsu videmus in amica hac ser-
 mocinatione Domini & Petri,
 Amasne me Simon, amas? amo
 te pater mi, mater mea, amor
 meus, amo. Quis me separabit à
 te delitiæ meæ, amor meus? amo
 te cor meum, vbera mea, oculi
 mei, anima mea, amo dulcedo
 mea, gaudium, & corona mea
 vnica & columba mea, amo. Non
 amen te amor meus; non amem?
 post sudorem, lachrymarum, san-
 guinum balnea non amem? post
 vincula, flagra, sputa, spinas, cla-
 uos, lanceam & crucem non amem?
 post mortem omnium quæ fue-
 runt eruntque acerbissimam, cru-
 delissimam vtrò amore mei
 amplexatam non amem?

Quis mihi dabit vt eadem in-
 sonet auribus hisce amor meus, &
 audiam dulce illud blandientis
 inter vbera matris, Amas me? non
 amem te amor, mea lux, vita
 mea?

mea? non amem te? dilecte notorum meorum, dilecte ex milibus non amem te? & quid amem, si non amem amorem meum? lachrymæ tuæ quid sunt, si non amoris flumina, quibus innatet hæc amans anima, amorum flammis accensa: sudores tui quid sunt, si non torrètes amoris, quibus tamquã medico balneo lauetur hæc amãs anima amore tui faucia? sanguinis tui prodiga fluẽta quid nisi mare magnũ statuant, cui prospero cursu innauiget hæc amans anima? Vulnera tua quid sunt si nõ quinque torrėtiũ, fluminum, oceani fontes, quibus non modò sitim leuet, sed inebrietur hæc amans anima musto tuo satianda? quid patulum vulneribus pectus, si non vbera lacte fluentia, amoris rore distenta, quibus pascatur hæc amans anima? quid caput tuum spinis quaquã parte circumfessum, si nõ nobile

bile rosetum & aromatum areo-
 la, in qua hæc amans anima odo-
 rato perfundatur nimbo, amori
 suo iungenda? clavi tui quid
 sunt, si non validi amantium
 nexus, nulla ætate, arte, dolo, vi-
 ribus dissoluendi? lancea tua quid
 est, si non referatio pectoralis
 fasciæ? si non reducti & reuulsi
 cardines amoris mei, quibus stra-
 ta via amanti huic animæ tot
 seculis validis repagulis firmata?
 crux quid est, si non torcular di-
 lecti mei musto suo natans, si non
 lectulus melioris Salomonis mei?
 cuius ascensus purpureus, mediâ-
 que perpetua charitate constra-
 ta, inuitatoria sunt amanti ani-
 mæ, amore grauidæ, quæ cur-
 rat in odorem unguentorum
 tuorum, maximè vbi cum Apo-
 stolo tuo audierit, *Sequere me.*
Vbi cum sponsa tua, Cant. 5. Veni
in hortum meum soror mea: sponsa,
meus myrrham meam cum aroma-
tibus

*tibus meis. comedi fauum meum
cum melle meo, bibi vinum meum
cum lacte meo, comedite amici, &
bibite, & inebriamini charissimi.*

Verùm quid sperem vocem
sponsi, qui necdum inaudierim
vocem sequelam imperantis; aut
sanè non sequutus sum inuitan-
tem, cum traheret me in odorem
vnguentorum suorum? vnguen-
ta potiùs seculi sequutus & quid-
quid illud de inanitate promittit,
quàm quidquid Amor meus de
diuite area, de vinea & vberibus
suis. Nam quota pars vitæ meæ
decurrit in odorem dilecti mei?
quota sedit sub vmbra illius? cir-
cumspice te totam anima mea &
metire gressus tuos. Vide quem
vita, moribus, votis expresseris:
cuius vestigiis institeris, cuius
sponsionibus illecta, obaudieris
voci. Non toto conatu sequuta
est carnem & sanguinem, peritu-
ra oblectamenta, momentaneas

delitias? aut si sequuta es Domi-
num, vbi vincula & flagra, sudo-
res, lacrymæ, sanguis? vbi crux &
clavi, & implexa capiti corona?
vbi purpura sanguine lota? vbi
lilia conuallium, submissæ men-
tis animus castus, & antè per
medias fornaces, quàm per
non casta pascua iturus? vbi opum
honorum, voluptatum contem-
ptus & proculcatio? vbi victoria
tui & triumphi de seculo acti?
vbi cicatrices & vulnera, & spar-
sus non inglorius sanguis, dum
vestigiiis miles ducis tui inhaeres;
perque inimica graderis agmina
sanguinem sitientia? quæ si non
præfers miles, & alienas se-
quutus es aquilas, ignarus labi-
ti ductoris tui, alieno sacra-
mento obstrictus, quid speras?
præmia sanè ab ijs speranda, qui-
bus vitæ, laborum; sudorum-
que potissimam partem dicasti.
Nec miles ab alienis castris præ-
mia

mia sperat. Ab iis quibus sudor
 laborque fluxit, quibus noctes
 steterunt insomnes, quibus fri-
 gora & æstum tulit, quibus
 vulnera & sanguinem dedit, ani-
 mamque per vulnera ituram,
 sperari præmia possunt. Seculo
 qui hæc dedit, seculi donantium
 exspectet, de seculo laureatus.
 Aut sine victoria triumphos, si-
 ne prælio victoriam, sine vulne-
 re prælia quisquam speret, vbi
 nulla bella, vulnera, pugni,
 quassationes, nulli calces arie-
 tant, nulli cæstus dilaniant, nul-
 la flagella dilacerant, nullum
 ferrum sanguinem bibit, sperari
 corona non potest. Etiam apud
 seculum per cruorem & vibices
 negotiamur, cum gloriam &
 priuilegia publica, stipendia ciui-
 ca, imagines, dignitates, sta-
 tuas, & qualem præstare de fama
 æternitatem potest, venamur. Et
 Deum dedecabit per ignem & gla-

500 CAROLI SCRIBANI
dios suos ad præmia vocare? aut
extimescet vulnera miles æterni-
tatis corona tecta? expauescet ad
sanguinem cæli purpura delibu-
tum? timebit itinera ducis sui ve-
stigiis complanata? & trepidabit
æternitate proposita? aut non cre-
det promittenti, nunc arborē vi-
tæ, & mortis veniã secundæ, nunc
latens manna cum calculo candi-
do, & nomine ignoto, nunc fer-
reæ virgæ potestatem, & stellæ
matutinæ claritatem, nunc al-
bam vestiri, nec deleri de libro
vitæ, & columnam fieri in Dei
templo, & Ierusalem cælesti in-
scribi, nunc residere cum Do-
mino in throno? & quorum hæc,
nisi quorum labores? illorum
enim victoriæ, quorum pugnæ,
eorum pugnæ, quorum & san-
guis: quorum de sequela Christi
sudores & lacrymæ, eorum & glo-
ria.

Sequere anima mea non timi-
dè

AMOR DIVINVS. 501
dè ductorem. Ignauus miles est,
qui ducem per vulnera & sanguinem eundem, flens sequitur. Sequere per vestigia sanguine suo purpurata gradientem, per clauos & lanceam. Neque alia via ad amoris tui magni domum magnam, ad Regis tui magni regiam magnam, ad reposita cælo præmia æternitate donanda. Et sanè si amas, exultans & gaudens sequeris amantem; & amabis ferrum, vulnera, sanguinem, mortem, quæ te ducet ad amorem tuum. Adeò amasse vicisse est. Sequere cum Apostolo, vt aliquando ex vero prorumpere in has voces possis, Ioan. 21. *Domine tu scis quia amo te.* Quantum sequeris, tantum amas, amoris mensura sequela est. Sequere, vt ames, imò si amas: amabis si sequutus fueris.

Ingruunt tentationes & vndique inimica intonant arma, spon-

dent, minantur? tu obiice clypeū,
Domine tu scis quia amo te, insur-
 git caro, domestica bellua, effe-
 rum monstrum, nulla lenitate do-
 mandum, nullis blanditiis fran-
 gendum? oppone, *Domine tu
 scis quia amo te*. Honores alli-
 ciunt, & opes, & quidquid secu-
 lo magnum? memento Aposto-
 lici dicti, *Domine tu scis quia
 amo te*. Ut illud aliquando in
 te locum habeat Apostoli alte-
 rius, Rom. 8. *Certus sum, quia ne-
 que mors, neque vita, neque Angeli,
 neque Principatus, neque Virtutes,
 neque instantia, neque futura, neque
 fortitudo, neque altitudo, neque pro-
 fundum, neque creatura alia pote-
 rit nos separare à charitate Dei qua
 est in Christo IESU Domino nostro.*
 Hæc charitas, amor est, qui Virtu-
 tibus ac Principatibus superior,
 non terretur. præsentibus, anima-
 tur futuris, ridet fortia, calcat ma-
 gna. profunda contemnit, & supra
 quid

quid creatum est fertur, omnibus maior, durior saxo, tenacior ferro, chalybe firmior, adamante certior, auro gemmaq; nobilior, excelsior cælis, & quidquid vniuersi ambitu continetur. Sequere hunc anima mea, nec ad dextram declina aut sinistram, sed regia gradere via, regia in crucis baiulatione purpura lignata, vt æternum sequaris, æternumq; fruaris Amore tuo nullo æuo minuendo.

Ad Ascensionem Domini in calos.

MATTH. 28.

CAPVT IX.

ACCEDENS IESVS loquutus est eis, dicens: Data est mihi omnis potestas in celo & in terra, & ecce ego vobiscum sum omnibus diebus, vsque ad consummationem seculi. Et eleuatis manibus suis benedixit eis. Lucæ 24. Et factum est dum benediceret illis, recessit ab eis, & ferebatur

504 CAROLI SCRIBANI
*in calum. Et ipsi regressi sunt in Ie-
rusalem cum gaudio magno. Et
erant semper in templo laudantes,
& benedicentes Deum. Mixtum
in cœrori gaudium tenebat Apo-
stolos, qui & frustrari Domino
dolebant, & referari cælum gau-
debant. clauserat illud primorum
parentum delictum primordiale,
quod per traducem transierat in
posteritatem. Quid non potest
peccatum? vnius pomi delibatio
quanta res est! & tamen ex hac
scintilla quantum incendium na-
tum est? quod non nisi Christi
sanguine restingui posset. Cui
extinguendo omnes venarum ca-
taractas tam lubens soluit, quàm
fortiter amauit, vt per purpureos
hocce fluctus ad speratum à quo
excideramus portum felix nos
naucleus deduceret. Iam quo
dolorem magis etiam mitiget,
præsentiam suam in seculi finem
discipulis addicit. Quid potuit
opta*

optatius aut sperari à nobis, aut sponderi à Christo? quid aut timori augendo peccato proritante, aut fiducia excitandæ, expugnatione sæuiente, subsidio esse magis queat, quàm si cogitemus adesse illum omnibus iudicem, patrem, propugnatorem, præmiatorem? Quis in oculis iudicis sub fune & securi, patibula, viui comburia, culeos, vncos & scopulos videns, morte luenda committet? Quis patre spectatore imperata transgredietur.

Iam cum cogitamus præsentem, quid verebimur hostem? exsurgat quidquid orbe toto validum, quidquid robore primum, quidquid prudentia summum, quidquid immanitate crudelissimum? stipulæ sunt vento agitatae, Christo protegente. Incurrant aduersantium agmina, hostiles acies, defraudent insulas maria, externa atque interna bella dila-

nient, regnis regna compulsentur,
superfedeant urbibus vrbes, flu-
minaque mariaque mortem bi-
bant; paleæ sunt, Christo propu-
gnanté. Iterum orbis aquis in-
tegatur, marisque conchæ in mō-
tibus peregrinentur, ingens etiam
de cælo agrorum vastitas, & or-
bæ regiones, & frustra iam agri
& vrbes retro populi que frequen-
tes, & nec nomina nunc nota, ac-
cedat ingluuies soli, & regna vo-
raginem passa; denique quidquid
nec maria, nec diluerunt flumi-
na, nec subduxit terra, nec
detotondit gladius, nec superbis-
simi incenderunt montes ignis
intrinsecus foeti, deuerant venti
aquilone nati; bullæ sunt infan-
tiæ primæ, Christo defensante.
Inferorum demum profiliant le-
giones, nullo sanguine, nulla
æternitate saturandæ, circumeant
quem deuorent muscæ sunt ele-
phante calcatæ, Christo dex-
teræ

teræ protegente. Quod si contigerit animã pravis institutionibus circũscriptam, libidinibus & concupiscentiis cũ Magdalena & filio prodigo euigoratã, aut opibus cum Mattheo & Zachæo exancillantem, impulsu Dñi tamquã ex crapula aut somno aut inuالتitudine aliqua, ad se & ad valetudinem suam redire; miratur temeritatem & fatuitatem suam, & diuinæ clementiæ benignitatem, & tuitionem, multò etiam magis in hostili hac mente & inimica Deo, incipitque paulatim diuino spiritu inundata, seipsa iam valentior vltro exsurgere in pugnam; & animos addere Dominicis innixa verbis, Matth. 28. *Ego vobiscum sum omnibus diebus vsque ad consummationem seculi.* Si tecum Dominus, quid vereris anima? non talis habitat in adiutorio Altissimi, & in protectione Dei calicom

508 CAROLI SCRIBANI
*commorabitur? Psalm. 90. non ad
eum verba hæc eunt? Scapulis suis
obumbrabit tibi, & sub pennis eius
sperabis. Scuto circumdabit te ve-
ritas eius; non timebis à timore no-
cturno. A sagitta volante in die, à
negotio perambulante in tenebris; ab
incursu & demonio meridiano.*

Magna Dei dignatio qui præsen-
tiam suam spondet homini. Sci-
mus adhærere nobis spiritum ne-
quam, ab ipsa natiuitatis ianua
animam aucupabundum; scimus
& tutelarem angelum animæ,
carni tamquam dotali mancipio
nubenti, ab ipso connubij nexu
inhærescere, at iam discimus in
omnem ætatem Dominum nos
habere propugnatorem, & auxi-
liarium ducem.

Ita è sponsione hac magna Do-
mini votoque eueniat mihi, il-
lum vt habeam ducem, comitem,
mæcenatem, protectorem, pa-
trem. Nulla sine illo dies hora,
mo

momentum eat, nullæ cogitationes aliorum vela faciant. nulla vota extra hunc scopum tela mitant; numquam, nusquam illo incomitatus pedem moueam. Claudat ille latus, possideat pectus hominemque totum, vt nihil præproperum elabatur, nihil venia dignum, nihil pœnitentia émendandum, nihil scopis verrendum aut delendum spongia. Benedicatque mihi non de opimitate terræ, aut de rore cæli; nisi terram corpus illius intelligamus, singulari inter reliqua nobilitate ab assumpti numinis prærogatiua illustre; & ros cælestis, fœcundas S. Spiritus immisiones designet. Tunc enim & cælestis roris, & terrenæ opimitatis benedictione quis non gaudeat, læteturque super benedictionibus Abrahamæ in multitudinem arenæ reproffis, & ad instar stellarum destinatis, quæ terrenarum & cælestium dispositio

sitionum obscura quædam auspicia erant; superque Melchisedechi nec circumcisi, nec Sabbathizantis benedictionibus, post decimarum oblationes impertitis? Nam quid sunt hæ benedictiones ad illas Domini cælum petentis, imperantisque expectare donec induerentur virtute ex alto? umbræ sunt, ac ne umbræ quidem corporis sui magni.

Benedic mihi, amor meus, benedictione amoris tui benedictione Magdalenæ tuæ, Publicani, Zachæi, Matthæi, Pauli, Petri, Thomæ, reliquorumque Apostolorum tuorum, ut laudet te anima mea in iubilo exultationis, decantetque æternam laudes tuas amoris tui cantico satiata, sequaturque te abeuntem, cælorumque summa petentem: neque votiuo tantum sequatur comitatu, sed amoris individuo nexu coniuncta tibi inter beatorum

rum

AMOR DIVINVS. SII
rum agmina , non ignobilis
amantium te portio , æternùm
societur tibi.

Fortunata ô dies , quæ te vidit
aëra cælosque calcata morte tran-
scentem ! Quis mihi triumphos
cælorum , quis angelorum narret
legiones festo occurrentium
plausu ? quis felicia Patrum ag-
mina limbo eductorum ! quis ip-
sum Dominum , tanquam ter-
ris cæloque debellato , terras cæ-
lumque triumpho suo inuehen-
tem , opimaque de hoste spolia
trahentem non veneretur &
colat ? quis non gaudeat cum vi-
derit spiritum illum dæmoniacæ
& Angelicæ naturæ , humani
generis ob diuortium æmulum,
ob Domini gratiam inuidum,
carcere & vinculis arctatum,
feritate repressa , crudelitate
domita , immanitate subacta,
fastu sub iugum misso & calca-
to ? quis non triumphatori suo
lætam

lætam offerat hostia? non grana
thuris vnius assis, Arabicæ arboris
lacrymas, non duas meri guttas,
non sanguinem reprobi homi-
nis mori optantis; sed laudes ac
orationem de carne pudica, de
anima innocenti, de Spiritu san-
cto profectam?

O si pro triumphatore meo
corpus hoc vngulæ fodiant, cru-
ces suspendant, ignes lambant,
gladij detruncent, bestiaë insi-
liant, vt tota iam hostia cadat
Deo meo. Procul à triumpho no-
stro Gentium ritus. Nam quò iu-
uat focos & thoros in publicum
educere, viciatim epulari, lauro
postes obumbrare, lucernis diem
infringere, vestibula enubilare,
ciuitatem tabernæ halitu abo-
lescere, vino lutum cogere,
cateruatim ad iniurias cursitare,
ad impudentias, ad libidinis
illecebras; quasi publicum
gaudium non nisi per publicum
dede

dedecus exprimi possit, & per habitum noui alicuius in publico lupanaris? Non sunt hæc Deï mei. Cui, si pro omnibus, si pro hoste subacto, morte repressa, vinculis solutis, carne domita, fastu calcato, si pro sudoribus fuffis, lachrymis pro ductis, sanguine propinato, conscientiam offeram puram, mentem castam, pectus amoris suspiriis anhelum, cor dilectionis singultibus tremulum, animam amore fauciam; triumphum expleuero. Magis etiam si totus illius inardeam ignibus, tormenta rideam, & quidquid seculum, quidquid tyranni portio inferorum de crudelitate repere-runt. Scruiant flammæ, modò maiore intus ardeam flamma, quid poterunt flammæ? tales triumphos dominico qui intulerit triumpho, beatus. Non quales præmio laudis humanæ Mutius decimerata dextera; nec quales

074

Regulus multorum hostia; vel
 quales Anaxarchus pilo cōtusus;
 nec quales Attica meretrix cū
 indignantem linguam & vocem
 expueret, ne coniuratos proderet;
 si etiam victa voluisset; vel quales
 Zeno flagrorum contemptor; sed
 quales Domini inuitatu & exem-
 plo Stephanus, Petrus, Paulus,
 Laurentius, Tiburtius, Valerius,
 Polycarpus, Ignatius, saxorum,
 crucis, securis, craticulæ, pruna-
 rum, ignium, ferarum victores;
 quales Domitilla, Agnes, Agatha,
 Lucia, Susanna, Christina, Cæci-
 lia, Catharina, Barbara, gladio-
 rum, flammarum, vngularū, bal-
 neorum ardentium, rotarum, fu-
 stium domitrices, sponso suo
 Christo triumphos sacrarunt, sub
 præmio consequutionis cælestis
 gloriæ, & diuinæ mercedis, amo-
 re maximè stimulante, qui illas
 & in incendia deuolare, & in be-
 stiarum rabiem, in excelsam
 crucem,

crucem, in summam ignium pœnam docuit, & vltro etiam appetere amore cogente. Non & præmiante? Nam cùm legissent, post clauos & crucem lanceamque & monumentum, surrexisse Dominum, cæloque nobili triumpho illatum; æmuli triumphi, facti sunt æmulatores crucis, vt quæ socii fuissent pœnarum, essent & gloriæ. Hinc clauis illis & ignes grata victoriæ materies; rotæ & secures capiti coronæ & pro gratia floris, pro lætitiæ frondis, pro gramine, cespitate, palmite, populo, oleastro, apio, lauro, hederâ & spicis, spinæ & arundines, quòd scirent ex illis sertum Christo suo implexum stetisse, vt omnes mortis aculei in Dominici capitis tolerantia obtunderentur.

Et sanè quem non pudeat Christianum lauro & myrto &

olea & illustriore quaq; fronde,
aut centenariis rosis, liliis & violis
coronari, qui Domini tempora
spinis fœdata & lancinata vide-
rit? nisi forsan auream & gem-
meam Christi post resurrectio-
nem emuletur. Hanc qui cogitat,
imitetur cum tot in vario sexu
athletis Christum, & talem hic
Domino coronam rependat, qua-
lem ipse tulit. Aut si spinas auer-
satur, nec flores, nec aurum, nec
gemmas speret, nec partem victo-
riæ Domini sui post spinas trium-
phantis. Placet triumphus, cælo,
terra inferisque stupentibus? pla-
ceant spinæ, clavi, lancea. Aut si
hæc displicent, nec placeat ille,
memor Christum non nisi fauos
post fella gustasse; nec antè Re-
gem gloriæ salutatum in celesti-
bus, quàm Rex Iudæorum pro-
scriptus fuisset in crucem. Huius
crucis & victoriæ suæ & detrium-
phanti peccati quanta signa præ-
ferat

ferat nemo non videt, qui vulnera intuetur, manubias vt captiuorum orbe toto Deorum falforum, ita & potestatis infernæ, quibus omnia illius inuicta tot feculis arma nobilis athleta debellauit.

Fruere his anima mea. Omnem hic habes armaturam fortium. Neq; mille iam clypei pendent ex his, sed quidquid validum, quidquid cælo terrisq; robore primum. Ardet in te tamquam Babylonis accensa fornacibus caro? flumina hic habes paradisiacis meliora, quibus restinguas flammam. Mæroris te suffocant & integunt fluctus? ignes hic inuenies amoris fornacibus eductos queis pellas hæc frigora, quibus oppressa gelascunt corda. Intepuit & nauseabundus elanguit animus fastidio suo grauis, ac tamquam grandine aut niuib; infepultus iacet; habes hic Soles,

quorum radiis tepentes hæ niues grandinesque incalescant & solvantur. Insurgunt mentientes honores, multaque irritò plurimum conatu promittentes opes, blandiensque & ille mundus? habes hic firmissima tutelaria propugnacula, nulli potentia aut armatae dexteræ cessura. Superbia hic humilitate calcatur; auaritia liberalitate pellitur; odia amore restinguuntur; intemperantia à continentia deiicitur; ira à mansuetudine superatur; petulantia à modestia obumbratur; sæuitia à misericordia contunditur; à fide perfidia creditur: omnia denique vitia à virtutibus detriumphata videbis.

Fruere proinde his anima mea, quæ diuite fluunt tibi vena, adeoque totis tamquam Oceani profluunt ostiis; quæque in testationem perennaturi in æuum, amoris delegit sibi amor tuus. Pa-

tent

tent hæc amoris ostia tibi, reserata tibi; in æternum locuplete fluxu pandenda tibi. Quid vereris: vbera sunt benignæ matris cælesti distenta rore. quis infans, trepidavit ad vbera matris? noxia hic omnis verecundia est. nescit infans erubescere, sanè nusquam minúsquàm in vbere ludit pudor. Exulat omnis hinc verecundia, & nesciūt pudere sugentia labra. Tu puer es, & inter vbera amoris tui infantia adhuc primæ puer lacte fouendus, nutriendus. Nulla vbera nobiliore lactatorem suum perpluunt imbres, nulla distenduntur illustriore rore. Magna fuerunt & cælo data, virgine fœcundata lacte; maiora sunt hæc quæ virgine natauerunt purpura cælesti sanguine lota.

Felix anima, si labia tua spōgia fiant vberum horum, auaræq; spōgiæ munificētissimarum matrum harum purpureo sobo-

520 CAROLI SCRIBANI
les fonte lactantium. Felix si pen-
deas ab his vberibus, si laterali
claudaris vtero Amoris tui, pas-
cendus & lactandus sanguine,
animandus corde & anima, vt
illius iam non tuo nutriaris suc-
co, illius non tua viues anima,
æternùm hac animatione bea-
tus.

In diem Pentecostes. Act. 1.

C A P. X.

CUM complerentur dies Pen-
tecostes, erant omnes pariter
in eodem loco, & factus est repente
de celo sonus, tamquam aduenientis
spiritus uehementis, & repleuit to-
tam domum ubi erant sedentes. Et
apparuerunt illis dispersita lingua
tamquam ignis, seditque supra sin-
gulos eorum, & repleti sunt omnes
Spiritu sancto, & cœperunt loqui
variis linguis, prout Spiritus san-
ctus dabat eloqui illis. Reliquerat
terras Dominus, petierat cælos: &
iam

iam ante mortem abiturus, prouidorum parentum more, & testamento cauerat nequa fraus intercederet, nequa animorum dissensio. Parens illi omnium, filii nos omnes. nec aut magis minusve pater illi vni, aut nos filii. Par in omnibus ratio. Eodem afflatore stat in omnibus anima: cui immortali mortale in vtero circumgelauit corpus, in primo parente e virgine terra, necdum opere cōpressa, necdum semente subacta. Nec Regis apud Deum maior gratia, nec barbarum alicuius imperiosum fastigium, non dignitatum, opum, natalium cuiusquam discreta merita. Omnibus æqualis, vt Iudex, Rex, Dominus, Deus; ita & Pater est. Nescit fortunarum & ætatum discrimina pater, ignorat discreta robora, nec auro, carne, honoribus filios metitur. Nec patrium affectum fortuitis temperat. Cùm se me-

522 CAROLI SCRIBANI
minerit omnium parentem, nec
quemquam de prærogatiua fi-
lium censerit. Eiusdem diuini af-
flatus Spiritus omnes, eiusdem fi-
gulatoris corpus, eiusdem san-
guinis pretium sumus: quem non
pro dignitatibus, natalibus, &
opum discrimine, sed pro pa-
trio in omnes affectu dispertiuit,
pari in omnes munificentia, lar-
gitione pari. Singulos proinde
in solidum hæredes statuit. Ita
ut neque vniuersalis hæredis in-
stitutio quidquam aliis detrahe-
ret, nec plus vni concederet;
cum quidquid haberet corporis
sanguinisque sui magni, iuxta
in omnes partiretur. Verum pa-
rens erat, nos filij, & pupilli &
orbi in patre. Quis aut hæredi-
tatis huius dispertiendæ, aut or-
borum curam haberet? & fere
pupillaria bona si tutore desti-
tuantur, neglecta iacent. Qua-
re Spiritum sanctum orborum
filio-

filiorum tutorem & aduocatūm delegit. Et ne quod mora periculum crearetur, misit qui filiorum animos firmaret, qui tutaretur pupillos. Neque poterat parens animam spiritus sui auram, afflatus sui germen; nec corpus manuum suarum operam, afflatus sui vaginam, carnis suæ sororem in æternum destituere interitum: aut vniuersum hominem bonorum & paternæ hæreditatis exulem fraudare speratis, & ad quæ conditus erat. Peccauerat, fateor, sed vt in virgine adhuc Eua irrepererat verbum ædificatorium mortis, ita in Virgine æquè introducendum erat Dei Verbū destructorium vitæ. Vt quod in eiusmodi sexu abierat in perditionē, per eundem sexum redigere in salutem. Factum, & natus est è virgine carne nunquam resignanda,

524 CAROLI SCRIBANI
resignanda, qui parentum lapsum
infelici traduce profeminatum,
matrumque sanguine fotum &
pastum, sanguine suo repararet.
Factum ut venit, nec mirum.
Nam & figulus temperato ignis
afflatu in robustiorem materiam
argillam recorporat, aliamque ex
alia fingit formam. Quo magis
ille librator spiritus, primordiale
Patris Verbum, Verbi sui um-
bram, ingenii sui curam, liberali-
tatisque suæ hæredem, è dura eri-
peret seruitute, & in meliorem
redigeret formam. Expleuerat
hoc in cruce, in qua calcata mor-
te, detriumphato peccato, olim
hæredem, post exulem, iterum
celorum hæredem scriberet. Ve-
rum quò omnis hæc benignitas
Patris, si sibi relinqueret pupillum
hæredem, ignarum rerum, hosti-
bus prædam? prouidit ergo de tu-
tore, tamquam altero parente.

Hinc ille repentinus *de celo*
sonus,

sonus, tamquam aduenientis spiritus vehementis, & impleuit totam domum ubi erant sedentes.

Quomodo vehementis spiritus, qui mitissimus esse consuevit, non turbine glomeratur, non nubilo liuet; sed teneræ serenitatis apertus & simplex spiritus est? & non spiritus Christi mei mansuetissimi? non tamquam ritus ex fonte illius, furculus ex fronde, qualitatem originis continet? aut tamquam vicarius illius spiritus, vicariam mititatem præfert; & labitur potius quàm impetu feratur? nisi quòd & Dominus in turbine, planè in spiritu vehemente, sed amoris spiritu. Est enim & amoris sua vehementia. Nam & in horto illo amoris & doloris agonix magnæ, non sicut impetus grandinis, ita oculorum fontes validi & potentes saliunt? & sicut tumultus turbatum mutuo se prementium, ita prorumpentes

pentes sudorum torrentes ? & sicut impetus aquarum multarum inundantium & emissarum super terram spaciosam , ita impetus sanguinis disruptis venarum aggeribus terram undique contegentis ? Iam qui spinas recensabit & flagra , qui crucem , hastam , clauos , non in spiritu vehementi ; tamquam in procella ruente ; in armorum & elementorum collisionibus , mixtum lachrymis & sudoribus sanguinem totis ostiis proruentem , littoribusque latè imperantem videbit ? Amoris ergo impetus maior , quàm vel indignationis , vel furoris est. Cùm mens amore loco quasi mota extra se rapitur , nec vbi animat , sed vbi amat , est. Hinc illa omnium obliuio , & contemptus etiam ac proculcatio opum , honorum , voluptatum , amicorum , adeoque sui ipsius , nulla propè decoris

decoris aut dignitatis habita ratione. Hinc etiam in Regibus primaque nobilitate, diuitiarum, purpuræ, & sceptrorum odia, paupertatis amor. Hinc carcer & vincula omnisque duritia & inbonitas & insuauitas pro mollibus optata. Hinc etiam medios in ignes, & craticulas viri iuxta ac viragines profiliunt, in flammam deuolant pueri, in fornaces diffiliunt alij, calcant prunas: secures, bestias, vngulas, ignes, sartagine appetunt, amore impellente. Nihil miraberis, si cogitaueris flammam rosam factam, reliquaque tormenta lilia & violas, amore refigulante. Quo impulsore *ibant* Apostoli *gaudentes à conspectu concilij* Act. 5. flagra & contumelias passi: & audiunt illud, *musto pleni sunt*, Act. 2. Beata torcularia tam fecundo musto grauida! felices qui non auro aut gemma, sed

sed toto se fortunato hoc pro-
luunt autumno, cellis totis; qui-
bus quidquid graue & asperum,
vertitur in lene ac molle, fella &
venena in mel & saccharum. Qui
exclamat cum Apostolo, Phil. 3.
*Omnia detrimentum feci, & arbi-
tror ut stercora, ut Christum lucrifaciam,*
& cum Mathathia; 1. Ma-
chab. 2. *A verbis viri peccatoris ne
timueritis: quia gloria eius stercus
& vermis est: hodie extollitur, &
non cras inuenietur: quia conuersus
est in terram suam, & cogitatio
eius periit.* Euenit hoc Apostolis,
Act. 2. cum apparuerunt illis disper-
tita lingua tamquam ignis, sedit-
que supra singulos eorum.

Ignis non semel interminantis
Domini signum fuit. hinc illud
Isaia, 30. *Auditam faciet Domi-
nus gloriam vocis suae, & terrorem
brachii sui ostendet in commina-
tione furoris, & flamma ignis
deuorantis: allidet in turbine, & in
lapide*

lapide grandinis. Et apud eundem: Isai. 66. Ecce Dominus in igne veniet: & quasi turbo quadriga eius: reddere in indignatione furorẽ suũ, & increpationẽ suam in flãma ignis. Amoris tamen hic symbolum est. & fors nulli rei propiũs cõponi ignis potest. Etenim Deus noster ignis consumens est, Heb. 12. Et ab ore illius habemus? Luc. 12. Ignem veni mittere in terram, & quid volo nisi vt accendatur? in cordibus nimirum humanis. Vt depulso frigore solutãque glacie seculi cupiditatum, exesãque omni rubigine veteris Adami, exurgamus tamquam argentum igne exanimatum, probatum terra, purgatum septuplum, Ps. 11. & tamquam aurum, 1. Pet. 1. quod per ignem probatur Domino in holocaustum. Felix anima, quæ hoc igne depuratur, vt excoquatur ad purum scoria illius, nec quidquam reliquũ sit quod displiceat oculis

§ 30 CAROLI SCRIBANI
illius. Felix quæ hoc igne accen-
sa amore illius exardescit : cum
trahit anhelum pectus flamma
illius succensum; cum palpitantia
assurgunt corda, crebrisque sin-
gultibus amorem suum testatur,
flammâsque loquitur ; cum tam-
quam in stadio præpropere, soli-
citoque cursu, ad agonis sui bra-
uium aspirans, donatium exspe-
ctat ingenti spe calceata, deque
promissionum paratura succin-
cta, totaque his ignibus circum-
fessa; cum tamquam per montes
& saltus, campos & nemora de-
currit, retia tendit, indagines
etiam antelucanis horis explicat,
diesque noctesque ducit insom-
nes, nec lassitudinem suam sentit,
nec sudores metitur, ciboque ad-
eo & potus obliuiscitur, donec
optatis fruatur; cum sitis huius
ardoribus tamquam de fornacis
caloribus exasperata, *quemadmo-
dum desiderat ceruus ad fontes
aquarum,*

aquarum, Psal. 41. ita sitiatur ad
 Deum fortem, viuum, exspectans
 satiari spōsionibus Domini: Apoc.
 21. Ego sitienti dabo de fonte aqua
 vite gratis. Et: Isai. 12. Haurietis
 aquas in gaudio de fontibus Salua-
 toris, & dicetis in die illa, Cantate
 Domino quia magnificè fecit. An-
 nunciante hoc in vniuersa terra,
 Exulta & lauda habitatio Siō, quia
 magnus in medio tui Sāctus Israēl.
 Vt verū iam sit illud, Isa. 35. Scissa
 sunt in deserto aqua & torrentes in
 solitudine, & qua erat arida, erit in
 stagnum, & sitiens in fontes aqua-
 rum. Quod verbis suis confirma-
 uit Dominus, Ioh. 7. Qui credit in
 me flumina de vētre eius fluūt aqua
 viue. Addit Euangelista, Hoc autē
 dixit de Spiritu, quē accēpturi erāt
 credentes in eum: nondum enim erat
 Spiritus datus, quia IESVS non-
 dum erat glorificatus. Et promise-
 rat per Prophetam, Isai. 44. Ef-
 fundam enim aquas super sitiē-

tem, & fluenta super aridam: effundam spiritum meum super semen tuum, & benedictionem meam stirpem tuam, & germinabunt inter herbas quasi salices iuxta præterfluentes aquas. Habes in hæc sententiam illud ad Samaritanã, Ioh. 4. Omnis qui bibit ex aqua hac, sitiet iterum: qui autem biberit ex aqua quam ego dabo ei, fiet in eo fons aqua salientis in vitam æternam.

Fiant hæc in me, vt bibam de fonte viuo, satiet de fonte aquæ vitæ, hauriam de fontibus saluatoris, cantemque Domino quia magnificè fecit cum in deserto animæ huius scissæ fuerint aquæ; & in solitudine cordis huius enati fuerint torrentes; & quæ erant arida, defluat in stagnum & in fontes aquarum, vt fluant de exulccido pectore hoc aquæ viuæ, quas effundat Dominus super sitientem aridamque hanc mentem, vt quæ erat sterilis fœcundetur

detur in falices: nec iam vltra si-
 tiat, cum in ea excreuerit fons
 aquæ vitæ salientis in vitam
 æternam. Excrescat hic fons, iun-
 gaturque origini suæ Spiritui
 sancto, à quo aquæ vitæ: vt fons
 animæ meæ paruulus crescat in
fluum maximum & in aquas
plurimas, Esther. 11. reddundet,
 stillentque montes Gelboë pec-
 cantis huius animæ dulcedinem,
 & superbix colles fluant lactes, &
 Ioel. 3. *fons de domo Domini egre-*
diens irrigare incipiat torrentem
spinarum mearum, mare nimi-
 rum magnum spinarum huius
 seculi, quibus confossa & emedul-
 lata iacet anima protendens si-
 tientia & liuentia à siti labra ad
 fontem vitæ, vt eueniat mihi il-
 lud Prophetæ: Ps. 35. *Inebriabuntur*
ab ubertate domus tuæ: & torrente
voluptatis tuæ potabis eos. Quoniam
apud te est fons vitæ, & in lumine
tuo videbimus lumen. Inebrier ab

hoc fonte, ab vbertate vineæ, torcularis & cellæ tuæ, & torrente voluptatis domus tuæ pota me Domine, vt plenus musto & vino tuo, ebria deructem amoris verba, grata tibi pocillatori & è torcularibus calcatori meo: plenus hoc vino madeam, adeoque innatē totus felix natator musto tuo, Spiritus sancti manibus expresso.

Hic enim ille dator munerum, hic ille beneficiorum largus erogator. Ab hoc fluunt illa vina orbem crapulantia. Quibus inebriati, sceptræ & diademata calcarunt reges, ne calcarentur æternū; opes & honores protriuerunt alij, ne protererentur æternū; voluptatem & delicias sub iugum miserunt, ne mitterentur ipsi æternū. Quàm multæ Deo maturitatem suam sponsarunt, in illiusque voluntatem concesserunt aliorum oculis gradum

gradum obstruentes, vt inciperent iam tum hic Angelicam paraturam induere? Quàm multi omnibus vitæ gaudiis renunciantes à liberiore conditione ad duram & asperam transierunt, exciti hac cogitatione: Prudens negociatio est aliquid amittere vt magna lucreris? quanti per ignes & secures ad meliorem vitam conuolarunt non reformidantes maiora pro veritate in salutem, quam quidam affectarunt pro vanitate pati in perditionem, vereri prouocati verbo, tanti vitrum, quanti margaritum? quàm multi ex metu & voto, æterni ignis & regnæ pœnitentia verrente & radente, mundam iniquitâti antè pectoris domum Spiritui sancto pararunt his similibusvé prouocati, Peccauimus! pœnitere non pigeat. Periclitari pigeat, non liberari. Iteratur inualetudo, iteran

da medicina est quam multi post non paucorum annorum principum atria nocturnis & crudis salutationibus occupata, ob exigui temporis volaticum honorem & gaudium, meliora à Spiritu edocti, in castigatione victus & cultus offenso Domino reliquum vitæ sacrarunt, productæ per seculi vanitates saluti reformati?

Neque hæc ab alio quàm à Spiritu sancto, cælestium donorum largitore & erogatore nata. Quo magistro Prophetæ cælitus inundantur, exsurgunt linguæ, grandescit sapientia, discretio erigitur, maturescunt consilia, calcatur cum opibus & honoribus libido, vt exulem iam videas à seculo, seculo licet inhærentem. Docuit illum alias sedes, patriam aliam, voluptates, honores, opes alias, amicos alios, alia regna & imperia Spiritus. Nam licet seculo

culo corpus includatur, omnia tamen animæ à Spiritu edoctæ patent, & non iam stadia, aut porticus regia, aut regnorum palatia, sed viam sibi proponit, viam inambulat, quæ ducit ad Deum, ad cœli palatia magna, cœlorum regna, & imperia prima.

Hic ille Spiritus est, per quem viduæ & steriles antè aquæ postquam insedisset Dominico capiti, fœcundatæ delictorum iam expiatrices factæ sunt in salutem, vt quisquis purgatrice nunc aqua Spiritu grauida tinctus fuerit, veterem contaminationem adeò ignoret, vt nihil in hunc delictorum credas à primi parentis traduce permeasse. Hic ille interpellat pro nobis gemitibus in eloquacibus, aduocati implens officia & protectionis exhibens munia. Quo repleti Apostoli, Act. 2. *cœperunt loqui variis linguis*, ne decissent lingua-

rum discriminibus doctores, aut ne se destitutas queri nationes possent. Hinc iam Germanorum & Hispanorum omnes termini, Gallorum diuersæ nationes, Britannorum inaccessa olim regna, Maurorum vastissimi fines, Getulorum varietates, Scytharum, Sarmatarum, Dacorum vicinarumque prouinciarum, & tot inaccessa Romanis loca, Christo iam subdita, Christum linguis suis loquuntur. Sua Chinenses Iapones, Mogoris & Bengalæ regna, & quidquid Oceano in Oriente alluitur & circumnauigatur: sua Occidente Brasilia, Mexicana, Peruiana, lateque mari orbeque toto sparsa imperia.

Quis me repleat hoc Spiritu? quo vno incærores deterguntur, nocitura soluuntur frigora, incallescit fastidientis stomachi tepor nauseam prouocaturus, noxius fugatur

fugatur æstus, exulat timor, constantia firmatur, roboratur in aduersis animus, temperatur in prosperis, floret pudicitia, animatur pietas, ira reprimitur, sedantur odia, mutuus inardescit castus amor, pulsa auaritia succedit munificentia, superbia calcata humilitas extollitur, surdescunt quotquot seculo sponfiones, & ad maiora mens erigitur. Hinc illi calores cælesti flamma succensi, palpitantia corda amore saucia pectus anhelum amore lassû, longa suspiria amore nata, cadentes genæ amore percussæ, liuentia labra amore obtrita, tremuli dentes amore concussi, caligantes oculi amore obnublati, frons deiecta amore pressa, capilli neglecti amore sparsi fatiscentia membra amore oppressa, emortuum corpus amore exanimatum. Atque hinc lachrymæ, tamquam imber nube

540 CAROLI SCRIBANI
nube sua scissa, tamquam fontes
supra margines salientes, tam-
quam torrentes saxi suis altè su-
perstantes, tamquam flumina
aggeribus ruptis, tamquam maria
littoribus innatantia. Hinc etiam
lassati pectoris sudores solis sui
prænuncij, auroræ suæ indices,
animæque amore suo gravidæ
soboles fœcundæ, aut tamquam
vberum succus; ut corpus totum
vber iam sit vnum gratum amanti
suo, aut sanè tot vbera quot su-
doris scaturigines, ac quasi la-
ctei fontes, quibus pascatur & sa-
tietur dilectus vberum amicus.
Hinc etiam illa ebrietas, amoris
vineæ torcularibus, cella, musto
& vino prouocata, è qua verba
vinum suum loquentia, olen-
tia, locisque non suis posita, se-
mesa, balbutiente ore prolata,
mediis concisa & occisa labris,
præmansa dentibus, nec tam per
orationem, quàm per crebra
suspiria

suspensa vota depromentia, & amorem suum nullo delectu providentia.

Ardebant hac flamma Apostoli, natabant sudoribus, mdebant vino. Et illi iam antè parietibus tamquam propugnaculis septi, ingenti vndique terrenæ potestatis formidine circumfessi, & ad timorum vmbas corpore suo viduas trepidantes, ac ad mulierculæ vocem periurio metum signantes, adeoque nec conscientis suis satisfidentes, profiliunt in apertum, in medium populi; monent, redarguunt, inhortantur, tot tantorumque criminum reos ad dolorem sacco, cinere lachrymis testandum. Videas paucos, inermes, piscatores ferè, inter tot Iudæorum exercitus vnius Ierosolymæ mœnibus clausos tot efferas mentes, & barbara paulo antè rabie in innocuo vnius sanguine ferocientes,

tes,

tes ingenti ausu, qua munitis minisq̄ue insurgere: quin & in ipsa Synagoga, nulli Phariseorum, Scribarum, Legisdoctorum, aut Principum parcere; nullius dignitati, ferro, comminationibus decrefcere; cœsolq̄ue gaudere, Act. 5. *quoniam digni habiti sunt pro nomine IESV contumeliam bati.* Quæ omnia vno Spiritu sancto doctore nata.

Beatos prodigiosa hac fortunataq̄ue commutatione Apostolos! largiatur tantum eadem mihi Spiritus, mensumq̄ue ingentium peccatorum fluctibus in diuinæ clementiæ portum felix nauclerus deducat. Ut ego ille nihil penes Deum, nisi protritæ areæ puluis, nisi vas inhonorum, carnis concupiscentia obsessus, seculiq̄ue illecebris irretitus, inopinata ac opima felicitate arbor fiam fructibus Domino gratis perennans, quæ nec ignem,
nec

AMOR DIVINVS. 543
nec securim videat. Diffundat-
que diffuamque illius amoribus,
qui solus replere mentem pecto-
raque casta potest, vt æternum
demum illis fruatur, totus amoris
illius Oceano immerfus.

AMORIS

AMORIS
DIVINI.

PARS QUARTA,
VARIOS.

AMORIS AFFECTVS
continens.

Assimilatio Amoris prima.

LEONI.

CAPVT. I.

QVI assimilabo te? LEONI dilecte mi. Similis enim factus es leoni, qui Prou. 30. ad nullius pauebit occursum: & 1. Mach. 3. sicut catulus leonis rugiens in venatione, & persecutus est inimicos meos persecutās eos, & qui perturbabant me eos succendit flāmis: & Isa. 31. quomodo se rugiat leo, & catulus leonis
super

super prædam suam, & cum occurrerit ei multitudo pastorum, à voce eorum non formidabit, & à multitudine eorum non pauebit: sic descendet Dominus exercituum, ut prælitur super montem Sion, & eripiat unicam suam, animam meam, de medio persequentium eam.

Amos I. Leo enim enim rugiet quis non timebit? tenebit prædam & amplexabitur eam, Isai. 5. & quis erit qui eruat eam? aut suscitabit postquam quiescens accubuerit super ea? sed & cincinni tui tamquam iubæ quæ nimbo plenæ vento sparguntur, ut derorent deciduis guttis frontem dilectæ prædæ tuæ, quam despondisti tibi in sanguine inuentutis tuæ, cum persequerentur te populi Gentium in ira Synagogæ tuæ, & inouerent super te capita sua, & retia panderent super te, & in venabulis gentium transfugerent latus tuum; & circumdarent te

Psal. 21. *canes multi, & consilium
 malignantium* obsideret te, Thr.
 2. *plauseruut super te manibus, &
 sibilauerunt, & mouerunt caput
 suum* super te, & in venabulis
 aperuerunt mihi tot votis tot sus-
 piriis, tot lachrymis desideratam
 domum dilecti mei, domum deco-
 ris tui. Cum riderent super te ta-
 quam in interitu tuo, ignorantes
 repromissionas tuas perennaturi
 foederis tui, quas in aqua & san-
 guine consignabas. Tu quoque
 ridebis in interitu illorum, cum
 irruerit super eos *repentina cala-
 mitas, & interitus quasi tempestas
 ingruerit*; Prou. 1. *quando venerit
 tribulatio & angustia* super perse-
 quentes me, qui fremuerunt denti-
 bus & dixerunt, *deuorabimus eum,*
en ista est dies quam expectaba-
mus Thren. 2. *videamus quis ra-*
pict eum, & saluam faciet ani-
mam eius. Tu vero Psalm. 17.
protector meus, Gen. 15. & mer-
ces

ces mea magna nimis Psalm. 26. protector vita mea, & Pl. 88. susceptor salutis mea & Pl. 90. susceptor meus, cum sis Psal. 17. protector omnium sperantium in te, Psal. 6. à quo trepidabo? Si consurgant aduersum me castra, non timebit cor meum. Si exsurgat aduersum me praelium, in hoc ego sperabo. Vnam petii à te, hanc requiram, ut in domo tua omnibus diebus vita mea in terra uiuentium; in protectione fortitudinis & quam virtutis tuæ; in amoris tui domo, felici odio referantur mihi mihi aduersarij mei, in inuidentiæ sue cuspide. Dum cogitant per latus tuum vitam meam euellere, domum aperuerunt vitæ meæ. Nam dum persequerentur me aduersarii mei in armatura roboris sui; nec effugii iam locus superesset ullus, nec miseram quis tectomitteret, referatis præter spem valuis, à maleuolentiæ lancea, tamquam fortunatissimis clauibus, patuit

548 CAROLI SCRIBANI
amoris domus certum iamiam
interituræ animæ effugium, pro-
pugnaculum certum; in quo non
metuam omnia agmina aduer-
santia, non tenebrarum principes
non omnem inferorum potesta-
tem. Exsurgant licet agmina &
circumdent me exercitus seculo-
rum, non timebo cinctus tam
validis propugnaculis amoris tui,
dilecti Leonis mei. Neque pro-
pugnaculum tantum mihi factus
Leo meus, sed & delitiæ meæ,
gaudium meum, lingua sua enu-
bilans genas meas, maculas ni-
mirum ruboris mei, erubescen-
tiæ maculas, criminum meorum
colore tinctas.

VNICORNI.

Cui assimilabo te? VNICOR-
NI, dilecte mi. Feri castitatis cor-
nu pectus hoc dilecte mi, & in-
uenies cor hoc maiore etiam vul-
nere faucium, atque adeò vulnus
vnum. Feri. Quid metuis? vulnera
mihî

mihi vita sunt, & à tuo cornu
 omni vita meliora sunt, tantùm
 confige validè in potentia virtu-
 tis tuæ, ne superficiem tantùm
 lege, imbelle & femineum vul-
 nus. Odi vngues, quibus supre-
 mam cutem radas. Unicornis es,
 transfadige costas, vt immoriar
 vulneri. Atque vltimam hanc
 animam vulnere tuo fauciam;
 non exspuam aut deuomam; sed
 molliter dimittam in cornu tui
 aciem, inde in frontem, in ocu-
 los, in os tuum; vt imbibas hanc
 animam amico haustu: miscea-
 turque animæ tuæ, aut veriùs ani-
 metur noua animatione animæ
 tuæ. Non repeto semel conces-
 sam, figat in domo tua habita-
 cula sua tētoria sua, tectum suum,
 æternumque fruatur castis deli-
 tiis tuis, ingenti amoris tui vul-
 nere faucia; cui nulla accedat me-
 dica manus, sed dextera tua sola,
 nouo semper vulnere beans sa-

550 CAROLI SCRIBANI
tiansque hanc animam solo vul-
nere pascendam.

TIGRI.

Cui assimilabo te? TIGRI
dilecte mi. Veloces enim ad cur-
rendum pedes tui. Quis leget ve-
stigia illorum? ventus ego sum,
insequar, sagitta qualis fugit ma-
nu: sed & Euro & Aquilonibus
ocyor. Non assequar ventus Ti-
grim meam, quæ tamquam ra-
ptis catulis æstuat in amorem di-
lecti sui, currens in odorem eius?
sequar veloces amati pedes, & su-
per velocitatem tigris celeritas
eius. Cælum transilit, & relin-
quit infra se nubes, nec vis vlla af-
sequetur illum. In vno cursu vo-
torum suorum, etiam cælos tran-
silit, & supra beatarum mentium
sedes figit torum suum. Ridet tela
tanquam inertia, quacumque ma-
nu tensa, ridet ventos tamquam
ignavos quocumque Æolo spi-
rante, quocumque Neptuno im-
pel

pellente ; momento temporis cælum terrâsque mariâque post se relinquens. Sed & illud chaos ingens supra aquas, quæ supra cælos sunt, positum, metitur vno crine votorum suorum. Quis assequetur eum ? votorum meorum tela fugacia, quibus insculpam amorem meum ; adeo que amantem hanc animam, vt in quemcumque se profugus receperit locum ; in illum emittam votiua tela mea ; nec quiescere patiar donec amplectar eum, saucium iam telo meo ; ebiberimque beata iam sagitta purpureû amoris mei rorē æternû satiâdus.

CERVO.

Cui assimilabo te ? CERVO, dilecte mi. Factus enim es tamquam ceruus sitiens, decurrens ad fontes aquarum in die desponsationis sanguinis tui, die magno & amaro valde. Non potabo te aceto dilecte mi. Dedi enim

capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, Ier. 9. & effudi sicut aquam cor meum Thren. 2. ante conspectum tuum, dum expectans. expecto te dilecte mi, vt sitiens bibas, & restinguas amoris æstum, quousque ludis amantem & sitiens non bibis? idcirco ego plorans, & oculus meus deducens aquas, quia longè factus est à me consolator conuertens animam meam. Thren. 1. Bibe dilecte mi & inebriare ab vbertate contriti cordis huius; satiare ab vbertate aquarum, quas dederunt oculi mei, ne fons aque fiat in me fons sanguinis, in amaritudine expectationis tuæ. Sed & pone vicissim pedes meos tamquam cernorum Psalm. 17. & super excelsa deduc me in psalmis canentem Habac. 3. Nam & ego vt seruus ad fontes aquarum, Psal. 41. ita desideravi te sitientis animæ solamen vnicum. Tu enim

es Ps. 35. *fons vita, fons horrorem,*
 Cant. 3. *puteus aquarum viuentiũ,*
que fluunt de Libano; tu fluuii dio-
ryx, & sicut aquaductus de paradi-
so, Eccl. 24. satia hunc ceruum, &
riga hunc hortum plantationum
amoris tui, vt fiat trames in me
fluuius exundans in mare ma-
gnnm amoris tui. Sitiuit enim si-
ti magna anima mea ad te Deum
meum dilectum, fontem viuum,
quando venies, & effundes amo-
ris tui aquas super sitiencia corda,
& labra dilecti tui? quando effun-
des spiritum roris tui super seruũ
tuum, qui tanquam gramen ma-
tutinum clamat ad te cupiens im-
pinguari à pinguedine roris tui;
vt tueatur se aduersum æstum
meridianum, æstum concupiscen-
tia carnalis, exedentem medullas
ossium, ebibentem sanguinẽ cor-
dis mei. Quando effundes bene-
ditionem tuam super stirpem
tuam, super germen hoc hortorũ

554 CAROLI SCRIBANI
tuorum, pratorum virétium iuxta
fluuium deliciarum tuarú? Num-
quid hæc vox tua, vox tua dulcis &
amica nimis, vox amoris & dile-
ctionis tuæ: *Si quis sitit veniat ad
me?* Ioã. 7. venio dilecte mi. Et ec-
ce me. Da sitienti huic animæ de-
fonte aqua vita tuæ. Apoc. 21. Si-
tit enim *anima mea ad fontem tuum*,
Psal. 41. fontem viuum, quando
veniam, & aperiam os meum, &
hauriam *aquas in gaudio de fon-
tibus saluatoris mei?* Isai. 12. Nam
qui te derelinquunt *fontem aqua vi-
ua*, & fodiunt *sibi cisternas dissi-
patas qua continere non valent
aquas*, Ier. 2. quid expectant nisi
vt exarescant siti, ac sitiant ite-
rum? at qui biberit ex aqua quam
tu dederis, *non sitiet in aeternum*.
Ioan. 4. Sed & aqua tua fiet in eo
*fons aqua salientis in vitam aeter-
nam*; Ioan. 7. & *flumina de ven-
tre eius fluent aqua viua*; vt con-
uertantur etiam ab impetu inun-
datio

dationis huius, rupes *in fontes aquarum*, & petrae *in stagna aquarum* viuentium. Pſal. 113. Quæ denſior rupes, quæ validior petra corde hoc peccatorū mole oppreſſo? vt euanuerit planè ab hoc pectore cor omne carneum, factumq; iam ſit cor meum petra & rupes, omne ferrum ac chalybem reſpuens, ſolo flumine tuo molliendum. Illabere flumen meum, vt rupes hæc ſoluatur in fontem, è quo bibat & ſatietur ſitiens ceruus meus, dilectus meus; ſed & ſatiet ego fluminibus illius, vt vna denaſcatur aqua è flumine illius & fonte meo.

CAPREÆ.

Cui aſſimilabo te? CAPREÆ hinnulòque ceruorum ſuper montes aromatū, dilecte mi. Cant. 8. Quis ſequetur ſalientem in montibus? ego hinnulus quid verear ſalientem, fugientem, vt ſatiet ab vberibus dilecti mei vberibus

556 CAROLI SCRIBANI
ribus lactis in montibus pigmento-
rum? odor enim dilecti mei, si-
cut odor malorum, & pigmento-
rum omnis generis; sicut odor thu-
ris, cypri & nardi, croci & cinna-
momi, cum vniuersis lignis Liba-
ni; myrrhæ & aloës cum omnibus
primis vnguentis. Quis non cur-
ret in odorem vnguentorum ho-
norum? sed & ego *quasi caprea*
effugiens de laqueo. Eccl. 27. *Quo-*
niam vulnerata est anima mea,
seu veriùs, aruit tamquam testa
virtus mea Psalm. 21. Quis irro-
rabit eam nouo rore? aut aqua sa-
lutari humectabit emarcidam tã-
quam imbre, nisi ab vberibus
capræ meæ? pascar his vberibus,
pascar medicabulo hoc lacte vt
ex sanguis hæc anima mea, om-
que meliore succo viduata, red-
datur sibi. Comederunt enim alie-
ni robur meum, scelera nimi-
rum & peccata dæmone impul-
fore nata. Quis reparabit amif-
sas

fas vires, nisi tu dilecte mi, noua
mihi facta mater lacte nouo? ô
æternùm lacte hoc pascar!

FORMICÆ.

Cui assimilabo te? FORMICÆ,
dilecte mi, quæ parat in æstate ci-
bum sibi, & congregat in messe
quod comedat; reponitq; in hor-
rea sua, quibus hiemem toleret; fa-
tigatque laboribus diem, adeoque
noctem ipsam inimica otio. Et tu
in laboribus à iuuentute tua fu-
doribus pasceris. en tibi dilecte mi
sudores meos, primitias castæ de-
sponsationis meæ. Quòd si non
expleris aqueis; en tibi non iam
illos, quos molli puraque bibas
spōgia; sed riuos, & vlroneos san-
guinis torrentes dilecte mi: spon-
sus enim mihi es sanguis, & vesti-
menta tua rubicunda, sanguine
lota: lauer hoc sanguine, vt & tu
aspergaris meo. Non quæro è stra-
to, aut mollibus febribus cælum;
è sanguine quæro, vt verè nunc
liceat

558 CAROLI SCRIBANI
liceat in amicas prorumpere vo-
ces Sponsus sanguinum factus es
mihi, dilecte mi non quæro te in
inerti otio; non inter delicias &
hortorum amœna. In sudore vul-
tus mei, & sudor meliore cordis
mei purpura tincto, quero te. Pa-
rum est sudoribus immori, modò
te fruar amor meus; parum est sã-
guine diffuere, modò tibi fluant
hec flumina, saliant fontes cordis
oculorumque meorum. Ut & ego
formica formicæ meæ factus, se-
ponam de die, recondamque in
horrea, dum vita tempusque si-
nunt, quibus in omni æternitate
fruar, & tecum fruar amor meus.

Assimilatio Amoris secunda.

PHOENICI.

CAP. II.

CVi assimilabo te? PHOENI-
CI, dilecte mi, qui te ipsum
funerans, flagris, hasta spinis, cla-
uis odoratissimo demum crucis
ligno,

ligno, amoris igne decineratus, fœcundiore surgis femine, spontanea vt morte, sic & redanatione singularis, neque enim est alius extra te singularitatis prærogatiua singularis, quamcũque demum generationem cogito; hanc de virgineo lacte & vberre humanam, illam de Patris sinu, & Spiritus obumbratione diuinam; vtramque solam & sine exemplo æternam futuram. Ardeam & ego hac amoris tui flamma, hoc odorato crucis tui tanquã cinnamomi ligno, amoris ignibus accenso; vt decineratus hac flamma, in nouum resurgam hominem, nulla concupiscentiæ aut seculi flamma decolorandus, nulla decinerandus. Sed tua solius in amicum tibi puluerem dissoluedus. Quantis tu & ego nobilissime Phœnix, delitiis perfundemur, quantis saturabimur? neque singularitati tuæ quidquam
per

560 CAROLI SCRIBANI
per me detractum erit. Nam ego
& tu vnum sumus: nullum vnita-
ti tuæ præiudicium creabit præ-
sentia mea, quæ amoris tui igni-
bus coalescens tibi, vnum sta-
tuet, & vnum tantum.

AQVILÆ.

Cui assimilabo te? AQVILÆ,
dilecte mi. Factus enim es tam-
quam *Aquila grandis magnarum
alarum plena plumis.* Ezech. 17.
Non frigora, non æstus, non ni-
ues, aut Solares radios metuens;
ridensque grandines & pluuias;
adeoque excelsior omnibus, inui-
ctus perstas robore subnixus tuo.
Sed & memini quid olim feceris
Ægypto, quomodo eam contri-
ueris tamquam concham vngula-
rum tuarum; & quomodo vicif-
sim *sicut aquilla* Deut. 32. por-
tauetis Israël, & super alas assump-
feris tibi, vt solet aquilla pullos
suos à persecuente hoste. Quid er-
go facies dilecto tuo? Numquid ad
præ

praeceptum tuum non eleuabitur,
Iob. 93. & in arduis ponet nidum
suum? sicut enim aquila prouocans
ad volandum pullos suos, Deut. 32.
& assumens & portans in humeris
 suis; sic facies omni speranti in te.
Facies ei pēnas quasi aquila, Prou.
23. vt euolet ad te, & repleas in
 bonis desiderium eius, postquam
renouaueris iuuetutem eius. Qui
enim sperant in te mutabunt for-
 titudinem; current, & non labora-
 bunt; Isa. 40. ambulabunt, & non
 deficient; volabūt & nō quiescent,
 donec in sinu tuo figant tentoria
 sua, in terra uiuentium. ō quando
euenient hęc mihi? quando re-
clinabo caput hoc in amoris mei
sinu? quando tentoria figam in
domo Patris tui patris mei? quan-
do lectum sternam tibi & mihi,
vt quiescas in medio cordis mei,
nouo nuper oq; sacrato tibi Beth-
lehemitico stabulo? quando in
hoc pectoris mei foeno nidum

562 CAROLI SCRIBANI
firmabis nobilissime aquilarum?
quando fiam præsepe tibi cunæ-
que ac fascia, quibus te æterno in-
vinculem nexu? quando! ô quãdo
inter vbera tua cõmorabor aqui-
læ meæ pullus? quãdo præda tua
pascar, quam in robore virtutis
tuæ ferreis clavorum & lanceæ
vngulis in cruce parasti tibi? elabere
mea præda. Mihi prædatio
hæc facta est, mihi cælorum ra-
ptus, mihi violentata illius refe-
ratio. fruar te ibi aquila mea, &
fruar æternùm.

PELICANO.

Cui assimilabo te? PELI-
CANO, dilecte mi. *Similis*
enim factus es pelicano solitudi-
nis, Psal. 101. cum paruulos tuos
non tam lacte quasi ab vberibus,
sed à pectore dependentes, pascas
sanguine; spargens tamquam ru-
pta violenter nube, amicum im-
brem, vt satiari iam possint, si non
à lactis, ab vberibus sanguinum
quisitiunt te. Sitio dilecte mi, sitio.

Quousque non perpluis merore tuo? quousque pendeo ab vberibus, vberibus exul? quousque non potor vberibus lateris tui? en ego è filiis vnus, quos tulisti in amaritudine animæ tuæ: En ego partus tui magni, partus vltimi, cum clamares *clamore valido* in doloribus partus tui, filius vnus pro cuius felici enixu Patrem rogasti. Ne contine hunc diutiùs partum benigna mater; abierunt menses. Et vbera iam quasi iure meo posco, vtero tantùm beatus. Bea vberibus, sed vberibus sanguinis tui. Nolo iam lactea, virgineo; sanguinea volo, & colorari purpura, vestiri purpura, potari purpura pellicani mei, & potari æternũ.

LVCINIAE.

Cui assimilabo te? LVCINIAE, dilecte mi. *Vox enim tua dulcis, Cant. 2. vox exultationis & salutis. Psal. 106. Tu gloria mea, iubilatio mea, psalterium,*

Pſal. 56. *Et cithara mea, dilecte mi. Tibi cantabo canticum in psalmis, hymnis & canticis ſpiritualibus, Colof. 3. in tubis & fiſtulis, in tympanis & cymbalis, & vniuerſis muſicorum generibus. Modulabor tibi in lætitia & exultatione. Quoniam dulcedo & muſica tua, & vox iubilationis in ſeculum ſuper omnem dilectum tuum, & canticum tuum in corde dilecti tui, *quasi mel in ore indulcabitur, Eccle. 49. Et ut muſica in conuiuio vini, ſic vox modulationis tuæ in auribus dilecti tui. verum quamdiu ego in hac muſica luctus, lugens carmen abſentis Lucinix meæ? quamdiu planſam quaſi luctum vnigeniti? feſtiuitates meæ verſæ ſunt in luctum; cantica mea in planctum ſuper abſentia Lucinix meæ & tamen ego modificabor non omnino imperitus, paruo licet corpore, non improba tamen voce,**

canticum novum, Psal. 95. cantabo tibi, canticum amoris & iubilationis. Sed & tu paruula es Lucinia mea, & vox in te corpore maior, ac inter paruulos amica modulatio tua. Paruulus ego planè. Nam & scelera mea depresserunt me vsque ad profundum inferni, & factus sum mihi met ipsi grauis. Ô si paruulus tantùm essem in oculis meis, & non paruulus, ah nimis, in oculis tuis! non tam diu canerem turturis mœrentis carmen, sed mellea Lucinix modulatione gratiora, quia puriora tibi decantare carmina æternũ victura. Cõcede hoc mihi. Lucinia mea.

COLUMBÆ.

Cui assimilabo te? COLUMBÆ, dilecte mi. Oculi enim tui sicut columba super riuulos aquarum, Cant. 5. quæ lacte sunt lota, & resident iuxta fluentia plenissima. Et ego turtur mœrentis vnicus, donec fruatur com-

pare dilecto meo, quousque audietur vox mea in terra aliena, terra deserta & inculta, terra horro-
 roris & vastæ solitudinis? aut
 quamdiu *meditabor* gemens, *ut*
columba, Isa. 38. & attenuabuntur
oculi mei suspicientes in excelsum,
 donec venerit saluatio mea, do-
 nec fruar dilecto meo? *quis dabit*
mibi pennas columba, Ps. 54. *meæ*,
 ut volem, & *requiescam*, & ab-
 scondar & protegar, & habitem
 in tabernaculo dilecti mei, & ad
 odorem *in loco ubi steterunt pedes*
eius, Psal. 131. & dicat mihi, *Surge*
in requiem tuam, Ibid. hic habita-
 bis *in seculum seculi*, quoniã ele-
 gi te? *Sonet*, rogo, *hæc vox tua in*
auribus meis, Can. 2. *vnica, colum-*
ba mea, electa mea, desiderata è
 millibus. Quousque pateris me
 mæroribus dissolui, & in dolo-
 rum fluenta degenerare animam
 meam? quousque anhelum pe-
 ctus suspiria trahet gementis
 animæ

animæ super magnitudine delictorum suorum? semperne pœnitentis gemitus, numquam amantis lachrymæ semper singultus & confragosa suspiratio; & numquam collocutio mollior amantis animæ? semper fluent venæ in delictorum expiationem; numquam soluentur in amoris testatione? semper Magdalena pœnitens, semper Publicanus aut latro, numquam Maria, vt liceat reddere Rabboni? aut quando vox illa; Luc. 23. *Hodie mecum eris in Paradiso*, columba mea, sponsa mea; dilecte mi, sponse votorum meorum.

GALLINÆ.

Cui assimilabo te? GALLINÆ, dilecte mi, quæ congregat pullos sub alas, Mat. 23. & sola nescitur mater, etiam dum non videtur. Ecce ego è pullis vnus;

expande alas dilecte mi, vt fo-
 ueas hunc amoris tui partum
 amoris tui pectore; æternumque
 tu mihi sis gallina; vt Pſal. 16.
*ſub umbra alarum tuarum cubem
 in meridie; Cant. 1. ibi protegar in
 velamento hoc alarum tuarum,*
 Pſal. 60. & exultem in illo coram
 te, ſicut qui latantur in meſſe, &
 ſicut exultant victores capta præ-
 da, quando diuidunt ſpolia: Iſa. 9.
*adheſit namque anima mea poſt
 te, Pſa. 62. in umbra alarum tua-
 rum ſperabo, Pſa. 56. donec tranſeat
 iniquitates: & qui quæerunt ani-
 mam meam, & auellere pullum
 nituntur à nutritio pectore, ab
 vberibus matris ſuæ, ab integu-
 mento genitricis ſuæ, redigan-
 tur in puluerem qui à vento ra-
 pitur, & cuius nulla remanent ve-
 ſtigia ſuper terrâ. Ne ſuperueniat
 mihi hic raptus in interitum; ne
 non profuturas tibi excutiat la-
 crymas Ierofolyma hæc noua,*
 anima

anima mea. Ne fleas super eam, quia non cognouit tempus uisitationis suæ. Sed trahas eam post te in odorem unguentorum tuorum in seculum seculi.

Assimilatio Amoris tertia.

C A P. III.

C E T O.

CVI assimilabo te CETO, dilecte mi. In cuius aluo cum Iona tuo, non iam triduum, sed æternùm pascar. Nam licet Niuiue in cinere & cilicio felix negato pabulo, felicior tamen ego in hac regia piscaria mea. Neque enim lugere potest sponsa, non sponsi filij, quamdiu adhærent sponso suo. Procul ergo cinis & luctus, ubi dilectus dilecto suo pascitur. *Benedicite proinde omnia quæ mouentur in aquis Domino, Dan. 3. quia dilectus meus inter cete grandia Gen. 1. princeps factus est mihi; & refugium in die exilij mei, die luctus & dolo-*

ris, die projectionis meae tamquam abortiui, à facie terrae, & recordatus est mei. Quid? quòd & ipse, sicut Ionas fuit in ventre ceti tribus diebus & tribus noctibus, Matt. 12. fuerit in corde terrae tribus diebus & tribus noctibus, ut pararet mihi domum in secula, domum gaudij & iubilationis, domum decoris, & lætitiæ suae magnæ nimis, à seculis in secula. Largite hoc mihi dilecte mi, ut habitem in domo tua, filius factus desponsationis tuæ. Fluminum lacrymarumque tuarum & sanguinis filius, & in æternum tuus.

DELPHINO.

Cui assimilabo te? DELPHINO, dilecte mi. Qui humana illectus specie ad littora nostra exscendisti, quis vetet conscendere delphinum meum. Qui dorsum suum præbuit peccatoribus, allectus suspiriis & modulamine
amantis

amantis & pœnitentis animæ? cuius consuetudinis avidus etiam lacrymas fudisti, cum videres pereuntem, quem per tot maria fluctusq; de uexeras saluum innixum humeris tuis? ne patere obrui, Delphine mi, piam hanc sarcinam aberrantem ab ouili suo, à gregibus sodalium suorum. ne patere excuti hanc prædam, ne quis dicat insultans, Fortior superuenit. Tuus sum, & concreditum onus tibi, dilecte mi. Nauigio ferar tuo, ne qua inimica Neptunia proles tempestatibus excutiat sponsam tuam; pœnitentiæ quondam, nunc amoris annulo subarratham tibi.

R E M O R Æ.

Cui assimilabo te? REMORÆ, dilecte mi. Quàm paruulus in oculis seculi huius, & tamquam virorum nouissimus, quã potens interim verbo & opere, diademata humilians, sceptrâ demetens,
& tam-

& tamquam falce messoria omne
magnum præscindens, omniaque
regna & imperia ad humilem
arenam deducens; lenique iniecta
manu sistens secundo turgidos
vento; & de feliciori cursu suo
prosperioris flatus fastuosos; qui
ponunt brachium fiduciam suam?
procul à me magnitudo hæc no-
xia. vltimus mortalium, adeoque
& bestiarum vltimus sim in ocu-
lis omnium, vt placeam oculis
tuis dilecte mi quid mihi prode-
runt iudicia humana pleno fauo-
ris cursu explicata, si tuo fluctu
in scopulos pellatur hæc navis?
quid oberunt iudicia in contem-
ptum, si tuo vehar afflatu? felix
depressio quã tu extollis; infelix
magnitudo quã tu deprimis. non
& tu vltimus virorum fuisti, &
iam non homo sed vermis? sit
hæc anima mea vermis in pro-
culcationem omni transeunti, vt
placeat tibi Remoræ meæ; ne
fatus

fatuo lapsu ruat in interitū carnis
& animę. Veta hoc Remora mea,
quæ sola potes, & veta æternū.

Assimilatio Amoris quarta.

C A P. IIII.

R E G I Æ.

CVI assimilabo te? R E-
G I Æ dilecte mi. *Structura*
muri eius ex lapide iaspide, Apoc.
21. super pavimento smaragdino
& Pario lapide strato, Esther. 1.
Porta illius margarite sunt per sin-
gulas, Apoc. 1. platea aurum mun-
dum tamquam vitrum pellucidum;
fundamenta murorum omni lapi-
de pretioso ornata. Parietes eius
ex auro, de cuius laminis trabes,
& postes tecti sunt per totum, sed
& laquearia illius auro & gem-
mis variegata. Mensæ illius ex
auro obryzo. Omnis lapis pretio-
sus operimentum eius, Ezech. 28.
sardius, topazius, & iaspis, chryso-
litus, & onyx & berillus, sapphi-
rus &

rus & carbunculus & smaragdus.
 Melior est fructus eius *cunctis*
pretiosissimis: Prou. 8. melior gem-
mis figuratis in ligatura auri: Eccl.
 45. & *omne desiderabile ei non po-*
test cōparari. Prou. 8. Omnes Sap.
 7. *diuitias nihil esse duxi in compa-*
ratione illius, quoniam omne aurum
in comparatione illius arena est
exigua; & tamquam lutum esti-
mabitur argentum in conspectu il-
lius. Propugnacula regię huius
 meę in gyrum turres regnorum
 & munimenta seculorum *deside-*
rabilia super aurum & lapidem
pretiosum multum; Psal. 18. vt glo-
 riari possim tanquam potens in
 auro & gemmis in potentia dile-
 ctę regię meę: in delitiis para-
 disi dilecti mei, glorier æternum;
 vt pars aliqua fiam regię huius
 vas aliquod in honorem Regi
 meo, vnusque ex accumbentibus
 quibus trāsiens ministrabit dile-
 ctus meus. Felix anima, quę calca-
 tis spre-

tis spectisq; mundi illecebris, dormita carne & sub iugū missa, periturisq; cōtemptis opibus honoribusq;, vni decorē suū Regi suo seruat, mūdo exornata & naufragā; vni dilectō suo placendi studiū impendit; vni illi ornata, vni pexa & cōpta; vni virtutibus tamquam gemmis & auro grauida. Vt non saltus & insulas tenera circumferat ceruix; non calendarium aurium cutes; non grande patrimonium capillis intertexatur; non lapillorum luminibus brachia arctentur sed solidæ virtutes stipent ac circumstagnent hanc animam, Regi suo, sponso suo parādam; in qua delectetur impudicitiam à castitate deiectam, perfidiam à fide casam, sæuitiam à misericordia contusam, petulantiam à modestia obumbratam.

EXER-

Cui assimilabo te? EXERCITVI, dilecte mi. Dominus enim exercituum nomen tuum, *super omnem superbum & excelsum, & super omnem arrogantem, & super omnes cedros Libani sublimes & erectas, Isa. 2. & super omnes colles eleuatos, & super omnem terram excelsam, & super omnem murum munitum.* At paruulus ego sum dilecte mi, & tamquam vallis rorem sitiens: nam & tu paruulus natus es nobis, Isa. 9. *& factus est principatus super humerum tuum.* Benedic ergo paruulo, paruule dilecte mi; benedic cōuallibus manuum tuarum, hereditati tuæ. Benedictio enim in medio terræ cui benedixerit Dominus exercituum, nec erit sterilis in agro illius. Sed & defende hæreditatem tuam quam posuisti tibi dilecte mi. Quid enim in eam poterit omnis potestas tenebrarum? Luc. 22. tu
namque

namque es Dominus omnipotens bellator...*excelsus, terribilis,* Pſal. 46. *Rex magnus super omnem terram, & tamquam caſtrorũ acies ordinata* Cant. 6. *robur tuum, & tu dominaberis omnium in brachio virtutis tuæ.* Et ego, dilecte mi, potens in potentia tua, non verebor inimicas acies, aduerſantia agmina; quoniam tu mecum es, & pro lorica mihi ac omni armatura fortium amor eſt. *Fortis namque eſt ut mors dilectio,* Cant. 8. *ſicut Infernus amulatio eius: lampades eius lampades ignis atque flammarum: aqua multa non poterũt extinguere, nec flumina obruent eam, nõ deprimet eam omnis potentia Regum; nec minuent eam: tormenta tyrannorũ.* Maior enim his omnibus eſt dilectio, & tanquam palea ridebit illa; & tanquam folium quod vento rapitur illudet illis; aut tanquam arenam maris, quam

378 CAROLI SCRIBANI
indignantés excutiunt fluctus. Sis
tu tantum mihi in munimentum
acies valida. Non quæro legio-
nes, aut armaturam fortium; tu
mihi, & tu solus agmem præua-
lidum: tu mihi legionibus omni-
bus prior potiorque. Quo vno
aduersarias inferorum, carnis, &
seculi huius acies, facilis perfrin-
gam. Eueniat hoc mihi dextera
potentiæ tuæ.

H O R T O.

Cui assimilabo te? HORTO, di-
lecte mi. Hortus enim conclusus
dilectus meus mihi, hortus iux-
ta fluuios irriguos. Quis mihi
dabit vt fruatur horto meo? *Flores*
enim apparuerunt, tempus putri-
tionis aduenit, Cant. 2. ficus protulit
grossos suos, vineæ florentes dederunt
odorem, & germinarunt mala puni-
ca, da mihi inter illa vbera tua di-
lecte mi. Quid enim volunt nisi
exonerari succo plena? sed &
tu vicissim descende in hortum
meum,

meum, ad *areolam aromatatum*, vt
 pascaris in illo, & *lilia colligas*, qui
 pascaris *inter lilia*. Miscui *myrrhã*
meam cum aromatibus meis. Co-
 mede fauum cum melle meo; bi-
 be vinum meum cum lacte meo:
 omnia enim paravi tibi, *noua &*
vetera seruavi tibi. Veni & epu-
 lemur, & iucundemur, & inebri-
 emur; ego ab vberibus dulcoris &
 lætitiæ tuæ; tu à vino quod mi-
 scui tibi, vino ex aromatibus
 myrrhæ & cinnamomi. nardi &
 croci, quod paravi tibi. Surge
Aquilo & veni Auster, perfla hor-
 tum meum, & *fluant aromata il-
 lius*, vt perfletur dilectus meus
 odore vnguentorum meorum,
 florum meorum, musti mei quod
 miscui dilecto meo. Aperi mihi
 hortum tuum tot seculis con-
 clusum, vt pascar ibi liliis castita-
 tis tuæ, violis dulcoris tui, rosis
 amoris tui. Et tu vicissim malo-
 granatis penitentia, & mœroris

mei myrrha ; tādēque amoris mei
 versicoloribus hyacinthis. Fortu-
 nati dies quibus recumbam in
 horto deliciarum dilecti mei.
 Quàm feliciter iungemur ego &
 amor meus ! ô horti , non iam hor-
 ti ! sed cæli mei. Grata animanti
 pomeria. Beata quæ calcantur gra-
 mina amoris mei pedibus ; quæ
 premuntur latere. Quamdiu spe-
 lacto nuda dilectæ mi ? nec fruor
 optatis delitiis tuis ! laui me flu-
 mine oculorum meorum ; ter-
 si me spongia sudorum meo-
 rum. Et si imperas , natabo fonti-
 bus venarum mearum : miscebo
 liliis rosas , lacrymis sanguinem :
 ut vel sanguine referentur horti
 mei. An non mei quos mihi ri-
 gasti rore , imbribus , torrentibus-
 que tuis ? liceat tantum hanc ter-
 ram tam nobili purpura rigatam
 osculis vertere ; ut , cum
 non possim , nec audeam poscere
 osculum oris tuî , satier osculo
 purpu

AMOR DIVINVS. 581
purpuræ tuæ, rosæ tuæ, lilij, violæ
que tuæ.

VINEÆ.

Cui assimilabo te? VINEÆ,
dilecte mi. Sed & botrus Cypri
dilectus meus de vineis primoge-
nituræ meæ, ideo cellæ assimilavi
te dilecte mi, & torcularibus mu-
sto plenis : duc me in cellaria
tua, ad torcularia tua, vt bi-
bam & exfatier, & inebrier ab
vbertate tua, ab vberibus musto
plenis. Nam & vbera tua sicut bo-
tri vineæ, & odor illorum, sicut
odor torcularis aut cellæ musto
gravidæ. *Respice deinde de calo,*
Ps. 79. & vide vineam meam; &
perfice eam quam plantauit dexte-
ra tua. Et fac eam vineam electā,
quæ fructificet dilectionis tuæ
palmites, & emittat propagines
amoris tui, & det fructum suum
tibi in tempore suo. Et iam vinea
mea floruit, & terra degit germen
suum, & Zach. 8. calum rorem suū,

sed & germinauerunt in ea per circuitum mala punica : & torcular exstruxi in ea ; & ædificasti tibi turrim in medio eius ; & sepiuicam lapidibus electis. Abominabiles omnes qui demoliuntur eam. Mouebo super eos caput meum, postquam dissipaueris eos, & igne consumpseris suffodientes eam in dolo. Tibi enim vni plantaui eam vt redderet tibi vuas sponsonis suæ, iuxta omnia quæ promiserat tibi in die lætitiæ suæ, die primitiarum, die pinguium. Veni ergo dilecte mi & bibe, & inebriemur, tu ab vbertate pœnitētis torcularis mei? ego à fœcunditate amantis vineæ tuæ. ô inebrier vtraque felici ebrietate! & iã à torcularibus mœroris ebrius, (*potasti enim me vino compunctio- nis Ps. 59.*) quid sperē nisi vinum tuum, quod *latificat cor hominis*, Ps. 103. & propinare mœrore languētibus soles? pota me hoc vino

TUO

tuo memor verborum tuorū, *Da-
te siceram mærentibus, & vinum
his qui amaro sunt animo, Prou. 31.
bibant & obliuiscantur egestatis
sua; & doloris sui non recordentur
ampliùs. Ut obliuiscar doloris mei,
nec recorder ultra viarum mea-
rum quibus te ad indignationem
prouocaui; sed vino amoris tuū
ebrius, nihil iam videam, sen-
tiam, voueam, præter hoc vinum,
quod in æternum hauriam in læ-
titia cordis mei.*

LECTULO SALOMONIS.

Cui assimilabo te? *Lectulo Salo-
monis, dilecte mi. Sexaginta fortes
ambiunt illum ex fortissimis Israel,
omnes tenentes gladios, & ad bella
doctissimi. Vnicuiusque ensis super
femur suum propter timores no-
cturnos. Lectulum dilecti ambit
per circuitum omnis armatura
fortium, mille clypei pendent ex
eo, & millia millium ministrant
per circuitū, & decies millies cen-*

zena millia assistunt ei. Facies eorum, quasi facies leonis, & veloces quasi capreae in montibus. Lectulum fecit Salomon de lignis Libani, columnas eius argenteas, reclinatorium aureum, ascensum purpureum. lectulum dilecti mei struxi ex tabulis cedrinis & cypressinis, quæ cariem non sentiunt; columnas eius in quadrum gemmeas, reclinatorium smaragdinum ornatum castitatis liliis, fulcrum castimoniam pennis, tectum desuper verecundiam purpura. Quid enim aliud amor tuus quam lassus lectus, & amica fatigato quies? ut anhelum iam pectus lassumque desiderio tui, in sinu tuo, tanquam in lectulo, inter vbera tua, tanquam inter pulvinaria molliter quiescat. Desiderata quies amanti animæ, tot votis sperata; tot oculorum imbribus rigata; tot suspiriis expectata. Veni mea quies, lectule mi, ut nullæ mihi

mihi noctes eant sine te , nulli
 dies sine puluinaribus tuis , nullus
 somnus nisi in sinu tuo lectulo
 meo. Ibi hauriam fluenta gratia-
 rum tuarum. Ibi audiam vocem
 tuam, Cant. 2. *Adiuuro vos filia Je-
 rusalem per capreas ceruosque cam-
 porum, ne suscitatis, neque euigilare
 faciatis dilectam, quoadusque ipsa
 velit.* Nunquam euigilem , quia
 numquam euigilari velim. Sem-
 per dormiam , sed in lectulo meo
 sinu tuo , inter vbera lateris tui,
 quæ mihi referauit amor tuus.
 Suauis lectus Bethlehemitico
 præsepi carior , molliq̃ue illius
 fœno dulcior, quando fruam opta-
 to accubitu tuo ? quando amica
 dabo oscula manibus pedibus-
 que tuis , quando infigam lateri
 perennatura basia ? quando eo-
 dem tecum crucis tuæ procum-
 bam lecto, eadem lancea, & clavis
 confixus , iisdemq̃ue amoris vin-
 culis constrictus ? vt æternum

586 CAROLI SCRIBANI
configar tibi in deliciarum tua-
rum cælorum lecto, in quo æter-
num fruar casto amore tuo, æter-
na sociatione beatus.

Investigatio Amoris.

CAPUT V.

VBi es amor meus, aut in quæ
demum locum te abdidisti
fugiens? num in inuiis & in in-
accessis rupibus? nulla præcipi-
tia amori sunt. Transcendit æthe-
ra ridetque montes, rupeſque
tamquam dexteræ suæ pilas. Et
non omnis rupeſ amori plani-
ties est, perpetuumque ac placi-
dum æquor, quod calcandum se
præbet hilari malacia? Num in
speluncis & cauernis terræ com-
moratio tua? èn me in speluncis
medium. Nam quid in his me ter-
reat? tenebræ? dies est omni ele-
mentario maior, vbi tu es amor
meus. Imò, Sol ille firmamenti
magni quid aliud est quàm pal-
maris

maris teda, aut è digitali lucerna festuca modica, aut denique morientis candelæ emortuum languidúmque lumen, si componatur luci tuæ amor meus? Solitudo? nulla solitudo est, vbi tu es amor meus; ingénsque adeo solitudo est, vbi tu non es, amor meus. Da hominum millia, da ingentes exercitus. Regúmque potentia infanas ostentationes, ingens solitudo est, si tu abis amor meus. Da etiam orbem quã patet vniuersum, cælúmque ipsum; immensa, si tu abis, solitudo est. Omnia enim sunt, vbi tu es; & nihil, vbi tu non es, amor meus. Nam & extra te nihil est, cùm omne bonum in te sit, & in te solo: nec vllius accessione boni quidquam accedere possit tibi.

An in denso & imperuio nemore? inter implexos virgultis fentes, vepres, spinas? nihil inuium amanti est. Nam quid hic verear liuores?

538 CAROLI SCRIBANI
liuores? quos cùm tu pro me tu-
leris, non beatus ero si rependero,
& assimiler tibi? an è spinis vul-
nera? felices spinæ. rubeam tan-
tùm hac grata dilecto meo pur-
pura; fiatque corpus hoc vulnus
vnum, vt assimiler sponso meo,
cuius vestimenta è torcularibus
synanogæ & pressura gentium
rubricata, & sanguine tamquam
imbre grauida, omnem vin-
cunt purpuram. fortunata pur-
pura amoris mei sanguine tin-
cta. Beata torcularia quorum be-
neficio natet hic amans animus
in hoc felici sanguinum flumi-
ne, in hoc fortunato sanguinum
balneo; quo post sanguineos su-
dores, nobili egrediatur vestitus
purpura, in occursum purpurati
dilecti sui.

An in annosa nemoris huius
aliqua quercu quæ secula refe-
rat? en ego felicior iam Milo. nam
si in hoc amoris conatu fecer me-
dius,

dius, non beatus, qui disruptis
 obicibus, diffractis costalibus re-
 pagulis, cor totum quod latebat
 abditum, facrem tibi? vt fiat quer-
 cus hæc tamquam domicilium
 & cubiculum genitricis dilecti
 mei, in quo solido vinculatus
 amoris nexu vigilans dormiat,
 dormiens vigilet; quiescatque
 compare iam suo fruens mol-
 liùs, foueatur calidius, alatur tam-
 quam reginæ sponsæque suæ ma-
 nibus alumnatus teneriùs, habeat-
 tur tamquam osculo dilectæ suæ
 pignoratus firaviùs. Amica quer-
 cus tanto hospite nobilitata.
 Optatus torus omnibus votiuis
 puluinaribus gratior, omni que
 regia mollior culcitra, omni Sa-
 lomonis lecto illustrior clarior-
 que. Perge tantùm sponse mi. In
 secreto conclaui tuo venere
 amantes, nullis nec tormētis, nec
 morte disjungendos.

An in odorata viola casti stru-

xix

590 CAROLI SCRIBANI
xisti pudoris lectulum? suauiter
hic cubabis amor meus, omni que
pluma mollius decumbes. Nam
ex voto meo (da qui solus potes)
ego è violis vna. Tu testis huius
animæ. Rom. 7. *Velle adiacet mihi,*
& inexplebilis casti pudoris sitis.
Exple qui potes, è casto hoc voto
castam sitim, famemq; castam,
vt totus iam inenodabili casti-
monia nexu, innexus tibi, ex-
horrescam ad extranea vbera,
aliena cubilia, peregrinum si-
num Neque tu iam vltra aberres
ab hoc violæ tuæ toro, sed æter-
na, accubatione bees amantem.

An inter amicas tibi rofas, spi-
nis armatus castra metaris? quid
mihi noceant spinæ qui maiori
lancinor vulnere? nam que sæuior
spina fuga dilecti mei? quæ cru-
delior amoris recessu, quo me ex-
cordem reliquid, vnico vitæ meæ
spiramine adempto? potest hac
spina

spina inueniri acerbior, quæ exanimem hanc animam reliquit sibi, meliore sui parte frustratam? quid ego nunc verear spinas? nam quid reliquum est quod adimant mihi? ignobilem aliquem sanguinem viduatum vita? quid mihi cum hoc sanguine qui nobiliore nudatus iaceo? fluat ille & totis fluat venis, spinis hisce, tamquam ferro & clauo eductus, tantùm redde quem meliorem ademisti, cùm teipsum ademisti. Nam quale cor amantis est, si quem amat, abest? vnum cor amantis amatus est, & non hoc ademisti qui teipsum ademisti mihi? fallitur qui quærit aliud. Reseca. Nec aliud quàm amati cor reperies. Quod quicumque ex costato pectore surripuerit, non is miserum & ex sanguine relinquet corpus, meliore parte sui exutum? & quid aliud amor meus es quàm

quàm cor quo viuo ? ô viuam
 tibi, moriar mihi ! magis etiam
 seculo huic nequam. Nolo vitam
 extra te. Nec cor aliud volo quàm
 te. Abdicaui enim me iam diu
 corde meo, vt fruerer tuo. Se-
 ca, & vide. Nam quod meum
 erat, tradidi tibi, & si accura-
 tius scrutatus fueris, reperies il-
 lud in abdito rosarum tua-
 rum, spinis tuis circumfes-
 sum, & non iam amplius
 meum, quod vltronea & li-
 bera donatione tuum est. Illis
 implexum hæret cor meum do-
 natitio iure tuum. Nam hic
 non esse certum mihi est.
 Semel possessione illius me
 spoliaui, spoliaui æternum.
 Semel lubens volensque vni-
 uersum ius meum in te tran-
 stuli, transtuli æternum, nil reuo-
 co, nec, si possim, velim, sed nec
 tu reuoca donationem semel da-
 tam.

tam, semel te mihi medium inter spinas dedisti purpura vestitum, quid succidis donationem, & rosa sua viduas destituis spinas? nolo sine rosa spinas, adeoque nec sine spinis rosam, marcescit sine illis rosa. & non omnis rosæ è spinis suis vita? non languet & moritur sine illis rosa? tu mea rosa es, sed immerfa spinis vitæ meæ. Hanc rosam inter spinas amo. Euanescit solitaria. Sed & ego è rosis vna sum, sed obfessa spinis, in capite tuo iam olim mortuis, vt meliore tua viuerent quàm vita sua; nobiliore tua, quàm purpura ruberent sua; præstantiore tuo tingerentur, quàm natiuo succo suo.

Fors inter lilia pascere amor meus. Aut in palma strauisti tibi, vel in lauro denique sedem fixisti. Ea me è filiis vnum. Pascete dilecte mi, pascere. Nam quis peregrina quæ-

594 CAROLI SCRIBANI
lis lilia domesticis diues. Dome-
stica mea sunt. Nō tibi sacraui illa
sanctioribus votis? Quōd si inter
palmas tentoria fixisti; en tibi pal-
metum nouum, quale vere nouo,
cor meum. Hic tibi inter pacis &
uictoriæ symbola humilem stra-
ui culcitram; sed castam, ele-
ctam, puram, ipsoque nitore
suo ad dulcem, & non medi-
catum prouocantem somnum,
ad amicam curis que & suspiriis
exutam quietem prolectantem.
Sin inter æternas laurus lo-
cum delegeris, habes me ex his
vnam, quæ nec imbres, nec gran-
dinem, nec metuam fulmina,
tuitione tua contra quæcumque
aduersantia munita, perenni que
viore aridam duramque hie-
mem inimicæ manus vincens.

An in niuibus & glacie com-
moratio tua? si primum, conuol-
uo me niuibus, vt amoris tui ca-
loribus resoluar tecum, fiatque
ex

ex utroque fons irriguus vnus, scaturiens saliensque in vitam æternam *fons hortorum*, Cant. 4. *puteus aquarum viventium*; vt clamem cum sponſa, *Surge Aquilo, & veni Auster, perfla hortum meum, & fluant aromata eius*. & fons hic meus parvulus, oculis tamquam nubibus & niuibus natus crescat in *fluvium maximum*, Esther. 11. & in aquas plurimas redundet. Tu enim solus es amor meus, qui non niues tantum amantium oculorum. Sed & cordium conuertis, *petram in stagna aquarum*, Ps. 133. & animorum *rupem in fontes aquarum*, non audiam querulas voces tuas, *me dereliquerunt fontem aquæ viuæ & foderunt sibi cisternas, cisternas dissipatas, quæ continere non valent aquas* Ie. 2. Sed ex illorum numero consurgant qui promissorio verbo tuo diuites, exultant locuplete

sponsione tua, qui autem biberit ex aqua, quam ego dabo ei, Ioan. 5. non sitiet in aeternum, sed aqua quam ego dabo ei, fiet in eo fons aqua salientis in vitam aeternam. Illis sociatus ad quos fortunata hæc erunt verba: *Deducet eos ad vita fontes aquarum; & absterget Deus omnem lachrymam ab oculis eorum.* Apoc. 7. Si verò glacie cingeris, totoque glaciali aut Notico ambiris Oceano, ego me illi immergam totum. Quid enim illius verear aut exhorrescam frigus, aut pertimescam glaciales fluctus, concretosque fluctibus, fluctus tamquam montes montibus superpositos, cum tu in illis domicilium firmaueris ignis meus, immortalis diebus ac noctibus amoris ardens flamma? quo vno liquecant cæli ære fusi, omnisque chalybs fluat cera. ô colliquefacam & defluam totus, ut permistus tibi, vnum tecum statuam flumen,

men, congelascam rectum totus, vt vna enascatur glacies ignibus tuis foeta grauidaq; flammisq; tuis foeta, vt non vltià duo, sed simus vnum. Nolo nomen nouæ coëlementatæ huic rei de meo dare, tu huic flumini & Oceano nomen indes, & nomen vnum; vt sub nomine hoc vno cælesti, res lateat vna, res diuina, & vna tantum.

Quid si inter leones nouus decumbas Daniel? blandæ iubæ, molle stratum, suaues lingue, enubilate quidquid hic macularum, vt placeam dilecto. Quid si inter tigridis catulos à partu recentes habitatio tua? quid tigrum aut leonum verear rugitus & rabiem, nec sine dente & sanguine minas, si tu ibi es amor meus? etiam in struthionum procumbam cubilibus, inter crocodilos & basiliscos, omnisq; generis gentiumque serpentes. Nam quid mi noceant toxica, cum habeam te om-

ni toxico Theriacam potentio-
 rem, omni veneno mithridaticum va-
 lidius. Nulla venena sunt vbi tu es
 amor meus. Imò venena omnia
 antidota & medicabula pharma-
 ca sunt, adeoq; mella & vina sunt
 vbi tu es amor meus. Propina æ-
 ternum hoc mihi venenum vinum
 factum, bibamque æternum hæc
 toxica mella nata, vt æternum po-
 ter his delitiis amoris manibus
 temperatis.

Verum si in elephante te abdi-
 deris dilecte mi, quid rei mihi aut
 spei reliquum est? ludus mihi hæc
 bestia est, & catulus dominam
 suam suauians; si tu in illa te ab-
 dideris aut pro domo belluam de-
 legeris. Sed & Eleazar ego, vt se-
 cem domicilium hoc medium,
 in quo tota sepeliar anima: felix
 monumentum, si tu in eo mecum
 habitas amor meus. Nulla enim
 mihi iam hic bestia, cælum est.
 Vt neque olim Ionæ, cum in pis-
 cis

cis aluo volueretur, mœror aut indignatio, aut belluinũ monumentum fuit; alioqui triduum non minũs quam in recessu recõditæ alicuius sepulturæ, illo concoquendo inter ceti viscera suffecisset: sed diuinæ potestatis domiciliũ quoddam fuit. Eueniat hoc mihi certiore tecũ sociatione, amor meus, non quæror de loco, cælum mihi locus omnis est, etiam in cuiuscunque bellæ intestinali volutabro, etiam in immortalis inferorũ flamma, si æternũ in illis amico nexu coniungar tibi, nullo æuo separandus. Ita voueo. Audi qui potes, qui tuorũ soles vota, amor meus, Deus meus & omnia.

Indagatio aberrantis anima.

CAPVT VI.

FATIGOR. ô quando te videbo amor meus? quando optatis fruatur amplexibus? quando infi-

gam casti amoris oscula? ô amor!
 ô basia! ô quando? lassor. nec in-
 uenio quem amat anima mea, cir-
 cuiui plateas, obiui fora, prata vi-
 cina & remota, innataui flumini-
 bus, enauigauï maria, lustrauï
 opaca nemorum, ardua montium,
 plana vallium, & nusquam Amor.
 Quousque affimularis *caprea hirs-*
utisloq; *cervorum, super montes aro-*
matum, Cant. 8. & fatigas aman-
 tem amor meus? & ne elabereris
 aut improuidum falleres, negauï
 somnum oculis, omni iam ocula-
 rior Argo; & nusquam amor,
 scrutatus sum thesauros terræ, an
 fors in abdito opulentiarum lati-
 taret amor meus, euerit cistas
 nummulariorum scrinia diui-
 tum, auarorum claustra, orbis
 mercimonia; & nusquam amor.
 Ingressus Principum aulas, vidi
 atria aulæis grauida, laquearia au-
 ro cæolata, gemmis variegata, &
 nusquam amor.

Vbi es mor meus? quousque
 fatigas amantem? quæsiui in om-
 ni hominum genere: an fors te
 in medio magnorum consilio-
 rum, eruditorum librorum, inter
 sublimia ingenia, & solo cælo mi-
 nora, inter amœniores, musas, in-
 ter litteratos parietes abdidisses
 amor meus; & nusquam amor.
 An te in pharetra reclusisses &
 armentario, inter arma & exerci-
 tus, inter validissima orbis propu-
 gnacula, inter victorias & oua-
 tiones, inter prouinciarum & re-
 gnorum triumphos; & nusquam
 amor. Obiui cum negotiatoribus
 vastissima maria, terrarum vltima;
 & nusquam amor. Fatigor, & lassus
 subsidunt artus. Sed & cælum, &
 aëra, remota propinquaq; nemora
 & rupes, prima extremaque sive-
 ribus loca, fontium recessus, fugi-
 tiuâsque fluminû lymphas, prodi-
 giososque marium recessus, præ-
 rupta denique planaque omnia,

impleui clamoribus, nec quidquam retuli præter exsanguæ guttur, emortuum pectus, exsuccida libra. Quousque ludis amantem amor? emorior, nam quis locus reliquus? in altissimo maris habitas? ego adnatabo, & cum Paulo tuo plenus enatabo flumine. An in ceto tentoria tua? fugio. Niniuen vela mihi in Tharsis, ut cum Iona eadem excipiar aluo. Cingeris inimico agmine? perfringam etiam inermis armata acies. Nulla namq; castra, ferrum nullum amanti imperuia. Hæres in Pilati aut Annæ domo, oneratus catenis, constrictus pedibus? adsum amor meus. Nam quid mihi Phariseorum odia. Romanorum fasces, Herodis risus? nihil inuium amanti. Minantur flagra, coronam, crucem? ô quando hæc tecum amor meus? imò quando pro te amor meus? quando ludemus Pharisæorum

sæorum oculos , Romanorum
 manus , vt ego in columna sim
 pro te , sub corona pro te , in
 cruce pro te ? quando manibus
 pedibusque, sed & latere transsi-
 xus clavis tuis , lancea tua ? Fe-
 licem animam vicaria demuta-
 tione nobilem ! ô quando !
 non admittis vicarium aman-
 tem in flagris , corona , cruce ?
 tormentum tormento accumu-
 las , augesque pœnam. Leuior
 enim mihi pœna in me , quàm
 in te amor meus. Nam cùm
 te ardentius amem me , acer-
 biora mihi sunt tua , flagris
 meis. Imò , cum nolim ego
 esse Ego , sed Tu ; quidquid
 Tu pateris , patior ego : & iam
 duo patimur , Tu & ego , quid
 sæuis in vtrumque ? ego si pa-
 tior , patior vnus , Tu si pateris ,
 patiuntur duo , cur duo , si vnus
 explere potest ? nisi fortè & Tu
 pateris in me. ô fiat ! nam si me pa-
 tiente

604 CAROLI SCRIBANI
tiente. Tu pateris, non iam duo,
sed vnus sumus, nec iam amplius
Ego, sed Tu, & tu solus, ita fiat
amor meus.

Verum non semper flagra, non
semper crux & spinæ. Vbi ergo
nunc es amor meus? execraris
thesauros, & diuitum rides gazas,
voluptates fastidis, & dignitates,
abominatio enim hæc apud te.
Vbi ergo, vbi es Amor meus? an
inter paruulos & stulta mundi?
contemptibilia enim elegisti, &
cum paruulis sermocinatio tua.
Sed & delitiæ tuæ cum illis. Ad-
uolo ad paruulos. At ecce iacent
omnes transfixi telis, & nusquam
Tu. Nihil hic namque præter tela
video. An fors. Tu latitas in hac
cuspide? frustra conor euellere, vt
videã an in illa acie te reperiam
amor meus. Quid agã? nullæ vltra
sagittæ pluent cælo? an exhaustæ
pharetræ tuæ omnes? ecce nubes,
redeunt fulmina & immista fulmi-
nibus

nibus tela. Et iam sensi ferrum. Quid euolas, & extremam feris cutem, nec vltra? iterum dolor. Sed & iterum nimbi, iterum interfulmina tela. Et iam ferio telum, & faucius illo. Sed reperfussum à costis. Infortunatae costae quae exclusistis amicum cordi telum, ego praescissem & non excoctissem pectus, ne iaculo non esset locus? & iam locus est, feri amor meus. Nam si in hac cuspidem, nec alibi es, nolo aliud praeter hoc telum. Quod si nusquam cadit, nisi inter paruulos, en me in cunis & fasciis infantem. Feri amor meus. Nullae in infante costae quae resistant cuspidi, nulla durities quae excludat ferrum.

Venatio amantis anima.

CAPVT VII.

VBI es amor meus, vbi es? vbi-
cumque enim es meus es,
non in pannis, in virgineo lacte
&

606 CAROLI SCRIBANI
& vberē, in vinculis & flagris, in
cruce & clavis, in lancea & sepul-
cro te mihi dedisti? an reuocas
donationem? semel te dedisti, se-
mel translata possessio est, testes
habeo cælum & terram donatio-
nis tuæ. Quid? quòd testis mi-
hi mater, & cælestis Pater? meus
es. Quis me deturbet à possessio-
ne semel data, tot testibus fir-
mata? ante donationem tuus eras,
meus non eras; donatione facta
tuus non es, meus es. Dabis con-
pensationem? nolo illam. Nolo
vêdere vineam meam, nolo ven-
dere. Quam quicumq; mihi ad-
merit, Iézabel mihi est, ti-
meat canes. Procul hæc infausta
nomina ab amoris domo. Et ta-
men fugis. Quousque tandem?
permitte te capi, aut tu me cape,
beatus si cepero, beatus si me ce-
peris, iniicies vincula? innectes
compedes? fac quòd minaris, &
captus es, Ô Amor meus, tuis ipsis
con

constrictus compedibus.

At tu etiamnum fugis. Insequor fugientem, vbi es? quid silentio & fuga amantem perimis? si in siluis & speluncis latitas, ego te indagine capiam. Si in mari es, ego retia tendam. Si in fluminibus, ego hamo insidiabor, sin pergis transilire de loco in locum, de aquis in arida, de siluis & montibus in valles & plana; ego terram totam, maria omnia vno circumdabo reti. Non effugies amor meus. Aut quò effugies? in infernum? etiam infernum penetrabo. Quid mihi oberunt flammæ, qui maiore ardeo flamma? quid mihi noceat frigus, cum ardeam igne, quem nullum extinguat frigus? quid minaris tormenta? maiora me tenet. Quid aspectum dæmonum? cæcus sum: nihil video præter te vnum. Non effugies. Etiã in inferno explicabo retia. Quòd si te hic cepero, nul-
lum

lum vltra locum quæro. Ignis, flammæ, frigus, tormenta, demones cælum mihi sunt, si ibi te fruar amor meus. Quòd si ex inferno te proripueris, ante quam illud circumduxero reti, sequar. Captus es, nã quò effugies? in terrã? tota meis tenetur retibus. In aëra? numquam elaberis, si fueris ardea, ego falco ero, si te abdideris in cõcha, ego aquila ero. Sin ad minores te receperis aues, in retia, meus eris, secabis aëra? sequar secantem, transuolabis nubes? sequar transuolantem, transcendes forsan cælum? sequar transcendentem, meus es, nam quò iam fugies? extra cælum? extra cælum nihil est: effugii locus nullus est. Quòd si tamen pergis ad immane illud vacuum, non sequar. Nam quis me ibi locus, vbi locus nullus est? & tamen, si tu ibi es, locus aliquis est. Aut sit non alius, quã tu ipse, in te ipsum inuolabo.

Quòd

Quòd si negat inexorabile vacuum, dabo me lachrymis, solabor fletibus, nec finem faciam, donec profundam flumina, non & maria? in quibus natet hæc amans anima, donec & ipsa solvatur in lacrymas, in noua maria, quæ coniuncta aquis quæ supra cælum sunt, fugitiuo fruantur amore suo, supra cælos latitante. Felices aquæ, si in iis mergatur amor meus; grataque naufragia in hoc amoris mari magno sine enataueris, sequar natantem. nec insequi desinam, donec irretitum te meis videam. cassibus, satierque tot votis desideratis amplexibus tuis, amor meus.

Mittes fors ad sanctos? nihil mihi cum sanctis, te volo. Mittes ad Angelos? quò mihi ministris spiritus? Dominum volo. Mittes ad Doctores? nescit amor litteras. Non sunt hæc plagæ quibus cape-
ris. Nam vt habeam omnem eru-

ditionem, quò mihi, si te caream?
 dicitur ille, & ille solus est, qui te
 implagatum tenet. reliqua omnis
 doctrina inscitia est, doctrina non
 est. Mittes ad Patriarchas? non
 amo hæc magna nomina. Et quò
 mihi holocausta, oues & boues,
 quò altaria & mensarum nidor?
 tu solus odorem explēs. Mittes
 ad Martyres? nullus mihi san-
 guis sine te, nulla vulnera nisi
 à tua cuspide. Illa si dederis, amo
 martyres; illa si negaueris, odi
 martyres. Mittes ad virgines?
 non amo casta littora, nisi nauis
 vectus tua. mittes ad Apostolos?
 non fatior denunciatoribus, tu
 solus explere hanc famem potes:
 reliqua mihi omnis sponso ieiuna
 est, & fastidiendis stomachi
 nausea. Mittes ad matrem? non
 abnuo. Meus n. es, si mater hæc
 mea est. Neque abesse ab hac ma-
 tre diutius potes, & ne absis, ego
 uerero, inuolabo in vbera. quid
 niam

ni iam possum in materna hæc
 vbera? puer ego sum, & adhuc
 amoris infans; quid verear casti
 amoris vbera? aut quid hæc fu-
 giant infantilia labra? Quid fa-
 cies; vbera hæc mea sunt, comē-
 datione tua, dono tuo. Quòd si
 moram traxeris, occupabo vtra-
 que. Quid facies vberibus exul-
 accurres? captus es, & iam possi-
 deo hæc vbera. excludes? mea
 sunt. quid me conaris deicere
 possessione mea? antè liberū erat
 non dare. nunc cūm dederis, quid
 retractas? hæc violentia non est.
 quòd si pergis, tendam in ipsis
 retia vberibus; vnoq; reti te, Ma-
 trem, meq; claudam, æterno bea-
 tus carcere: nec dimittam te te-
 nentem vbera Matris. Captus es
 amor meus. An intra ipsa te con-
 des vbera? captus es. Cum ipso
 Matris te ex fugam lacte, quid fa-
 cies vbi exfluxero? meus es. Nec
 effugij iam locus vllus. meus es.

nec desero hæc vbera, donec cum hoc virgineo Matris lacte, te totum suxero, vt nullus mihi iam cibus sit extra te, te pascat vno, te nutriat, te lacter, donec totus transmutatus fuero in te, nihilque reliqui sit veteris mei: vt non iam ego hic viuam, sed tu? neque ego iam amplius ego, sed tu sis totus. ô quando! quid tam diu frustratis amantem? ô venias! nolo lactari diutiùs sine te. Tu mihi vber super omnia vbera lactea, tu mihi lac sitienti & arescensibus faucibus, lac nouũ. O sitis! ô potus! frequens me examinet hæc sitis, vt redanimet hic potus sæpiùs, imò æternùm exanimet, vt redanimet æternùm hic potus.

Votum anima amore saucia.

CAPVT VIII.

QUID times anima? vulnera? Amoris sunt, & quid meis vulnera, quæ amare debes mortem,

mortem, sed ab amoris ferro?
 quando ô amor confodies hanc
 animam? tota vulneri tuo patet.
 Quid trepidas? seca & fode. Mi-
 naris? ignauæ minæ sunt, quas
 non sequitur sanguis. Ergo seca.
 O quando! Languco & languo-
 re solo vis me cadere? puellare
 mortis genus. vir sum, vulnere
 tuo cadam. Quamdiu orabo pro
 hoc vulnere? nolo inuulneratus
 viuere, nolo ex hac lucta integro
 abire corpore. Aut vis me mori si-
 ne vulnere? dura cōditio! & tamen
 morior, si non vulneras; viuo,
 si vulneras. Quis credat? est
 quod dico. In vulnere hoc vita
 mihi; sine illo mors mihi est.

Quid manum retrahis amor?
 quādiu suspensum, & inter igna-
 uas minas hæret ferrum? para-
 tum, sed & discinctum pectus of-
 fero. repete vulnera. Neque n-
 vno satiari possum. Ingens nam-
 que pectus ferro, non cadit vno

vulnere ; repetenda sunt. Ut fiat
 vulnus vnum, pectus totum. Ô fiat!
 & experire, tunc feriendo, an ego
 ferendo, lasset. Quid si lasset? ne
 misereare. Feri. Solum hic mise-
 ricordia genus est, ferire ; solum
 crudelitatis genus est, parcere. Ne
 parce. numquam amor parcit. Sin
 parcit, non iam amor est ; quan-
 tumque parcit, tantum ab amore
 recedit. Gaudet n. amor vulneri-
 bus, vulneribus pascitur, lactatur
 vulneribus, crescitque novis, inte-
 rit ocio. Non mihi eueniat
 hæc timidæ & ignauæ cessatio
 dexteræ.

Quid inclamas pacem & retra-
 his ferrum? odi pacem. Bella volo,
 & amoris bella, in quibus vulnera
 conduntur vulneribus; in quibus
 ni vulnere vulnus superaddas, pe-
 rit qui patitur. Nolo hanc pacem
 ingloriæ mortis prænunciam.
 Vulnera volo æternæ vitæ sym-
 bolum. Tantùm perenna hæc
 amor

amor vulnera, vt æternùm viuam tibi. Et confige me vno tecum ferro, vt confixus tibi, æternùm non mihi, sed viuam tibi, immoriar tibi. Ita voueo. Audi votum amor meus, vita mea, spes mea.

Si gloriam & cælorum opes, si in æternis gaudiis iungi peterem tibi amor meus, erat ne causa, cur aut tu negares, aut ego desperarem post tot amoris pro me vincula, verbera; sudorum, lachrymarum, sanguinum balnea & flumina? post tot vulnera purpureo lacte distenta? post tot pro- uocationes & sponfiones vberiore etiam largitione locupletatas, post prodigum inuitatum? Matt. XI. *Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* post languentis ab amore exprobratoria verba? Isa. 5. *Quid est quod debui ultra facere vinea mea, & non feci ei?* post referatam in plenum pectotalem

fasciam, vberaque resecta, Isa. 49.
 Numquid obliuisci potest mulier
 infantem suum. ut non misereatur
 filij uteri sui? & si illa oblita fuerit,
 ego tamen non obliuiscar tui. Post
 illud ab effuso amore lugentis,
 Matt. 23. Quoties volui congregare
 filios tuos, quemadmodum gallina
 congregat pullos suos sub alas, &
 obliuisti? Pöteramne à tam profu-
 so muneratore non sperare sum-
 ma? nunc cum nihil præter vulne-
 ra petam, non durum est vulnera
 negari? oscula si peterem, negaret
 amor? vulnera peto, sed ab amoris
 ferro & iaculis, quibus cöfixus an-
 helū pectus vulnere tuo saucium
 trahā tibi amor meus. & ab ingē-
 ti non inglorio vulnere tuo, ami-
 cam hanc animam deuotam in
 sinum tuum. Tuque illam, vlti-
 maque mei tot votis desideratis
 manibus liga tuis. Tua claudan-
 tur dextera amica hæc lumina,
 cuspede tua fatifcentia. Tuis com-
 ponatur

ponatur manibus hic vultus, ora-
 que extremum spiritum in patu-
 lum latus tuum diffundentia. Cō-
 cede hoc amor meus, vt viuam
 iam non ego, viuam tuus, tibi que
 meliore iam vita vulnere tuo
 æternum donatus.

*Suspiria anima amore
 languida.*

C A P. IX.

VBI sum? & tu vbi es amor
 meus? Languedo, vbi est lan-
 guoris vnica medela mei? Lan-
 guedo. Quid mihi cū aceto, aqua,
 vino? non reuocatur anima liquo-
 ribus, nisi te ipsum felici meta-
 morphosi vertas in acetum, aquã,
 vinum. Quid mihi cum frictioni-
 bus manuum & frontis? nisi tuis
 manibus fiat hæc frictio, nulla
 proderit frictio. Quomodo mihi rese-
 ratio fasciæ pectoralis, nisi tu
 amor meus inuoles in hoc pe-
 ctus? Languedo. Quid arteriam

Q 9 5

tentas, aut obseruas animam
 lento grauem suspirio? tuo solius
 felici pulsu, animatione tua redit
 hæc anima. Languedo, & iam fri-
 gus obsedit artus. Quid admoues
 ignem? nullus ignis frigus hoc
 pellet, nisi ignis tuus quo inca-
 lesco solo. Languedo, vbi es qui
 solus leuare languorem potes?
 inimica languenti mora. Morior,
 & tu moraris? permittite saltem
 vt in sinu moriar tuo, vt inter
 amati vbera vltimam emittam
 animam. ô finas, ô vbera testes
 languentis animæ vos colo, vos
 veneror; accipite hanc animam,
 & recondite exspiratam in hoc
 amoris sepulcro. An relinquitis
 insepultam? Durus amor, negabis
 terram mortuo? at mihi terra
 nulla est, præter vbera tua, pe-
 ctus tuum. Huic terræ conde
 animam, & da hoc solamen mor-
 tuo, qui negasti viuo.

Languedo, & iam vltimum spi-
 ritum

ritum traho , & tu abis. Vbi sunt
 miserationes tuæ? nam quæ hæc
 commiseratio deferere aman-
 tem? ô veni. nam si morior te
 absente , quid inscribam monu-
 mento? hoc vnum , sine vulnere
 iaceo , Langor condidit , amor
 premit. durum mortis genus ô
 si generosiùs, nec tam in gloria
 occumberem morte ! vulnera
 saltem: si ostentarem aduerso pe-
 ctore : si toto iugulo excepissem
 interritus tuum ferrum : si san-
 guinem hunc agnoscerem in tuo
 balteo, caderem lætus nobili con-
 fossus dextera. Nunc langueo , &
 sine vulnere morior. Ignauum
 mortis genus. Verum vbi es , vt
 vel perimas , vel reficias? ô si ve-
 neris ! ego te dimittam, aut elabi
 patiar ? antè moriar. Verùm
 abeundum tibi. duc me tecum,
 comitabor quocumque terrarum,
 per dura & mollia, per aspera &
 lenia, per prærupta & plana. An
 refugis

refugis hoc onus? nullum pondus amanti est, nec grauiatur amans amante: ideoque leue onus amans est. imò nullum onus amans est; alas habet, & pluma leuior amans omnis est. fit rupes, si amat, quauis festuca leuior est. fit mons, si amat, quouis puluere leuior est. fit immane plumbi ferriq̄ue pondus, si amat, quauis penna leuior est. Largire ò amor amorem hunc mihi: quo fultus, quidquid hic magnum & arduum, discutiam vt pilam, diffitem vt festucam vento raptam, vt celocem tempestatibus actam; omnibus minis, tormentis, fortunæ, pòllicitationibus, opum, honorum, gaudiorumq̄ue ostentatione, sponsioneq̄ue maior. Nam quid potest esse graue amanti? nimbi, grandines, tonitrua, fulmina, terræmotus, tempestates quocunq̄ue vento natæ, arma, hostiles acies, & quidquid terrorum profudit

profudit orbis, cæli, inferiq; : plumæ sunt, & arundine mapalia rustica manu texta, cùm in amantem inciderint. Nihil hic Herculeæ manus quacunque claua aut cæstu armatæ, nihil prodigiosum gigantum robur, cùm in amantem incurrit. Goliades omnes cadent hac amoris funda, hoc scilicet ab amoris torrentibus nato. Imple ô amor amore hoc tuæ pectus. Nam quid metuum loricæ hac indutus, clypeo tectus, armis cinctus, propugnaculo vallatus? non si quidquid vsquam extra te validum fuit eritque. Annue ô amor æternum meus, vt & ego æternum sim tuus, donatione; vendicatione, amore tuus, æternum tuus.

Eructatio anime amore ebria.

C A P. X

CAlix tuus inebrians quàm præclarus est, P. Sal. 22. amor meus!

620 CAROLI SCRIBANI
meus! dulcis super mel & fauū.
Dulce vinum! dulces epulæ! ani-
mæ delitium meæ! quid Tanta-
lico amantem fraudas hiatu? quid
ostentas, nec satias? & quæ gloria
est fallere amantem? sitio, quous-
quo non leuas miseram sitim?
quousque non recludis cellas pro-
mas? nouercalia claustra, quæ tot
clauibus recondunt amoris vi-
num! quis referabit? tu solus po-
tes Amor meus, tu solus restin-
guere hanc sitim. vereris fortè, ne,
si referes claustra, totis faucibus
hauriam nociturum vinum? nul-
la hic venena sunt, nullus liquor
noxius. sed & quò plus hausero,
felicior ero. etiam ebrietas hic
amata. felix, si non dimittit amā-
tem sobrium. apage hinc impro-
ba sobrietas. malè sit tibi cum
ista maturitate, cum ista seculi
prudētia. Quid mihi laudas tem-
perantiam? sacrilega mihi in hoc
potu omniſ moderatio est odi
hanc

hęc & re, procul ab amoris penu.

Cara tu tantum ante omnes ebrietas, ne desere amantem dulce amoris vinum, grata vasa, amica penuararia tam vinei nectaris recoditoria. An non vbera magis grata? verum vasa hęc & penuararia quid sunt aliud, quam lactei vini vbera distenta, quę æterno fluxu beant amantem? quid sunt aliud quam cellę promę ambrosii liquoris fecunda ebrietate potatorem suum exhilarantes? dulce gaudium, dulce ebrii pectoris iubilum. Perennet tantum hęc ebrietas, æterno damnata exilio infœcunda sobrietate: inimica hęc amori est, inuidia & odio grauida. procul ergo in vltimas terras, in Gelboë montes regio steriles maledicto procul ab arētibus amantis faucibus: intercludit n. spiritum si accesserit propius nouercali sua & auara parcimonia. Nolo hanc amor meus,
nolo,

nolo. mors n. mihi in hac temperantiæ olla, mors mihi est. vinum volo, & vinum tuum germinans virgines. Reliqua namque mihi vina, toxica sunt, non vina tua volo, nec alia. illa quæ propinasti insipientibus, cum exclamares in insipientia tua, cum tamquam potens crapulatus à vino eructares ebria hæc verba sapientiæ musto plena. *Insipientibus* locutus sum, venite, comedite panem meum, & bibite vinum quod miscui vobis. ecce me. negas prudentibus panem, negas vinum tuum? habes hic ex insipientibus vnum. quid retrahis pocillarem manum? ego ille sum insipientium insipientissimus. cui ex voto meo nec mica inhæret salis. aut si quid inhæreat prudentiæ seculi, detestor hoc momento, & renuncio; sed & ab dico me terra sæloq; testibus, exuoq; omni hac possessio-

possessione improbae sapientiae.

Quid ergo reliquū, nisi vt pascat pane tuo, inebrier vino tuo: sed vino quòd manibus tuis miscuisti amor meus longè ab hac mistione prudentiae manus. odi enim mistionem, seculi sapientiae temperatam; amo insipientiae mistionem, stultitia seculi temperatam. hanc mihi largire amor meus, vt nihil mihi iam sapiat extra insipientiae tuae vinum; nihil ambiam, sed & nihil deruetem, nihil deuomam aliud. Rideant seculi prudentes. satis mihi numerari inter insipientes tuos, quibus panem dedisti, miscuisti vina. beata mistio. beatior potatio. beatissima ebrietas insipientiae huius musto grauida. Perenet haec mihi mistio in aeterna potatione, vt dies iam nulla, nox nulla vacua sit ab hac mistione, potatione, semperque inebrier hoc vino manibus tuis temperato: Nam, si rectè meministi,

R r

tu in hoc vino natus amor meus.
 felix anima quæ potas hoc vi-
 no ! sed vbi ludis in hoc vino
 amor meus in summo, medio, an
 in infimo poculi ? scio quod faciã,
 ne effugias hæc bibula amanti
 labra, exhauriam funditus totum.
 ac nec guttam trāsibo imbibitam,
 ne fors fallas amantē. misce amor,
 misce, & æternū misce vt reddam
 ex aduerso voces, bibo amor, bibo
 & æternū bibo. in insipientia
 dico, misce insipientiæ manibus vt
 bibam insipientibus labris, sed se-
 culo insipientibus, sapientibus tibi.
 Annue hoc amor, & æternū mi-
 sce, vt æternū bibam, inebrier
 æternū hoc secularis insipientiæ
 vino, cælestis prudentiæ vino, vi-
 no tuo amor meus. Nam quò hæ
 voces tuæ, comedite amici & bi-
 bite, & inebriamini carissimi, si vi-
 num negas? sin ex vero prouocas.
 ecce ego dilectæ votorū meorum,
 ecce ego; da mihi poculū ex vino
 condito

condito, & mustū malorū granatorum tuorum. da mihi fariū cum melle tuo, vt bibam vinum cū lacte, myrrhatum vinum, quod miscuisti cum aromatibus tuis: nam & manus tuæ distillaerunt myrrham, & digiti tui pleni myrrha probatissima. da mihi hoc vinum amor meus, vt inebrier ab eo, & replear vt phiala vino distēta. sed replear ab vberibus tuis. ab his enim inebriari volo, & in iis delectari iugiter: tu hoc potes, & potes solus amor meus; & inebriare me ab vbertate vberum tuorū; & torrente voluptatis tuæ potare sitiētem hanc animam. Largire hoc amor meus, & largire æternū.

Ablactatio amantis animæ.

CAP. XI.

QUIS mea absynthio liniuit vbera ne æternū lacter? inimica manus? nihil agis. fortiū etiam imprimā hæc labra. an ter-

R 2

rere putas? nē felle quidem, non
 pugnis, fustibus, sanguine. apage
 Medæa manus. non sunt hi nutri-
 tij digiti, sunt perimentes. & ta-
 men quò amarum hoc lenimen?
 mea sunt hæc vbera, mea sunt. quæ
 manus æmula hostili tinxit li-
 quore? nequidquam terres quis-
 quis es. Amor tinxit? nunquã amor
 felleus est, si amor est: aut si est,
 amor non est. melleus enim amor
 meus est, vineus est, lacteus est.
 Sed crescit ætas, eunt anni, qui
 ablactationem suadent. cùm esses
 paruulus, dabantur vbera. nūc vi-
 res. turpe virū ludere in vberibus.
 puer ego sum, & è cunis infans.
 Quamdiu cunæ, tandiu vbera.
 Quid? quod & extra cunas vbera?
 quid? an semper puer? semper. no-
 lo vir esse, ne exulem ab vberibus
 ō sim æternū infans, æternū
 excipiar amoris mei genibus,
 æternū lacter amoris vbere;
 æternū pēdeam ab amoris col-
 lo,

lo, dulce pignus. æternū in figam
 basia, nec diuellar ab his genis. to-
 tus pulcher es amor meus, totus
 roseus, melleus, vineus, lacteus,
 pulcher totus, & macula nō est in
 te. Quis ergo me separet à te? oc-
 cidi possum, disiungi non possum,
 sed etsi occideris quisquis es qui
 hic aduersum loqueris, fortius etiā
 post mortem amabo, sed & lacta-
 bor validiūs, etiamne mortuus?
 mortuus & quidem tenaciūs ac
 perenniūs. verūm quando tandem
 in virum? iā dixi, odi viros. Quid
 mihi cum virili toga? puer sum
 aut quò mihi virilis purpura fa-
 scias amo. Sed quādo viri mores?
 fabulæ. Nisi efficiamini sicut par-
 uuli. ex his paruulis esse volo, ne
 excludar ab amoris sinu. amoris
 vberibus & quid vis? non cælum
 lacteum est? imo non totū, quan-
 tum est, vber vnum est, & amoris
 vber? aut quousque pueri mores?
 iā dixi, nolo viri. nam quid mihi

630 CAROLI SCRIBANI
cū prudētia seculi?inimica amori
est.nolo hāc prudētiā.stulta elegit
amor meus:hanc stultitiā , extre-
māque fatuitatē amplectar vt pe-
dissequā Domini mei,sponsi mei,
amoris mei.nullus ergo mihi mo-
lestus sit hostili ablactatione. æ-
ternū iuuat vberare. Non pudet
mammārū:pudeat viros.puer ego
sum,nescit infans erubescere.Sanè
nusquam,nunquā minus quam in
vbere.& quis vspiam puer erubuit
vbere, vitæ suæ pignora ? ergò cū
puer ego sum,& infans totus, ne-
mo accuset vbere, nemo diuertat,
mea hæc sunt,quamdiu puer sum,
plena diuite succo. at semper puer
ego sum.semper ergo hæc vbere
distēta lacte nouo, quod nō æsta-
te, non frigore defit. Sed paulo
modò cessa ab his vberibus. nihil
agis malesuada nutrix. scopulus
hic est multis infamis naufragiis.
quicumque deserit,perit.

Nam quid dabis infanti,si sub-
trahis

trahis vbera? solidiorem cibū? infans est, cui necdū dentescūt gingivæ, dabis vbera, sed extranea? nō agnoscit hæc infans, & refugit aliena. dabis lacte plena inimico, viperino lacte, lupino lacte? quis hoc infantem mater nutriat, & amoris infantē? veniūt hæc cōsilia ab æmulis Paradisi vberibus, à noxiæ arboris incentore; qui insidiatur paruulis, si quæ fortè inuenerit lōgius ab vberibus ab errantē. ne credite, ne fidite, dū blanditur, venenat; dum ludit, naufragio proximus es. fuge hanc malitiam. tranquillitas hæc via ad interitum est. nam intus decumani latēt fluctus, vētiq̄ue & sæua murmura. Æolusq̄ue totus incubuit in latus. Fuge hūc iacētis elemēti risum, in altissima serenitate merget. venatur hostis, fallitq̄; frustis & pomis. fuge paruuli hāc tenerioris animæ decipulam. Cauete ne improvidos abducatur ab amoris vberibus. **MON**

est extra hæc vbera, & mors æterna. Quid inuides vberib. inimica manus, & retrahere crudelis niteris ab vbere infantem? mater hic est, protuberant vbera, & infans ego quid interiacis barbarã manũ, & perimẽtia misces fella, omnia conito & toxico nocẽtiora? vita in his vberibus mea est, & in his solis patere me hanc in his errantẽ quærere. quòd si negas vbera sitienti, permittite tamen ieiuno hoc ore animam inter amati vbera deuomere, vt inter hæc domicilium sibi statuat tenero satiãda ludo; donec per amicos lacteosque vberum syphones, aut felicia illorum sudatoria nectareo rore plena, admittatur, non ad atria modò, sed ad intima magnæ domus, ad amica scrinia opum cælestium reconditoria, quò dilecti cõcorporata cordi, summiq̃ue Solis illius lumine illustrata, vitaq̃ue iam non sua, sed illius spirans,

æter

æternùm fortunatissimis fruatur
 vberibus indiuiduo firmata nexu.
 dulce matri pondus, ab vberibus
 infans. grata collo sarcina luden-
 tis inter oscula. nihil matri durum:
 non sine somno noctes, vigilef-
 que dies. non inter capillos, & in
 materno vertice inerrantes ma-
 nus. amicus error matri. non con-
 culcatus sinus vterusque pedibus
 grata conculcatio matri. neque
 enim lassatur amor, non sentit tot
 oprata votis, tot diurnis noctur-
 nisque sperata suspiriis. parata pē-
 dent vbera materna distēta succo,
 ad solem & lampada porrigēda,
 non amico magis haustu, quam
 largo benignoque fluxu. fruar tā-
 tum æternū his vberibus vt sem-
 per ibi mater, semper hic sit in-
 fans. semper ibi vbera cælesti rore
 grauida; semper hic sugens fortu-
 nata prærogatiua vberibus inhæ-
 rens. fluite mea vbera æternum, vt
 lacter æternum. exsilite genero-

fo saltu lactei mei fontes æternū, vt bibā æternum. currite mea flumina æternū, vt proluar æternū. Exsurgite mea maria æternū, vt felix natator lacteis hisce fluctibus immergar æternum; donec hoc rore, fonte, flumine, Oceano permistus, colliquescam totas; & in amati transeam vbera animamque nulla iam parte meus.

Colloquium amantis anima primū.

CAPVT XII.

QVIS ego sum, & qui tu es amor meus? & vnde hoc mihi vt veniat Dominus meus ad me? an delitiæ tuæ esse cum filiis hominū? ô dies! æternū luceat hæc mea dies! ô nexus! æternū stringe. ô basia! æternum iucundate. ô potus! æternū inebria. ô amor! æternū vulnera, excæca, posside. cara mihi ante omnia vulnera, optata cæcitas. & tu æternū flue sanguis meus. æternū innecte vincula. No-
lo

lo sine vulnere & vinculis viuere. Ite oculi. Nolo videre. Cæcus omnis Amor est. Beata cæcitas, felicia vulnera, fortunata vincula! tātum æternate. ô viuã! sed in te amor meus aut si in te non possum, moriar. dulcis amor, dulce refrigeriũ animæ; æternũ hoc me nectare foue. melleus amor; æternũ hoc me melle pasce. saccareus amor; æternũ hoc me saccaro conde. vineus amor; æternũ hoc me vino pota. Suavis amor; quidquid extra te est, fel merũ & indolata scabrities est. Nemo me tãgat præter te vnũ, nemo iũgatur, præter te vnũ. quod si me audis amor meus; diffluamus vterque exinde miscebimur in vase puro tãquã vinũ nouũ in vtres nouos: aut, si magis probes, faciamus ex anima & corpore hãc materiam vnã; quam tu amor meus informes tanquam anima, possideas tanquam anima; imperes tanquam anima; vt nihil iam sapiat,

sapiat, agat, expetat hæc materia, nisi à te sua anima. Quòd si non probas consilium hoc meum, largire mihi cor tuum, fuere meo, ut vbicumque ego fuero, tu sis; ybi tu fueris, ego reperiar. Sin tibi iniqua hæc videtur, & infra iustum pretium commutatio; cogita amorem non intueri pretiũ, nec æstimare rem amatam à se ipso, sed ab amore. Iucũdus amor. æternũ diffuam tuo gaudio. tanquam musica mihi es in conuiuio vini. O cantus animæ, mentis iubilatio, omnisque voluntatis mellea modulatio, æterna mea musica; mea iubilatio æterna.

Ignæus amor. æternũ ardeam & colliquefam hoc igne, nolo frigera, nolo ventulum, nolo flumina, fontes, maria, quæ extinguant hunc ignem. ardere volo, & ardere æternũ. procul seculi flammæ, animarum pestes.

tu animæ solius flamma. amo te
mea flamma. vterque tantum
exuramur hac flamma, vt simus
vnus cinis. quis disjunctet cineris
huius arenas?

Fons dulcoris amor meus. In
ore tanquam mel indulcaberis,
nectareum flumen, ambrosiũ ma-
re. quid vltra hic hæreo dubius?
mergam me in hoc mari, in hoc
fonte & flumine, vt exsatiæ hoc
potu totus. Nimis mihi minu-
tum poculo bibere apage hanc
rusticam ciuilitatem. Nimis mihi
philosophicum manu hiberere, odi
Philosophiam superstitionũ con-
dimentariam. ore toto, plenoque
bibam corpore; vt non iam la-
bris tantum, sed omnibus bi-
bam membris. Beata potatio!
æternum merge, & exple. Quid
vereris ne tantò plus sitiã, quan-
tò plus hausero? consilium in ma-
nu est. Da te mihi totum, nec vl-
trà sitiã. Quia extra te nihil est
quod

638 CAROLI SCRIBANI
quod sitire possim. Ita fiat Amor
meus. Æternum me te toto pota
æternum satia.

O verè Sol magnus Amor
meus. Quò mihi Luna, & sidera
hæc minora? quò faces? tenebræ
mihi sunt ad Solem meum. Illu-
mina me. Sol meus amoris tui
radio. Nec hæc extima tantum;
sed intima irradiet lumen tuum,
detenebret intus. Nam si vsquam
tenebræ, hic sunt, dispelle has
amor meus, & denocta hanc ani-
mam. Odi enim noctem, & diem
volo, sed diem tuum. nam ele-
mentarius hic dies, nox est, dies
non est. à te namque solo dies est.
tu enim solus Sol magnus est. ve-
rùm quid faciam in hoc Sole?nix
ero, liquefam totus. cera ero, dif-
fluam totus. herba ero, amburam
totus. aqua ero, & potentibus ra-
diis attrahar totus, noua iam ex-
halatio, vapor nouus. Ita eueniat
mihi. Sed ad se rapiat vaporem
hunc

hunc omnem Sol meus, vt coniungar illi, & fiam portio aliqua magni corporis illius, parua licet, felix tamen magni Solis portio.

Et sanè certum mihi nullum finem facere precibus, lachrymis, sanguini, donec totus transmuter in te Amor meus. ita auidus omnis amor est. nulla satiatur prærogatiua, nulla expletur muneratione. Nisi totum amorem possederit, possidenturque ab illo totus, exulare se putat ab amoris domo. Tuscis amor meus, qui amoris omnis incentor, adeoque largitor es. quod si importunior ego, & intèpestius interpellator molestior sum, ignosce te doctore importunitas hæc nata est. tu enim medullata hæc ligna, has arêtes arenas amoris tui rore respersisti. atque hinc nati illi vapores solaribus tuis radiis educti. Tu inflammasti hoc ferrū depulsa nativa glacie & frigore quod
obsedo

640 CAROLI SERIBANI
obsederat artus. quid miraris si ar-
deam ? tu dormienti huic animæ
& in sopore suo emortuæ calca-
ria addidisti. quid miraris cur-
rentem & trahentem anhelum
pectus suspiriis plenum ? tu lan-
guentem & in ignauo quodã de-
liquio fatiscentē abduxisti à peri-
turis erexisti ad sublimia, ad ma-
gnarum cælestiumque rerum co-
gitationem. quid accusas si non
cōtentus mediocribus, summa pe-
tam, nec exsatiæ nisi à manu tua ?
non extranea fugit infans vbera,
& peregrinū auersatur sinū ? & nō
infans ego adeoque primarū cu-
narum infans, & tu mater es, om-
ni que tenerior matre ? tu hoc mē-
tis meæ saxum, eremi huius pe-
tram, amoris tui virga percussam
prouocasti in fontes aquarum &
vis iam stare fluxum, aut reperere
quasi per sudatorios syphones,
aut decidere tanquã per lenta stil-
licidia ? non possum non manibus
tuis

tuis fluminatus aquam fundere
 celo reponendam donec in cir-
 cum stagnato altè circumsecus
 balneo natem cum dilecto meo,
 lauerque purpureo illius aqueo-
 que, oculorum meorum rore. Ar-
 deo, & ardoris tu causa, dilecte
 mi, tu flammam iniecisti, & flumi-
 ne iam tuo tactus vror vndique,
 cinerique proximus nihil habeo
 præter vota nullo restinguenda
 flumine, nullo nisi Oceano amo-
 ris tui magno. Patere proinde
 amor meus æternum me iungi ti-
 bi, quam amica miscbimus col-
 loquia, dum fluent vicissim verba
 omni saccharo & nectare dulciora?
 dum liquefcet mens animusque
 sole tuo; succedentque sacratis
 pedibus manibusque tuis impres-
 sa basia purpureo sudore tuo la-
 crymisque meis signata; succe-
 dent audaci conatu oscula late-
 teri tuo infigenda, impre purpu-
 reo tuo oculorumque meorum

SÍ

642 CAROLI SCRIBANI
flumine madidata? dulcis sermo-
cinatio; & qualem æternum op-
tem animæ meæ. Concede hanc
amor meus, & conde æternum.

*Colloquium amantis anima
secundum.*

CAPVT XIII.

Veni dilecte mi, veni de Li-
bano, & ostēde mihi faciem
tuam. Sonet vox tua in auribus
meis. Vox enim tua dulcis, & fa-
cies tua decora nimis, oleum effu-
sum nomen tuum. Ideo adoles-
centulæ dilexerunt te. Ideo deser-
tis patribus & matribus, opibusq;
deliciisq; seculiq; honoribus cu-
currerunt in odorem vnguento-
rum tuorum *Botrus Cypri dilectus
meus* Cant. 1. de vineis primoge-
nituræ meæ. Ideo cellæ assimila-
ui te, dilecte mi, & torcularibus
musto plenis. Vbera tua fragantia
vnguentis optimis, felix qui com-
morabitur in illis delitiis affluēs,
inni

innixus super dilectum suum. *Sicut malus inter ligna silvarum, sic dilectus meus inter filios.* Cant. 2.

Quis colliget mihi poma ut pas-
 car illis, & dicam dilecto, fauus di-
 stillans fructus tui super mel &
 fauū. Surrexi & circuiui ciuitatē,
 per vicos & plateas, quæsiui quem
 diligit anima mea. Quæsiui & nō
 inueni. Quæsiui nocte, & ecce
 caput meum rore plenum, & cin-
 cinni mei guttis noctium. Et iam
 madeo totus. Quis excutiet hunc
 rorem inimicum tibi, & irrorabit
 me nouo rore aurore tuæ? quis di-
 spellet has tenebrarum guttas, &
 perpluet me guttis nouis vineæ
 tuæ, vineæ florentis, vineæ dilectæ
 ex millibus? Verum quādiu quæ-
 ram & non inueniam te? quamdiu
 vocabo, & non respondebis mi-
 hi? ô vos qui transitis, non vidistis
 amorem meum? qualis est dilectus,
 amor tuus? amor meus cādīdus &
 rubicūdus, & macula nō est in eo.

Caput eius aurum optimum, comæ illius sicut elatæ palmarum, oculi sicut columbæ super riuulos aquarum, genæ illius sicut areolæ aromatum consitæ à pigmentarijs, labia eius lilia distillantia myrrham primam, guttur eius sicut vinum optimum dignissimum ad potandum; collum eius sicut monilia fabricatà manu artificis; manus illius tornatiles aureæ, plenæ hyacinthis. Talis est dilectus meus, amor meus, electus ex millibus. Vos nunc dicite mihi, num quem diligit anima mea videritis. Paulum cum pertransissem eos, inueni quem diligit anima mea. Tenui eum nec dimittam donec introducam in domum meam, in intima cordis mei. Ibi tentoria fixi tibi; dilecte mi, ibi paravi lectum, amor meus, lectum floridum stipatum corollis vernantis auroræ, casti lectum, pectoris.

Egre

Egredimini hic quotquot amatis amorem meum, dilectum meum, sponsum meum: & videte illum in diademete, quo coronavi illum in die desponsationis illius in die lætitiæ cordis mei. Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore langueo. Quid agis, quia dilectus tuus dormit? ipse dormit, sed cor illius vigilat, & insonuit iam vox illius cordi meo, dilecta mea, soror mea, sponsa mea veni, ecce coronaberis. Ecce venio dilectæ votorum meorum. Quàm pulcher es dilectæ mi. Oculi tui sicut speculum sine macula, genæ tuæ sicut fragmen mali punici, sicut vitta coccinea labia tua. Pulcher es amor meus, pulcher ut luna, electus ut Sol. Ego me tibi, & tu te mihi amor meus. Quis me separabit à te? Rom. 8. Tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculus?

646 CAROLI SCRIBANI
*an persecutio ? an gladius ? liceat
hic mihi vouere cum forti illo
assertore tuo , Neque mors , neque
vita , neque angeli , neque Principa-
tus , neque virtutes , nequa instan-
tia , neque futura , neque fortitudo ,
neque altitudo , neque profundum ,
neque creatura alia separabit nos à
charitate Dei , qua est in Christo Ie-
su Domino nostro .*

LVDVS

LVDVS
IN SECVLI
AMOREM
INIMICVM.

AMORI
DIVINO.

I.

Non esse seculo fidendum.

VID mundus fragili
confusus purpura,
Triumphos memorat
fallaci murmure

Qua spondet munera vana poten-
tia.

Vix sunt crepundia rudis infantia,
Ut Aquilonibus raptata folia
Dum miscent fatua inter se pralia:

Sf 4

Sic pede celori decurrunt gaudia,
 Et mundi fugiunt sperata pramia.

Quod rosa & viola decocta Soli-
 bus,

Quod caltha & lilia proiecta fori-
 bus,

Quod foenum validis protritum pe-
 dibus;

Hoc mista gloria est amoris ignibus
 Plus pulsis nubibus, plus fide flu-
 etibus,

Plus vento validè dispersis niuibus,
 Et plus fugacibus crede volucibus,
 Quàm carni fragili, vel vanis opi-
 bus.

Plus fide Oceanos plus Ætna mō-
 tibus;

Et plus mortiferis Berosi fontibus;
 Plus calo nubibus saxa vomētibus,
 Quàm sponsonibus mundi fallenti-
 bus.

Plus crede rabidis leonis dentibus,
 Harpiis effereis dirum frementibus:
 Plus venerariis fide serpentibus,
 Quàm mundi spoliis blādè ludētibus.

Quid

Quid celsa sequeris? doloso culmine
mine

Mors ludit credulos fallaci flamine.

Quid longa memoras? in ipso lumine

Inani corrues lusus imagine.

Nam quidquid seculo mortali na-
scitur,

Momento feritur, momento condi-
tur;

Momento panditur, momento clau-
ditur;

Momento erigitur, momento labi-
tur.

Quid fidis robori? Et saxa cor-
ruunt,

Et manius marmora prae dura diruunt,

Quae seclis steterant, scint illas me-
tuunt.

Et imbres, chalybem ferrumque di-
luunt.

Quid annos numeras? momento
rapimur.

Quid genus, proavos? momento mo-
rimur.

Quid opes? iudici sistendi ducimur,

650 CAROLI SCRIBANI
Et fors iam ignibus dammandi cin-
gimur.

Quid arma exacuas spe plenus
optima?

Sudata incudibus Aetnaeis intima,
Mundiq; roboraquecumq; maxi-
ma,

Opima corruunt inferni victima.

Quò abner, Amasa, bellorum ful-
mina?

Quò Saul, Ionathas Iudae lumina?
Memento maxima procumbunt cul-
mina,

Dum cali sauiunt praedura exanti-
na.

Quid arma proderunt, cum nudis
sistimur?

Quis mina & animi? inertes co-
gimur,

Permisti purpura sagoq; voluimur;
Et tamquam cineres flammis com-
molimur.

Et tamquam fursures molis con-
terimur:

Fauilla similes igni conuoluimur.

Et

*Et tãquam pluuia calo depellimur:
Pœnisque immitibus terra recon-
dimur.*

*Vt aqua nubibus, sic terris fun-
dimur,*

Vt alga vilior, sic leues spernimur;

Vt pile calitus mortales ludimur,

*Et tandem valida fornace exuri-
mur,*

*Flammaram stipula semper vi-
uentium,*

Prunarium cespites semper vrentiũ,

Pœnarum fomites non morientium,

*Dolorum pabulum semper torquen-
tium.*

II.

*Emendationem non esse diffe-
rendam in mortem.*

Q*Vò fata properant prædura &
aspera?*

*Quò tela exacuunt, dira q̃, & esse-
ra?*

*Cùm tanta demetunt falce præpro-
pera,*

Non

Non sceptrā recolunt, non auri pondera.

Non parent matribus, non caro pignori,

Non regnum in posteris votivo seminari;

Non avis, proavis, non forma, aut generi

Non sceptro aut opibus, non celso muneri

Quem non conterreant præcelsa numina.

Qua tanta conterunt calcantq; numina,

Et ferè eruderant primæva germina?

Funesta degimus sic inter limina.

Cùm mundi deprimunt velluntque lumina,

Vt vento palæa deflantur flumina,

Superbi vertices altaq; culmina:

Credas è nubibus contorta fulmina.

Quid vita? vitrea quod gemma pensilis.

Et scena & niuibus, fumoq; similis:

Ac

Ac vix ficulneis aequanda poculis:
Aut vultu tenero qui ludunt oculis.

Cùm telum admouet mors flecti
nescia,

Et dolor occupat corda tepentia,
Quid mens tum delingat factorum
conscia,

Et è sceleribus pœnarum praescia?

Dum tempus patitur, locusq; fle-
tibus,

Pulsemus Dñm densis gemitibus.

Non vota sileant accensa precibus.

Et tamquã mediis nata caloribus.

Ne serò doleas, cùm nullus lu-
ctibus,

Non locus lacrymis, sanctisq; mo-
ribus:

Non pœnitentiis, votis, virtutibus,

Nullis suspiriis, curis, muneribus.

Cùm reus steteris, flammis fu-
rentibus,

Pœnisq; innumeriis circum frenden-
tibus:

Nequidquam lacrymis seris caden-
tibus,

Aut

Aut à suspiriis votis calentibus.

Pro mundi illecebris, aternis igni-
bus,

Flammisq; sulphure & pice natan-
tibus,

Quis vel fornacibus semper arden-
tibus,

Vel prunis subiici velit cādentibus.

Quis mundi inanibus captus cre-
pundiis

Æternūm exulet lubens delitiis;

Æternūm naufragus calorū gau-
diis,

Æternūm numinis possessus odiis ?

III.

Perire quidquid hic magnum est.

Q*uò mine Anthiochi iraq; re-*
gia ?

Vel quò Sennacherib, castraq; Assy-
ria ?

Quò dicta Rabsaces blasphema &
effera ?

Lingua Nicanoris fallaxq; dexte-
ra ?

Quò

Quò potens Tullius verborum
flamine?

Rerū Demosthenes dives molimine?

Quò primus Latio Crispus acumine?

Vel Plato calitus edoctus numine?

Fœcunda Origenis quò nunc ac-
mina?

Vel Afri rupea tonantis fulmina?

Quò flecti Calari ignara pectora?

Aut Hos I fortia tot annis roborata?

Quò Phœnicopteri Apici fercula?

Æsopi patina, murbina vascula?

Quò Alcibiadis, Torquati pocula?

Natansq; Assyrio cruore crapula?

Fœcunda Alcinoi quò nunc po-
meria?

Hortisq; pensæ, Luculli prædia?

Euripi, & montibus subducta ma-
ria?

Vel quò Polycratis fortuna Sarmia?

Quò Cui I machina pendens Ica-
ria?

Quò Scauri vitrea scena & mar-
morea?

Et

*Et Mida fercula quò Regis aurea?
Corona Marsyæ sperata laurea?*

*Quò Caii Lolliæ gemmato mu-
nere?*

*Elata Arabico Poppea funere,
Auro quæ solita iumenta sternere?
Gemmas Cleopatra consueta bibe-
re?*

*Vt bulla labitur quidquid hic
nobile:*

*Vt flos, sic defluit quidquid ama-
bile.*

*Vt umbra deperit quidquid optabi-
le.*

*Nil firmum cogites, nil terris sta-
bile.*

*Nulli te proavi, non parva glo-
ria,*

*Non opes eximent forma, scientia,
Non honos roboræ, prudens solertia,
Non menti aut corpori concessa gra-
tia.*

*Virtus sed unica terrores adimet,
Sola te gaudiis æternis inseret,
Hac una gloriam pœnasq; dirimet,*

Bea

Beabit premiis; tormentis eximet.

III.

Intutam esse honorum & dignitatum prærogatiuam multorum exemplo.

Q*uid auro, honoribus; sceptris extollimur?*

Non pares nascimur, paresque morimur?

Non pares media iuuenta tollimur?

Et cursu propero fortuna pellimur?

Non pares sanguine, paresque tempore?

Non pares anima, paresque corpore?

Non pares pretio, Christi; vulnere?

Fortuna impares si simus munere?

Quò Regum Salomon primus prudentia?

Vel Sanson Dalila? captus demencia?

Aut Hemor fatua lusus fiducia?

Vel cunctos superans Xerxes potentia?

Quò Cyrus pallio cinctus eos cincee?

T:

658 CAROLI SCRIBANI

Quò Phycso rutilans thetistto
gemmeo?

Quò splendens balteo Darius
aureo?

Vel Diues habitu nitens purpu-
reo?

Quò Cræsus insolens fidens
diuitiis?

Quò dirus Hannibal ferox vi-
ctoriis?

Quò magnus Macedo, Persarum
spoliis,

Nec orbis maximi satur exuniis?

Quò Sylla madidus civili
sanguine?

Et Caesar gladiis raptus ceu tur-
bine?

Quò tectus Africo Pompeius
cinere?

Vel Crassus Parthico delusus
pulvere?

Quò Nero, Claudius, Helio-
gabalus?

Galba, Caligula, Otto, Vi-
rellius?

Quò

Quò Verus, Pertinax, Valens,
Magnentius?

Balbinus, Maximus, Piso, Leon-
tius?

Quò Reges reliqui, tot ma-
gna nomina?

Quò duces, Principes, terrarum
Numina?

Momēto citius claudūtur lumina,
Nec parcunt generi Parcarum
stamina.

Aeterna cogices, ignes, &
praemia,

Aeterna contus, flammās, &
gaudia.

Aeterna delige. Stat parva gloria
Stant pœna: & nemini patens
effugia.

V.

Infelici plurimūm Regum ma-
gnorumque exitu purpurata
sceptraque docemur contem-
nere.

Q Vi Reges numeras terrarum
lumina,

Ts 2.

660 CAROLI SCRIBANI
Qui duces iaclytos bellorum ful-
mina:

Funesta prospice regnorum cul-
mina,

Incerta purpura fallacis omina.

Quò Remus, Romulus, Sextus
Tarquinius?

Quò Titus, Tatius, Tullus, Ho-
stilius?

Vel Ancus Marcius, Servusque
Tullius?

Priscus, Herculeus, Drususque
Manlius?

Quò Gracchi, Melius, Seia-
nus, Marius?

Quò Cato, Regulus, Carbo, Lici-
nius?

Ruffinus, Cassius, Brutus, Antonius?
Gallus, Copronymus, Phocas,
Alexius?

Silvanus, Lentulus, Constans,
Sertorius?

Quintillus, Didius, Probus, De-
metrius?

Carmus, Tacitus, Leo, Valerius?
Macrinus,

AMOR DIVINVS. 661

Macrinus, Commodus, Carus,
Procopius?

Comnenus, Nicias, Celsus,
Constantius?

Agis, Miltiades, Zeno, Decentius?

Tranlus, Leonidas, Syphax, Aëtius?

Conon, Themistocles, Dion, Isacius?

Achilles, Hercules, Hector,
Numanticus,

Tigranes, Phocion, Pyrrhus, Bri-
tannicus?

Aucus, Michael, Thomas, Phi-
lippicus?

Theseus, Prusanius, Glycas,
Isauricus?

Lucillus, Lepidus, Lysander,
Lucius?

Marsfredus, Vitiges, Massa, Par-
thenius?

Cabrera, Stilico, Silanus,
Elauius?

Philippus, Datamis, Brocas,
Ablauus?

Omnes domestica, aut hosti-
corum:

*Manu prapropera , ferrove in-
tereunt ;*

*Aut duro exilio , aut veneno
concidunt ,*

*Morteq; inglorij funesta pe-
reunt.*

*Hac sceptris gloria daturq;
purpure :*

*Hac auro & opibus ; fatali mur-
mure ,*

*Hostili ut posteros funestent
vulnere :*

*Elati barbaro , & cruento fu-
nere.*

*Morte pars minima : pacata
concidunt ,*

*Morte pars maxima funesta con-
cidunt.*

*Qui tela nesciunt , mœrore pe-
reunt ;*

*Vel lenta sanie , tabeque cor-
ruunt.*

*Quò tendis animum ? cùm
magna memoras ,*

Enses,

Enses, exilia, venena preparas,
Funes, equuleos, securas compa-
ras,

Multorum odia, pœnasq; innume-
meras.

Honores provocant? ignes pra-
pediant.

Voluptas allicit? flamma te ter-
reant.

Opes te pertrahunt? pœna te re-
trahant.

Aeterna providi tormenta me-
tuant.

Qui sceptras numeras, recen-
se vulnera.

Qui bella, & aquilas, prospecta
funera.

Qui castra & oppida, metire
tempora.

Et post hæc ignibee damnata cor-
pora.

Tam magno luitur, quod
breui transuolat,

Vix plumas contines, & corpus
euolat.

664 CAROLI SCRIBANI
Quod flammis, uritur momentis
auolat.

Has flammis sapiens aeternas re-
calat.

Momento purpura sceptraque
transeunt.

Momento gloria, formaque pe-
reunt.

Nulla te postera tormenta de-
serunt,

Nusquam carnifices, flammaque
deerunt.

VI.

Diuitiarum contemptus aeterni-
tate proposita.

Quid regna sequeris per alta
maria?

Quid mundi prodiga captas do-
naria?

Non tamquam noctibus sudata
somnia,

Sis ista defluunt, & cinis omnia?

Quid domos exstruis, lata-
que praedia?

Non illa currunt iuuentia media,
Ut actor

Vt actor fatua fias comœdia,
Vel sæua nobilis scena tragœdia?

Quid vasta nemora, quid
agros cumulas.

Quid ades adibus regnorum amu-
las?

Vt venti tumidas dispellunt ne-
bular,

Sic anni has perimunt terrarum
papulas.

Quid hortos pascuis fontesque
accumulas?

Quid rupes montibus vallesque
vinculas?

Vt has posteritas enarret fabulas,
Fortuna vomitus, funestas cra-
pulas?

Quid lacus, flumina, torren-
tes numeras?

Quid castra & oppida, sceptraque
memoras?

Cùm Cræsos opibus Midasque su-
peras,

Non ad supplicia flammisque
properas?

Quò fatifcentia frumentis
horrea,

Lassata fructibus grata pomæria,
Pressaque pondere prædiues ærea,
Spondentque tempora tot votis
paria?

Autumno mustea quid torcu-
laria,

Quid nouo grauida lacte mul-
ctralia,

Vel quid gementibus rectis gra-
naria,

Non seclus acunt, non tribu-
nalia?

Non tela exasperant, mina-
rum ignea?

Aut non incendia pascunt sul-
phurea?

Dira materies lignorum picea,
Infœlix posthuma flammarum
palea.

Hac nocte aut citius tolletur
anima.

Quid spes tunc proderunt vota que
inania?

Succedunt

Succedunt commodis tormenta
immania.

Luenda, ô nimum magno! ve-
sania.

Cùm solis ignibus lingua po-
tabitur:

Cùm flammis sulphure, pice
coenabitur.

Stillansque digitis gutta nega-
bitur:

Nec quidquam precibus fufis do-
nabitur.

Non anni reduces, non vita
dabitur,

Qua cursu properans cita di-
labitur:

Quis flammis miseros cinctos so-
labitur,

Cùm nullis lachrymis crimen
piabitur,

Quibus tunc viribus mens
roborabitur,

Cùm tantis ignibus nec gutta
allabitur?

Cùm sola pietas calo locabitur?
Sola

Sola delitiis cali rorabitur?

O nimis fatua vecorsque vanitas!

Cuius tam futiles leuesque semitas,

Infelix sequitur momento eternitas;

Flammisq; indomita dira crudelitas.

Infauſta ô nimum mundi felicitas,

Fallaxq; nimum amœna amœnitas,

Tam breui laboris, ſauaque eternitas

Succedit miſeris. ô dura eternitas.

Cùm gutta mediis negatur ignibus,

Negatur mediis aqua fornacibus,

Aeternum medijs prunis ardentibus.

Voluntur miſeri flammis urentibus.

Fuga

Fuga eorum quæ seculo sperari
possunt, iudicio & pœnis pro-
positis.

Fœcunda diuiti quid dabunt
prædia?

Sudata noctibus dieque studia?

Quid ingens domino parta pe-
cunia?

Quid fasces purpura, sceptraque
regia?

Cùm telum iugulo mors cita
admouerit;

Iudex sententiam supremã tulerit,
Ignesq; indomiti flâmaq; steterit;
Spesque omnis animam salutis
fugerit?

Cùm sava aternitas mundo
insonnerit,

Summiq; iudicis vox intonnerit,
Et omnis validus mente exhor-
ruerit,

Terraque pedibus subducta fuerit?
Tortorum millia cùm circum-
steterint,

Testesq;

Testesq; innumeri parte omni cin-
xerint,

Spem fuga aut venia cum cuncta
clauferint,

Mentemque crimina factaque im-
pulerint?

Cum flammis oculi furentes
viderint,

Ignesque daemones flammisque ad-
mouerint,

Cum picem, sulphura, tormenta
senserint,

Quicumque calitus damnati fue-
rint?

Quid auri proderunt conge-
sta pondera?

Quid Regum, Principum, ma-
gnorum munera?

Hortique, pascua, fontesq; nemora;
Inter saeuissima tortorum verbera?

Quid Venus pocula, mensaque
dederint?

Quid noctes lusibus insomnes in-
uerint?

Cum cantus gaudia, risusque
sueue-

euenerint,

Et post perpetua flamma succes-
serint?

Quid longa series annorum
faciet?

Quid genus, proauis, fermaque
pariet?

Quid sceptris, purpura, regnoque
eueniet,

Cum ignis efferus eternum
sanciet?

Quid magna proderunt scripta
volumina?

Lassata sapius qui docta limina?

Quid versus nobiles librorum
lumina,

Si feruet ignibus eternis ani-
ma?

Quid plena pulpita verbis sonan-
tibus,

Farta sententiis altè tonantibus,

Densata lacrymis ora manan-
tibus?

Si membra validis torquentur
ignibus?

Quid

*Quid ampla imperia lassata
cadibus?*

Quid lata maria defessa cladibus?

*Quid campi & oppida diuisa
ciuibus,*

Cum prada fueris aeternis ignibus?

*Qui nunquam spolia sitim
sedantia,*

Hostili sanguine prata natantia,

Cruore immerito regna sudantia,

Cum loca senseris flammis furentia?

*Quò belli dubius quò ferox
exitus,*

Infestis aquilis traducti exercitus,

Quò furor martius terris indomitus,

Cum tortor sauiet ignis perpetuus?

VIII.

*Magna ferè ruinæ proxima esse,
æternare humilia.*

Q*ui celsa sequitur, prærupta
metuat.*

*In summo vertice ni modum
statuat,*

Prolapsu ceseri necesse corruat,

CITE

Cùm moles imminet incantos
obruat.

Lapsus ex humili, planoque
tutior,

Cùm è precipiti ruina grauior.

Ex alto durior, planoque mi-
rior,

Alto frequentior, planoque ra-
rior,

Sic summi vertices tangun-
tur fulmine,

Quamuis praualido cincti munis-
mine,

Superba pectora calcantur nis-
mine,

Quantumuis callido tecta moli-
mine.

Sic altas arbores venti præci-
pitant,

Duraque roborâ momento excan-
dicant:

Celsaque rabiem ventorum pro-
uocant,

Accendunt animos, minasque
exasperant.

674 CAROLI SCRIBANI
Virgulta tenera cum Noti
quatiunt,
Aut Aquilonibus lentata pro-
ruunt,
Stant fixa sedibus, irasque com-
bibunt.
Nec sauiam rabiam, minasque
metuunt.
Sors dura & aspera magnorum
emula.
Magnorum inuida, diraque fa-
cula,
Futuri generis infamis macula.
Cum regnum sistitur factorum
famula.
Cum summo vertice momen-
to labimur,
E primo culmine momento pel-
limur:
E summis opibus momento exscin-
dimur:
E celso munere momento excu-
timur.
Cum flore medio fracti de-
pluimur,

Iuuenta

Iuuenta media rapti protrudi-
mur,

Mundique gaudiis viles proscri-
bimur,

Regnoque medio sceptrisque euer-
timur.

Vt flores pampini, baccaque
excutimur,

Vt vento folia concussa spargi-
mur,

Vt denso arundines imbre propel-
limur,

Vt Euro palea subacta rapi-
mur.

Aeternis animos tepentes
erigas,

Aeternis noxia cordi submoueas,
Aeternis pramia mundi discu-
tias,

Aeternis pristina moresque cor-
rigas.

Aeternum ut Numini con-
iunctus gaudeas:

Quae mundus munera promittit
fugias.

*Aeternum corpore, menteq; ut
valeas,*

*A carne, honoribus; auroque
caueas.*

*Aeternum ut ignibus flam-
misq; careas,*

*Densis gemitibus peccata de-
leas:*

*Aeternum ut animum pœnis
eripias,*

*Ne carni fragili, mundoque pœ-
reas.*

I X.

*Æternam pro breuibus pœnis
remunerationem manere,
Virginum docemur exem-
plo.*

D*V* *M* *seu* *Africus, tunc rosa
rutilat,*

*Et Austro viola perflante pur-
purat:*

*Et Eurus lilia proma dissuauiat,
Vis nulla eroborat, nec ulla exa-
nimat.*

Dum feruet carnifex, exsurgunt
Barbara.

Secantur ubera, clarescunt Aga-
tha.

Dum fumant balnea, surgunt
Cecilia.

Dum tela depluunt, nascuntur
Ursula.

Tauro Phalarico splendet Pe-
lagia.

Flammis exilio triumphat Fla-
uia :

Vncis equuleo, cruceque Eu-
lalia :

Virgis, pectinibus, flammis Tre-
bonia.

Rotis sartagine, vinculis
Euphemia :

Tedis ardentibus, fuste Sera-
pia :

Felle, craticula, ferisq; Ma-
xima :

Securi & oleo feruenti Eulam-
pia.

Lucia gladiis, & Agnes

ignibus :

Christina lacubus , flagris fornacibus :

Susanna variis torta securibus :

Cruce & lampadibus Firmina ,
ardentibus .

Has Christus gloria caelesti
munerat ,

Has sponsas stabili nexu conso-
ciat .

E sexu fragili triumphos nu-
merat .

Caloque ex humili coronas du-
plicat .

Profuso sanguine aeternum
purpurat .

Pro casto pectore aeternum sociat .

Pro momentaneis aeternum pi-
gnerat .

Pro ferro & ignibus aeternum ro-
borat .

Aeternis gaudiis paeaque inas-
gurat .

Caloque lucidas stellas comme-
morat .

Pro vita labili aeternam animas.
Pro poenis breuibus aeternam re-
creat.

Maritat humiles donis cale-
stibus.

Maritat tumidos aeternis igni-
bus.

Amicat teneras primis virtuti-
bus.

Lassantur validi magnis scele-
ribus.

Qui speras maxima, calos
inambula.

Vt parua referas, mundum peram-
bula.

Quid sunt haec aliud quam cali-
famula,

Vel tamquam vitrea commissæ
pocula?

X.

Comparatio rerum seculi huius
& alterius.

Quid terra portio pulvisq;
excollexis?

Non nudus utero matris effunderis,

Nudus visceribus terra recon-
deris,

Et duro iudici damnandus si-
steris?

Quid fidis seculo? stat prona
aeternitas.

Qua spe deludetis? stat firma aeternitas.

Quid fugam cogitas? stat certa
aeternitas,

Quoquò te flexeris, terret aeternitas.

Bonis hic fruimur? ibi igne
exurimur.

Momento fruimur? aeternum
urimur.

Bonis hic pascimur? ibi ignes
patimur.

Momento pascimur, aeternum
patimur.

Quis pro his opibus tormenta
deligat?

Pro mundi gaudiis diuina ne-
gligat?

Pro mundi honoribus caelestes
abigat?

abigat?

Pro tam fugacibus quis flammam
eligat?

Sirenium vocibus quis aures
prebeat?

Quis ignes cogitans terrena
voveat?

Aeterna providens non mente
paveat?

Flammâsque contuens non totus
horreat?

Felix qui potuit opus con-
temnere.

Prudens qui gloriam concessam
spernere.

Fortis qui munera mundi respue-
re,

Aeterna premia doctus eligere.

Mundi qui negligit promissa
premia,

Aeterna breuibus mercatur gau-
dia:

Mundi qui sequitur promissa
premia,

Aeterna breuibus cōmutat gaudia.

*Hæc voluas animo, stat cer-
ta æternitas :*

*Flammæ crucians tristis æter-
nitas :*

Calorum recreans felix æternitas.

*Momento medium, utrimque æter-
nitas.*

*Honores fugiunt, manet
æternitas.*

*Aurum te deserit, manet æter-
nitas.*

Caro dilabitur, manet æternitas.

*Et pro tam vilibus, tam sanæ
æternitas:*

*Pro tam fugacibus, immen-
sa æternitas:*

Pro tam fallacibus tam vera æternitas.

*Pro tam fragilibus, tam dura
æternitas.*

*Et pro tam breuibus, æterna æter-
nitas.*

*Quis pro tam breuibus æter-
na delingat?*

*Quis ignes, sulphura, flammæq;
intelligat?*

*Qua sana aternitas aterniùm
colligat?*

*Nullaque aternitas aterniùm mi-
tigat?*

*O dura nimiùm pœnarum
aternitas!*

*O seua & effera flammarum
aternitas!*

*O cruda nimiùm, longaque
aternitas!*

*Finemque nesciens aterna atern-
nitas!*

F I N I S.

